

STORTINGET

Dokument 15:3

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 301-450
03.11–18.11.2022

Innhold

301.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. at Green Cargo legger ned sin virksomhet i Norge, besvart av samferdselsminister.....	11
302.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. hvor mye har skattebetalerne tjent eller tapt på statens investering i Aker Solutions, besvart av næringsminister.....	12
303.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. mer tilsyn med kommersielle barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	13
304.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. skolemiljø og arbeidsmiljø som ivaretar trygghet og helse, besvart av kunnskapsminister.....	15
305.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. endringer i tobakkskvoten på taxfree, besvart av finansminister.....	16
306.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. rekruttere veterinærer, besvart av landbruks- og matminister.....	16
307.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tilskuddsordningen for lokale lyd- og bildemedier, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	17
308.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. lovforslaget om forbud mot konverteringsterapi rettet mot samtykkende voksne, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	18
309.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. innstramminger i norsk innvandrings- og integreringspolitikk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	19
310.	Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. anskaffelsen av de kinesiske DJI-dronene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	20
311.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. ansatte i hovedsetene i politidistriktene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	21
312.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. politiets utlendingsenhet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	21
313.	Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. hvilke beløp hhv. Statkraft og Statnett har brukt på private kommunikasjonsbyråer de siste 10 årene, besvart av olje- og energiminister.....	22
314.	Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. hvor store samlede beredskapslagrene Norge har av bensin, autodiesel, anleggsdiesel, lett fyringsolje, fyringsparafin, jetdrivstoff, marine gassoljer, tungdestillat, og tungolje, besvart av næringsminister.....	23
315.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	23
316.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. konverteringsterapi, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
317.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. at HSØ foreslår et kutt på 200 millioner i psykisk helse og rus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	25
318.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. rusbrukere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
319.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. afghanske borgere som har jobbet for norske myndigheter i Afghanistan, besvart av utenriksminister.....	27
320.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. at fremtredende medlemmer av et regjeringsparti forsøker å så tvil om statsansattes arbeid og uavhengig forskning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	28
321.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forsinkelser i innføring av legemidler for norske pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	28
322.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. overvåking av rørledninger til havs, besvart av forsvarsminister.....	30
323.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. den operative statusen for NH90, besvart av forsvarsminister.....	30
324.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. at politiet holder tilbake informasjon om kriminalitet begått av innvandrere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
325.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. det mobile kraftverket på Nyhamna i Aukra, besvart av olje- og energiminister.....	32
326.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. at ingen sitter fengslet i Norge utelukkende for bruk av ulovlige rusmidler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	33
327.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. momsens på elbiding, besvart av finansminister.....	34
328.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. utstedelse av HC-kort, besvart av samferdselsminister.....	35

329.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. nytt fengsel i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister	36
330.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. budsjettkapittel i statsbudsjettet, kap. 410, besvart av justis- og beredskapsminister	36
331.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. kravet om dobbel autorisasjon for lokale PST-ledere, besvart av justis- og beredskapsminister	37
332.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømprisene, besvart av næringsminister	38
333.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. steinras ved rv. 13 i Suldal, besvart av samferdselsminister	39
334.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kalking av graver, besvart av barne- og familieminister	40
335.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energibruken i eksisterende bygg, besvart av olje- og energiminister	41
336.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. politiloven § 1, besvart av justis- og beredskapsminister.....	41
337.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. vannkraftskatten, besvart av kommunal- og distriktsminister ...	42
338.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. personer som er anmeldt for overfallsvoldtekter, besvart av justis- og beredskapsminister	43
339.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. Register over reelle rettighetshavere, besvart av næringsminister.....	44
340.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. at Norge skal investere i mer leting, nye funn og utvikling av felt for å levere olje og gass til EU, besvart av utenriksminister	45
341.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. klimaforskere som er intervjuet i NRK, besvart av klima- og miljøminister	45
342.	Fra stortingsrepresentant Henning Wold, vedr. kvoten for tobakksvarer som kan innføres som reisegods, besvart av samferdselsminister	46
343.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. byvekstavtale for Tromsø, besvart av samferdselsminister..	46
344.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. langsiktige avtaler eller anbudskontrakter med tjenesteleverandører som tidligere tilbød behandlingen under ordningen fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister	47
345.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Vikingskipet på Hamar, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	49
346.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. strømsstøtte, besvart av finansminister	50
347.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. strømsstøtteordningen, besvart av finansminister	50
348.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Drøbak Montessori, besvart av kunnskapsminister	51
349.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. mineralressurser, besvart av næringsminister	52
350.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjennomgang av godtgjøringsreglene i vergemålsforskriften, besvart av justis- og beredskapsminister	53
351.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. funksjonsfriske og offentlig støtte, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	54
352.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. differensiert fødselstilbud med valgfrihet for kvinner i forbindelse med fødsel, besvart av helse- og omsorgsminister.....	55
353.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. LAR- pasienter med nyrelidelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	56
354.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. kritikken fra politisjef i Sogn og Fjordane, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
355.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. FN-organisasjoner, besvart av utenriksminister.....	57
356.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. nyetablerte tjenesten på Gaustad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	60
357.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. EUs pågående arbeid med å fremforhandle en forordning om kunstig intelligens (Artificial Intelligence Act), besvart av kommunal- og distriktsminister	61
358.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fastprisavtaler på strøm, besvart av finansminister	62
359.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Nordøyvegen i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister.....	62
360.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. leddene i norsk matvarekjede, besvart av landbruks- og matminister	64
361.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. private barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	64

362.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. flytende ferjekaier, besvart av samferdselsminister.....	65
363.	Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. etteradopsjonstilbud, besvart av barne- og familieminister.....	66
364.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Fellesprosjektet Arna-Stanghelle (FAS), besvart av samferdselsminister.....	67
365.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. den iranske ambassadøren, besvart av utenriksminister.....	68
366.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Kulturrådet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	68
367.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Forbrukerrådets rapport om gebyrfabriker, besvart av barne- og familieminister.....	69
368.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tiltak statsråden mener at regjeringen Solberg innførte som «har gjort det lett å bli rik på å drive private barnehager», besvart av kunnskapsminister.....	70
369.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. identitetsavklaringsprogram, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	71
370.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at nå er det viktigere å ha togforbindelser og vei til Sverige fremfor å knytte sammen eget land, besvart av samferdselsminister.....	72
371.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. flere ENØK-tiltak, besvart av klima- og miljøminister.....	72
372.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. overskuddet for vannkraftprodusentene i 2020, 2021 og 1. halvår 2022, besvart av næringsminister.....	73
373.	Fra stortingsrepresentant Aram Karim, vedr. tog mellom Tønsberg og Skien, besvart av samferdselsminister.....	74
374.	Fra stortingsrepresentant Aram Karim, vedr. statlig og kommunalt barnevern, kommunal helsetjeneste og BUP, besvart av barne- og familieminister.....	74
375.	Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. skjenke- og etablererprøven på engelsk, besvart av næringsminister.....	76
376.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energitilskuddsordning, besvart av klima- og miljøminister.....	76
377.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. barn og unges deltakelse i kulturskolen, besvart av kunnskapsminister.....	77
378.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. kutt i politiets tilstedeværelse i byene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
379.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. tilstrekkelig bemanning i PPT, besvart av kunnskapsminister.....	79
380.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. feltundersøkelser i kommuneplanprosessen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	80
381.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. langtidsboende ureturnerbare asylsøkere på norske mottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	81
382.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. erstatning til både privatbilister og busser som får skader med bakgrunn i den dårlige standarden på Kongens gate i Trondheim, besvart av samferdselsminister.....	82
383.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. tilstrekkelige ressurser i Skatteetaten, besvart av finansminister.....	83
384.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. tunnelsikkerhetsforskriften, besvart av samferdselsminister.....	85
385.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. intervensjon til støtte for Ukraina mot Russland, besvart av utenriksminister.....	86
386.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. fastprisavtaler, besvart av næringsminister.....	86
387.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Kjemivåpenkonvensjonen, besvart av utenriksminister.....	87
388.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. forlenging av tidsbestemte porteføljestyrt bompengepakker, besvart av samferdselsminister.....	89
389.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. klimatoppmøtet i Sharm El Sheikh, besvart av klima- og miljøminister.....	89
390.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. lønnsinndrivelse for arbeidstakere som ikke får utbetalt lønn eller feriepenger fra arbeidsgiver, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
391.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. kontantstrømskatt, besvart av finansminister.....	91
392.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. aksjene i Aker Solutions, besvart av næringsminister.....	92
393.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjennomsnittlige livsløpskostnader ved mottak av flyktninger, besvart av finansminister.....	92
394.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. spørreundersøkelsene i vurderingen av om det skal innføres generell bevæpning av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	93

395. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tilskuddsordning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
396. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Decentraland, besvart av finansminister	95
397. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. hjelpemiddelsentralen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	95
398. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. fleksibiliteten i arbeidsmiljøloven med tanke på sesongarbeidere i landbruket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	96
399. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. strømsalgsselskaper, besvart av barne- og familieminister	97
400. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømnnettutvalgets rapport, besvart av olje- og energiminister .	99
401. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. barnehageloven § 7 a om selvstendig rettssubjekt, besvart av kunnskapsminister	99
402. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. BPA, besvart av helse- og omsorgsminister.....	100
403. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. eignedomsskatt, besvart av finansminister	101
404. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. norsk innvandringspolitikk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	102
405. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. norskiranarar, besvart av justis- og beredskapsminister.....	103
406. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. mudring av nye havner, besvart av fiskeri- og havminister	103
407. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. enerettsmodellen til i størst grad er egnet til å ivareta sårbare spillere, besvart av kultur- og likestillingsminister	105
408. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. å vurdere Svalbardpolitikken og bergverksdrift, besvart av næringsminister	106
409. Fra stortingsrepresentant Bård Høksrud, vedr. leverandører av oksygenbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	107
410. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ERTMS på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	108
411. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. E-136 Ålesund til Bjarli, besvart av samferdselsminister	110
412. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Yango, besvart av utenriksminister	110
413. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kjøp av institusjonsplasser i barnevernet etter den prioriteringsrekkefølgen Bufdir har fått i oppgave å utføre, besvart av barne- og familieminister	111
414. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. splitting av familier, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	112
415. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. ureturnerbare asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	113
416. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. intensivberedskapen ved Kirkenes sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	114
417. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. e-sigaretter med nikotin og tobakksfri snus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
418. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. barn og pasienter under 49 år på sykehjem, besvart av helse- og omsorgsminister.....	116
419. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. spleiser for å kunne reise til utlandet for å få livsviktig behandling, besvart av helse- og omsorgsminister	117
420. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. oversikt over alle typer digital tilgang til norske olje- og gassanlegg offshore og på land, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	118
421. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. regelverket for refusjon av MVA for utenlandske turister som handler varer i Norge, besvart av finansminister	119
422. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. FrPs rasering av landbruket, besvart av landbruks- og matminister	119
423. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. skattesjokk, besvart av finansminister.....	121
424. Fra stortingsrepresentant Sofie Høgestøl, vedr. oppstilling av utslippskuttene regjeringen legger frem i statsbudsjettet, tilsvarende 500 000 tonn CO2-ekvivalenter i ikke-kvotepiktig sektor i 2023, besvart av klima- og miljøminister.....	122
425. Fra stortingsrepresentant Sofie Høgestøl, vedr. opptrappingsplanen for innblanding av biodrivstoff til luftfarten, besvart av klima- og miljøminister	122

426.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. sorgpermisjon for foreldre som mister barn under myndighetsalder, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	123
427.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. landsdekkende særtilbud i fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister	124
428.	Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. sporbarhetsregelverket for storfe, besvart av landbruks- og matminister	125
429.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. reiselivsbedrifter, besvart av finansminister.....	126
430.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. det totale skatteprovenyet i form av formueskatt som samlet går tapt for den Norske stat ved utflytting av de utflyttede milliardærer, besvart av finansminister	127
431.	Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. utredninger av vindkraftverkene på Fosen, besvart av olje- og energiminister	128
432.	Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. Fosen-dommen, besvart av olje- og energiminister	128
433.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. den kinesiske applikasjonen TikTok, besvart av justis- og beredskapsminister.....	129
434.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. forskriften for tildeling av momskompensasjon til frivillige organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	130
435.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. programmet “Back2School”, besvart av kunnskapsminister.....	131
436.	Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. tilskuddsordning til opprydding og sanering av pelsier og førkjøkken, besvart av landbruks- og matminister	132
437.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. strømvastende termiske energiløsninger, besvart av klima- og miljøminister.....	133
438.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. endringene i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	134
439.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å vurdere hvor mange kommunene kan bosette, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	135
440.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. farlig syntetisk opioid i omløp i Oslo og Bergen, besvart av helse- og omsorgsminister	135
441.	Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. rangert oversikt over hvor mye hvert land har gitt til FN per innbygger, besvart av utviklingsminister.....	136
442.	Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. betaler folk mindre i skatt i 2023 enn de gjør i 2022, besvart av finansminister.....	137
443.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. båtflyktninger, besvart av utenriksminister.....	137
444.	Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. grensejustering mellom kommunene Strand og Sandnes, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	139
445.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. å redusere bevilgningen til nemdmøter i Utlendingsnemnda, besvart av justis- og beredskapsminister.....	140
446.	Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. at samisk og norsk er likeverdige språk, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	140
447.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. anbod til EØS området, besvart av næringsminister	141
448.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. strømstøtte til næringsliv, besvart av næringsminister....	142
449.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. hyttebyggingen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	143
450.	Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. ulvesona, besvart av klima- og miljøminister.....	144

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	399, 438
Amundsen, Per-Willy (FrP)	324, 338, 433
Aydar, Seher (R)	317, 387
Bastholm, Une (MDG)	318, 340, 449
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	326, 327
Bjørlo, Alfred Jens (V)	344, 371, 429, 437
Bjørnstad, Sivert (FrP)	302, 391, 392, 422
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	307, 316, 353, 395
Bøe, Erlend Svardal (H)	343
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	431, 432
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	402
Elvestuen, Ola (V)	323
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	313, 314, 428, 436
Eskeland, Liv Kari (H)	364
Fagerås, Mona (SV)	384, 410
Farahmand, Mahmoud (H)	310, 396
Fiskaa, Ingrid (SV)	365, 388
Foss, Ingunn (H)	329, 354
Gulati, Himanshu (FrP)	348
Hagerup, Margret (H)	375
Hansson, Rasmus (MDG)	320, 341
Helleland, Linda Hofstad (H)	339
Hjemdal, Silje (FrP)	334, 367, 407
Hoksrud, Bård (FrP)	315, 321, 409, 427
Hussein, Marian (SV)	356, 440
Høgestøl, Sofie (V)	424, 425
Johnsen, Tor André (FrP)	336
Jønnes, Kari-Anne (H)	368, 377, 401
Jørgensen, Geir (R)	301, 406
Kapur, Mudassar (H)	444
Karim, Aram (SV)	373, 374
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	447, 450
Kristensen, Turid (H)	308
Kristjánsson, Mímir (R)	420
Larsen, Erlend (H)	412
Lie, Kathy (SV)	363
Limi, Hans Andreas (FrP)	346, 347
Linnestad, Anne Kristine (H)	446
Listhaug, Sylvi (FrP)	418
Lund, Tobias Drevland (R)	319, 369, 381, 445
Lønseth, Mari Holm (H)	404
Marhaug, Sofie (R)	335, 376, 400
Martinussen, Marie Sneve (R)	383

Melby, Guri (V)	352
Molberg, Anna (H)	345, 390, 398
Nilsen, Marius Arion (FrP)	325, 332, 386, 389, 408
Njåstad, Helge André (FrP)	370, 380, 448
Nyholt, Hege Bae (R)	303
Ojala, Irene (PF)	416
Pettersen, Tage (H)	337, 366, 413, 434
Raja, Abid (V)	304, 349, 379
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	414, 415
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	441, 442
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	351
Schou, Ingjerd (H)	355
Skjelstad, André N. (V)	382
Steffensen, Roy (FrP)	333, 358, 372, 421, 423
Stensland, Sveinung (H)	311, 357, 378
Sve, Frank Edvard (FrP)	359, 362, 403, 411
Søreide, Ine Eriksen (H)	385
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	330, 331
Trellevik, Ove (H)	430
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	322
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	312, 394, 405, 426
Westgaard-Halle, Lene (H)	305, 306, 360
Wiborg, Erlend (FrP)	309, 328, 350, 393, 417, 439
Wold, Henning (H)	342
Wold, Grete (SV)	397, 443
Wold, Morten (FrP)	419
Øvstegård, Freddy André (SV)	361, 435

STORTINGET

Dokument 15:3

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 9. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Green Cargo legger ned sin virksomhet i Norge i løpet av første kvartal 2023.

Hva gjør regjeringen for å hindre at store mengder gods dermed flyttes fra jernbane til vei, og hva skal til for at CargoNet skal være i stand til å ta over denne godsfrakten?

BEGRUNNELSE:

Mandag 31. oktober ble det kjent at Green Cargo legger ned sin virksomhet i Norge til neste år. Avviklingen skjer forholdsvis raskt: I løpet av første kvartal, ifølge selskapet selv, 120 ansatte mister jobben, og store mengder gods vil mangle transport. Speditørfirmaet DB Schenker, som benyttet seg av Green Cargo, har allerede varslet at de leter etter andre løsninger for sine kunder. Andre vil følge etter. På jernbane er en mulig løsning, antagelig den eneste som monner på kort sikt, at statseide CargoNet utvider kapasiteten. Her kan og må staten spille en rolle, men foreløpig har regjeringen eller CargoNet selv ikke varslet noe slikt mottiltak. Det er krevende å ta over godsmengdene fra Green Cargo. Det trengs både togmateriell og personell for å få det til. Men umulig er det ikke, hvis det handles raskt. Green Cargo har begge deler, som nå blir tilgjengelig.

Gods på jernbane har hatt en positiv utvikling i senere år, godt hjulpet av en særskilt miljøstøtteordning for dette formålet. Hvis noe ikke gjøres, kan denne utviklingen med et håndslag endre seg. Det betyr svært mange flere lastebiler på norske veier. I statsbudsjettforslaget for 2023 svekkes reelt tilskuddsordningen for overføring av

gods fra vei til jernbane, siden den økes mindre enn forventet prisvekst. Samtidig har regjeringen foreslått å øke infrastrukturavgiften for godstog. Jernbanealliansen mener den samlede økningen i avgift siden 2021 da vil utgjøre en nær dobling på to år for godstog. Reelt sett spiser økningen i så fall opp hele miljøstøtteordningen. Staten gir med den ene hånden, men tar med den andre. Det er et paradoks i en tid hvor det er bred politisk enighet om å satse på gods på jernbane, hvor dette tilbudet mer enn før etterspørres i det private markedet og hvor regjeringen har varslet at de styrker Norges ambisjoner om utslippskutt frem mot 2030. Hvis dette måles skal nås, er mest mulig utslippsfri godstransport sentralt.

Svar:

Som stortingsrepresentanten peker på, er gods på jernbane inne i en svært positiv utvikling. Fra 2020 til 2021 var veksten i godstrafikken på jernbanen 12 prosent, og i årets seks første måneder var veksten på åtte prosent sammenlignet med første halvår i fjor. Utsiktene fremover er også gode: I sommer hadde godsselskapene, ifølge Bane NOR, søkt om å få frakte 30 prosent mer gods på bane i 2023, sammenlignet med inneværende år.

Regjeringens miljøstøtteordning er, som også representanten viser til, en viktig årsak til den gode veksten. EF-TAS overvåkningsorgan ESA godkjente nylig at ordningen forlenges med to år, frem til juni 2023. I dette ligger også en økning i årlig støttebeløp fra 88,87 til 93,5 millioner kroner. Svenske Green Cargo, som nå har meldt at de trekker seg ut av det norske markedet, vil for øvrig få utbetalt

33,9 millioner kroner i støtte for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2022.

Storingsrepresentanten skriver at regjeringen har foreslått å øke infrastrukturavgiften for godstog. Det riktige er at Bane NOR har foreslått en endret prismodell som, dersom den innføres, vil berøre all kommersiell transport på bane, og dermed også godstransport. Bakgrunnen for dette er at Bane NOR er pålagt å kreve inn avgifter som tilsvarer de direkte kostnader togselskapene påfører infrastrukturen. Dette er regulert i jernbanelovgivningen og håndheves av Statens jernbanetilsyn.

I motsetning til det meste av persontransporten på jernbane, er godstransporten ikke statlig regulert gjennom trafikkavtaler. Når nå Green Cargo har varslet at selskapet trekker seg ut av det norske markedet i løpet av første kvartal 2023, er det opp til kjøperene av godstjenester og de gjenværende godsselskapene å avtale hvorvidt de andre togselskapene skal overta selskapets transporter på strekningene Oslo-Stavanger, Oslo-Bergen og Oslo-Trondheim. Det er imidlertid kun få dager siden Green Cargos beslutning ble kjent, så det er for tidlig å si noe om utfallet av markedsdialogen, dvs.0 hvordan disse transportene vil bli kjørt. I første omgang må Green Cargo levere tilbake den kapasiteten selskapet har fått tildelt på jernbanenettet, hvoretter Bane NOR vil iverksette en ny kapasitetsfordelingsprosess basert på eventuelle søknader fra aktuelle togselskap. Vi vurderer fortløpende om det er behov for tiltak som følge av endringene i godsmarkedet.

For regjeringen er det viktig at den positive trenden for gods på bane fortsetter, og tilbakemeldingene fra næringen er at de ønsker å overføre mer godstransport til jernbane. I Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 er det foreslått å prioritere gjennomføring av effektpakker

på fire relasjoner der jernbanen kan bidra med overføring fra veg til bane og dermed reduserte utslipp. Viktige tiltak i disse effektpakkene er forlengelse og bygging av nye kryssingsspor, samt å øke kapasiteten og effektivisere driften på de viktige godsterminalene. Effektpakkene skal bidra til å redusere næringens transportkostnader, og dermed bedre jernbanens konkurransevne. I den forbindelse bør det nevnes den pågående og snart ferdigstilte utvidelsen av Narvikterminalen, som fra desember i år innebærer at kapasiteten for håndtering av containere øker fra 70 000 til 100 000 i året. Flere av de store, pågående utbyggingssprosjektene på jernbanen gir også positive effekter for godstransport på bane, i form av redusert transporttid og/eller økt kapasitet i infrastrukturen. Den planlagte reduksjonen i vedlikeholdsetterslepet og innføringen av det digitale signal- og sikringssystemet ERTMS skal også gradvis øke godstogenes punktlighet og regularitet.

Regjeringen ønsker å styrke jernbanens konkurransekraft på godstrafikk. På oppdrag fra Samferdsdepartementet har Jernbanedirektoratet, i samarbeid med godsnaeringen, derfor nylig utarbeidet en rapport om rammevilkårene for godstransport på bane. I rapporten anbefaler direktoratet blant annet å se nærmere på mulige endringer i ruteleieprioriteringene og tiltak for bedre tilrettelegging for avvikling av godstrafikken ved planlagte sporbrudd, samt å vurdere ytterligere infrastrukturtiltak. En videreføring av miljøstøtteordningen er også en av anbefalingene. Dette er forslag vi jobber videre med.

Regjeringen er for øvrig i gang med arbeidet med ny NTP for 2025-2036, der vurderinger og anbefalinger knyttet til effektpakker for godstransport samt våre ambisjoner om å styrke jernbanens konkurransekraft på godstransport vil inngå i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 302

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 11. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mye har skattebetalerne tjent eller tapt på statens investering i Aker Solutions (Det bes samtidig om en beregning av hvor stor avkastningen har vært på Oslo Børs i perioden 2007-2022)?

BEGRUNNELSE:

3. november ble det kjent at staten har solgt 30,1 millioner i aksjer i det børsnoterte selskapet Aker Solutions. Aksjene ble solgt til kurs 39,3 kr. per aksje. Etter salget sitter staten igjen med om lag 30 millioner aksjer.

Staten kjøpte seg inn i Aker Solutions under daværende næringsminister Dag Terje Andersen i 2007. Da betalte staten om lag 4,5 milliarder kroner for aksjene.

Næringsminister Vestre har nettopp lagt fram en ny eierskapsmelding, hvor han varsler at staten skal ha et pragmatisk syn på hva man skal eie og ikke. Hvis man legger til litt godvilje på Andersens beslutning fra 2007, og at denne også var basert på pragmatisme, hadde det vært interessant å vite hvor mye staten, eller da skattebetalerne, har tjent eller tapt på denne pragmatiske investeringen for 15 år siden.

Svar:

Staten ved daværende Nærings- og handelsdepartementet kjøpte i 2007 aksjer for drøyt 4,9 mrd. kroner i daværende Aker Holding AS, jf. omtale i St.prp. nr. 88 (2006-2007) Statens eierskap i Aker Holding AS og Innst. S. nr. 54 (2007-2008). Aker Holding eide da aksjer i Aker Kværner ASA.

Det fremgår av St.prp. nr. 88 (2006-2007) at en sentral del av bakgrunnen for kjøpet i 2007 var gjennom et langsiktig eierskap å bidra til at industriell kompetanse i virksomheten ble utviklet og ledet fra Norge i minst ti år fremover. Det er departementets vurdering at investeringen har bidratt til oppnåelse av dette.

Aker Kværner ble i 2011 fisjonert i to selskaper, Aker Solutions ASA og Kværner ASA. Samtidig endret Aker Holding navn til Aker Kværner Holding. I 2014 ble Aker Solutions delt i Akastor ASA og Aker Solutions ASA. Da Kværner og Aker Solutions i juli 2020 fusjonerte med sistnevnte som overtagende part, mottok staten utbytteaksjer i to nye utskilte selskaper, Aker Carbon Capture AS og Aker Offshore Wind AS tilsvarende eierandeler på hhv. 5,8

pst. og 5,4 pst. I desember 2020 ble statens eierskap i holdingselskapet Aker Kværner Holding avvirket, og staten ble direkte eier i de fire selskapene Aker Solutions, Akastor, Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind.

I april 2021 solgte staten alle sine aksjer i Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind for til sammen 778 mill. kroner. Den 3. november 2022 solgte staten også om lag halvparten av sine aksjer i Aker Solutions i et blokk salg over børs og skal motta et salgspromeny for dette på 1,18 milliarder kroner.

Staten eier fortsatt 6,11 pst. av aksjene i Aker Solutions og 12,08 pst. av aksjene i Akastor. Ettersom staten i dag fortsatt er aksjonær i både Akastor og Aker Solutions er det ikke mulig nå å konkludere på hvor mye skattebetalerne har tjent eller tapt på statens investering i 2007.

Avkastningen på Oslo Børs i den aktuelle perioden (22.6.2007-2.11.2022) målt ved OSEBX har vært på 135 pst. OSEBX representerer imidlertid en bred sammensetning av selskaper, mens Aker Kværner Holding-kjøpet dreier seg om oljeverandørindustrien. Den mest relevante bransjeindeksen er derfor slik NFD ser det PHLX (Philly) Oil Service Sector, som i samme periode har falt med -70 pst.

I regjeringens eierskapsmelding, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, fremgår det at regjeringen vil ha en pragmatisk tilnærming til hva staten skal eie, og det kan bli aktuelt å både øke og redusere statens eierskap i enkelt selskaper alt etter hva som er verdiskapende og av strategisk interesse for Norge. I perioden siden kjøpet av aksjer i Aker Holding AS i 2007 har staten mottatt et samlet utbytte fra de aktuelle selskapene på 963 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 303

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 10. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Gitt erfaringene med tilsyn med kommersielle privatskoler, hvordan ser ministeren for seg at mer tilsyn med kommersielle barnehager skal løse problemene med superprofitt i barnehagesektoren?

BEGRUNNELSE:

De kommersielle barnehagene har vist seg å være svært kreative i å finne måter å ta penger bort fra barna. Det det ikke er utbyttene som gir velferdsprofitørene den største gevinsten, selv om det er snakk om høye beløp. I 2018 gikk de private barnehagene med 1,2 mrd. kroner i overskudd. 10 pst. – 120 mill. kroner – gikk i utbytte til eierne, ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB). Kunnskapsministeren uttaler

til både E24 02.11 og Klassekampen 03.11 at problemene med superprofitt og den påfølgende Sveits-flyttingen til eierne av Læringsverkstedet skyldes for svak kontroll og tilsyn med private barnehager.

Samtidig har det versert en sak i Klassekampen om hvordan privatskolekjeden Akademiet bruker offentlige tilskuddspenger. Utdanningsdirektoratet (Udir) påpeker at de stadig ser en stor udekket risiko for brudd på regelverket for privatskolene og at de ikke åpner tilsyn i flere tilfeller selv om det er indikasjoner på regelbrudd, på grunn av kapasitet. Forliket mellom Akademiet og Kunnskapsdepartementet forplikter departementet til å ikke føre tilsyn for årene 2015 til 2019. At dette ikke har noen sammenheng med kapasiteten til å føre tilsyn virker usannsynlig.

Ifølge Udir går 17 000 elever på norske private videregående skoler, altså der de store kommersielle aktørene i sektoren gjør seg gjeldende. Det går 133 000 barn i private barnehager, og de kommersielle barnehagekjedene Læringsverkstedet, Espira og FUS eier alene 830 av disse barnehagene.

Svar:

Det er viktig at vi fra 1. januar 2022 fører et nasjonalt tilsyn med økonomien i private barnehager. Utdanningsdirektoratet, som allerede fører tilsyn med de private skolene, fører nå også tilsyn med de private barnehagene. Jeg er imidlertid enig med representant Bae Nyholt om at økonomisk tilsyn ikke er tilstrekkelig for å løse problemene i barnehagesektoren. Det var noe av bakgrunnen for at regjeringen la frem en lovproposisjon med innstramminger for private barnehager tidligere i år, se Prop. L 82 (2021-2022) Endringer i barnehageloven (selvstendig rettssubjekt, forbud mot annen virksomhet, meldeplikt m.m. og Innst. 403 L (2021-2022). Forslagene fikk flertall. Dermed har stortingsflertallet sikret full åpenhet om økonomien i private barnehager. Vi fjernet muligheten for å ta opp dyre interne lån i konsernene og at barnehagene kunne ta opp lån andre steder enn i bank. Vi fjernet også muligheten til å drive annen virksomhet i barnehagen. Og vi innførte meldeplikt til kommunene og Utdanningsdirektoratet hver gang barnehagene gjør organisatoriske endringer. I tillegg startet det økonomiske tilsynet opp sin virksomhet 1. januar i år.

Vi har et solid kunnskapsgrunnlag som viser at det er behov for et tydeligere og strengere regelverk for private barnehager. Solberg-regjeringen satte ned både Storberget-utvalget og velferdstjenesteutvalget som leverte grundige rapporter i 2020 og 2021. I tillegg har vi en rekke eksterne rapporter som er bestilt av Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. Velferdstjenesteutvalget og Telemarksforskning finner at privat barnehagedrift samlet sett er mer lønnsomt enn de fleste andre private velferdstjenester, også mer lønnsomt enn andre sammen-

lignbare næringer med samme kapitalbehov. Velferdstjenesteutvalget mente at den relativt høye lønnsomheten i private barnehager kan tilsi at kommunene har utbetalt unødvendig mye i offentlige tilskudd til private barnehager samlet sett siden 2011.

Jeg registrerer for øvrig at private eiere som har solgt byggene sine til utlandet gir uttrykk for at lønnsomheten i norske barnehager er lav, og at den nærmer seg null. Det gjør meg særlig bekymret når norske barnehageeiere velger å omstrukturere virksomhetene, selge eiendom og leie tilbake lokalene og at dette resulterer i dårlig økonomi for barnehagene. Særlig med tanke på at barnehagene ser ut til å beholde vedlikeholdsforpliktelsene. Tallene viser at det er betydelig dyrere å leie lokaler enn å eie byggene selv. Det kan bety at private barnehageeiere velger å foreta bedriftsøkonomiske strategiske tilpasninger som ikke nødvendigvis er til beste for barnehagene og barna.

Solberg-regjeringen sendte en rekke forslag om endringer i barnehageloven på høring, men de kom aldri så langt at lovforslagene ble lagt fram for Stortinget. Det har ikke vært politisk vilje for lang å gjøre noe med den uheldige utviklingen som vi alle har vært klar over i flere år. Det er det til syvende og sist barna i barnehagen som taper på.

Vi mener derfor det er på høy tid å utvikle et moderne styrings- og finansieringssystem for barnehagesektoren. Departementet er i gang med en gjennomgang av styrings- og finansieringssystemet som skal være klar i 2023.

SPØRSMÅL NR. 304**Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 10. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil statsråden sette i verk for å sikre elevene og lærerne ved norske skoler et fysisk skolemiljø og arbeidsmiljø som ivaretar trygghet og helse?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsnytt har over flere måneder undersøkt vedlikeholdet ved norske skolebygg med særlig fokus på inn klima, og skrevet en serie saker om dette. Blant annet kommer det fram at tusenvis av lærere og elever tilbringer hverdagen i klasserom med dårlig inn klima. Ifølge en rapport fra Multiconsult som er bestilt av Foreldreutvalget for grunnopplæringen, har 14 pst. av skolebyggene store eller alvorlige avvik på ventilasjonssystemet. Ytterligere 31 prosent har vesentlige avvik og utilfredsstillende tilstand. De anslår basert på dette at over 13 000 lærere og 110 000 elever hver eneste dag tilbringer time etter time i klasserom med elendig ventilasjon og dårlig luft.

I en artikkel i prestisjetidsskriftet Science i 2021 tok 39 forskere fra hele verden til orde for et paradigmeskifte innen bekjempelse av luftveisinfeksjoner: At god inneluft er avgjørende både som pandemiberedskap og for å redusere alle de negative konsekvensene luftveisinfeksjoner har i samfunnet. Det er store gevinster å hente, både helsemessig og økonomisk, på å redusere smittespredningen av luftveisinfeksjoner.

Opplæringslovens kapittel 9A skal sikre elevenes rett til et godt skolemiljø, og § 9A-7 sier blant annet at skolene skal tilrettelegges og drives slik at det blir tatt hensyn til tryggheten og helsen til elevene. Det fysiske miljøet på skolen skal være i samsvar med de faglige normene som fagmyndighetene til enhver tid anbefaler. Lærerne har også krav på et forsvarlig arbeidsmiljø. Det får de åpenbart ikke dersom såpass mange jobber i skolebygg med dårlig inn klima og vedlikehold.

Det er kommunenes ansvar å vedlikeholde sin egen bygningsmasse, og sikre et forsvarlig arbeidsmiljø og skolemiljø for lærere og elever. Samtidig krever tilstanden at også regjeringen med det øverste ansvaret for skolene, tar grep om situasjonen. Det er behov for et løft i kvaliteten på skolebyggene i landet, og det er flere tiltak statsråden kan sette i verk for å følge opp situasjonen. Blant annet kan det gjøres regelmessige kartlegginger av situasjonen, lages nasjonale incentivordninger og et samarbeid med landets kommuner om et kvalitetsløft for skolebyggene.

Svar:

Jeg er opptatt av at det fysiske skolemiljøet for elever i hele Norge skal være godt og at skolebyggene er i god stand. Elever og lærere skal ikke oppleve å bli syke, få et lavt læringsutbytte eller en dårlig arbeidshverdag på grunn av dårlige skolebygg.

Det er et kommunalt ansvar at skolebyggene er i tråd med lover og regler, og det er kommunene som må ta beslutninger om rehabilitering, vedlikehold og bygging av nye skoler. Regjeringen har styrket kommuneøkonomien.

Jeg registrerer at den borgerlige regjeringen i 2016 fjernet den nasjonale rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg, som ble innført i 2002. Dermed har norsk skole gått glipp av muligheten til å få statlig støtte i en periode med ellers stort økonomisk handlingsrom og dessuten lave renter. I Hurdalsplattformen skriver regjeringens partiene at vi vil gjeninnføre rentekompensasjonsordningen. I hvor stor grad regjeringen lykkes med å nå målene i plattformen, vil avhenge av det økonomiske handlingsrommet.

Vi har per i dag ikke samlet oversikt over status for bygningsmassen. Det er opp til den enkelte kommune hvorvidt de kartlegger status i sine bygninger, hvordan de gjør det og i hvilket omfang. Ulike metoder og ulike grader av kartlegging gjør at det ikke finnes en totaloversikt over status i bygningsmassen til kommunene. Derfor er det også krevende å utforme nasjonale tiltak og beregne kostnader. Kunnskapsdepartementet ser nå på ulike alternativer for hvordan dette kan følges opp og om det eventuelt er behov for ytterligere informasjon/kartlegginger.

Helse- og omsorgsdepartementet jobber med en ny forskrift om miljø og helse i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, som skal erstatte nåværende forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. av 1995. Det tas sikte på at ny forskrift skal tre i kraft 1. juli 2023.

SPØRSMÅL NR. 305**Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 11. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Har regjeringen beregnet den eventuelle effekten denne endringen vil ha på grensehandel mellom Norge og Sverige?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår endringer i tobakskvoten på taxfree for personer som bor i Norge.

Svar:

Regjeringen foreslår å halvere kvoten for tobakksvarer som kan innføres avgiftsfritt som reisegods. Endringen gjelder både tobakksvarer kjøpt i tax free-utsalg og tobakksvarer kjøpt avgiftsbelagt i utlandet (grensehandel mv.). Provenygevinsten av endringen anslås til om lag 800 mill. kroner påløpt og 700 mill. kroner bokført i 2023. Det forutsettes at endringen gjennomføres fra 1. januar 2023.

Usikkerheten er betydelig når en skal beregne provenyvirkninger av å fjerne eller endre kvotene for alkohol- eller tobakksvarer som kan innføres avgiftsfritt som reisegods. Det er blant annet usikkert i hvilket omfang redusert innførsel av slike varer vil bli erstattet med tilsvarende varer kjøpt i Norge. Provenyanslag krever derfor at det gjøres en del forutsetninger.

Departementet har mottatt statistikk fra Folkehelseinstituttet (FHI), som blant annet viser omfanget av avgiftsfri omsetning av tobakksvarer i 2019 fra utsalg på norske lufthavner (tax free-utsalg) ved ankomst fra andre land. I provenyberegningen er det lagt til grunn at omsetningen i 2023 vil være om lag som i 2019, og at halvering av kvoten vil halvere tax free-salget ved ankomst. Rundt 75 pst. av salgsnedgangen for tobakksvarer ved ankomst antas å bli erstattet av avgiftsbelagt omsetning i Norge. Det legges til grunn at det omsettes like mye varer avgiftsfritt per reisende på ferger i utenlandstrafikk som per flypassasjer fra utlandet, og at tobakksvarer kjøpt beskattet i utlandet (grensehandel mv.) utgjør et like stort volum som omsetning av tobakksvarer ved ankomst på tax free-utsalg på lufthavner og ferger i utenlands trafikk.

Med disse antagelsene, utgjør effekten av nedgang i grensehandelen mv. rundt halvparten av den totale provenyeffekten av regjeringens forslag. Det understrekes at anslaget er svært usikkert. Provenyanslaget viser verdien av økt omsetning av tobakksvarer i Norge, ikke utslaget i grensehandel mv. Det kan være at halvert tobakskvote også påvirker i hvilken grad folk reiser på grensehandel. Departementet har ikke anslag på hvilken effekt den foreslåtte endringen i den avgiftsfrie kvoten for tobakksvarer vil ha på samlet grensehandel mellom Norge og Sverige.

SPØRSMÅL NR. 306**Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 11. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hva anbefaler statsråden at man gjør i de kommunene landet rundt som ikke klarer å få rekruttert nok veterinærer?

BEGRUNNELSE:

Flere steder i landet er det utfordrende å rekruttere veterinærer nok til å dekke behovet i landbrukssektoren. I blant

annet Vesterålen har flere bønder uttrykt bekymring knyttet til det å stå helt alene gjennom uker med kalving, og dyrenes velferd hvis det viser seg at veterinærer ikke har anledning til å bidra.

Svar:

Det er mangel på mange typer arbeidskraft i Norge, og dette gjelder også veterinærer. Per i dag søkes veterinærer

til et bredt utvalg av fagområder, roller og stillinger over hele landet, og det er en underdekning av denne yrkesgruppen. Dette gir uheldige utslag når det gjelder dyrehelsehjelp til produksjonsdyr i landbruket. Særlig gjelder dette i sårbare områder hvor det er langt mellom husdyrprodusentene, næringsgrunnlaget for veterinærtjenester er svakt og avstandene er store.

Over statsbudsjettet tildeles i overkant av 140 millioner kroner til vakttilskudd (øremerkede midler) til kommunene. I tillegg tildeles om lag 32 millioner til et tilskudd som skal stimulere til veterinærdekning i områder med for dårlig næringsgrunnlag for veterinærer. Dette stimuleringsstilskuddet skal prioriteres til kommuner som har problemer med å få stabil tilgang til veterinærtjenester, og som legger planer for gode, lokale løsninger.

Jeg nedsatte i august en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal gjennomgå tilgangen til veterinærtjenester i landet vårt. Fordi det er kommunene som har ansvaret for veterinærtilgangen, leder KS arbeidsgruppa. Bakgrunnen for utfordringene vi nå ser er komplisert og sammensatt, og jeg har derfor bedt om en bred og helhetlig gjennomgang. Gruppen skal forsøke å avdekke utviklingstrekk, omfanget av utfordringene og utrede

årsaksfaktorer. Arbeidsgruppen jobber så raskt det forsvarlig lar seg gjøre, men samtidig så grundig at det utfordringsbildet blir utredet og belyst bredt. Målet med gjennomgangen er å gi beslutningstakerne målrettede og treffsikre tiltak som kan bidra til å bedre tilgjengeligheten av veterinærer i hele landet. Gruppen skal etter planen levere sine anbefalinger innen utgangen av februar.

Selv om det pågår en utredning, så er det likevel vesentlig for meg å understreke at det er kommunene som har det lovpålagte ansvaret - gjennom dyrehelsepersonelloven - for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, inkludert klinisk veterinærsvakt.

Det er den enkelte kommune som best i stand til å organisere veterinærtjenesten ut ifra lokale forhold. En kommune - og et vakt-distrikt - er aldri direkte sammenlignbar eller lik den neste.

Hva som kan være egnede initiativ og tiltak i hvert område, er den enkelte kommune nærmest og best til å besvare. Jeg har imidlertid stor forståelse for at mange kommuner står i en krevende situasjon, og at det ikke nødvendigvis finnes noen enkel løsning når det generelt er mangel på veterinærer i Norge. Jeg ser fram til å motta arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 307

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 11. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Regjeringen åpner i sitt budsjettforslag opp tilskuddsordningen for lokale lyd- og bildemedier, slik at alle aktører på lydfeltet skal dele støttemidlene som bare lokalradioer kan søke på i dag. Dette har blitt kritisert av Norges Lokalradioforbund og lokalradioer over hele landet.

Er det gjort noen beregninger fra regjeringens side over hvor stor andel av den samlede potten som framover vil gå til andre aktører enn lokalradioer?

Svar:

På oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet utarbeidet Medietilsynet en rapport om de direkte mediestøtteordningene. Rapporten er en del av grunnlaget i departementets arbeid med de fireårige styringssignalene for mediestøtten, som ble lagt fram i budsjettet for 2023. Medietilsynet anbefalte flere tiltak for å styrke ordningen for

tilskudd til lokale lyd- og bildemedier. I budsjettet varslet regjeringa at vi i tråd med Medietilsynets forslag vil høre et forslag om å heve tilskuddstaket for driftstilskudd til etniske og språklige minoritetsradioer og utvide ordningen slik at audiovisuelle bestillingstjenester og podkast også kan motta tilskudd. Det tas sikte på å sende endringer i forskriften på høring i løpet av 2023 slik at endringene kan tre i kraft 1.1.2024.

Representanten hevder at regjeringens forslag vil gjøre at «alle aktører på lydfeltet skal dele støttemidlene som bare lokalradioer kan søke på i dag». Dette er ikke riktig. Ordningen vil fortsatt begrenses til lokale lydmedier. Forslaget om å heve tilskuddstaket for driftstilskudd til etniske og språklige minoritetsradioer kan innebære en økning i tilskuddet til slike lokalradioer, men vil ikke åpne for at nye aktører kan søke. Forslaget om å inkludere audiovisuelle bestillingstjenester og podkast vil åpne for noen nye aktører, men forslaget innebærer kun å åpne for at tilbydere av 1) redaktørstyrte lokale audiovisuelle

bestillingstjenester og 2) tilbydere av redaktørstyrte podkaster som hovedsakelig retter seg mot et lokalt publikum. Medietilsynet har foreslått at disse to avgrensede gruppene bør kunne søke om tilskudd til lokal programproduksjon og til kompetansehevede tiltak.

Bakgrunnen for forslaget er at markedet for ikke-lineære tjenester er i stor utvikling, og at disse medietypene kan få økt betydning for de lokale lyd- og bildemedienes demokratiske funksjon i samfunnet i framtiden. Medietilsynet mener derfor at disse aktørene bør kunne søke tilskudd til tiltak for å heve egen kompetanse knyttet til produksjon og formidling av lokale lyd- eller bildeprogram. Muligheten for å søke om tilskudd til lokal

programproduksjon for redaktørstyrte audiovisuelle bestillingstjenester og podkaster er etter Medietilsynets vurdering framtidsrettet og kan stimulere til økt lokal innholdsproduksjon og et bredere lokalt innholdsmangfold. Medietilsynet foreslo å øke bevilgningen med 0,5 millioner kroner for å unngå at endringen får en omfordelende effekt. Dersom man går inn for en slik ordning vil det da uansett ikke forventes at en stor andel av rammen vil gå til denne typen lokalmedier.

Vi er selvfølgelig åpne for alle konstruktive innspill og synspunkter på forslaget, og beslutningen vil ikke fattes før vi har hatt en grundig behandling på bakgrunn av høringen.

SPØRSMÅL NR. 308

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 11. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Statsråden har uttalt at Lovavdeling i Justis- og beredskapsdepartementet har «velsignet» lovforslaget om forbud mot konverteringsterapi rettet mot samtykkende voksne.

Kan statsråden gjøre rede for hvilken form samarbeidet mellom departementet og Lovavdelingen har hatt, hvorfor departementet ikke har bedt om en ny tolkningsuttalelse og legge frem dokumentasjon som bekrefter at Lovavdelingen har kommet til en ny konklusjon på spørsmålet om avveiningene mot menneskerettighetene når det gjelder samtykkende, voksne personer?

BEGRUNNELSE:

Det er bred enighet om at konverteringsterapi skal forbys, og det er gledelig at statsråden følger opp Solberg-regjeringens arbeid med å få på plass et slikt forbud. Jeg deler statsrådets ønske om å beskytte enkeltpersoner mot handlinger som potensielt kan medføre skade på enkeltindivider, fysisk og psykisk, og som bidrar til stigmatisering og økt press mot grupper. Dette gjelder ikke minst grupper som allerede er sårbare, noe undersøkelser om skeives livsvilkår bekrefter at absolutt er tilfelle for dem.

Et sentralt spørsmål i arbeidet med lovforslag om forbud mot konverteringsterapi er hvorvidt et slikt forbud også kan omfatte et forbud mot voksne personer som har gitt sitt samtykke. Lovavdelingen uttalte i forbindelse med Solberg-regjeringens arbeid med dette at et total-

forbud «trolig» vil innebære et uforholdsmessig inngrep i retten til privatliv og religionsfrihet og på generell basis «trolig» vil utgjøre et uforholdsmessig inngrep i menneskerettighetene. Lovavdelingens tolkningsuttalelse er offentliggjort på Justis- og beredskapsdepartementets nettside.

I en artikkel i Minerva 3. november fremkommer det at statsråden har uttalt at Lovavdelingen har «velsignet» den nye lovforslaget, og at dette også gjelder lovforslagets bestemmelser om samtykkende voksne personer. I samme artikkel fremkommer det oppsiktsvekkende nok også at Lovavdelingen ikke har villet bekrefte at den har «velsignet» det fremlagte lovforslaget. Lovavdelingen uttaler også til Minerva at den ikke har avgitt en tolkningsuttalelse om det siste høringsforslaget, og at avdelingen derfor ikke har uttalt seg selvstendig om saken.

Dette reiser spørsmålet om på hvilken måte departementet og Lovavdelingen har samarbeidet om det reviderte lovforslaget, og hva departementet bygger sin forståelse av at Lovavdelingen har gitt sin «velsignelse» på. Det reiser også spørsmål ved hvorfor departementet ikke har bedt om en ny tolkningsuttalelse i forbindelse med de endringene som er foreslått, og hvordan departementet har kommet frem til konklusjonen om at dette forslaget – i motsetning til forslaget som var lagt frem av Solberg-regjeringen – juridisk ikke vil utfordre menneskerettighetene.

Svar:

Det vanlige i lovarbeid er at departementet som er ansvarlig for lovarbeidet også vurderer forholdet til menneskerettslige forpliktelser. Det var Solberg-regjeringens fremgangsmåte som var spesiell. Dette ble også fremhevet av Lovavdelingen da de avgav sin tolkningsuttalelse 25. mars 2021. Her skriver Lovavdelingen:

«Vi nevner innledningsvis at Lovavdelingen normalt avgir tolkningsuttalelser om gjeldende rett basert på anmodning fra ett eller flere departementer, hvor spørsmålet som skal vurderes, er relativt avgrenset og nærmere utredet. Bredere utredninger av forholdet til menneskerettslige forpliktelser i forbindelse med lovarbeid foretas vanligvis av det departementet som har ansvaret for lovarbeidet. Det er annerledes i denne saken der vårt oppdrag er basert på en regjeringsbeslutning, og der vi har foretatt det alt vesentlige av utredningen. Dette må således betraktes som et særtilfelle.»

Fordi denne saken reiser kompliserte strafferettslige og menneskerettslige spørsmål, har mitt departement hatt tett dialog med Justis- og beredskapsdepartementet i denne prosessen. Justis- og beredskapsdepartementet har også blitt forelagt utkast, herunder ble utkastet til høringsnotat på vanlig måte forelagt Justis- og beredskapsdepartementet forut for høringen.

Støre-regjeringen ønsker et reelt og effektivt forbud mot konverteringsterapi. Dette går klart frem av Hurdal-splattformen. Konverteringsterapi begrenser skeives frihet til å være den de er, og vi vet at denne type handlinger kan være svært skadelig. Det vil kreve stor motstandskraft

av den enkelte og kunne ha store personlige konsekvenser å stå imot denne type handlinger, særlig i religiøse miljøer. Av den grunn har jeg ønsket å utforske det menneskerettslige handlingsrommet for et totalforbud.

Solberg-regjeringen argumenterte for at Lovavdelingens uttalelse av 25. mars 2021 viser at et totalforbud ikke er forenelig med menneskerettighetene. Jeg vil minne om at det i bestillingen som ble gitt til Lovavdelingen under Solberg-regjeringens lovarbeid, ikke ble utformet et konkret forslag til totalforbud. I sin uttalelse tok derfor ikke Lovavdelingen stilling til om et straffebed med vilkår om at handlingen må være «klart egnet til å påføre vedkommende psykisk skade» vil utgjøre et uforholdsmessig inngrep i menneskerettighetene. I bestillingen som ble sendt til Lovavdelingen, ble det også uttrykt en antakelse om at et forbud mot å utføre konverteringsterapi overfor voksne samtykkende personer ikke ville være forenelig med menneskerettighetene. Lovavdelingen uttalte seg forbeholdent om spørsmålet («trolig»).

I arbeidet med dette lovforslaget er det gjort grundige menneskerettslige vurderinger. At flere høringsinstanser mener det foreliggende forslaget griper for langt inn i menneskerettighetene, er naturligvis viktige innspill som vi vil gjøre en vurdering av. Som representanten er kjent med, er det etter en høring alltid naturlig å se på hvilke justeringer som må gjøres.

Jeg gleder meg til å legge fram en lovproposisjon for Stortinget våren 2023 og forutsetter at diskusjonen da vil handle om hvordan vi skal sikre at skeive ikke utsettes for konverteringsterapi. Jeg kan også berolige representanten med at Justis- og beredskapsdepartementet vil bli konsultert i arbeidet med lovproposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 309

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 8. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen foreslå innstramminger i norsk innvandrings- og integreringspolitikk for å unngå at Norge blir det mest attraktive landet i Norden for velferdsmigranter som utnytter asylsystemet?

BEGRUNNELSE:

Den nye svenske regjeringen har i sin regjeringsplattform, Tidöavtalet varslet betydelig innstramminger i landets innvandrings- og integreringspolitikk. Hvis plattformen blir gjennomført vil Norge på flere områder bli det mest attraktive landet for velferdsmigranter som utnytter asylsystemet. Hvis sjansene for opphold og også velferdsytelse er bedre i Norge enn f.eks. Sverige og Danmark vet vi at det vil kunne føre til økt tilstrømming av velferdsmigranter.

Svar:

Regjeringens innvandrings- og integreringspolitikk følger av Hurdalsplattformen. Av plattformen fremgår det bl.a. at norsk migrasjonspolitikkk skal være forutsigbar og ansvarlig, og det skal legges stor vekt på stabilitet og kontinuitet. Det skal også legges opp til brede forlik. Norge skal vise solidaritet med og ta vår del av ansvaret for mennesker på flukt. Internasjonalt samarbeid og bistand til land i konflikt er viktig.

Videre er det et overordnet mål for justissektoren at innvandringen til Norge skal være kontrollert og

bærekraftig. Det er viktig at Norge ikke mottar en uforholdsmessig større andel asylsøkere og andre migranter enn andre land vi naturlig sammenligner oss med (bl.a. de nordiske landene), og slik sett får en lite bærekraftig innvandring. Norsk praksis bør derfor ikke fravike praksis i disse landene i vesentlig grad, og vi følger nøye med på ev. endringer, også i Sverige.

Jeg mener vi dag har en innvandringspolitikk som balanserer ovennevnte hensyn på en god måte, basert på brede forlik i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 310

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Tidligere i år innkalte statsråden politidirektøren til hastemøte om anskaffelsen av de kinesiske DJI-dronene, som er omtalt i mitt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 241 (2021-2022). Møtet resulterte i ordre fra statsråden om ny gjennomgang av risikoen knyttet til disse.

Hadde statsråden per 2. november 2022 selv lest hele gjennomgangen hun selv hastebestilte av politidirektøren, og hva er i så fall hennes vurdering av risikoen for misbruk av den kinesiske droneteknologien sett opp mot NSMs risikorapport for 2022?

BEGRUNNELSE:

Høyre har ved flere anledninger reagert på at justis- og beredskapsministeren har gått til anskaffelse av kinesisk droneteknologi til bruk i politiet. Da Høyre tok dette opp med statsråden, reagerte hun med å nærmest umiddelbart hasteinnkalle politidirektøren for å få en redegjørelse. 7. januar 2022 sa statsråden følgende til NRK:

“Kinesiske selskaper kan ikke få kontrakter i Norge dersom det utgjør en trussel mot vår sikkerhet”.

Og det skulle bare mangle.

Det er derfor oppsiktsvekkende å høre at statsråden som ubestridelig hadde ansvaret da avtalen om å kjøpe kinesisk teknologi ble inngått, ikke har fulgt opp arbeidet hun startet. Til NRK forteller statsråden nemlig 31. oktober 2022 – om lag 10 måneder senere - at hun ikke har

“sett gjennomgangen det vises til enda, og forutsetter at POD har gjort grundige og gode vurderinger av dette kjøpet”.

Uten å ha lest vurderingen hun selv mente var så viktig å få at hun hastebestilte den, er hun – jf. svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 241 og 275 (2021-2022) - altså helt trygg på at det er ufarlig at kinesisk teknologi får en sentral rolle i politiets operative tjeneste, til tross for at Nasjonal Sikkerhetsmyndighet i årets risikorapport uttaler at

“ved bruk av kinesisk produsert teknologi bør legge til grunn at informasjon kan samles inn og videreformidles til kinesiske myndigheter og kinesisk etterretning”.

Jeg ber statsråden svare konkret på begge delene av spørsmålet mitt.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 800 (2021-2022), nr. 241 (2022-2023) og nr. 275 (2022-2023), alle fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand. Jeg viser også til min redegjørelse i spørretimen til spørsmål nr. 20 (2021-2022) fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland 12. januar 2022.

Jeg har fortløpende blitt orientert om relevante momenter i denne saken, herunder de skriftlige vurderingene fra NSM og POD. Regjeringens utgangspunkt er at vi ikke skal inngå kontrakter med selskaper fra land vi ikke har sikkerhetssamarbeid med dersom dette utgjør en trussel mot vår nasjonale sikkerhet.

For å oppnå tilstrekkelig informasjonssikkerhet ved bruk av dronene har politiet iverksatt en rekke risikoreduerende tiltak i samråd med NSM. NSM og POD vurderer at de iverksatte tiltakene reduserer risikoen til et akseptabelt nivå. Jeg legger etatenes vurderinger til grunn

og har tillit til deres fagkompetanse. Dersom det mot formodning fremkommer ny informasjon som er egnet til å reise tvil om sikkerhetsaspektene rundt fortsatt bruk av DJI-dronene, vil dette bli håndtert.

SPØRSMÅL NR. 311

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 15. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Medfører det riktighet at statsråden ikke var kjent med, foreslo eller uttrykte ønske om å be POD om utredningen omtalt i VG 2. november om å redusere ansatte i hovedsetene i politidistriktene, slik Justis- og beredskapsdepartementet har forklart til samme avis?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 2. november 2022 kunne VG avdekke at regjeringen har bedt Politidirektoratet om å vurdere og utrede store kutt for politiet i byene for å flytte mer politi ut i distriktene.

Avsløringen vakte store reaksjoner både fra Arbeiderpartiets justispolitiske talsperson og Politiets fellesforbund.

I en sak publisert 3. november 2022, opplyser Verdens Gang følgende:

«Justisdepartementet forklarte, slik de også svarer i VGs opprinnelige sak, at utredningen aldri var et politisk forslag, men en av mange bestillinger som sendes til Politidirektoratet for å utrede spørsmål knyttet til budsjett og reformer. Det var aldri behandlet hos politisk ledelse i Justisdepartementet eller i regjeringen, forklarte departementet videre.»

Slik saken fremstilles i VG, påstår politisk ledelse at embetsverket har bestilt utredningen på eget initiativ. I så fall vil det bety at Justis- og beredskapsdepartementets byråkrater har tatt over politikutviklingen i departementet, noe som virker usannsynlig.

Svar:

Alt som skjer i departementet mitt ansvar. Det er en vanlig arbeidsform for ulike regjeringer at ulike problemstillinger utredes, før en politisk behandling. Jeg valgte å avslutte utredningen av det nevnte punktet i spørsmålet, da det etter min mening var med på å skape en unødvendig uro i politietaten.

SPØRSMÅL NR. 312

Innlevert 3. november 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 11. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil ministeren fremme tiltak for at politiets utlendingsenhet får fortlgang angående verifisering vedrørende

identitetsavklaringsprogrammet for de gjenstående 289 kurderne fra Irak?

BEGRUNNELSE:

Det er 6 år siden Stortinget vedtok anmodningsvedtak nr. 505 om identitetsavklaringsprogrammet den 01.03.2016. Høsten 2017 ble verifiseringsmetode utprøvd av UDI og PU og det ble også gjennomført et pilotprosjekt våren 2018 som var vellykket. Flesteparten av kurderne som kom til Norge i perioden 1999-2000 har nå over tjue års botid i Norge. Mangelen på gyldige identitetsdokumenter skaper store vanskeligheter for dem i hverdagen. Mange får ikke bankkort. Mange får ikke pass og kan ikke besøke familie.

I instruks av 12.04.2019 ble UDI instruert om å iverksette identitetsavklaringsprogrammet. I samme instruks fremkommer det følgende:

«UDI instrueres om å tilrettelegge for en rask avvikling av identitetsavklaringsprogrammet. I tilfeller der en søker får verifisert en helt ny identitet skal UDI også prioritere å behandle sak om identitetsendring. UDI skal prioritere behandlingen av søknadene om statsborgerskap.»

Programmet ble igangsatt 1. mai 2019. Flere har ventet flere år på å få avgjort sin søknad. For de menneskene som lever i usikkerhet synes saken slik at Politiets utlendingsenhet arbeider med verifisering, og at UDI behandler statsborgerskap søknaden etter at identiteten har blitt verifisert av Politiets utlendingsenhet. Både Departementet og UDI har informert deltakerne fra identitetsavklaringsprogrammet om at saken har blitt prioritert. Så det synes som at stillstanden kan skyldes at politiets utlendingsenhet nedprioriter verifiseringen. I oppdaterte tall fra 01.10. 2022 så var det 351 som har fått verifisert sin identitet, det vil si kun 1 har fått verifisert sin identitet siden 31.08.2022. Fra juni 2022 til oktober så er det kun 14

som har fått verifisert sin identitet. Som tallene viser så går det nå svært sakte med verifiseringen. Hvis tiltak ikke blir iverksatt i nærest framtid vil ikke sakene bli ferdig på seks år. Dersom så er tilfelle vil ministeren sikre fortgang i prosessen slik at de som har levd i over tjueår i Norge endelig kan få statsborgerskapet de har ventet i altfor lang tid på.

Svar:

Jeg vet at deltakerne i identitetsavklaringsprogrammet for irakere har ventet lenge på å få norsk statsborgerskap. Jeg har stor forståelse for belastningen de kjenner på, og de praktiske utfordringene det medfører. Identitetsavklaringsprogrammet for irakiske statsborgere ble iverksatt våren 2019. I en lang periode gjorde pandemien arbeidet vanskelig. Nå skaper ikke pandemien problemer lenger, men fortsatt går verifiseringen for sakte. Per 1. november i år er det 351 personer som hadde fått avklart sin identitet. Da jeg svarte Stortinget om saken 10. mai i år var tallet 259 personer. UDI informerer om at det er 294 saker som det gjenstår å få verifisert. Jeg er opptatt av at dette skjer fort-est mulig. Som jeg uttalte i svaret av 10. mai så er det fortsatt utfordrende å gjennomføre prosedyren som benyttes for verifisering av identiteten til deltakerne i programmet. Dette skyldes omstendigheter som i all hovedsak ligger utenfor utlendingsforvaltningens kontroll. Gjennomføring av arbeidsoppgavene har høy prioritet i både UDI og PU. Jeg vil sammen med Justis- og beredskapsministeren bidra til å få fortgang i prosessen. Vi tar sikte på at identitetene som det gjenstår å verifisere avklares i løpet av første halvår 2023. UDI vil fremover publisere månedlige oppdateringer om fremdriften.

SPØRSMÅL NR. 313

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 10. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke beløp hhv. Statkraft og Statnett har brukt på private kommunikasjonsbyråer de siste 10 årene?

Svar:

Statens eierskap i Statnett og Statkraft forvaltes iht. rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6

(2022-2023). Det er styret og ledelsen i selskapene som har ansvaret for selskapenes drift, herunder for selskapenes bruk av konsulenter og rådgivere. Med bakgrunn i dette sitter ikke departementene, som eier i selskapene, med den oversikten som etterspørres. Det har heller ikke vært mulig å fremskaffe en slik oversikt på den tiden som har vært tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 314**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 11. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor store samlede beredskapslagrene Norge har av bensin, autodiesel, anleggsdiesel, lett fyringsolje, fyringsparafin, jetdrivstoff, marine gassoljer, tungdestillat, og tungolje?

Svar:

Norske myndigheter har gjennom lov og forskrift pålagt selskaper som produserer eller importerer petroleum-sprodukter å holde beredskapslager. Disse lagrene tilsvarer 20 dagers forbruk i Norge. Dette kommer i tillegg til selskapenes eventuelle kommersielle lagre.

Lagringsplikten gjelder for selskaper som produserer eller importerer lagringspliktige produkter i landet på til sammen 10 000 m³ eller mer. Beredskapslagerkravet fastsettes årlig basert på mengden produkt selskapene har produsert og/eller importert foregående år. Hvert år rapporterer derfor de lagringspliktige selskapene pro-

duksjons- og importtall i kategoriene som favnes av forskriften, og som er gjengitt i spørsmål 314. Basert på disse tallene utregnes beredskapslagerplikten for kommende lagerår. Dette innebærer at de konkrete volumene som til enhver tid er på lager vil variere fra år til år, men tilsvarer imidlertid alltid 20 dagers forbruk basert på fjorårets import- og produksjonstall.

Beredskapslagrene kan benyttes til å sikre forsyninger til det norske markedet ved forstyrrelser i leveranser og som tilskudd til en samordnet krisehåndtering innenfor rammene av det Internasjonale energibyrådet (IEA). Per i dag deltar Norge i en Collective Action sammen med våre partnerland i IEA for å dempe presset på drivstoffmarkedet. Norges bidrag til denne aksjonen innebærer at beredskapslagerkravet inntil videre er senket fra 20 til 17 dager. Når vi får signaler fra IEA om at det ikke lenger er behov for en slik kollektiv aksjon, vil beredskapslagerkravet oppjusteres til 20 dager igjen.

SPØRSMÅL NR. 315**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 10. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er rettferdig at kreftpasienter med forsinket diagnose som går til sak mot NPE etter å ha fått avslag på pasientskadeerstatning risikerer å stå alene med utgifter på godt over 100 000 kroner?

BEGRUNNELSE:

Jeg har hatt kontakt med en kreftpasient, hun er spesialsykepleier på Diakonhjemmet og fikk en forsinket kreftdiagnose i 2015. En forsinket diagnose kan få alvorlige konsekvenser. I dette tilfellet førte det til spredning, betydelig tilleggsbehandling, store senskader og dårligere prognoser.

Vedkommende fikk avslag på sin søknad til Norsk pasientskadeerstatning (NPE), til tross for at hun har fått

medhold fra to sakkyndige. Hun valgte å ta saken til retten, men tapte, og sitter nå igjen med en regning på 118.000kr i saksomkostninger. Senskadene gjør også at hun ikke kan jobbe i full stilling slik som tidligere, noe som gir betydelige økonomiske konsekvenser.

At pasienter som søker erstatning i stedet blir sittende igjen med store utgifter etter å ha kjempet mot en kreftdiagnose, er usosialt. Mange føler seg som en brikke i systemet, og at de ikke får det de skulle hatt krav på.

Pasienter som går til sak mot staten/NPE skal ikke måtte betale store saksomkostninger når de allerede har fått store senskader av en alvorlig diagnose.

Svar:

Pasienter som har lidt tap på grunn av en pasientskade, har krav på erstatning når skaden skyldes svikt ved ytelsen av helsehjelp, selv om ingen kan lastes.

Norsk pasientskadeerstatning behandler søknader om erstatning i første instans. Vedtaket kan påklages til Pasientskadenemnda. Når Pasientskadenemnda har truffet vedtak i klagesaken, kan pasienten bringe saken inn for domstolene.

Saksbehandlingen i Norsk pasientskadeerstatning og Pasientskadenemnda er gratis. Erstatningssøker kan i noen tilfeller få dekket sine utgifter, for eksempel til advokat.

Pasienter må, som hovedregel og som alle andre, selv dekke kostnadene ved å bringe en sak inn for domstolene. Dekning av saksomkostninger ved domstolsbehandling er regulert i tvistelovens kapittel 20. Pasienter som vinner fram med et erstatningssøksmål får som regel dekket sak-

somkostningene. Pasienter som taper erstatningssøksmål kan, i tillegg til egne saksomkostninger, måtte betale motpartens utgifter. Domstolen gjør likevel alltid en vurdering av om det er grunnlag for fritak fra saksomkostnadsansvaret. Retten vurderer blant annet om det er knyttet tvil til saken eller om den har velferdsmessig betydning for tapende part, samt om styrkeforholdet partene imellom tilsier fritak.

Jeg har forståelse for at det oppleves som tungt å tape en sak om pasientskadeerstatning og i tillegg måtte dekke saksomkostningene ved domstolsbehandlingen. Det er likevel slik at den som mener at det har skjedd svikt ved ytelsen av helsehjelp, får vurdert saken sin to ganger uten å måtte betale for det. Tvistelovens regler om saksomkostninger er nettopp et uttrykk for at lovgiver, i avveiningen av hensynet til de to involverte partene i rettssaken, har ment at det som hovedregel er mest rimelig at den som taper saken må betale saksomkostningene.

SPØRSMÅL NR. 316

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan har Justisdepartementets og Justisdepartementets lovavdeling jobbet sammen med Kultur –og likestillingsdepartementet om Støre-regjeringens høringsutkast til lovregulering av konverteringsterapi, har lovavdelingen vurdert forslaget om forbud også når det gjelder samtykkende myndige voksne, og finnes det dokumentasjon på at lovavdelingen har vurdert dette som i tråd med Norges menneskerettslige forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Solbergregjeringens arbeid med lov om forbud mot konverteringsterapi i 2021 ble det innhentet en menneskerettslig vurdering fra Justisdepartementets lovavdeling, tilknyttet det dagjeldende lovforslaget. Lovavdeling konkluderte den gang at mye talte for at et absolutt forbud mot å utføre konverteringsterapi når det gjelder samtykkende voksne trolig ville være et uforholdsmessig inngrep i retten til privatliv og religionsfrihet. I Støre regjeringens høringsutkast til ny lov er likevel et slikt forbud tatt inn. Kultur- og likestillingsministeren har også uttalt til media at Justisdepartementet har «velsignet» lov-

forslaget, inkludert anvendelsen på voksne samtykkende mennesker.

Det vil være nyttig å få innsyn i de menneskerettslige vurderinger som lovavdelingen har gjort, og å få innsikt i hvilken form de er gjort all den tid Kultur- og likestillingsdepartementet «ikke har innhentet en særskilt vurdering fra Lovavdelingen» for det aktuelle forslaget ifølge Riksadvokatens høringssvar.

Riksadvokaten selv mener for øvrig at «det kan reises berettigede spørsmål om det er rettmessig å innføre et absolutt forbud mot konverteringsterapi overfor samtykkende voksne».

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling avga 25. mars 2021 en tolkningsuttalelse, som primært gjaldt spørsmålet om det vil være forenlig med Grunnloven og Norges internasjonale menneskerettighetsforpliktelser å innføre et absolutt forbud mot «konverteringsterapi» rettet mot personer under 18 år, og et forbud mot «konverteringsterapi» rettet mot personer over 18 år under omstendigheter som gjør slike påvirkningshan-

dlinger utilbørlige. Lovavdelingen har ikke avgitt noen tolkningsuttalelse om det forslaget som ble sendt på høring 23. juni 2022.

Som kulturministeren har vist til i sitt svar til representanten Turid Kristensen, har regjeringen ønsket å utforske det menneskerettslige handlingsrommet for et totalforbud mot konverteringsterapi med det forslaget som nå har vært på høring. Det har aldri vært tvil om at saken reiser kompliserte strafferettslige og menneskerettslige spørsmål, og det er rettslig uavklart hvilke grenser Grunnloven og Norges menneskerettslige forpliktelser oppstiller for adgangen til å innføre et forbud mot konverteringsterapi, særlig overfor voksne personer som klart har samtykket.

Flere departementer, herunder Justis- og beredskapsdepartementet, har vært involvert i Kultur- og likestillingsdepartementets arbeid med høringsnotatet 23. juni

2022 om forbud mot konverteringsterapi. Mitt departement har gitt ulike innspill til Kultur- og likestillingsdepartementets forslag, herunder om de menneskerettslige utfordringene som forslaget reiser. Utkastet til høringsnotat har også vært forelagt departementene på vanlig måte forut for høringen.

Høringsinstituttet skal sikre demokratisk deltakelse i lovgivningsprosessen og bidra til ytterligere opplysning av saken. Når et lovforslag som berører menneskerettslige spørsmål sendes på høring, er et av formålene med høringen å motta innspill til de menneskerettslige vurderingene. Flere høringsinstanser har kommentert spørsmålet om lovforslaget er forenlig med menneskerettighetene. Jeg er kjent med at Kultur- og likestillingsdepartementet vil vurdere høringsinnspillene nøye i det videre lovarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 317

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 14. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er statsråden enig i at OUS sitt forslag om å gjøre innsparinger i klinikk for psykisk helse og avhengighet på 200 millioner ikke er i tråd med regjeringens oppdragsdokument til HSØ der «Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling» står som det første av tre hovedmål og det at det foreligger et stortingsvedtak om at ingen flere døgnplasser i psykisk helse skal legges ned, og vil hun i så fall gjøre noe for å sikre at OUS ikke gjennomfører dette kuttet?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 26. oktober løftet jeg en diskusjon om regjeringens rom til å styre helseforetakene og ga flere eksempler der helseforetakene ikke har fulgt politisk vedtatte eller formulerte mål. Statsråden uttalte da dette:

«Jeg er veldig glad for at det ble regjeringsskifte, for jeg mener at helseforetaksmodellen legger opp til god mulighet for politisk styring. Det er helse- og omsorgsministeren som er foretaksmøtet. Det er helse- og omsorgsministeren som gir oppdrag til sykehusene. Det er en styringsrett jeg er innstilt på å bruke.»

I går publiserte NRK en sak der det kommer fram at HSØ foreslår et kutt på 200 millioner i psykisk helse og rus,

noe som blant annet vil innebære å legge ned 15 døgnplasser. Dette er åpenbart ikke i tråd med oppdragsbrevet for 2022 til HSØ fra departementet som løfter fram:

«Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling»

som første hovedmål og lover at det skal det utarbeides en ny opptrappingsplan som blant annet skal sikre økt kapasitet i spesialisthelsetjenesten og hindre nedbygging av sengeplasser. Følgende kvalitative mål er formulert for 2022:

«Styrke psykisk helsevern og TSB slik at tilbudet kan trappes opp for barn og unge, samt voksne med alvorlig psykisk lidelse. Forebygging og kvalitet skal prioriteres, og utfall av behandling skal vektlegges».

Svar:

Regjeringen har lagt fram et stramt budsjett for 2023, men har prioritert psykisk helse og rus gjennom en økt innsats innen disse fagområdene på 300 millioner kroner – herunder 150 millioner kroner til psykisk helsevern i sykehusene.

De regionale helseforetakene og helseforetakene utarbeider nå egne budsjetter for 2023. Helse Sør-Øst RHF

har opplyst at det arbeides med omstillingstiltak i alle helseforetakene i regionen. Når det gjelder Oslo universitetssykehus arbeider alle klinikkene med effektiviseringsstiltak for 2023, også Klinikk psykisk helse og avhengighet.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at Klinikk for psykisk helse og avhengighet ved Oslo universitetssykehus har gjennomført en første idfase om mulige tiltak/konsepter med tanke på eventuell reorganisering av driften i høst. Disse skal utredes og risikovurderes, og forslagene skal vurderes opp mot behov før det gjøres noen beslutninger.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at de vil sørge for at føringer som er lagt for psykisk helsevern etterleveres i helseforetak-

ene, herunder styrking av tilbudet til barn og unge og voksne med alvorlige psykiske lidelser.

Jeg vil for øvrig vise til at de regionale helseforetakene og helseforetakene har et helhetlig ansvar og selv må vurdere hvordan driften skal innrettes og omstillingstiltak skal gjennomføres innenfor de overordnede føringene som blir gitt. Det vil pågå krevende budsjettprosesser ved alle landets helseforetak framover som jeg ikke kan gå inn i. Jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene legger til rette for at sørge for-ansvaret kan oppfylles med god og forsvarlig behandling også innenfor psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser fremover.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 18. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Norges Institusjon for menneskerettigheter (NIM) sin rapport "Rus og menneskerettigheter" viser at rusbrukere møter diskriminering hos helsevesenet. Regjeringen har ikke avklart om de vil følge opp funnene i denne rapporten, eller utrede bedre diskrimineringsvern, slik NIM foreslår.

Vil statsråden følge opp NIMs funn om systematisk diskriminering i helsevesenet overfor rusbrukere, herunder utrede tiltak for å få slutt på diskrimineringen?

Svar:

Diskriminering av mennesker med rusmiddelproblemer og lidelser i helsetjenesten er noe jeg tar på største alvor. Jeg har mottatt rapporten som representanten viser til og det har allerede vært et møte mellom embetsverket i Helse- og omsorgsdepartementet og NIM. Jeg anser likevel temaet som så betydningsfullt at vi allerede 6. desember har avsatt tid for et møte mellom politisk ledelse i departementet og NIM for å få presentert de viktigste funnene. Det vil være naturlig at jeg følger opp de problemstillingene som tas opp i rapporten i den kommende stortingsmeldingen om forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet som regjeringen tar sikte på legge frem i 2023.

SPØRSMÅL NR. 319**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 14. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Mener statsråden at Norge ikke har et ansvar for å beskytte afghanske borgere som har jobbet for norske myndigheter i Afghanistan?

BEGRUNNELSE:

Avisa VG kunne i dag 04.11.2022 fortelle om tidligere ansatte ved den norske ambassaden i Kabul som nå lever i frykt for sine liv og forfølges av Taliban. Selv om det har blitt utarbeidet retningslinjer for at tidligere ansatte skal kunne søke asyl i Norge gjelder dette kun for de som har vært ansatt etter 31.12.2014.

De som var ansatte før 31.12.2014 og som tidligere har jobbet for ambassaden blir holdt utenfor disse planene. Tilsvarende evakuerte forsvaret kun de som var ansatte på tidspunktet for evakueringen, men ikke for de som hadde jobbet for det norske forsvaret før 2017.

Tidligere ansatte beskriver en hverdag preget av frykt for egen sikkerhet og eget liv, og ikke minst for sine familier. Taliban har aktivt gått etter folk som har jobbet for fremmede land i Afghanistan, inkludert for Norge. Mange har måttet forlate sine hjem og gått i dekning i frykt for hva som kan skje med dem dersom Taliban får tak i dem.

Norge og norske myndigheter har et ansvar for å beskytte de som har jobbet for Norge i Afghanistan – også før 31.12.2014. Den norske ambassaden i Kabul åpnet i desember 2001.

Som en av de VG har snakket med sier: «Taliban bryr seg ikke om man jobbet før eller etter 2014». Dette er mennesker som har tjent Norge utenfor våre grenser og vi har et ansvar for å beskytte dem når deres liv nå er i fare.

Svar:

Regjeringen har vektlagt å ivareta afghanere som har tilknytning til Norge. Alle våre lokalt ansatte ved ambassaden i Kabul og deres nærmeste familie ble evakuert til Norge i august 2021. Disse ble inkludert på kvoten for overføringsflyktninger og ble bosatt i kommuner i Norge.

Regjeringen besluttet i februar 2022 også å etablere en begrenset søknadsbasert ordning for overføring til Norge for tidligere lokalt ansatte. Ordningen gjelder for personer som har hatt et direkte ansettelsesforhold med det norske forsvaret eller ambassaden etter 31.12.2014 og som ellers fyller vilkårene i instruksene. Avskjæringstidspunktet knytter seg til oppstarten av Resolute Support Mission, den siste internasjonale militære operasjonen.

En begrenset søknadsbasert ordning ble valgt etter at regjeringen hadde vurdert ulike alternativer. For tidligere ansatte ble det blant annet vektlagt at tilknytningen til Norge er svakere når det er lenge siden ansettelsesforholdet. Jeg viser her også til mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Moxnes som tidligere er gitt Stortinget om denne ordningen, der jeg blant annet viste til at det ikke er mulig å gjennomføre intervjuer av søkerne og saksbehandlingen utelukkende må baseres på skriftlig informasjon fra søkerne (jf. dokument nr. 15:2539 (2021–22)). Dette gir særlige utfordringer knyttet til identitetsavklaring og verifisering av informasjon om personene.

Også denne ordningen håndteres innen rammen av kvoten for overføringsflyktninger. Personer som overføres under søknadsordningen vil således fortrenge flyktninger fra Afghanistan og andre deler av verden som har et avklart og dokumentert beskyttelsesbehov. Situasjonen i Afghanistan er utvilsomt vanskelig for svært mange afghanere, uavhengig av om de har jobbet for andre lands myndigheter eller ikke. Men det er ikke nødvendigvis sammenheng mellom tidligere ansettelsesforhold mange år tilbake i tid og anførsler om forfølgelse fra Taliban. Jo lenger bak i tid et ansettelsesforhold ligger, desto vanskeligere er det også å knytte et eventuelt beskyttelsesbehov direkte til ansettelsesforholdet.

Flere grupper har blitt mer utsatt etter Talibans maktovertakelse. Utover de med ansettelsesforhold til norske myndigheter etter skjæringstidspunktet, prioriterer regjeringen utsatte menneskerettsforsvarere, sivilsamfunnsaktører og journalister med tilknytning til Norge for overføring som flyktninger.

SPØRSMÅL NR. 320**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 15. november 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Sigbjørn Gjelsvik har fått berettiget kritikk for å ikke ville publisere en rapport med scenarioer om valgpåvirkning på kommunaldepartementets nettsider. På NRKs "Debat-ten" 03.11 sendte han Per Olaf Lundteigen, som sterkt kritiserte statsansatte forskere som forsøker å gi best mulig kunnskap til politisk ledelse.

Hva synes du om at fremtredende medlemmer av et regjeringsparti forsøker å så tvil om statsansattes arbeid og uavhengig forskning, og er du redd for at dette kan svekke tilliten til regjeringen hos ansatte i staten?

Svar:

Regjeringen har nylig lagt fram Meld. St. 5 (2022-2023) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. I planen vektlegger selvsagt regjeringen at det er viktig å opprettholde høy tillit til forskning. En forutsetning for at vi fortsatt skal ha tillit til forskning, er at forskningen er faglig uavhengig og offentlig tilgjengelig. Forskningsrapporter skal være offentlige, og vi skal legge til rette for debatt om forskningsresultater og forskningsprosesser. Som Kommunal- og distriktsdepartementet har redegjort for på sine nettsider har det hele tiden ligget til grunn at rapporten skulle publiseres og rapporten ligger nå ute på både Forsvarets forskningsinstitutt og Kommunal- og distriktsdepartementet sine nettsider.

SPØRSMÅL NR. 321**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Det har lenge vært store forsinkelser i innføring av legemidler for norske pasienter. Det er lagt frem løsningsforslag for legemidler i Systemet for nye metoder, men ikke for legemidler i blåreseptordningen. For enkelte legemidler i saksbehandlingskø finnes det ikke tilgjengelige godkjente behandlingalternativer.

Er det riktig at pasientene skal vente unødvendig lenge på grunn av svikt i systemet?

BEGRUNNELSE:

Kapasitetsutfordringer hos Legemiddelverket fører til lange ventetider og forsinket innføring av nye, livsviktige legemidler for tusenvis av norske pasienter. Nylig brukte Legemiddelverket 150 av de lovfestede 180 dagene fra søknad til vedtak på å oppnevne saksbehandlere til en refusjonssøknad for et legemiddel mot hjertesvikt. Legemidlet fikk markedsføringstillatelse i mars 2022 og et vedtak om finansiering gjennom folketrygden skulle ha vært ferdigstilt innen utgangen av oktober 2022. Pasientgruppa

med bevart pumpefunksjon, som refusjonssøknaden omfatter, har ofte tilleggssykdommer som høyt blodtrykk, diabetes, hjerteflimmer eller lungesykdom. Denne formen rammer flest kvinner, og det finnes ingen refusjonsberettiget behandling. Ett år etter diagnosen er mellom 20 og 30 % av pasientene døde; dødeligheten er høyere enn for mange kreftdiagnoser. For hvert år innføringen av legemidlet forsinkes, dør 600 til 1200 pasienter uten tilgang til behandling.

Overlege og professor Lars Gullestad (Rikshospitalet) har i Dagbladet og Dagens medisin spurt hvor lenge må man vente før disse medisinene er tilgjengelig for alle hjertesviktspasienter i Norge. «Vi i fagmiljøet er svært utålmodige når vi først har noe som vi vet virker så godt. Disse studiene har resultater som mange av kreftmedisinene kan se langt etter», sier Gullestad. Og der mange kreftmedisiner har svært høye priser, er denne hjertesviktbehandlingen svært rimelig, i alle fall i Norge, ifølge Gullestad. «Dette er gamle preparater som i Norge ikke har spesielt høy pris. Det er ingen grunn til å tro at pris vil være noen hindring her i landet (...)», sier overlegen.

Legemiddelet har allerede refusjon for pasienter med type 2-diabetes og for pasienter med redusert pumpefunksjon, og er i disse refusjonssøknadene vurdert både kostnadseffektivt og sikkert. Den nye indikasjonen, som omhandler pasienter med bevart pumpefunksjon, vil i samsvar med allerede omsøkte indikasjoner både konkluderes kostnadseffektiv og sikker. Budsjettkonsekvensene for denne nye pasientgruppen ligger på 10-20 mill. NOK. Det fremstår som uriktig og urimelig ressursbruk fra Legemiddelverket å utsette saksbehandlingen og ikke prioritere ferdigstilling når vi vet at pasientene står uten behandlingstilvalg så lenge utredningen pågår.

Svar:

Beslutninger om offentlig finansiering av nye legemidler må være forutsigbare og basert på faglige kriterier. Det er derfor definert tydelige kriterier som skal sikre at alle legemiddel-områder og pasientgrupper behandles likt.

Statens legemiddelverk har ansvar for å utføre hurtig- og forenklete metodevurderinger av legemidler i systemet for Nye metoder i spesialisthelsetjenesten og av folketrygdfinansierte legemidler, samt for å fatte vedtak om opptak i blåreseptordningen.

Beslutningene er basert på metodevurderinger hvor det blant annet vurderes om ressurs-bruken ved å ta i bruk et legemiddel står i rimelig forhold til nytten, hensyntatt tilstandens alvorlighet, jf. Meld. St. 34 (2015- 2016) - Verdier i pasientens helsetjeneste – Melding om prioritering.

Metodevurderingen har som formål å vise merverdi av legemiddelmetoden som vurderes innført, sammenlignet med metodene som allerede er i bruk. Hvor omfattende slike analyser er, vil avhenge av det tilgjengelige datagrunnlaget for den enkelte metoden og av beslutningstakernes informasjonsbehov for å fatte en beslutning. Legemidelfirmaet vil vanligvis utarbeide en helseøkonomisk modell for å beregne forholdet mellom nytte og kostnad, altså kostnaden for et kvalitetsjustert leveår, for det aktuelle legemidlet.

Det har vært en kraftig økning i antall nye legemidler og indikasjonsutvidelser de siste årene, noe som også har medført stadig flere oppdrag om metodevurderinger til Legemiddelverket.

Dette har bidratt til at metodevurderingsprosessen av kapasitetsmessige grunner tar lengre tid enn ønsket, både for legemidler som vurderes i system for Nye metoder og legemidler der folketrygden har finansieringsansvar.

Som en oppfølging av evalueringen av system for Nye metoder er det gitt oppdrag til medvirkende aktører. System for Nye metoder skal videreutvikles for å redusere saksbehandlingstiden i systemet, sikre større involvering av fagekspert, pasienter og brukere, bedre håndtering av medisinsk utstyr og persontilpasset medisin og bedre implementering av beslutninger.

For å understøtte dette foreslår regjeringen derfor i budsjettet for 2023 å styrke blant annet metodevurderingskapasiteten i Legemiddelverket med 10 mill. kroner. Dette vil bidra til raskere metodevurderinger og dermed til at pasienter raskere får tilgang til ny behandling.

Beslutning om hvorvidt nye legemidler eller nye indikasjoner (bruksområder) skal dekkes av blåreseptordningen tas av Legemiddelverket, dersom budsjettkonsekvensen er under fullmaktsgrensen. Dersom beregnet utgiftsvekst for folketrygden vil bli over 100 mill. kroner minst ett av de fem første årene med refusjon, kreves Stortingets samtykke før det kan innvilges forhåndsgodkjent refusjon. Beregningen av budsjettkonsekvenser omfatter samlet bruk innenfor hver indikasjon, fratrukket eventuelt bortfall av refusjonsutgifter til konkurrerende legemidler med samme målgruppe.

Jeg er informert om at Legemiddelverket er i gang med metodevurdering av et legemiddel til behandling av hjertesvikt med bevart ejsjonsfraksjon (bevart pumpefunksjon). Dette legemidlet har allerede forhåndsgodkjent refusjon for behandling av hjertesvikt med redusert pumpefunksjon. Konklusjonen om at behandlingen er kostnadseffektiv og sikker kan imidlertid ikke automatisk overføres fra en indikasjon til en annen, ettersom både effekt og kostnader i forhold til sammenligningsalternativet kan være forskjellig. I tillegg må det beregnes om de samlede budsjettkonsekvensene ved å utvide refusjon til gruppen med bevart pumpefunksjon vil overstige fullmaktsgrensen. Legemiddelverket forventer å avslutte vurderingen innen 180 dager etter oppstart.

SPØRSMÅL NR. 322**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 14. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Er statsråden kjent med teknologien som er utviklet hos bedriften Argeo og det bedriften kan bidra med i overvåking av rørledninger til havs, og vil statsråden ta initiativ til at all unik norsk kompetanse får mulighet til å delta i arbeidet for norsk sikkerhet til havs?

BEGRUNNELSE:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og Forsvarets økte beredskap viser at behovet for sikkerhet på Norges oljeinstallasjoner er stort. Norsk olje og gass er viktige ressurser for Europa og transporten av energi er derfor en prioritert oppgave.

Forsvarsministeren og Forsvarssjefen har uttalt at det vil være mer aktivitet i våre havområder i tiden fremover. Overvåking og sikring av rørledninger som frakter gass til Europa er tiltak som allerede er igangsatt. Norske bedrifter har utviklet teknologi som er godt egnet for slike oppgaver.

Bedriften Argeo er en av disse. Argeo besitter unik teknologisk kompetanse for nettopp for å overvåke aktiviteter på havbunnen. Gjennom et samarbeid med Kongsberg Gruppen har bedriften utviklet teknologi og drift av ubemannede dypvannsfartøyer. Forsvaret har tidligere rapportert at det samarbeider med Kongsberg Gruppen for å gjøre nødvendige undersøkelser på dypt vann. Det er positivt, men bør ikke utelukke bruken av også andre bedrifters kompetanse.

Svar:

Forsvaret har siden desember i fjor iverksatt en rekke beredskapstiltak av forberedende karakter, basert på den sikkerhetspolitiske utviklingen i Europa. Som følge av hendelsene i Østersjøen i slutten av september har Forsvaret også økt tilstedeværelse og patruljering rundt kritisk infrastruktur i Nordsjøen. Videre sluttet regjeringen seg nylig til forsvarssjefens anbefaling om overgang til ny fase i Forsvarets strategiske planverk. Det arbeides nå med å omprioritere deler av tidligere planlagt aktivitet for å kunne bruke Forsvarets ressurser på en enda mer målrettet måte inn mot den situasjonen vi står overfor.

Norsk industri er på mange områder verdensledende og nisjeorienterte, og jeg er kjent med den teknologien som bedriften Argeo har utviklet. Sikkerhetspolitiske endringer og rask teknologisk utvikling er drivere som gjerne bringer frem nye, og styrker eksisterende, teknologier. I den nasjonale forsvarsindustrielle strategien legges det opp til at norsk næringsliv, også utover tradisjonell forsvarsindustri, kan utgjøre en del av de samlede ressursene som Forsvaret kan trekke på ved behov, og dette forutsetter at vi besitter kompetanse på vitalt viktige områder. Videre er både autonome systemer og undervannsteknologi definert som nasjonale teknologiske kompetanseområder i strategien.

Norske industriaktører som har utviklet unik kompetanse og løsninger som kan fylle et behov for forsvarssektoren, vil gjennom etablerte prosesser kunne ta initiativ overfor forsvarssektoren for å presentere sine løsninger.

SPØRSMÅL NR. 323**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 14. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for den operative statusen for NH90, hvilke midlertidige løsninger for maritime helikoptre det arbeides med og om når Kystvakten og fregatene vil kunne seile med militære helikopter ombord?

BEGRUNNELSE:

Med den uoversiktlige situasjonen i Europa hvor Russland er i angrepskrig i Ukraina, sabotasjeaksjoner mot gassledninger i Østersjøen og trolig fremmed etterretning knyttet til norske installasjoner til havs og til lands er det det

viktig at Kystvakten og Fregattvåpenet har embarkert militære helikopter for å løse sine oppgaver. Kystvakten, som har suverenitetshevdelse, fiskeri- og fangstopp, ressurskontroll, tolloppsyn og miljøvern som sine oppgaver, skriver i sin årsmelding for 2021 at «den største utfordringen Kystvakten står overfor er den lave tilgjengeligheten på helikopter. Det er positivt at denne utfordringen har høyt fokus og at alternative løsninger nå er under utredning.» Om helikopter til fregattene har sjef Sjøforsvaret uttalt til Aftenposten at skipene «på alle måter bygget for å ha helikopter om bord. Ikke minst er de viktige med tanke på ubåter. Vi er avhengig av helikoptrene for å få det vi kaller en rekkeviddefordel mot ubåter, noe som er elementært i antiubåtkrigføring.»

I et skriftlig svar den 18.10 sier statsråden at det arbeides både med permanente og midlertidige løsninger i dialog med allierte. I et skriftlig svar på et budsjettspørsmål svares det også fra Forsvarsdepartementet at Forsvarssjefen er gitt i oppdrag å gjennomføre en utredning, og gi en anbefaling om løsning for midlertidig maritim helikopterkapasitet for å dekke det operative behovet. Vi ønsker utdypende informasjon om status på disse prosessene i den grad det kan deles.

Svar:

Kontrakten med NATO Helicopter Industries ble hevet av Forsvarsmateriell 9. juni i år. Beslutningen om å heve kontrakten ble gjort av regjeringen på bakgrunn av en omforent anbefaling fra forsvarssektoren. En heving av kontrakten innebærer en full tilbakeføring av partenes ytelser. Det vil si at forsvarssektoren har en plikt til å le-

vere tilbake de helikoptrene som så langt er mottatt. Etter at kontrakten er hevet, har vi ikke rett til å benytte helikoptrene frem til tilbakeleveringen har skjedd. Vi har gjentatte ganger forsøkt å løse problemene i samarbeid med leverandøren, men mer enn 20 år etter kontrakten ble inngått står vi fortsatt uten helikoptre som kan gjøre oppgavene de ble anskaffet for, og uten at leverandøren kan presentere realistiske løsninger på problemene.

I arbeidet med midlertidige løsninger for maritim helikopterkapasitet er det fra Forsvaret både sett på løsninger for eventuell innleie av helikoptre for embarkering på Forsvarets fartøy, og midlertidige løsninger for ivaretagelse av kompetanse innen maritime helikopteroperasjoner. Disse løsningene innebærer utredning av både sivile alternativer samt tett dialog med nære allierte for eventuelle militære alternativer.

Å få etablert en løsning for at Forsvarets fartøy kan seile med militære helikopter embarkert er høyt prioritert. Jeg har selv diskutert både midlertidige og permanente løsninger i dialog med allierte, blant annet i mitt møte med den amerikanske forsvarsministeren under mitt besøk til USA i høst. Vi holder høyt press på dette både nasjonalt og i dialog med flere nære allierte. Forsvaret utarbeider samtidig et forprosjekt for ny maritim helikopterkapasitet som er et viktig grunnlag for gode beslutninger. Det er nå et stort press på produksjonslinjer for militært materiell, og dette gjelder også helikoptre. Selv om vi nå gjennomfører en hurtig anskaffelsesprosess må vi ta høyde for at det vil kunne ta flere år før vi har nye maritime helikoptre i Norge.

SPØRSMÅL NR. 324

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at politiet omtaler innvandrere siktet for seksuelt overgrep som personer med «tilhørighet i Nordland», og vil hun instruere Nordland politidistrikt om å beklage at de sprer desinformasjon, samt at politiet ikke skal holde tilbake informasjon om kriminalitet begått av innvandrere?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til medias omtale av en overfallsvoldtekt hvor fire personer som alle er innvandrere har blitt siktet for seksuelt overgrep i Sortland, natt til søndag 30. november. I forbindelse med saken uttaler Nordland politidistrikt til media:

«De fire er alle siktet for seksuelt overgrep. Mennene er i 20-årene og har tilhørighet i Nordland.»

Saken er gjengitt i en rekke medier, herunder VG og NRK, som alle benytter sitatet fra politiet, uten å korrigere det som åpenbart er desinformasjon: det faktum at dette overhode ikke er nordlendinger, men innvandrere.

Spørsmålsstillere har over tid sett en utvikling hvor politiet, godt hjulpet av media, unnlater å opplyse om at siktede personer har innvandrerbakgrunn. Oslo politidistrikt har dertil sluttet å gå ut med informasjon om overfallsvoldtekter, etter at det viste seg at alle som var anmeldt i løpet av en treårsperiode var av ikke-vestlig bakgrunn. Tilsvarende ser vi at domstolene ofte legger ned referatforbud og prøver å kaste ut media når unge voldtektsmenn og hypervoldelige knivmenn må møte i retten. Dette er en svært beklagelig utvikling som ikke bidrar til å opplyse offentligheten og dermed legger lokk på en viktig samfunnsdebatt om sammenhengen mellom innvandring og kriminalitet.

Det etterlyses derfor at justisministeren instruerer politiet om å gå ut med informasjon om siktede personer har innvandrerbakgrunn.

Svar:

Åpen, tydelig og målrettet kommunikasjon er en svært viktig forutsetning for å oppnå den tilliten i befolkningen som politiet er avhengig av for å skape trygghet, lov og orden i samfunnet.

Før politiet informerer offentlig i en enkeltstående sak, er det imidlertid en rekke hensyn som må vurderes. Tidlig i etterforskningen vet de ofte ikke hva som har skjedd.

Da må politiet veie behovet om informasjon til publikum opp mot hvor mye kunnskap de har, personvern for de involverte og mulig belastning for fornærmede.

Det er gitt generelle regler for uttalelser til allmenheten i straffesaker i politiregisterloven § 34 og politiregisterforskriften § 9-8, hvor det blant annet står at opplysninger

kan utleveres til allmennheten i straffesak i en refererende og nøktern form uten vurderende kommentarer. Slike opplysninger skal medvirke til en saklig og nøktern reportasje og omtale i massemedia om straffeforfølgning og behandling av straffesaker. Videre skal informasjonen bidra til å korrigere uriktigheter eller usanne rykter og opplysninger som er egnet til å skade omdømmet til personer, institusjoner, virksomheter og andre eller for å skape nødvendig balanse i en omtale. Informasjon til publikum kan også benyttes for å advare mot fare og for å oppklare lovbrudd.

Opplysninger som lett kan røpe identitet, herunder navn, skal ikke utleveres med mindre dette er påkrevd ut fra formålet med meddelelsen, eller navnet allerede må antas å være velkjent i forbindelse med saken, eller nærmere identifisering er nødvendig for å unngå at mistanke kan rettes mot uskyldige. Opplysninger om og innholdet i anmeldelser skal ikke utleveres før disse er vurdert og nærmere undersøkt og prøvet. Det skal også vises varsomhet med utlevering av for detaljerte opplysninger om foreløpige siktelsler.

Når det gjelder spørsmålet om jeg vil instruere politidistriktet finner jeg grunn til å understreke at ansvarsforholdene i politiet er todelt: Mens ansvaret for straffesaksbehandlingen ligger til Riksadvokaten, har Politidirektoratet og Justisdepartementet ansvaret for administrative, økonomiske og polisiære spørsmål (som for eksempel forebyggende virksomhet og ordenstjeneste). Det er lovfestet i straffeprosessloven § 55 at påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak. I bestemmelsen heter det at ingen kan instruere påtalemyndigheten i enkeltsaker eller omgjøre en påtaleavgjørelse. Denne uavhengighet innebærer at ingen utenfor påtalemyndigheten, heller ikke politiske myndigheter, kan gi instruksjoner om behandlingen av den enkelte straffesak.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 14. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Det mobile kraftverket på Nyhamna i Aukra ble nylig solgt til Honduras, i stedet for å bli flyttet til sørlige deler av Norge for å styrke kraftberedskapen, som er anstrengt før

vinteren. Nylig kom det frem at Statnett solgte kraftverket til Honduras fremfor interessenter som ville benytte kraftverket i Ukraina, som er i desperat mangel på kraft da krigen har svekket deres kraftsystem sterkt.

Kan statsråden svare på om Statnett orienterte regjeringen om valget av Honduras, og hvilke vurderinger som lå til grunn for det valget?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten hadde nylig en sak om at Statnett takket nei til et tilbud som kunne gitt Ukraina et norsk reservekraftverk. Det aktuelle kraftverket er det siste norske reservekraftverket av sitt slag. Til tross for en anstrengt kraftsituasjon i Norge valgte Statnett å selge kraftverket. Dette er alvorlig av flere grunner. Spørsmålsstiller vil påpeke at Norge i sin tid hadde to gasskraftverk på Nyhamna og Tjeldbergodden i Møre og Romsdal. De kunne startes hvis det ble strømmangel i Midt-Norge. Nå er energisituasjonen i Norge mer uforutsigbar enn på lenge, og Norge har ingen reservekraftverk. Spørsmålsstiller vil også peke på den alvorlige situasjonen i Ukraina, som har fått store deler av sin kraftforsyning ødelagt som følge av Russlands brutale krigføring. Gasskraftverket kunne ha kommet til nytte for det krigsherjede Ukraina, men i stedet valgte Statnett å selge til Honduras.

Svar:

Statnett presenterte 30. september 2022 mulige tiltak med hensikt å unngå rasjonering dersom kraftsituasjonen i Sør-Norge skulle utvikle seg til å bli svært anstrengt, såkalte SAKS-tiltak. En viktig forutsetning for de vurderte tiltakene er at de skal kunne ha effekt førstkommande vinter (vinteren 2022/2023). Det har ikke vært aktuelt å flytte reservekraftverket fra Nyhamna til Sør-Norge som et ledd i dette arbeidet. En slik flytting vil være tidkrevende og kostbar prosess, og en eventuell ny plassering avhenger av tilgang på gass.

SPØRSMÅL NR. 326

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Arbeiderpartiets Maria Aasen-Svensrud hevdet på NRK 24.08.2021 at ingen sitter fengslet i Norge utelukkende for bruk av ulovlige rusmidler. Likevel kan det vise seg at dette ikke er riktig når Riksadvokaten har avdekket at flere har bøtesonet uten at det har foreligget godt nok grunnlag for

Med de foreslåtte tiltakene mener Statnett at de har tilstrekkelige med tiltak som kan iverksettes i Sør-Norge i møte med en eventuell svært anstrengt kraftsituasjon. Ett av tiltakene som er presentert er muligheten til å bruke gasskraftverket på Mongstad.

Proessen med å selge reservekraftverket på Nyhamna startet allerede i 2015, etter at det ble besluttet å utvikle det som et tiltak for svært anstrengte kraftsituasjoner i region Midt-Norge. Beslutningen var basert på at behovet ikke lenger var til stede etter at nettet til regionen var blitt forsterket.

Salget av reservekraftverket har vært en ordinær salgsprosess av et anlegg som det ikke lenger ble vurdert å være behov for, og der grunnlaget for både anleggskonsesjon og utslippstillatelse ikke lenger var til stede. Gjennom eierdialogen ble Olje- og energidepartementet tidlig i salgsprosessen orientert om at reservekraftverkene både på Nyhamna og på Tjeldbergodden skulle selges. Statnett har ikke tatt opp saken med departementet under denne regjeringen, men det er samtidig viktig å understreke at det ikke er et anliggende for regjeringen å godkjenne denne typen transaksjoner. Det er derfor heller ikke naturlig at Statnett skulle orientere regjeringen om hvilke vurderinger som lå til grunn for valget av Honduras.

La meg avslutningsvis understreke at regjeringen er svært opptatt av at Norge bidrar med materiell til Ukraina slik at landet kan opprettholde og gjenopprette sin energiforsyning. Det er en tett dialog mellom ulike aktører i Norge og ukrainske energiaktører om hva som er de faktiske behovene. For eksempel sendte Statnett i sommer beredskapsmaster, to spesialbiler og en rekke typer spesialutstyr til Ukraina. I tillegg har Agder Energi Nett, Enida, Glitre Energi Nett også sendt utstyr, og det er ytterligere bistand på energiområdet under forberedelse.

dette. Mange rusbrukere har historisk bøtesonet på grunn av dårlig økonomi.

Kan statsråden bekrefte at ingen per dags dato sitter fengslet i Norge utelukkende for bruk av ulovlige rusmidler, og at ingen har gjort det i 2021?

Svar:

Riksadvokaten iverksatte tiltak så snart det ble avdekket at politiet i stor grad har oversendt saker til Kriminalomsorgen for fullbyrding av subsidiær fengselsstraff uten at fullbyrdesavgjørelsen var behandlet i samsvar med straffeprosessloven. Det ble gitt ordre om å løslate personer som sonet subsidiær fengselsstraff uten at fullbyrdingen var lovlig besluttet.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) opplyser at det pr. 8. november er totalt tre personer som soner bøter

i fengsel, men at ingen av disse tilfellene utelukkende gjelder bruk av ulovlige rusmidler.

Kriminalomsorgen registrerer ikke lovbruddskategori for bøtesoning. Det foreligger derfor ingen oversikt over antall personer som sonet subsidiær straff i fengsel for ilagte bøter for bruk av ulovlige rusmidler i 2021.

I den ruspolitiske debatten i fjor ble det reist spørsmål om hvilke straffereaksjoner som ble benyttet ved ulovlig bruk av narkotika. Stortingsrepresentanten nevnt i spørsmålet uttalte at «ingen sitter i norske fengsler i dag på en dom for bruk av narkotika.» Dette kunne KDI den gang bekrefte.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 14. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I dag kan man få momsfritak ved kjøp av ny elbil. Samtidig må de som leier elbil gjennom bildelingstjenester betale full moms. Dette er urettferdig overfor bildelingsbransjen og de som leier elbil når de bidrar til bedre utnyttelse av elbilene som eksisterer og bedre utnyttelse av areal, særlig i byene våre. Elbildeling er noe vi bør heie på og tilrettelegge for, og gi gode rammevilkår.

Vil regjeringen derfor fjerne momsen på elbildeling for å tilrettelegge for miljø- og byvennelig bildeling?

Svar:

Omsetning og leasing av kjøretøy som bare kan benytte elektrisitet til fremdrift (elbiler), er i dag fritatt for merverdiavgift.

Fritaket for leasing omfatter skriftlige kontrakter hvor leieperioden er minst 30 dager. Utleie av elbiler for kortere perioder omfattes ikke av fritaket og vil derfor være avgiftspliktig på vanlig måte. Bildelingstjenester er ikke et entydig begrep og kan omfatte ulike konsepter. Regelverket i dag bygger på et entydig skille basert på leieperioden, mens det er vanskelig å identifisere noen fellesnevner i disse konseptene utover at kunden gis adgang til å benytte en bil mot å betale vederlag. Det er usikkert hvorvidt det ville være praktisk mulig å avgrense et fritak for bildeling mot annen korttidsutleie av elbiler i merverdiavgiftssystemet.

Merverdiavgiften er en generell avgift på innenlandsk forbruk av varer og tjenester. Formålet med avgiften er å skaffe staten inntekter. Fritak og særordninger i merverdiavgiften reduserer inntektene til staten, øker de administrative kostnadene for både de næringsdrivende og myndighetene og gir vridninger i økonomien. Omfanget av særordninger som fritak og reduserte satser bør derfor begrenses. Generelt er det mer effektivt å gi direkte støtte på budsjettets utgiftsside enn gjennom særordninger i merverdiavgiftssystemet. Noe som blant annet er påpekt av ekspertutvalget bak NOU 2019: 11 Enklere merverdiavgift med én sats.

Fritak og særordninger i merverdiavgiftssystemet vil nødvendigvis favorisere enkelte varer og tjenester, og gjennom det potensielt innebære støtte til enkelte virksomheter. Generelt er det utfordrende å utforme støttetiltak i merverdiavgiften på en måte som gjør at tiltaket kan godkjennes som forenlig støtte av EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Regjeringen pekte i Revidert nasjonalbudsjett 2022 på at en støtteordning for elbiler på utgiftssiden lettere kan gjøres målrettet og over tid tilpasses enn et fritak for merverdiavgift med en terskel.

Regjeringens mål er at alle nye personbiler skal være fossilfrie innen utgangen av 2025. Vi er på god vei til å nå dette målet, hittil i år er om lag 80 pst. av alle nye biler elbiler. Det betyr samtidig at støtte til elbiler er i ferd med å bli en generell støtte til personbiler. Et system hvor staten subsidierer personbiler fremfor annet forbruk, er verken økonomisk eller miljømessig bærekraftig. Støtten til elbil-

er vil over tid måtte trappes ned i takt med at elbilene blir mer konkurransedyktige.

I budsjettet for 2023 foreslår regjeringen at det innføres merverdiavgift ved omsetning av elbiler for den delen av kjøpesummen som måtte overstige 500 000 kroner. For å sikre nøytral behandling av omsetning og leasing

foreslås det særlige beregningsregler som skal reflektere beløpsgrensen. Dette er i tråd med Stortingets anmodningsvedtak 829 (2021-2022), hvor stortinget ba «regjeringen i statsbudsjettet for 2023 innføre merverdiavgift på kjøpsbeløpet for elbiler over 500 000 kroner. Merverdiavgiftsfritaket skal holdes uendret frem til 2025.»

SPØRSMÅL NR. 328

Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for universelle vilkår for utstedelse av HC-kort, slik at praksisen for utstedelse ikke er forskjellig fra kommune til kommune?

BEGRUNNELSE:

Det fremkommer i mediene den siste tiden at en person med amputerte armer og ben, har måtte gå til kamp mot bymiljøetaten i Oslo for å få HC-kort. Vedkommende har heldigvis nå fått omgjort vedtaket som avviste utstedelse av HC-kort. Dessverre er det altfor mange som skulle hatt HC-kort som ikke får det, og praksisen er forskjellig fra kommune til kommune.

Mens enkelte kommuner er raske på å gi ut HC-kort, er andre kommuner strenge med utstedelsene. Det fører til at postnummeret man har i stor grad avgjør om man får HC-kort eller ikke. Personer med funksjonsnedsettelser skal ikke måtte gå til kamp mot byråkratiet for å få de rettighetene de har krav på.

Svar:

Det er et forskriftsfastsatt rammeverk for kommunenes utstedelse av parkeringstillatelse for forflytningshemmede gjennom forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede. Forskriftens formål er å gi et tilgjengelig parkeringstilbud til forflytningshemmede med et reelt behov for parkeringslette.

Det er etter forskriften to vilkår som må være oppfylt for å få innvilget søknad om parkeringstillatelse for forflytningshemmede. Det første er at søkeren ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde. Det andre vilkåret er at søkeren må ha et særlig behov for parkeringslette.

Det er kommunen som etter forskriften behandler og vurderer søknader. Dette har vært situasjonen i hvert fall siden ordningen ble forskriftsregulert i 1983. Dette er særlig fordi spørsmålet om det foreligger særlig behov for parkeringslette skal vurderes ut fra parkeringsbehovet lokalt, oftest i bostedskommunen. Jeg mener kommunene er best egnet til å vurdere slike saker og ser ikke at det er grunn til å vurdere endringer i hvem som skal kunne utstede parkeringstillatelse.

Det er likevel viktig at kommunene får god veiledning i deres behandling av slike saker.

Nye retningslinjer til forskriften om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, utarbeidet i samarbeid med blant annet representanter for de forflytningshemmedes organisasjoner, er til avsluttende behandling i Samferdselsdepartementet. Retningslinjene vil gi støtte til kommunene i deres behandling av slike saker, informasjon til andre brukere og bidra til likere behandling mellom kommunene.

SPØRSMÅL NR. 329**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har statsråden skrinlagt planene om å erstatte Oslo fengsel med et nytt fengsel i Oslo, og når ser statsråden for seg å komme tilbake til Stortinget med forslag for lokalisering av de resterende fengselsplassene til erstatning for fengselsplassene ved Oslo fengsel?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på budsjettspørsmål 61 fra Høyre, hvor departementet svarer at “etter avklaringer med Oslo kom-

mune vurderes det per nå ikke som aktuelt å etablere nytt Oslo fengsel på tomten ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt”.

Svar:

Det har vært utfordrende å finne tomt til nytt Oslo fengsel. En etablering av nytt Oslo fengsel på Bredtveit anses ikke som aktuelt etter dialog med Oslo kommune. Justis- og beredskapsdepartementet vurderer ulike løsninger, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 330**Innlevert 5. november 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 15. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert hvordan forslaget om å dele kap. 410 vil påvirke domstolenes og Domstoladministrasjonens uavhengighet?

BEGRUNNELSE:

Domstolene (med unntak av Høyesterett) i Norge har siden 2017 hatt ett budsjettkapittel i statsbudsjettet, kap. 410. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet å dele kap. 410 i to ulike kapitler, og begrunner dette med behovet for mer kontroll med ressursbruken. Da domstolsadministrasjonen ble opprettet var det for å skape en tydeligere grense mellom den utøvende og den dømmende makt. I budsjettthøringen, og i brev til komiteen, har Domstoladministrasjonen trukket frem at dette øker departementets direkte styring med domstolenes virksomhet, noe som kan påvirke domstolenes uavhengighet.

Svar:

Domstoladministrasjonen administrerer og utfører en rekke fellesfunksjoner for domstolene. Opprettelsen av et eget budsjettkapittel for Domstoladministrasjonen gjør

at det blir enklere å få oversikt over utgiftene som knytter seg til fellesfunksjoner og administrasjon av domstolene. Regjeringen foreslår at det skal være mulighet til å overføre midler mellom de to budsjettkapitlene, uten at det må tas opp særskilt med Stortinget. Dette gir økt fleksibilitet. Jeg kan derfor ikke se at forslaget påvirker domstolenes uavhengighet.

Domstoladministrasjonen har for øvrig også tidligere hatt eget budsjettkapittel. Regjeringen mener det er hensiktsmessig å gå tilbake til tidligere budsjettinndeling. Begrunnelsen for å slå sammen de to budsjettkapitlene i 2018 knyttet seg ikke til spørsmålet om domstolenes uavhengighet, jf. Prop. 1 S (2017–2018).

SPØRSMÅL NR. 331**Innlevert 5. november 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 15. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

På hvilket tidspunkt ble kravet om dobbel autorisasjon for lokale PST-ledere innført, når ble Justisdepartementet første gang orientert om den nye autorisasjonspraksisen, og når ble politimesterne i de ulike politidistriktene, som også skal autorisere de lokale PST-lederne, informert om den nye rutinen?

BEGRUNNELSE:

VG har den siste tiden skrevet om en leder i PST som ble pålagt dobbel autorisasjon. I svar på spørsmål av 25. oktober fra undertegnede om når kravet om at lokale PST-ledere skal gjennomgå en slik autorisasjon ble innført, besvart av statsråden 31. oktober, skriver statsråden at departementets vurdering, basert på sikkerhetsloven med forskriften, er at man kan ha to eller flere autoriserende virksomhetsledere. Som begrunnelse for dette oppgir statsråden at en virksomhetsleder kun kan autorisere personer som skal ha tilgang til den graderte informasjonen som tilvirkes av virksomheten, mens en virksomhetsleder ikke kan autorisere sine egne ansatte for informasjon som eies eller forvaltes av en annen virksomhet.

Statsråden skriver videre i sitt svar til undertegnede at det delte autorisasjonsansvaret «over tid har blitt presisert», senest ved innføring av styringsdokumentet for sikkerhet fra 2019. Statsråden opplyser at det delte autorisasjonsansvaret også har vært lagt til grunn tidligere, blant annet i en intern rapport i PST om organisering av distriktsenhetene fra 2017.

I et brev fra justisdepartementet til Politidirektoratet av 6. februar 2020, beskrives autorisasjonsordningen for lokale PST-ledere. I brevet står det at det er stedlig politimester som treffer den endelige beslutningen i sak om autorisasjon av sine medarbeidere. Videre står det at de lokale PST-lederne etter stedlig autorisasjon skal ha en «særlig samtale» med PST før det gis tilgang til PST-eid informasjon. I brevet står det imidlertid ikke noe om en autorisasjonssamtale med PST.

Selv etter statsrådens svar på undertegnede forrige spørsmål, fremstår det fremdeles som svært uklart når kravet om dobbel autorisasjon for lokale PST-ledere rent faktisk ble innført. I svaret oppgis det ikke noen konkret dato, men et flerårig tidsintervall. Dette tidsintervallet ligger dessuten et år i tid før justisdepartementet sendte brev til Politidirektoratet om at det er stedlig politimester som treffer den endelige beslutningen i sak om autorisasjon.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 31. oktober i år til representanten Thorsviks spørsmål (Stortingets spørsmål nr. 229) om samme tema.

I mitt svar fremkommer departementets vurdering av hvordan sikkerhetslovens bestemmelser er å forstå når det gjelder den enkelte virksomhetsleders ansvar for og forvaltning av gradert informasjon i egen virksomhet.

På bakgrunn av den senere tids debatt om dette spørsmålet ba mitt departement i brev av 4. november 2022 PST om en skriftlig redegjørelse for sin forståelse av rettstilstanden, og for sin praktisering av regelverket. Det ble også bedt om en redegjørelse for bakgrunnen for utviklingen i tjenestens presisering av virksomhetsleders ansvar, og for når og på hvilken måte praksis ble endret. Jeg viser til PSTs svar datert 11. november hvor de redegjør for bakgrunnen for og prosessen frem til formuleringene i styringsdokumentet fra 2019, og for praktiseringen. Brevet er ugradert uten vedlegg, og vedlegges i kopi uten vedlegg.

Vedlegg:

[Brev fra PST av 11. november 2022 – uten vedlegg](#)

SPØRSMÅL NR. 332**Innlevert 6. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 14. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Regjeringen omkalfatrer skattesystemer over natten, noe med tilbakevirkende kraft. Samtidig er strømprisene skyhøye og problematiske på andre året, uten at regjeringen har noen gode løsninger som hjelper det brede næringslivet, verken med strømstøtte, eller fastpriser hvor forskrifter enda ikke er klare.

Kan statsråden fortelle hvordan næringslivet kan planlegge, budsjettere, legge strategier eller beslutte investeringer når alle store faktorer fra regjeringen kort tid før nyttår fremdeles er uavklart?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens statsbudsjett for 2023 kommer med store endringer og omkalfatringer i skattesystemer, hvorav flere med tilbakevirkende kraft, noe som skaper usikkerhet og øker risikoen. Tidligere tiders brede forlik og gode prosesser før store skatteendringer er skrotet av denne regjeringen, og Norges rykte som forutsigbart og stabilt land for næringslivet har fått seg et skudd for baugen de siste uker med regjeringens forslag.

Strømprisene er fremdeles skyhøye uten at regjeringens løsninger er klar, noe som gjør alt av planlegging ekstremt utfordrende og uforutsigbart for næringslivet.

Svar:

Ekstraordinære forhold har ført til uvanlig høye priser på strøm og en rekke andre innsatsfaktorer det siste året. Dette har ført til økte kostnader både for husholdninger og bedrifter. Jeg har stor forståelse for at situasjonen kan oppleves som krevende og uforutsigbar for næringslivet. Samtidig er aktiviteten i norsk økonomi høy. Sysselsettingen har det siste året steget kraftig, og arbeidsledigheten i Norge har ikke vært lavere siden 2008. Selv om farten i økonomien ser ut til å avta noe, har vi en prisvekst som ikke har vært høyere siden 1980-tallet.

I 2023 vil utgiftene i statsbudsjettet vokse betydelig på viktige områder, og betydelig mer enn den underliggende veksten i statens inntekter fra fastlandsøkonomien. Gapet er på flere titalls milliarder kroner. Samtidig må oljepengebruken reduseres for å dempe presset i norsk økonomi. Dersom finanspolitikken ikke spiller på lag med pengepolitikken, kan det bli nødvendig å heve rentene mye og raskt fremover. Vi har i realiteten to måter

å tette gapet mellom inntektene og utgiftene på; enten gjennom store kutt i velferd som pensjon, helse, politi og eldreomsorg eller gjennom skatteøkninger.

I lys av denne situasjonen har regjeringen lagt vekt på en ansvarlig og rettferdig økonomisk politikk som gir trygghet både for folk og næringsliv. Derfor har vi i statsbudsjettet foreslått grep på skatteområdet for å sikre bedre fordeling av verdier som skapes med basis i våre felles ressurser, herunder blant annet innføring av grunnrenteskatt på havbruk og vindkraft, økning i grunnrenteskatten på vannkraft og en ekstraordinær avgift på vannkraft grunnet de svært høye strømprisene. Dette er næringer som har store inntekter fra bruk av våre felles ressurser og som har rygg til å bidra mer, og hvor spesielt kraftnæringen har ekstraordinære inntekter på grunn av situasjonen i energimarkedene.

Slik kan vi sørge for et budsjett som går opp, uten at vi gjør betydelige kutt i grunnleggende velferdsordninger og -tjenester, setter skatter og avgifter opp for bredden av norsk næringsliv, eller øker inflasjonspresset. På denne måten ivaretar vi hensynet til stabilitet og forutsigbarhet for bredden av næringslivet. Men jeg vil også være tydelig på at vi er inne i en krevende tid nasjonalt og internasjonalt, med krig og energikrise i Europa. Slike internasjonale forhold vil, uavhengig av regjeringens politikk, kunne gi økt usikkerhet for bedrifter. Det vi kan gjøre er å bidra til trygghet for husholdninger og bedrifter, og det har vært en prioritet i budsjettet vi har lagt frem.

Som representanten viser til, har regjeringen foreslått flere strømtiltak overfor næringslivet, herunder blant annet forslag om et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten på vannkraft som skal legge bedre til rette for at sluttbrukere får tilgang til fastprisavtaler, og en tilskuddsordning og lånegarantiordning for strømintensive bedrifter.

Forslaget om et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten på vannkraft ble fremmet i statsbudsjettet. I Prop. 1 S Tillegg 2 (2022-2023) som ble lagt frem 10. november 2022, har regjeringen klaggjort forslaget, herunder blant annet med hensyn til maksimalt prispåslag som skal være tillatt i fastprisavtalene som omfattes av forslaget. Med disse klaggjøringene bør bransjen nå ha den informasjonen som trengs for å kunne tilby denne type avtaler, som mange norske bedrifter har signalisert at de ønsker seg. Det er i den sammenheng gledelig å se at flere strømselskaper nå har varslet at de snart vil starte salg av fastprisavtaler til sluttbrukere i bedriftsmarkedet, jf.

blant annet pressemelding fra Statkraft og Fjordkraft om dette av 10. november 2022. For ordens skyld viser jeg til at forslaget om nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten for vannkraft krever lovendring, og det kan ikke fastsettes forskrifter før Stortinget har fattet vedtak i saken.

Når det gjelder energitilskuddsordningen og lånegarantiordningen for strømintensive bedrifter, som foreslått av regjeringen i Prop. 142 S (2021-2022) og som Stortinget fattet vedtak om 27. oktober 2022, vil jeg vise til at lånega-

rantiordningen nå er operativ etter godkjenning fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Strømintensive bedrifter med likviditetsproblemer kan dermed lettere få hjelp av banken sin gjennom ordningen. Videre sendte regjeringen 4. november 2022 utkast til forskrift for energitilskuddsordningen på offentlig høring, med høringsfrist 11. november 2022, og vi arbeider med å vurdere høringsinnspillene og vil fastsette forskriften innen kort tid.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 6. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 17. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Nok en gang gikk det steinras ved rv. 13 i Suldal. Denne gang ble en skolebuss truffet, men heldigvis ingen passasjerer om bord. Rassikring bør prioriteres høyt av alle regjeringer. Dessverre ser vi at i forslag til statsbudsjett 2023, kap. 1320 Statens vegvesen, så er post 31 Skredsikring riksveier på ca. 1 mrd. kr nullet ut. Denne posten er nå flyttet inn under post 30 Riksveiinvesteringer, som er kraftig redusert. Totalt er post 30 og 31 redusert med om lag 3,6 mrd. kr.

Hvorfor har statsråden gjort rassikring til en salderingspost?

Svar:

I statsbudsjettet for 2023 prioriterer regjeringen rasjonell fremdrift i prosjektene som allerede er satt i gang. Det vil i de nærmeste årene være mindre rom for å starte opp store investeringsprosjekt på riksvei og jernbane enn det som følger av Nasjonal transportplan 2022–2033, og det vil ta lengre tid å gjennomføre de prioriterte prosjektene. Planen la opp til en betydelig vekst i samferdselsinvesteringene i planperioden. Regjeringen vil i styringen av samferdselssektoren de nærmeste årene ta utgangspunkt i at det vil være begrenset rom for vekst i bevilgningene.

Med budsjettforslaget for 2023 ligger det nå an til at Statens vegvesens investeringsbudsjett i hovedsak vil gå til å dekke igangsatte prosjekter. Samlet er det innenfor rammen på kap. 1320, post 30 foreløpig lagt opp til å benytte om lag 300 mill. kroner i 2023 til større og mindre skredsikringstiltak på riksveier.

Når det gjelder den konkrete veistrekningen som representanten viser til, fremkommer det av budsjettforslaget for 2023 at arbeidene med å forberede prosjektet rv. 13 Lovraeidet–Rødsliane for anleggsstart blir videreført.

At post 30 og post 31 er slått sammen, en sammen slåing som ble foreslått av Solberg-regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022), betyr ikke at skredsikring er blitt en salderingspost. Som en oppfølging av NTP 2022-2033 ble det gjort flere grep som skulle legge til rette for mest mulig effektiv gjennomføring av investeringer og dermed høyest mulig måloppnåelse.

Det ble gjort grep for å gi Statens vegvesen mer fleksibilitet i gjennomføringen av planen, blant annet gjennom mindre detaljerte føringer om ressursbruken i Prop. 1 S (herunder sammenslåing av poster) og økte fullmakter.

Fra og med Prop. 1 S (2021–2022) ble post 31 Skredsikring riksveier innlemmet i post 30 Riksveiinvesteringer. Større skredsikringstiltak inngår dermed som en del av porteføljen til Statens vegvesen. Porteføljen består av store prosjekter med prognose for sluttkostnad over 1 mrd. kroner, inkl. utgifter til planlegging av disse prosjektene. Statens vegvesen prioriterer oppstart av prosjekter ut fra modenhet sammenlignet med andre prosjekter i porteføljen.

Flere store skredsikringsprosjekter er høyt prioritert i Statens vegvesens porteføljeprioritering, Porteføljeprioritering mai 2022 - versjon 050522.xlsx (vegvesen.no). Også mindre skredsikringstiltak finansieres nå over post 30.

SPØRSMÅL NR. 334**Innlevert 4. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 11. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere muligheter for å sikre tilbud om kalking av graver, eller andre teknikker som bidrar til nedbryting, på norske gravplasser også i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Det er forventet at presset på norske gravplasser vil øke de neste tiårene. Det er beregnet at det vil kunne bli plassmangel fremover. I Norge vil flere dø i årene som kommer. Faktisk vil tallet på dødsfall øke med over 40 prosent. Men allerede nå er mange gravplasser fulle. Samtidig ser det ut til at det kan gå mot stopp av kalking av eksisterende graver.

Behovet for kapasitet kan løses på flere måter. Det kan anlegges nye eller utvidelse av eksisterende gravplasser. Noen av de nye kan anlegges uten direkte nærhet til kirkebygg, noe som både kan oppfattes positivt og som en utfordring. Det er også mulig at andelen kremasjoner øker og dermed reduserer plassbehovet. Også etablering av flere urnevegger kan redusere plassbehovet. Kalking av graver som ligger i jord der nedbrytingen går sakte er også med å frigjøre eksisterende gravplasskapasitet.

Firmaet som per i dag utfører slik kalking, og som eier prosessen, vurderer nå å legge ned hele forretningsområdet. Årsaken er at det ikke er volum nok av oppdrag. Kalking er i de fleste tilfeller billigere enn anlegging av nye gravplasser. Det er også viktig at kalking kun benyttes i de tilfeller der etterlatte ikke har motforestillinger mot det. Legges det ned vil også de gravplasser som i dag benytter seg av tilbudet måtte finne kapasitet på andre måter.

Svar:

På norske gravplasser er fredningstida minimum 20 år. Dette er den tida det normalt tek før leivningane er brotne ned i jord med god drenering. Ei utfordring på mange gravplasser er at nedbrytinga i kistegraver tek lengre tid enn dette. Dette er problematisk ved gjenbruk av kistegraver. Det bryt med arbeidsmiljølova om dei tilsette på gravplassane blir utsette for ikkje-nedbrotne leivningar ved opning av graver. I tillegg bryt det med gravplassforskrifta § 12 tredje ledd som seier at det berre skal vere grove knoklar og bein igjen etter tidlegare gravlegging dersom grava skal gjenbrukast.

Departementet har over tid hatt merksemd på nedbrytinga i kistegraver. Frå nyttår fekk gravplasstyresmaktane ein vidare heimel til å stengje for kistegravlegging der

gjenbruk av kistegraver ikkje er mogleg på grunn av jordbotnstilhøva. Slik stenging kan verne dei tilsette. I tillegg tek slik stenging på alvor forventninga hos menneske om å gå tilbake til naturen.

I Innst. 347 L (2021–2022) uttalte familie- og kulturkomiteen: «Komiteen viser til at SSB i sine befolkningsfremskrivninger forventer at antallet dødsfall vil stige med over 40 pst. de neste tre år. Dette vil føre til en økning i press på gravplasskapasiteten. Det vil også være lokale og regionale forskjeller i presset, som følge av flyttemønstre.» Det er eit lokalt ansvar å sørgje for tilstrekkelege gravplassar. Eg er oppteken av at folk som ønskjer kistegravlegging, skal få det. I lys av auken i dødstala og omsynet til jordvern, er det derfor viktig at kistegraver blir gjenbrukte. Gravplasstyresmaktene kan vurdere fleire alternative tiltak når dei får erfaringar med dårleg nedbryting. Nokre tiltak har verknader på kort sikt og andre gir meir varige forbetringar. Kva som skal til for å leggje til rette for god nedbryting innan rimeleg tid, er eit lokalt ansvar og val.

Departementet har ansvar for regelverket og legg til rette for utviklinga på gravplasssektoren gjennom til dømes tilskot til utviklingstiltak og digitalisering. Dersom dei lokale gravplasstyresmaktene ikkje etterspør ei teneste eller eit produkt, vil det ikkje vere rolla til departementet å fremje tenestene til leverandøren eller stimulere etterspurnaden. Eg er oppteken av omsynet til vørdrnad, etterlatne og tilsette på gravplassane, men meiner det ikkje høyrer til rolla mi å påverke samspelet mellom tilbod og etterspurnad på dette området.

SPØRSMÅL NR. 335

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 11. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Departementet skriver i budsjettproposisjonen at NVE har beregnet at energibruken i eksisterende bygg vil reduseres mellom 7 og 11 TWh sammenlignet med energibruken i 2015.

Kan statsråden kvantifisere med utfallsrom hvilke tiltak som bidrar til denne nedgangen?

BEGRUNNELSE:

Viser til kapittel 10.3 Energibruken i eksisterende bygg i 2030 og følgende avsnitt:

«NVE peiker på fleire årsaker til den anslåtte reduksjonen i energibruk i eksisterende bygg fram mot 2030. Generelt er det venta ein overgang til meir energieffektive løysingar, noko som inkluderer tekniske system, lys, elektriske apparat og oppvarmingsløysingar. Det skjer også ei utskifting av bygningsmassen, der bygg blir rehabiliterte eller rivne og erstatta med meir energieffektive bygg. NVE trekker fram tiltak som reduserer oppvarmingsbehovet og overgangen til LED-belysning som det som bidrar mest til den forventede reduksjonen.»

Svar:

I statsbudsjettet har vi presentert en plan for å redusere energibruken i bygg med minst 10 TWh i 2030, og øke strømproduksjonen i bygg. Planen innebærer en økt

satsning på energieffektivisering og lokal energiproduksjon, og inneholder flere nye tiltak og virkemidler.

Ifølge NVE utgjorde den temperaturkorrigerte energibruken i bygningsmassen 79 TWh i 2015. NVEs modellberegninger viser at energibruken i hele bygningsmassen trolig vil ligge på om lag 73 TWh i 2030. Dette er en nedgang på 6 TWh sammenlignet med 2015. Videre anslår NVE at energibruken i eksisterende bygg (byggningsmassen fra 2015) vil ligge et sted mellom 72 og 68 TWh i 2030. Dette er en reduksjon på mellom 7 og 11 TWh sammenlignet med 2015.

NVE peker på at det er usikkerhet rundt anslagene for energibruk i eksisterende bygg i 2030, og har derfor valgt å presentere et utfallsrom. NVE har ikke hatt muligheten til å tallfeste hva de ulike tiltakene bidrar med hver for seg, men har pekt på noen tiltak de tror særlig vil bidra til den anslåtte nedgangen i energibruk. NVE forventer en overgang til mer energieffektive tekniske system, lys og elektriske apparater og oppvarmingsløsninger. Det skjer også en utskifting av bygningsmassen der bygg blir rehabilitert eller revet og erstattet med mer energieffektive bygg. NVE trekker fram redusert oppvarmingsbehov og overgang til LED-belysning som de tiltakene som er forventet å bidra mest til den forventede reduksjonen i energibruk i bygg.

SPØRSMÅL NR. 336

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Sett i lys av rapportene fra statsadvokatene, mener statsråden det er forsvarlig at politiet ikke har de nødvendige virkemidlene til å utøve sitt samfunnsoppdrag?

BEGRUNNELSE:

Riksadvokatens brev av 09.04.2021 innebærer en vesentlig praksisendring for politiet og påtalemyndighetens bruk

av tvangsmidler i narkotikasaker hvor det er mistanke om bruk av narkotika eller besittelse av mindre mengder narkotika. Politiet har selv meldt at Riksadvokatens brev har ført til usikkerhet rundt hvordan de skal drive avdekkende og forebyggende arbeid på narkotikaområdet. Statsadvokatene har i rapporter fra politiregionene meldt om økt uro for å gjøre feil, en nedprioritering av narkotikasaker og en usikkerhet rundt hvilke virkemidler politiet har tilgjengelig. Det har i praksis ført til at poli-

tiet ikke lenger er i stand til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag gitt dem i Politiloven §1 om «gjennom forebyggen- de, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig».

Svar:

apportene det refereres til er statsadvokatembetenes rapporter om politiets håndtering av tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker. Undersøkelsene er utarbeidet og avgitt etter pålegg fra Riksadvokaten og har primært oppmerksomheten på avvik fra det som er presisert som gjeldende rett i Riksadvokatens direktiver gitt i brev av 9. april 2021 og om det har skjedd forbedringer på området etter at direktivene ble gitt.

De første undersøkelsene er sammenstilt i en nasjonal rapport fra Riksadvokaten 14. februar 2022 og påtale-

myndigheten og politietaten arbeider i fellesskap med nødvendige tiltak for å følge opp de avvikene som ble identifisert. Riksadvokaten er ikke ferdig med å sammenstille resultatene av den andre runden til en ny nasjonal rapport.

Mitt departement er kjent med at det i enkelte rapporter også inneholder opplysninger der flere av politiets respondenter gir uttrykk for at de mangler de nødvendige virkemidler for å bekjempe narkotikakriminalitet på en effektiv måte. Det er det naturlig å se nærmere på.

Regjeringen vil se på hvilke virkemidler politiet har til disposisjon i narkotikasaker, og om det er behov for klargjøring eller eventuell justering av disse. Dette er viktig både for å avdekke, oppklare og forebygge narkotikakriminalitet. Politiets praktisering av reglene for bruk av tvangsmidler og eventuelle endringer av regelverket må uansett være forholdsmessig. Jeg viser ellers til svar på spørsmål 271 og 277 som berører samme tema.

SPØRSMÅL NR. 337

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 16. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert konsekvensen av hvordan den økte vannkraftskatten vil påvirke fortsatt bredbåndsutbygging i Norge sett i lys av at mye av bredbåndsutbyggingen i Norge skjer gjennom lokale kraftselskaper?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen har regjeringen en ambisjon om å sikre at alle husstander skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd innen 2025. Fremdeles er det rundt 160 000 husstander som mangler skikkelig bredbånd, og det samme gjelder fremdeles også mange offentlige institusjoner og bedrifter.

Bakteppe for spørsmålet er at det er de lokale kraftselskapene som i hovedsak har stått for fiberutbyggingen i Norge de senere årene. De lokale kraftselskapene er i all hovedsak offentlig eide av kommuner/fylker i landet. Disse aktørene kan ikke snu seg rundt til sine eiere for å be om tilførsel av ny egenkapital i en situasjon hvor de har behov for tilførsel av kapital til gode prosjekter.

Ordførerne i Inderøy, Namsskogan og Stjørdal påpeker denne utfordringen i et innlegg i Trønderdebatt tidlige i november:

«Konsekvensene av regjeringens tøffe skattegrep er at staten tar en større andel av vannkraftverdiene. For NTE ville en økning til 67 prosent skatt på vannkraft og 90 prosent skatt når strømprisen er høy, betyde en skatteøkning på 130 millioner i 2021. Det er mye penger, og det innebærer at hele overskuddet fra vannkraftverkene til NTE hadde gått til staten som skatt. For NTE betyr betydelig økt grunnrenteskatt til staten mindre handlingsrom til å gjennomføre NTEs framtidsløfte; å gjøre Trøndelag klimanøytralt og digitalt.»

Svar:

Regjeringen har foreslått at en større del av grunnrenten for vannkraftproduksjon tilfaller fellesskapet. I grunnrenteskatten på vannkraft foreslås det å øke den effektive skattesatsen fra 37 pst. til 45 pst. med virkning fra og med inntektsåret 2022. Videre er kraftprisene i deler av Sør-Norge svært høye og det foreslås derfor et høyprisbidrag på 23 pst. for månedlige kraftpriser over 70 øre per kWh. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjon vi er i, og Finansdepartementet har informert om at det legges

til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Forslagene er nærmere beskrevet i Prop. 1 LS (2022-2023) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2022-2023).

Lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon, får også inntekter fra vannkraftproduksjon gjennom eiendomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift og konsesjonskraft.

Bredbåndsutbyggingen i Norge er markedsdrevet, og den største delen av utbyggingen skjer på kommersielle vilkår. I 2021 ble det investert over 13 milliarder kroner i elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester, som er det høyeste investeringsnivået som har vært i bransjen. En del av investeringene gjøres av lokale kraftselskaper i form av fiberutbygging, og kraftselskapene har stått for en betydelig og viktig andel av utbygging av bredbånd i hele landet. Men det investeres også svært høye beløp av andre tilbydere, ikke minst i form av utbygging av neste gener-

asjons mobilnett (5G). De høye investeringene skyldes at det er høy etterspørsel etter mobil- og bredbåndstjenester i Norge, noe som har gitt mange lønnsomme utbyggingssprosjekter. De foreslåtte skatteendringene vil ikke ha direkte virkning for lønnsomheten i virksomhet utenfor kraftproduksjon, som for eksempel bredbåndsutbygging. De bredbåndsprosjektene som var lønnsomme fra før, vil fortsatt være lønnsomme.

Regjeringen har som mål at 100 prosent av husstandene og virksomhetene skal ha tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s innen utgangen av 2025. Fra 2021 til 2022 økte dekningen for husstander fra 90,4 prosent til 93,6 prosent for slikt bredbånd. Med regjeringens forslag om 412 mill. kroner i 2023 i statlig bevilgning og den pågående utbyggingen av fiber og 5G i Norge, mener jeg vi har gode muligheter til å nå dette målet.

SPØRSMÅL NR. 338

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 11. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om fordelingen av antall personer som er anmeldt for overfallsvoldtekter i Oslo, fra 2006 - 2021, fordelt etter innvandringsbakgrunn (innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre) og øvrig befolkning uten innvandrerbakgrunn?

BEGRUNNELSE:

I 2009 viste tall fra Oslo-politiets volds- og sedelighetsseksjon viser at samtlige 41 anmeldte overfallsvoldtekter i årene 2006-2008 involverer en ikke-vestlig gjerningsmann. Den gang gikk lederen for Oslo-politiets volds- og sedelighetsseksjon ut og etterlyste mer forebyggende arbeid blant menn med utenlandsk bakgrunn.

I lys av Oslo politiets kommunikasjonsstrategi rundt overfallsvoldtekter, ønsker spørsmålsstiller å få svar på om trenden vi så i 2006-2008 er brutt, eller om det fremdeles er en demografisk trend hva gjelder overfallsvoldtekter.

Det bes om at innvandrerbefolkningen fordels etter verdensdel og at det gis tall for enkeltår, slik at vi kan se utviklingen over tid.

Svar:

I Hurdalsplattformen har regjeringen varslet at bekjempelsen av seksuelle overgrep skal prioriteres høyere i hele straffesakskjeden. Vi skal blant annet sette ned et eget utvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av problemstillinger knyttet til voldtekt

Når det gjelder representanten Amundsens spørsmål vedrørende overfallsvoldtekter i Oslo har jeg bedt Politidirektoratet om å innhente informasjon fra Oslo politidistrikt.

Oslo politidistrikt opplyser at statistikken det vises til under spørsmålet ble utarbeidet i forbindelse med en omfattende analyse av voldtektsanmeldelser, der alle anmeldelser disse årene ble gjennomgått og kodet. En tilsvarende undersøkelse ble gjort for årene 2010 og 2011, men er ikke gjennomført senere år. I politidistriktets (som da kun omfattet Oslo kommune) voldtektsanalyse av anmeldelser registrert i 2010 og 2011, fremgikk at i alt 24 anmeldelser var kategorisert som overfallsvoldtekt, i 2011 var antallet 38. Av disse sakene var det begge år til sammen fem personer som ble mistenkt, siktet eller domfelt. Med så vidt små tall går det ikke inn på landbakgrunn. Det framgikk også i rapporten at det ikke var grunnlag for å

generalisere til gjerningspersoner i overfallsvoldtektssaker generelt.

Politiets straffesakssystem har ikke en egen kode som gjelder overfallsvoldtekt. En egen bestemmelse finnes heller ikke straffeloven. Det er derfor ikke mulig å hente ut et slikt utvalg direkte fra politiets straffesakssystem. Det vil, som pekt på over, fordre en manuell gjennomgang av alle saker. For Oslo politidistrikt alene omfatter dette årlig over 300 anmeldelser, og et langt større antall i årene som

etterspørres. Det er heller ikke mulig å hente ut registrerte personers landbakgrunn uten en tilsvarende manuell gjennomgang.

I perioden 2011-2020 har Kripos utarbeidet årlige analyserapporter om utviklingen innen anmeldte voldtekter i Norge foregående år, inkludert fordelinger på overfallsvoldtekt og andre kategorier voldtekt. Disse rapportene inneholder imidlertid ikke informasjon om landbakgrunn.

SPØRSMÅL NR. 339

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 14. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil en ferdigstillelse av fase 2 og fase 3 innen 2023 kostet for 2023 budsjettet, og hvor lang tid forventer regjeringen at ferdigstillelsen av hele registeret for reelle rettighetshavere, blir forsinket?

BEGRUNNELSE:

Høyre viser til svarbrev til Stortinget 22/5077 1 om mulige kostnader for ferdigstillelse av fase 2 og 3 av Register over reelle rettighetshavere. Selv om departementet er tydelige på at videreutviklingen av fase 2 og 3 ikke er prioritert fra regjeringens side, ønsker Høyre å vite konsekvensene av en slik nedprioritering. Et viktig steg i å motvirke skjult eierskap og finansielt hemmelighold, kan være et register for reelle rettighetshavere av god kvalitet være et viktig virkemiddel. Høyre forventer videre at regjeringen følger opp vedtaket fra et samlet stortinget fra 2015, 2 og vi merker oss at en utsettelse av registeret også må være i strid med regjeringens plattform som sier at regjeringen vil:

“Innføre et fullverdig register over egentlige eiere i selskap og juridiske enheter i Norge, som inkluderer børsnoterte selskap”.

Svar:

I statsbudsjettet for 2023 er det satt av 8,2 mill. kroner til Brønnøysundregistrenes drift og forvaltning av register

for reelle rettighetshavere, jf. omtalen i Prop. 1 S (2022–2023) for Nærings- og fiskeridepartementet.

Brønnøysundregistrene har lagt opp til å utvikle registeret i «faser», som blant annet innebærer at funksjonalitet for innrapportering fra de fleste organisasjonsformene samt for innsyn og kontroll fra allmennheten og det offentlige kan settes i drift fra årsskiftet.

Brønnøysundregistrene har lagt opp til å utvikle resterende funksjonalitet i senere faser. Foreløpige beregninger fra Brønnøysundregistrene tilsier om lag 30 mill. kroner i utviklingsutgifter i fase to og samlet om lag 12 mill. kroner i årlige kostnader til drift og forvaltning etter fase to. Det understrekes at dette er usikre estimater og at de kan endres. Brønnøysundregistrene planlegger videre for å kunne koble det norske registeret over reelle rettighetshavere sammen med tilsvarende registre i EU/EØS-området i en fase tre. Utviklingskostnadene for denne fasen er foreløpig anslått til i underkant av 20 mill. kroner og vil også medføre noe økte kostnader til drift og forvaltning. Anslagene er beheftet med stor usikkerhet og det er etter min vurdering for tidlig å legge dette til grunn som endelig anslag i fase tre. Fase to og fase tre er planlagt gjennomført over ett år hver. Departementene vil komme tilbake til omfang, finansiering av og plan for videre utvikling.

SPØRSMÅL NR. 340**Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 16. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Ifølge DN (13.sept) og flere andre mediasaker jobber Norge for formuleringer i den nye, grønne industriavtalen med EU om at Norge skal investere i mer leting, nye funn og utvikling av felt for å levere olje og gass til EU på lengre sikt, også etter 2030.

Stemmer det at Norge krever en slik formulering i avtalen, og i så fall, vil det bli gjort noe skille mellom oljeforekomster og gassforekomster, og mellom leting som kan gi økt eksport på kort sikt og leting i nye områder som først vil være i produksjon om tidligst ti-femten år?

Svar:

Norge og EU har et tett og nært samarbeid innenfor klima, miljø, energi, industri og grønn omstilling. Regjeringen ønsker å videreutvikle dette, og arbeider for etablering av en grønn allianse med EU, som omtalt i statsminister Støre og kommisjonspresident von der Leyens fellesuttalelse av 23. februar 2022. Det pågår samtaler mellom Norge og EU om utforming av en slik allianse.

Formålet med en grønn allianse er å kutte utslipp, ivareta miljøhensyn og skape arbeidsplasser gjennom en grønn, rettferdig omstilling og grønt industripartnerskap. En grønn allianse mellom Norge og EU vil ikke være en folkerettslig bindende avtale, men en politisk overbygning for felles handling, i samsvar med regjeringens politikk.

SPØRSMÅL NR. 341**Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 14. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Klimaforskere som er intervjuet i NRK for NRKs klimaundersøkelse 2022 hevder at politiske rådgivere og kommunikasjonsarbeidere i departementene ringer dem opp personlig sent på kvelden dersom de formidler forskning i offentligheten som ikke er fordelaktig for det politiske arbeidet som foregår i departementene.

Hva er statsministerens reaksjon på at dette foregår, og hvilke tiltak vil statsministeren gjennomføre for å unngå at dette skal skje i fremtiden?

Svar:

Akademisk frihet og fri uavhengig forskning, er helt sentrale forutsetninger for en bærekraftig, inkluderende og demokratisk samfunnsutvikling. Regjeringen er svært opptatt av at den offentlige debatten skal være fri og åpen. Det er når meninger brytes at vi kommer fram til ny erkjennelse og gode løsninger. Innenfor alle samfunnsom-

råder må debatten foregå på et faglig grunnlag og med gjensidig respekt. Dette gjelder naturligvis også for forskning og debatt innenfor klimarelaterte tema. For at vi skal kunne lage god og effektiv klimapolitikk, er vi helt avhengige av bred tillitt til at forskningsresultatene er faglig baserte. Forskere skal ikke tilpasse forskningen sin til hva de tror politikerne ønsker å høre. Dersom dette forekommer er det opprørende og ikke i tråd med god folkeskikk.

SPØRSMÅL NR. 342**Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Henning Wold****Besvart 10. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til forslaget i Statsbudsjettet for 2023 om å halvere kvoten for tobakkvarer som kan innføres som reisegods.

Hvilke konsekvenser vil denne endringen få for Avinor?

BEGRUNNELSE:

Som det står i Prop. 1 LS, har ordningen med taxfree-utsalg på lufthavner stor betydning for Avinors økonomi og bidrar til å finansiere drift og investeringer ved Avinors flyplasser. Det legges ikke opp til å kompensere Avinor for denne endringen, men det står ingenting om hva dette forslaget betyr for Avinor.

Svar:

Avinor er i en krevende økonomisk situasjon. Pandemien har hatt negative konsekvenser for luftfartsnæringen, og aktiviteten i flytrafikken er fortsatt ikke tilbake på nivået før pandemien. Forslaget om en halvering av taxfree-kvoten på tobakk vil redusere Avinors inntekter. Avinor har selv anslått at dette vil påføre selskapet et inntektstap på 270 mill. kr i 2023. Anslaget er svært usikkert.

Jeg legger til grunn at Avinor fortsetter arbeidet med å effektivisere driften og gjennomføre riktige investeringer med sikte på langsiktig lønnsomhet. Jeg har akseptert at Avinor kan avvike fra egenkapitalkravet i vedtektene ut 2022. For å unngå at Avinor bryter egenkapitalkravet i vedtektene i 2023 er det i statsbudsjettet for 2023 også foreslått at det ikke tas utbytte fra Avinor i 2023. Jeg har en tett og løpende dialog med Avinor for å forsikre meg om at Avinor fortsatt kan løse samfunnsoppdraget i den krevende situasjonen selskapet står i.

SPØRSMÅL NR. 343**Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 11. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om at forhandlingene har brutt sammen blant annet med utgangspunkt i at regjeringen ikke bidrar nok økonomisk med å bygge ut infrastruktur i Nord-Norges største by, og har statsråden selv vurdert å engasjere seg i forhandlingene for å bidra til en løsning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at forhandlingene om en byvekstavtale for Tromsø har brutt sammen og brev fra Statens Vegvesen til Samferdselsdepartementet datert 04.11.2022. Her skriver Statens Vegvesen til Samferdselsdepartementet at:

«det var opprinnelig avtalt nytt møte 7 i forhandlingsutvalget den 02.12.22. Statens vegvesen ser det ikke som naturlig å avholde dette møtet, og heller ikke fortsette forhandlingene på bakgrunn av lokale parterers utsagn i møtet 03.11.22. Dersom det

kommer nye signaler fra lokale parter eller dersom Samferdselsdepartementet ber om dette, er Statens vegvesen klar for å gjenoppta arbeidet i forhandlingsutvalget».

Innføring av bompenger i Tromsø vil ha store konsekvenser for folk og næringsliv. Bypakken som ble vedtatt på Stortinget i juni 2021 ble ansett som det første steget mot en byvekstavtale for Tromsø. Da bypakken ble behandlet på Stortinget understreket Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV i transport- og kommunikasjonskomiteen følgende:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at denne bypakken bare er et første steg på veien mot en byvekstavtale for Tromsø. Disse medlemmer forutsetter at forhandlingene om en byvekstavtale kommer i gang umiddelbart. Tromsø har vært klar til å forhandle om en byvekstavtale lenge».

Regjeringspartiene har lagt store forventninger til en byvekstavtale for Tromsø. Både når det gjelder forhandlingene, men også om staten sin andel inn i en byvekstavtale for Tromsø.

Svar:

På forhandlingsmøtet 3. november 2022 om en byvekstavtale for Tromsø ga Tromsø kommune og Troms og Finnmark fylkeskommune tilbakemelding om at de ikke vil signere på en 10-års byvekstavtale for Tromsø basert på de premissene som fremkom i brev av 2. november 2022 fra Samferdselsdepartementet til Statens vegvesen. Forhandlingsutvalget besluttet derfor å avbryte forhandlingene.

Innenfor dagens begrensede økonomiske handlingsrom prioriterer regjeringen forhandlinger om en byvekstavtale med Tromsø. Tromsø er dermed den første av de fem mellomstore byene som får tilbud om å starte forhandlinger om en slik avtale. De økonomiske rammene i brevet av 2. november 2022 innebærer at Statens vegvesen

kan tilby Tromsø et samlet bidrag på inntil 1 274 mill. kr til en byvekstavtale for perioden 2023-2032.

I byvekstavtalene skal nullvekstmålet legges til grunn – altså at klimagassutslipp, kø, luftforurensing og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og at veksten i persontransport skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Hvis Tromsø når nullvekstmålet, vil dette gi en bedre og mer miljøvennlig by for innbyggerne. Det bør derfor være en rekke tiltak som er aktuelle å diskutere for å nå dette målet – også innenfor de rammene staten har trukket opp for sitt bidrag.

Det er Statens vegvesen ved vegdirektøren som leder forhandlingene på vegne av staten og innenfor rammer Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet har trukket opp.

Døren til videre forhandlinger er fortsatt åpen. Kommunen og fylkeskommunen bør derfor vurdere å ta kontakt med Statens vegvesen for å fortsette forhandlingene om en byvekstavtale dersom de ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 344

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 17. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor mange døgnplasser har nå blitt erstattet gjennom langsiktige avtaler eller anbudskontrakter med tjenesteleverandører som tidligere tilbød behandlingen under ordningen fritt behandlingsvalg, og hvem har fått slike avtaler gjennom helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Det er snart midten av november og fritt behandlingsvalg skal avsluttet i løpet av få uker. Svært mange tjenesteleverandører og deres pasienter lever i stor usikkerhet om hva som skal skje fremover. Det er tjenestetilbydere som f.eks. Modum Bad, Mestringshusene på Tynset, Stiftelsen Barnas Fysioterapisenter i Bergen, for nevne noen.

I sitt svar til Venstre (Dokument nr. 15:2483 (2021-2022)), i forbindelse med Venstres bekymring for reduksjon av kapasitet ved avviklingen av fritt behandlingsvalg svarer ministeren at de offentlige sykehusene nå kan bruke midlene (ca. 500 millioner kroner) til å «styrke tilbudet i de offentlige sykehusene eller til å inngå samar-

beid med private gjennom langsiktige avtaler hvor behandlingskvalitet for pasientene vektlegges.»

I hurtaldsplattformen loves det at nedbygging av sengeplasser innen psykisk helsevern skal stanses, det er også kommet løfter om økt kapasitet både i døgn- og poliklinisk behandling. I flere høringsvar i forbindelse med statsbudsjettet er det stor bekymring over at det ikke vil være mulig med forsvarlig avvikling av ordningen allerede fra årsskiftet, heller ikke med overgangsvinduet på noen måneder.

I tilleggskomiteens rapport etter Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021-2022) («revidert oppdragsdokument») ba også helseministeren om at de regionale helseforetakene vurderer hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige. De regionale helseforetakene har hittil heller ikke gjort kjent hvilke tjenester som faller innenfor oppdraget.

Svar:

Jeg har i oppdragsdokumentet for 2022 bedt de regionale helseforetakene om å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. Videre har jeg bedt de regionale helseforetakene vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige.

De regionale helseforetakene redegjorde for sine vurderinger om avvikling av godkjenningsordningen innen fritt behandlingsvalg i høringen i helse- og omsorgskomiteén den 7. november. For å kunne gi et mer utfyllende svar har jeg bedt de regionale helseforetakene om innspill til besvarelse av representanten Bjørlos spørsmål.

Helse Midt-Norge RHF viser til at det i deres region er få pasienter som benytter ordningen med fritt behandlingsvalg. Etter avviklingen vil behovet for tjenester innen psykisk helsevern for voksne og for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) dekkes i helseforetakene, eventuelt gjennom eksisterende avtaler for TSB. For rehabilitering vil det foretas en nærmere vurdering av behovet og om det dekkes innenfor eksisterende avtale, eller om det skal gjennomføres en anskaffelse for å supplere det tilbudet de allerede har. Helse Midt-Norge RHF har derfor ikke inngått avtaler om døgnplasser for å erstatte kapasiteten hos leverandører innen godkjenningsordningen.

Helse Nord RHF viser til at det er få pasienter fra regionen som benytter seg av ordningen. Bruken er størst innen rusbehandling. Samtidig er den ledige kapasiteten hos Helse Nord RHF sine private avtaleparter innen TSB større enn bruken gjennom fritt behandlingsvalg. Helse Nord RHF opplyser å ha tilstrekkelig kapasitet i egne helseforetak og eksisterende avtaler med private leverandører til å gi utredning og behandling til pasientene som har benyttet FBV-ordningen. Helse Nord RHF har fra tidligere avtaler med noen av de samme virksomhetene som er godkjent i fritt behandlingsvalg. Skulle behovet endre seg i 2023 kan disse avtalene utvides for å sikre tilstrekkelig kapasitet.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at aktivitet innen rammen av godkjenningsordningen forventes å summere seg til like under 500 millioner kroner i 2022. Helse Sør-Øst RHF oppgir å ha god oversikt over aktiviteten for alle godkjente tjenesteleverandører som har behandlet pasienter fra Helse Sør-Øst.

Helse Sør-Øst RHF har eksisterende avtaler med 22 private tjenesteleverandører innen TSB til en samlet verdi på over 1,2 milliarder kroner. Totalt er det anskaffet 260 779 behandlingdøgn, fordelt på 709 døgnplasser som kommer i tillegg til 410 døgnplasser innen TSB i helseforetakene. Kapasiteten i avtalene med de private

leverandørene er ikke fullt benyttet og restkapasiteten representerer om lag 55 døgnplasser. I tillegg er det en restkapasitet innen TSB i helseforetakene på om lag 45 døgnplasser, beregnet ut fra beleggstall fra Statistisk sentralbyrå.

Ved en avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg vil Helse Sør-Øst RHF ivareta pasienters behov innen TSB ved å benytte ledig kapasitet hos avtaleparter og i helseforetak. Videre vurderer Helse Sør-Øst RHF å gjennomføre en anbudskonkurranse for å anskaffe ytterligere behandlingsskapasitet.

Innen psykisk helsevern vil Helse Sør-Øst RHF benytte ledig kapasitet i eksisterende avtaler med avtaleparter og vurderer å utvide rammen i disse avtalene. Modum bad, som er en av tjenesteleverandørene representanten peker på, har per oktober i 2022 fakturert Helse Sør-Øst for aktivitet svarende til om lag 3 millioner kroner. Helse Sør-Øst RHF har en eksisterende avtale med Modum bad om behandling innen psykisk helsevern på over 30 000 behandlingdøgn. Modum bads aktivitet innen godkjenningsordningen utgjør en liten del av de samlede tjenestene institusjonen leverer til Helse Sør-Øst. Helse Sør-Øst RHF vil fortløpende vurdere om det er grunnlag for å utvide eksisterende ytelsesavtaler med eksisterende avtaleparter innen psykisk helsevern.

Innen somatiske spesialisthelsetjenester har Helse Sør-Øst RHF i 2022 gjennomført en ny anskaffelsesprosess. Prosessen er nå i sluttfasen og planlagt oppstart for de nye avtalene er 1. januar 2023. Denne anskaffelsen vil omfatte ti ulike fagområder. Fagområdene som er inkludert i anskaffelsen omfatter de fleste av de somatiske fagområdene som inngår i dagens godkjenningsordning innen fritt behandlingsvalg. Den økonomiske rammen for de nye avtalene er økt betydelig sammenliknet med tidligere volum, noe som bl.a. er begrunnet i en forventning om avvikling av godkjenningsordningen innen fritt behandlingsvalg. Volumene er økt innen områder med stor aktivitet innen godkjenningsordningen.

Videre har Helse Sør-Øst RHF inngått en avtale med en privat leverandør, PTØ Gardermoen. PTØ Gardermoen tilbyr «intensiv trening og rehabilitering til barn, ungdom og voksne med nevrologiske sykdommer og skader der bevegelse er en av hovedutfordringene».

I Helse Vest RHF er bruken av godkjenningsordningen lav innen psykisk helsevern og utgjorde kun 0,3 prosent av kostnaden i 2021. Volumet innenfor somatikk er også lavt og utgjør omtrent 0,4 prosent av kostnaden innenfor somatikk i helseregionen så langt i år. Innenfor rehabilitering var det 19 pasienter som fikk hjelp gjennom godkjenningsordningen i årets 8 første måneder til en kostnad av 1,4 millioner kroner, og også dette er en svært liten del av tilbudet.

Innenfor TSB er volumet imidlertid høyere, og i 2021 ble det utbetalt 57 millioner fra helseforetakene i Helse

Vest til godkjente institusjoner. Dette utgjorde 4,2 prosent av kostnadene til TSB i 2021. I 2021 var det i gjennomsnitt 39 pasienter innlagt til enhver tid i godkjent institusjon under fritt behandlingsvalg. Samtidig var det imidlertid i gjennomsnitt 77 ledige døgnplasser i helseforetakene i regionen eller andre private institusjoner Helse Vest RHF har inngått avtale med.

Helse Vest RHF konkluderer derfor med at de ville hatt plass til disse pasientene i egne institusjoner. Deres egne institusjoner har også i vesentlig grad gått over til et mer poliklinisk tilbud. Dette er mer i tråd med moderne behandlingsretningslinjer. I tillegg har de fremdeles et bredt spekter av tilbud med kortere og lengre opphold i ulike institusjoner i regionen.

Helse Vest RHF vil ved behov også kunne gjøre anskaffelser av tjenester.

Helse Vest RHF har hatt anskaffelser innen flere områder gjennom 2022, ettersom avtaler både innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), radiologi, spesialisert rehabilitering og kirurgi går ut i løpet av året. Volumet på avtalene som er lyst ut er avstemt med behovet for tjenestene i regionen. Her har alle leverandører anledning til å gi tilbud på lik linje, både leverandører som tidligere hatt avtaler med Helse Vest RHF og nye, for eksempel nåværende godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen.

SPØRSMÅL NR. 345

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 15. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen og kulturministeren håndtere situasjonen for Vikingskipet på Hamar?

BEGRUNNELSE:

Hamar kommune er eier av Vikingskipet, som er et av syv nasjonalanlegg for idrett her i landet. Det er samtidig det idrettsanlegget som krever mest energi av samtlige nasjonalanlegg. Anlegget har de siste femten årene vært avhengig av betydelig driftsstøtte fra Hamar kommune for å kunne drives som hva det er bygget for, en internasjonal mesterskapsarena for skøytesport. Nå har energikostnadene nådd et slikt nivå at Hamar kommune enten må få en statlig medfinansiering av driften eller så må kjøleaggregatene slås av. Etter å ha blitt tilført ca. 5 mill. i året i kommunal driftsstøtte i flere år har netto driftsstøtte fra Hamar kommune utviklet seg slik:

2018: 8,5 mill. 2019: 7,8 mill. 2020: 11,6 mill. 2021: 14,2 mill. For 2022 vil det kommunale bidraget bli 18,5 mill. Dette er en alvorlig eskalering av kostnadene for Vikingskipet, og vil gå ut over andre tilbud i kommunen. Vikingskipet har heller ikke mottatt støtte for bortfall av inntekter grunnet pandemien fordi det er et kommunalt eid anlegg.

Svar:

Som representanten Molberg selv skriver er Vikingskipet på Hamar kommunalt eid. Stortinget behandlet så sent som 27. oktober i år strømstøtteordningen for frivilligheten. Kommunalt eide bygg er ikke omfattet av ordningen. Det er videre ikke etablert særskilte strømstøtteordninger til kommuner på noen andre områder. Verken Høyre eller noen andre partier foreslo støtteordninger til kommunalt eide bygg.

Vikingskipet fikk status som nasjonalanlegg for hurtigløp på skøyter første gang i 2000. Avtalen har senere blitt fornyet to ganger, men utløp 30. juni 2022. Kultur- og likestillingsdepartementet har lagt fram utkast til tilleggsavtaler for nasjonalanleggene fram til 30. juni 2024. Dette er tilsvarende som for alle andre nasjonalanlegg. Status som nasjonalanlegg gir mulighet til å få tilskudd fra spillemidlene til idrett på inntil 50 % av nødvendige investeringstiltak i anleggene. Hamar kommune har foreløpig valgt å ikke undertegne slik tilleggsavtale. Det innebærer at det per nå ikke foreligger en nasjonalanleggsavtale for Vikingskipet.

Det gis ikke tilskudd fra spillemidlene til drift av idrettsanlegg. Det gjelder også for nasjonalanleggene.

Kultur- og likestillingsdepartementet har startet arbeidet med en helhetlig gjennomgang av spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet. Bakgrunnen er at regjeringen ønsker å legge til rette for at det

blir bygd flere idrettsanlegg, og at det skal lages en nasjon-

al plan for idrettsanlegg. Nasjonalanleggsordningen vil være en del av denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 16. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Ifølge tall publisert fra SSB 10. oktober i år steg konsumprisindeksen (KPI) 6,9 prosent fra september 2021 til september 2022. Beregnet uten strømstøtteordningen ville tolv måneders endringen for KPI total vært på 9,9 prosent i september. Forskjellen mellom den offisielle KPI og den hypotetiske indeksen uten strømstøtte blir dermed den dempende effekten strømstøtten har hatt på prisveksten.

Hva er effekten i konsumprisindeksen isolert sett av å halvere merverdiavgiften på matvarer i henholdsvis 1 eller ½ år?

Svar:

Avgiftslettelse vil på kort sikt kunne dempe konsumprisindeksen. På noe lengre sikt vil imidlertid en avgiftsreduksjon som dekkes inn med økt bruk av oljepenger, forsterke presset i økonomien ved å bidra til økt aktivitet. Det vil i sin tur isolert sett gi høyere vekst i kon-

sumprisene over tid, hvor utslaget vil avhenge av tiltakets størrelse. I en situasjon hvor arbeidsmarkedet allerede er stramt, vil en ekspansiv økonomisk politikk øke risikoen for at konsumprisindeksen fester seg på et høyt nivå. Et slikt tiltak vil altså kunne øke andre konsumpriser for husholdninger lenger frem i tid.

Å halvere matmomsen i ett år anslås å gi et provenytap på 12, 8 mrd. kroner påløpt. Halvårsvirkningen av forslaget er 6,4 mrd. kroner påløpt.

Vi har brukt den makroøkonomiske modellen KVARTS til å anslå den isolerte effekten av avgiftslettelsene på konsumprisindeksen. Beregningene kan tyde på at den isolerte effekten av å halvere matmomsen i et helt år kan trekke ned inflasjonen med om lag 0,8 prosentenheter samme år, gitt at avgiftslettelsene i sin helhet veltes over i prisene. En halvering av matmomsen i et halvt år kan bidra til å trekke ned inflasjonen med 0,4 prosentenheter samme år.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 7. november 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 16. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Ifølge tall publisert fra SSB 10. oktober i år steg konsumprisindeksen (KPI) 6,9 prosent fra september 2021 til september 2022. Beregnet uten strømstøtteordningen ville tolv måneders endringen for KPI total vært på 9,9 prosent i september. Forskjellen mellom den offisielle KPI og den

hypotetiske indeksen uten strømstøtte blir dermed den dempende effekten strømstøtten har hatt på prisveksten.

Hva er effekten i konsumprisindeksen isolert sett av å fjerne veibruksavgiften og CO₂-avgiften på drivstoff i henholdsvis 1 eller ½ år?

Svar:

Avgiftslettelse vil på kort sikt kunne dempe konsumprisveksten. På noe lengre sikt vil imidlertid en avgiftsreduksjon som dekkes inn med økt bruk av oljepenger, forsterke presset i økonomien ved å bidra til økt aktivitet. Det vil i sin tur isolert sett gi høyere vekst i konsumprisene over tid, hvor utslaget vil avhenge av tiltakets størrelse. I en situasjon hvor arbeidsmarkedet allerede er stramt, vil en ekspansiv økonomisk politikk øke risikoen for at konsumprisveksten fester seg på et høyt nivå. Et slikt tiltak vil altså kunne øke andre konsumpriser for husholdninger lenger frem i tid.

Å fjerne veibruksavgiften på drivstoff og CO₂-avgiften på mineralske produkter i ett år vil gi et provenyrtap på om lag 28,2 mrd. kroner påløpt. Å fjerne avgiftene i et halvt år vil gi et provenyrtap på 14,1 mrd. kroner påløpt.

Vi har brukt den makroøkonomiske modellen KVARTS til å anslå den isolerte effekten av avgiftslettelsene på konsumprisindeksen. Beregningene kan tyde på at den isolerte effekten av å fjerne veibruksavgiften på drivstoff og CO₂-avgiften på mineralske produkter i et helt år kan trekke ned inflasjonen med om lag 0,8 prosentenheter samme år, gitt at avgiftslettelsene i sin helhet veltes over i prisene. Fjerning av veibruksavgiften og CO₂-avgiften i et halvt år kan bidra til å trekke ned inflasjonen med 0,4 prosentenheter samme år.

SPØRSMÅL NR. 348

Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 14. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det viktigste med «samlet anlegg»-regelen er å sikre en forsvarlig ledelse ved hver enkelt skole, vil hun se på regelverket/tolkningen av «samlet anlegg»-kravet i loven slik at regelen ikke medfører at godt begrunnede pedagogiske modeller ikke kan gjennomføres, er hun enig i at «samlet anlegg»-begrepet må vurderes opp mot formålet i privatskoleloven for øvrig, der bl.a. avstand, forsvarlig ledelse og pedagogisk innretning også må vektlegges, og vil hun ta initiativ til en dialog med Montessori Norge i saken?

BEGRUNNELSE:

Drøbak Montessori skole bygget i 2018 en ny ungdomsskole i Drøbak. Ungdomsskolen ble bygget på samme tomt som den forrige ungdomsskolen hadde stått. Den nye ungdomsskolen har høstet mye ros for både utformingen som basert på pedagogiske prinsipper og samspill med naturen. Ungdomsskolen var dessuten det første «Powerhouse» prosjektet som lever opp til Powerhousedefinisjonens strenge miljøkrav.

På Drøbak ungdomsskole går også 7. trinn på selve ungdomsskolen. Dette fordi det ifølge Montessori skolens pedagogiske plan starter det 3. utviklingstrinnet i 12-års alderen.

Nå møter skolen derimot utfordringer på det mer byråkratiske planet. Utdanningsdirektoratet mener at

ungdomsskolen og barneskolen må bli to ulike rettssubjekter, altså to ulike selskaper. Dette fordi skolene ligger for langt fra hverandre for å oppfylle kravet om «samlet anlegg» i privatskoleloven § 2-4.

Ungdomsskolen ble første gang godkjent i 2005, mens samlet anlegg kravet kom inn i lovverket i 2007. Bakgrunnen for «samlet anlegg»-kravet var å forhindre kjeder som drev fjernundervisning. Når ungdomsskolen ble bygget opp på nytt, fordret det imidlertid ny søknad om tillatelse, men nå var regelverket endret slik at skolene måtte ligge samlet. Ungdomsskolen ligger 1,3 km fra barneskolen, og område mellom skolene er stort sett kommunale idrettsanlegg og andre skoler, samt noen friluftsområder.

Både ungdomsskolen og barneskolen har hver sin pedagogiske leder, slik at elevens nærhet til skoleledelsen er godt ivaretatt. Det er ingen tvil om at skolens stedlige ledelse oppfyller kravene til skolens ledelse i privatskoleloven. Kravet om at det skal være to forskjellige rettssubjekt vil slik representanten ser det, kun medføre økte administrasjonskostnader og gjøre det vanskelig å gjennomføre Montessori skolens pedagogiske modell som innebærer 3 ulike utviklingstrinn som medfører at 7. trinn går på Ungdomsskolen.

Vedtaket fra UDIR er nå påklaget av Drøbak Montessori skole AS, og saken er nå oversendt kunnskapsdepartementet for klagebehandling.

I lokalavisen Amta 19.10.22 kan vi lese at Montessori Norge ønsker et møte med departementet for å avklare

regelverket, som de mener er viktig for sin pedagogiske innretning.

Svar:

Privatskoleloven § 2-4 stiller krav om at skoleanlegget må være godkjent og at skoleanlegget må ligge samlet. Det er skolens styre som må sørge for at skoleanlegget er godkjent, og det er statsforvalteren som godkjenner skoleanlegget.

At skoleanlegget må ligge samlet betyr at det ikke skal være store geografiske avstander mellom de ulike delene. Hvor store de geografiske avstandene kan være bygger på en konkret vurdering av hva som er forsvarlig sett i lys av andre regler i privatskoleloven, forskrifter gitt med hjemmel i loven og skolens godkjenning. I vurderingen vil det

blant annet være relevant å se på reglene om organisering av elever i klasser og basisgrupper, og kravet til ledelse.

Utdanningsdirektoratet har gjennomført tilsyn med Drøbak Montessoriskole AS og har i tilsynet konkludert med at skolen ikke har gyldig godkjenning av sine lokaler. Skolens styre har derfor fått pålegg om å sørge for at skoleanlegget er godkjent av statsforvalteren.

Skolen har klaget på Utdanningsdirektoratets vedtak, og klagesaken er nylig oversendt til departementet for endelig klagesaksbehandling. Jeg ser ikke grunnlag for å uttale meg om forholdene ved denne skolen eller behovet for å vurdere regelverket før departementet har ferdigbehandlet klagen fra skolen. På generelt grunnlag vil jeg vise til at departementet alltid vurderer behovet for å innhente ytterligere opplysninger i klagesaker, skriftlig eller muntlig, i tillegg til de saksdokumentene som er oversendt fra Utdanningsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 349

Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 14. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at mineralressurser tatt ut i forbindelse med for eksempel tunnelbygging eller annen virksomhet, som ikke omhandler kommersielt uttak av mineralressurser, sikres brukt i en sirkulær verdikjede, og mener statsråden disse burde omfattes av det samme lovverket (Mineralloven)?

BEGRUNNELSE:

I høst skal Mineralloven revideres. Formålet med dagens lov er «å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling». Dette gjelder kommersielt uttak av ressurser. Det står eksplisitt i loven at den ikke gjelder uttak som hovedsakelig er en del av annen utnyttelse av grunnen, som for eksempel en tunnel for Ny Vannforsyning til Oslo.

Dette betyr at eksempelvis Franzefoss må ha konsesjon for å ta ut basalt til byggeråstoff i steinbruddet på Steinskogen. Ny Vannforsyning til Oslo tar ut stein av tilsvarende god kvalitet i en tunnel tilnærmet rett under bruddet på Steinskogen. Steinen fra vanntunnelen faller imidlertid ikke inn under mineralloven. Franzefoss kan derfor selge steinen som et verdifullt byggeråstoff, mens

steinen fra vanntunnelen er i utgangspunktet avfall som enten kastes eller kjøres til Drammen og brukes til utfylling i fjorden.

I ny lov er det foreslått at alt uttak, også fra store samferdselsprosjekter, skal rapporteres til Direktoratet for mineralforvaltning. Rapporteringen skal imidlertid skje etterskuddsvis som gjør at det kun kan brukes til statistiske formål og ikke til gjenbruk.

Svar:

Regjeringen har ambisjoner om å utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring i Norge. Dette er nødvendig for å få tilgang til råvarer med lavt klima- og miljøfotavtrykk, og det inkluderer en god utnyttelse og forvaltning av mineralressursene, enten de tas ut som ledd i mineralvirksomhet eller annen virksomhet. Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det er viktig å sikre at også overskuddsmasser fra prosjekter knyttet til infrastruktur og lignende må forvaltes best mulig.

Dagens minerallov avgrenses mot «uttak som hovedsakelig er en del av annen utnyttelse av grunnen», noe som inkluderer samferdselsprosjekter og byggeprosjekter for hus og næringsbygg. Det er i dag ikke noen samlet oversikt over omfanget av slike masser, og det foreligger

ingen samlet oversikt over omfang, kvalitet og hvor massene tas ut. En god masseforvaltning forutsetter god informasjon om slike forhold.

Minerallovutvalget foreslo i NOU 2022:8 Ny minerallov at en rapporteringsplikt innføres i mineralloven. En forutgående direktoratsgruppe hadde tidligere vurdert en rekke mulige tiltak, der rapporteringsplikt var ett av dem. Mineralutvalget har blant annet foreslått at den nye loven legger opp til en rapporteringsplikt for mineralske masser som tas ut i forbindelse med prosjekter som ikke hovedsakelig inngår i økonomisk utnyttelse av mineralske ressurser. NOU 2022:8 Ny minerallov er på høring til 30. november i år. Etter høringsfristen vil departementet gjennomgå høringsinnspillene, og vurdere hvordan vi vil gå videre med forslagene.

Spørsmål knyttet til masseforvaltning berører ansvarsområder til flere departementer. Det tverrsektorielle

prosjektet om disponering av jord og stein som ikke er forurenset besto av elleve representanter fra ulike statlige etater og leverte sluttrapport høsten 2021. Regjeringen arbeider videre med mange spørsmål knyttet til masseforvaltningen. Spørsmål om en mulig rapporteringsplikt og mer overordnet et informasjonssystem for masseforvaltning er blant disse.

Som nevnt innledningsvis er ambisjonen at Norge skal ha verdens mest bærekraftige mineralnæring, og regjeringen arbeider nå med en mineralstrategi. Både mineralutvinning, samferdselsutbygging og andre tiltak vil skape avfall, og noen ganger betydelige mengder. En av de viktige oppgavene vi står overfor er å etablere gode systemer for masseforvaltning, slik at vi minimerer overskuddsmasser, og at mest mulig av de overskuddsmassene som likevel oppstår, får en god anvendelse til andre formål.

SPØRSMÅL NR. 350

Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status for statsrådets gjennomgang av godtgjøringsreglene i vergemålsforskriften, og når kan det ventes at eventuelle endringer vil bli gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 1412 (2001-2002) av 01.03.22 og statsrådets besvarelse av 07.03.22. Temaet for spørsmålet var reglene for godtgjøring av verge i saker der en person er under offentlig vergemål, på bakgrunnen av et urimelig eksempel fra min egen valgkrets. Situasjonen der er at to små barn i fosterhjem i realiteten får redusert sin voldsoffererstatning, fordi de etter gjeldende regler må dekke godtgjøringen av sine offentlig oppnevnte verger frem til erstatningen kommer under vergemålsforskriftens formuesgrense på 50.000kr. Dette betyr i praksis at de utbetalte erstatninger fra staten på kr. 75.000 blir redusert med 25.000 for hver av dem.

I statsrådets svar uttrykkes det forståelse for problemstillingen, og det vises til Stortingets anmodningsvedtak om en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen. Videre at statsråden noterer seg problemstillingen, og tar denne med seg til gjennomgangen av godtgjøringsreglene.

Det er nå fremmet en proposisjon om endringer i vergemålsloven – Prop. 141 L (2021-2022). Men det er meg bekjent ikke foreslått eller foretatt noen endringer i bestemmelsene om godtgjøring i vergemålsforskriften. Det bes derfor om en redegjørelse for status i statsrådets gjennomgang av godtgjøringsreglene, og når det kan forventes at en eventuell endring vil bli gjennomført.

Svar:

Departementet er i gang med den helhetlige gjennomgangen av vergemålsordningen som Stortinget har bedt om i anmodningsvedtak nr. 848 (2020–2021). Som jeg ga uttrykk for i mitt svar til stortingsrepresentanten i spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1412 (2021–2022), skal denne gjennomgangen også omfatte vergemålsforskriftens regler om godtgjøring til verge.

Jeg har stor forståelse for at det ønskes fremdrift på dette området, særlig i lys av den typen situasjoner som er vist til i begrunnelsen for spørsmålene. Samtidig er det viktig for meg å se helhetlig på reglene om godtgjøring til verge. Jeg vil i den forbindelse vise til at departementet sendte på høring forslag til endringer i godtgjøringsreglene i vergemålsforskriften i 2020. Tilbakemeldingene

spriker, og ingen løsning peker seg ut som det opplagte valget.

På bakgrunn av høringen, høringssvarene og den utviklingen som har vært på vergemålsområdet i tiden etter at forslagene ble hørt, er det behov for å vurdere også andre og supplerende forslag til endringer i godtgjøringsreglene. I tillegg innebærer endringer i godtgjøringsreglene økonomiske konsekvenser for både privatpersoner og staten, slik at eventuelle kostnadmessige utslag for staten må vurderes i de ordinære budsjettprosessene. Status for gjennomgang av godtgjøringsreglene er med andre ord at

dette arbeidet pågår. Det er imidlertid for tidlig for meg å si noe om når eventuelle endringer kan gjennomføres.

Avslutningsvis vil jeg for ordens skyld gjenta fra mitt tidligere svar til representanten, at vergemålsmyndigheten har adgang til, når hensynet til personens betalingsevne tilsier det, å beslutte at hele eller deler av godtgjøringen skal dekkes av statsforvalteren, også i tilfeller der statsforvalteren ikke har plikt til å dekke godtgjøringen. Dette er riktignok en snever unntaksbestemmelse, men samtidig en viktig sikkerhetsventil.

SPØRSMÅL NR. 351

Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 17. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er kostnaden, og hvor mange får tildelt hjelpemidler til tross for at de er funksjonsfriske?

BEGRUNNELSE:

Gjennom media har vi blitt gjort kjent med at funksjonsfriske får dekket rullestol av det offentlige, til tross for at personen er funksjonsfrisk. Vi har også sett eksempler på at personer med sterk funksjonsnedsettelse eller er lamme ikke får rullestolen de trenger. Politikk handler om prioriteringer og spørsmålsstiller mener at det offentlige må prioritere mennesker med funksjonsnedsettelser når rullestoler og andre hjelpemidler skal fordeles. Derfor bør heller ikke NAV gi hjelpemidler til funksjonsfriske framfor mennesker med nedsatt funksjon, noe jeg håper statsråden støtter.

Svar:

Hjelpemidler mv. etter folketrygdloven kapittel 10 skal kompensere for bestemte utgifter til bedring av arbeidsevnen eller funksjonsevnen i daglivet for personer som har sykdom, skade eller lyte. Hjelpemiddelet må være nødvendig og hensiktsmessig for å kompensere for bortfallet av funksjonsevne eller arbeidsevne. Det må videre være en årsakssammenheng mellom den sykdommen, skaden eller lytet brukeren har, og behovet for hjelpemiddelet, tiltaket eller ytelsen.

Når det søkes om hjelpemidler, dokumenteres behovet som regel av en fagperson. Dette kan være en lege,

helsepersonell i kommune eller sykehus, eller andre fagpersoner som er relevante for saken og som kjenner den enkelte søker. Søker har også mulighet til å fremme søknad på egen hånd, men også i disse tilfellene må det foreligge tidligere dokumentasjon fra fagperson.

Personer som ikke har en nedsatt funksjons- eller arbeidsevne på grunn av sykdom, skade eller lyte, har ikke rett til hjelpemidler. Det foreligger følgelig ingen oversikt over hvor mange som eventuelt kan ha fått innvilget hjelpemidler til tross for at de ikke fyller vilkårene. Jeg legger samtidig til grunn at Arbeids- og velferdsetaten ikke innvilger hjelpemidler til personer som ikke har rett til det.

Jeg vil videre understreke at hjelpemidler til bruk i arbeid og dagliglivet ikke er en rammestyrte ordning. Dette innebærer at alle som kvalifiserer til stønaden i henhold til vilkårene, får tildelt de nødvendige og hensiktsmessige hjelpemidlene de har behov for.

SPØRSMÅL NR. 352**Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 17. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre en bedre grunnbemanning av jordmødre ved landets fødeavdelinger, og kan helseministeren garantere at vi fortsatt skal ha et differensiert fødselstilbud med valgfrihet for kvinner i forbindelse med fødsel?

BEGRUNNELSE:

Det er nylig blitt kjent at det populære fødetilbudet, ABC-klinikken ved Ullevål sykehus skal helgestenges. Det betyr en svekkelse av fødetilbudet til innbyggere i og rundt Oslo. Styrken til ABC-klinikken er at det er et jordmorstyrt tilbud, hvor svangerskapsoppfølging, fødsel og barseltid foregår på samme sted med samme personale. Det gir stor trygghet og forutsigbarhet for den gravide. ABC-klinikken legger godt til rette for å føde trygt på naturlig vis med minimal bruk av medisinske inngrep. Det er også en attraktiv arbeidsplass for jordmødre, som gir et stabilt personale og lavt sykefravær. Det er vanskelig å forstå at Ullevål stenger den ene avdelingen som driftes på en måte som både jordmødre og fødekvinne trives med, og begrunner stenging med bemanningsproblemer ved de andre fødeavdelingene. Et slikt grep skaper stor usikkerhet om fremtiden til ABC-klinikken og kan føre til at de erfarne jordmødrene ved ABC-klinikken slutter. Resultatet av dette kan bety at tilbudet ved Oslos fødeavdelinger kan bli enda mer svekket enn de allerede er.

Svar:

Vi har et godt svangerskaps-, føde- og barseltilbud i Norge. Det skal vi både ta vare på og forbedre. Det er helseforetakene som har ansvaret for å sørge for en god og forsvarlig fødsel- og barselomsorg, i tråd med Helsedirektoratets faglige anbefalinger.

Vi må hele tiden arbeide for at gravide, fødende og nye foreldre skal få en så god og trygg opplevelse av fødsel- og barseltilbudet som mulig. Noen steder opplever arbeidsgivere at det er utfordrende å rekruttere tilstrekkelig personell både til kommuner og til fødeavdelingene i sykehus. Regjeringen har derfor igangsatt flere initiativ for å sikre god oppfølging av gravide og en trygg fødsels- og barselomsorg i hele landet.

Vi har i regjeringsplattformen varslet at det skal settes i gang et arbeid om det helhetlige føde- og barseltilbudet. Arbeidet vil blant annet omfatte bemanning, følgetjeneste, heltidsstillinger og finansieringsmodell.

Helsedirektoratet reviderer dessuten veilederen med kvalitetskrav til fødselsomsorgen som blant annet skal anbefale et normtall for bemanning ved fødeavdelingene.

I arbeidet for å møte personellutfordringene må flere virkemidler tas i bruk. Regjeringen oppnevnte i fjor Helsepersonellkommissjonen som skal levere sin utredning 1. februar 2023. Kommisjonen skal blant annet gjøre rede for hvordan teamarbeid, organisering av oppgaver og ansvar mellom ulike personellgrupper påvirker det framtidige behovet for kompetanse og personell. Samhandlingen innenfor og mellom de ulike delene av helse- og omsorgssektoren og strukturelle hindringer for effektiv ressursbruk skal inngå i vurderingene. Den skal også identifisere rekrutteringsutfordringer i ulike deler av landet, og årsaker til dette.

Arbeidet for å bedre tilgangen til spesialsykepleiere er alt i gang. I 2022 er det bevilget 64 mill. kroner til opprettelse av 200 utdanningsstillinger for spesialsykepleiere, og jordmødre inngår i dette. I statsbudsjettet for 2023 er det foreslått å videreføre satsingen med 199 mill. kroner. Midlene skal gå til helårseffekt av stillingene som ble opprettet i 2022 og til opprettelse av 200 nye utdanningsstillinger i 2023.

Regjeringen er også opptatt av at universiteter og høyskoler utdanner flere sykepleiere og at de bidrar til å dekke arbeidslivets kompetansebehov. Regjeringen har derfor tildelt 300 studieplasser til sykepleierutdanning, og bedt utdanningsinstitusjonene så langt det er mulig prioritere spesialsykepleierutdanning, og da jordmor- og helsesykepleierutdanning, samt spesialutdanning innen fagområdene anestesi, barn, intensiv, operasjon og kreft. I tillegg til disse 300 studieplassene, har regjeringen bedt utdanningsinstitusjonene om å øke utdanningskapasiteten i bachelorutdanning i sykepleie med 200 studieplasser. Disse skal finansieres innenfor institusjonenes egne rammer. Jordmorutdanning bygger på en bachelorutdanning i sykepleie. Derfor er utdanningskapasiteten for bachelorutdanningen i sykepleie viktig for fremtidig rekruttering til jordmorutdanning. Totalt vil dette på sikt gi en økt utdanningskapasitet tilsvarende 500 studieplasser.

Vi skal ha et differensiert og godt fødetilbud, hvor det er mulig å tilpasse omfang og form på assistanse under fødsel til kvinnens behov og ønsker. Det er helseforetakene som må vurdere organiseringen av tilbudet, og vi må hele tiden arbeide for at gravide, fødende og nye foreldre skal få en god og trygg opplevelse av fødsel- og barseltilbudet.

SPØRSMÅL NR. 353**Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 17. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Er det slik at LAR- pasienter med nyrelidelser, som er i livets siste fase og trenger substitusjonsbehandling blir avsluttet i LAR når de for eksempel blir satt på Oxycontin?

Svar:

Først vil jeg si at alle i vår helsetjeneste skal få tilstrekkelig smertelindring i livets siste fase, det gjelder selvsagt også pasienter i LAR. Spørsmålet handler om en pasient med nyrelidelse kan motta eksempelvis OxyContin samtidig med legemiddel i LAR som f.eks. metadon/buprenorfin.

Hvilken behandling den enkelte pasient skal tilbys, må basere seg på en vurdering av pasientens behov og en medisinskfaglig vurdering. Vi har forelagt spørsmålet for Helsedirektoratet som uttaler følgende:

«Det er ingen grunn til at pasienter i slike situasjoner skal skrives ut fra LAR. Det kan imidlertid være behov for tilrettelegging av behandlingen, der det kan være aktuelt å gi andre sterke smertestillende legemidler (opioider, som f.eks. OxyContin) i tillegg til LAR-legemiddelet, eller å skifte ut det ordinære LAR-legemiddelet med et annet opioid etter særskilt vurdering. I slike situasjoner bør behandlingen ta utgangspunkt i pasientens behov, og legges opp i samarbeid mellom lege, smertelege og lege som behandler grunn sykdommen.»

SPØRSMÅL NR. 354**Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 15. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva er justis- og beredskapsministerens respons på kritikken fra politisjef i Sogn og Fjordane, Arne Johannessen, i avisen Firda den 8. november 2022?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Firda den 8. november 2022, hvor politisjef i Sogn og Fjordane, Arne Johannessen kritiserer forslaget om å redusere Justis- og beredskapsdepartementet ba POD utrede kutt på 20 prosent av de ansatte i politiets hovedseter. I saken fremgår det at "Firda har prøvd å få svar fra justisministerens kontor i to dager. Men dei seier til Firda at dei ikkje har tid til å svare kritikken Johannessen kjem med". Spørsmålsstiller er enig i Johannessens kritikk og ønsker svar på hva statsråden mener om kritikken.

Svar:

I avisartikkelen som representanten Foss viser til, uttaler Johannessen at politiet trenger ressurser i både byene og

utkantene. Som justis- og beredskapsminister er det lett å være enig i det.

Regjeringen legger stor vekt på at tiltak som vurderes som ledd i gjennomføringen av vår politiske plattform skal være grundig utredet. Det er en løpende og tett dialog mellom departementet, Politidirektoratet og Riksadvokaten for å belyse konsekvenser av en rekke ulike handlingsalternativer.

Bestillingen som det vises til, er en del av et større arbeid knyttet til regjeringens mål om å styrke politiets nærvær i hele landet, hvor også en rekke andre tiltak utredes i dialog mellom departementet og politiet. Utredningen skjer i forlengelsen av mitt brev til alle kommuner fra februar i år, hvor jeg ba om råd om hvordan beredskapen og polititjenestene kunne styrkes i den enkelte kommune.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 17. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvilke FN-organisasjoner mottar øremerket støtte fra Norge i 2022, med hvilke beløp, og til hvilke prosjekter/formål?

Svar:

Utenriksdepartementet viser til vedlagte oversikt over øremerket støtte til FN-organisasjoner i 2022, utarbeidet av Norad.

Om dataene:

Årlig norsk statistikk over offisiell utviklingsbistand (ODA) publiseres først i april påfølgende år, etter gjennomgang og grundig kvalitetssikring. Tallene som presenterer er derfor foreløpige og rettelser kan forekomme i etterkant. Dette gjelder særlig planlagte utbetalinger som vil kunne endres før regnskapsslutt.

- Avtaler som ikke er undertegnet er ikke inkludert i datasettet.
- Avtaler hvor Afghanistan er mottakerland er anonymisert både på partner og program pga. sikkerhetssituasjonen, i tråd med OECD/DAC praksis inntil videre. Total-

sumerderforikkefordeltperFN-organisasjon/peravtale. Arkfanene:

- Geografisk - øremerket bistand til FN fordelt på mottakerland.
- Avtalepartner – øremerket bistand til FN fordelt på avtalepartner (Afghanistan anonymisert, se nest siste rad i tabellen for «FN totalt i Afghanistan»).
- Detaljer – detaljert oversikt over den øremerkede bistanden til FN (Afghanistan anonymisert, se nest siste rad i tabellen for «FN totalt i Afghanistan»).
- Kjernestøtte – avtaler som er registrert som kjernestøtte.

Øremerket norsk bistand i 2022 (foreløpige tall*) med FN-organisasjoner som avtalepartner fordelt på land/region. Millioner kroner

Agreement partner	Actual	Planned**	Actual + Planned**
Global Unspecified	1 738	725	2 463
Ukraine	711	0	711
Syria	306	35	341
Middle Africa regional	0	300	300
Afghanistan	154	100	254
South Sudan	215	29	244
Lebanon	214	4	218
Yemen	153	15	168
Ethiopia	109	50	159
Somalia	155	0	155
Colombia	20	130	150
Palestine	101	42	143
Malawi	117	22	138
South of Sahara Regional	39	89	128
Mozambique	80	15	95
Sudan	68	19	87
Jordan	45	42	87
Iraq	78	0	78
Myanmar	60	7	67
Congo, Dem. Rep.	45	15	60
Bangladesh	50	9	59
Uganda	37	21	58
Haiti	39	10	49
Nigeria	35	5	40
Europe Regional	20	19	40
Madagascar	35	0	35
Kenya	35	0	35
Pakistan	34	0	34
Venezuela	34	0	34
Georgia	18	8	26
Egypt	12	13	25
Africa Regional	20	4	24
Nepal	22	0	22
Turkey	19	2	21
Asia Regional	3	16	19
Central African Rep.	19	0	19
Sri Lanka	17	0	17
South & Central Asia Regional	17	0	17
Mali	16	0	16
Ghana	1	11	12
Tunisia	10	0	10
Algeria	10	0	10
Central Asia Regional	10	0	10
Viet Nam	6	0	6
South America Regional	6	0	6
Far East Asia Regional	0	6	6
Indonesia	0	5	5

Bosnia-Herzegovina	0	5	5
Morocco	3	2	5
Niger	5	0	5
Burkina Faso	5	0	5
Serbia	2	2	4
Brazil	4	0	4
India	4	0	4
Guatemala	3	0	3
Libya	2	0	2
Philippines	0	1	1
America Regional	0	1	1
Montenegro	1	0	1
Cambodia	1	0	1
Kosovo	0	0	0
Zimbabwe	0	0	0
Middle East Regional	0	0	0
Angola	-1	0	-1
Western Africa regional	-1	0	-1
Grand Total	4 963	1 779	6 742

* PTA-uttrekk per 11.11.2022. Avtaler som ikke er signert (fase A) er utelatt.

** Planned inkluderer her "planned", "registered" og "verified"

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 8. november 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 17. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Det ser ut til at den nyetablerte tjenesten på Gaustad for sansetap og psykisk helse, har fått redusert sine økonomiske rammer. Noe som betyr at tjenesten står i fare for å bli nedskalert.

Hvordan vil ministeren sikre at denne helt nødvendige tjenesten blir opprettholdt på minst dagens nivå?

BEGRUNNELSE:

En undersøkelse gjort blant 736 synshemmede viser at antall deprimerte i denne gruppen er langt høyere enn befolkningen generelt. Undersøkelsen dokumenterte også at andelen ensomme i denne gruppen er meget høy. Bl.a. på bakgrunn av dette kom det på plass en helt nødvendig nasjonal tjeneste for synshemmede og psykisk helse på Gaustad i 2021. Denne ble innlemmet i en tjeneste som allerede var på plass for personer med nedsatt hørsel, som nå heter Nasjonal behandlingstjeneste for sansetap og psykisk helse.

I oppdragsbrevet av 2022, for Helse Sør-Øst, går det frem at «Helseforetaket skal videreutvikle et psykisk helserverntilbud for synshemmede som omfatter barn, unge og voksne.» Dette er veldig bra, da det er åpenbart at det er behov for tjenesten, både for barn og voksne.

Vi har nå fått vite, gjennom Norges Blindeforbunds høringsinnspill til helse- og omsorgskomiteen om forslaget til statsbudsjett, at tjenesten mangler penger til å gjennomføre oppdraget. Vi har forstått det slik at tjenesten vil klare å opprettholde aktiviteten på dagens nivå gjennom 2023, men at tjenestens aktivitetsnivå er usikkert for 2024 og videre.

Dette er helt uholdbart, da vi trenger at tjenesten har trygge rammer og kan ivareta de som trenger behandlingen på en god og trygg måte.

Svar:

Som representanten Hussein er inne på i sitt spørsmål, skal Helse Sør-Øst RHF «videreutvikle et psykisk helserverntilbud for synshemmede som omfatter barn, unge og voksne».

Representantens spørsmål er derfor forelagt Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF sier i sitt svar at Stortingets bevilgning i 2020 ble tildelt Oslo universitetssykehus HF med oppdrag å etablere et helsetilbud til personer med kombinasjon av nedsatt hørsel eller syn og psykisk lidelse.

Oslo universitetssykehus HF organiserte tilbudet som en utvidelse av den eksisterende nasjonale behandlingstjenesten for hørsel og psykisk helse. Helsedirektoratet godkjente behandlingstjenesten som nå heter Nasjonal behandlingstjeneste for sansetap og psykisk helse. Oslo universitetssykehus har ansatt personell og tilbudet ble etablert i 2021.

Helse Sør-Øst RHF sier også at de i 2022, i tråd med vedtak i Stortinget, «har videreført bevilgning av 2,5 millioner kroner til Oslo universitetssykehus for det psykiske helsetilbudet til synshemmede ved Oslo universitetssykehus, men har i tillegg valgt å prioritere ytterligere 1,5 millioner kroner til tjenesten fra og med budsjettåret 2023, slik at den samlede øremerkede tildelingen til denne tjenesten i 2023 blir 4,0 millioner kroner. Helse Sør-Øst RHF forutsetter, og vil følge opp, at Oslo universitetssykehus ivaretar oppdraget helseforetaket er gitt innen denne rammen».

SPØRSMÅL NR. 357**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 14. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hvordan regjeringen arbeider med å ivareta Norges interesser i forbindelse med EUs pågående arbeid med å fremforhandle en forordning om kunstig intelligens (Artificial Intelligence Act)?

BEGRUNNELSE:

Viser til Personvernkommissjonens rapport NOU 2022: 11, hvor det fremgår at «EU arbeider for tiden med en ny forordning for å regulere kunstig intelligens (KI). Denne forordningen vil blant annet gjelde enkelte KI-systemer som anvendes av eller brukes mot forbrukere. Forordningen forventes å tre i kraft i perioden mellom 2022 og 2024». Videre viser Personvernkommissjonen til at regjeringen i 2021 innga høringsinnspill til Europakommisjonen, hvor regjeringen blant annet pekte på «at forordningen bør omfatte systemer som fører til økonomiske skadevirkninger, for å beskytte forbrukere». Personvernkommissjonen «anbefaler at Regjeringen engasjerer seg i utformingen av forordningen for kunstig intelligens med vedlegg, og jobber for en regulering som sørger for at KI-systemer utformes på en måte som ivaretar personvernet i både utvikling og bruk av systemene». Spørsmålstiller er enig med kommissjonen, og viser til at det pågår forhandlinger i EU om innholdet i forordningen. Det er viktig at regjeringen er på banen for å sørge for at norske interesser ivaretas.

Svar:

Kunstig intelligens er teknologi som vil få større innverknad på liva våre framover. Det er særst viktig at denne teknologien blir utvikla og brukt på ein etisk og ansvarleg måte, til beste for både den enkelte og samfunnet.

Europakommisjonen la fram sitt forslag til regulering av kunstig intelligens (KI-forordninga) våren 2021. Noreg sendte eit posisjonsnotat til EU som svar på dette forslaget. Posisjonen var eit resultat av ein brei prosess som involverte både næringslivet, partane i arbeidslivet og viktige interessentar som Datatilsynet, Standard Noreg, Diskrimineringsnemnda og Forbrukarrådet. Personvernkommissjonen valde i sin rapport å trekke fram eit moment frå posisjonsnotatet som omhandlar forbrukar-spørsmål, men notatet gir òg innspel på fleire andre område, blant anna om behovet for harmonisering mellom KI-forordninga og personvernforordninga og om regulatoriske sandkasser.

Arbeidet med KI-forordninga er nå i ein fase med politiske forhandlingar i EU. Som EØS-nasjon, deltar ikkje Noreg i desse. Noreg deltar likevel i EU sitt arbeid med KI på embetsnivå, blant anna gjennom EU sine høgnivå-grupper på temaet. Desse gruppene har utvikla dei policy-dokumenta arbeidet med KI-forordninga baserer seg på.

Noreg var eit av dei første landa i Europa til å etablere eit kontrollert testmiljø for verksemder som vil eksperimentere med personopplysningar og kunstig intelligens samtidig som dei får oppfølging av personvernstyresmaktene. Denne type testmiljø, ofte kalla «regulatorisk sandkasse», er ein viktig del av den nye reguleringa Europakommisjonen har foreslått. Datatilsynet har gjort viktig informasjon om korleis den norske sandkassa er sett opp og resultat frå prosjekta tilgjengeleg på engelsk, og det er stor interesse for erfaringane frå arbeidet i Noreg både frå Europakommisjonen og interesserte medlemsland. Testmiljøet hos Datatilsynet blei etablert som eit prøveprosjekt i 2020, og eg foreslår i framlegg til statsbudsjett for 2023 å gjere ordninga permanent.

Standardar er eit viktig verkemiddel i KI-forordninga. Parallelt med at EU forhandlar om formuleringane i forordninga har dei sendt ut ein førespurnad til standardiseringsorganisasjonane om å utarbeide standardar som kan støtte KI-forordninga. Noreg deltar i desse standardiseringsorganisasjonane, og Standard Noreg har blant anna oppretta ein komité for Kunstig Intelligens, for å følge opp det internasjonale arbeidet på området.

I tillegg deltar Noreg saman med blant anna Europakommisjonen og EU-medlemsland i fleire andre fora som diskuterer spørsmål knytt til etisk og ansvarleg KI, slik som «OECD Working Party on AI Governance» og Europarådet sin «Committee on Artificial Intelligence».

SPØRSMÅL NR. 358**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 17. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Flere representanter fra regjeringen har sagt de forventer at det kommer fastprisavtaler på strøm på mellom 70 og 100 øre per kwh, fra 1.jan 2023. Fastpris er normalt den dyreste avtaleformen, all den tid leverandøren kompenseres for risiko ved å tilby avtalepris høyere enn forventet prisutvikling.

Hvilken prisutvikling legger regjeringen til grunn det kommende året, og hvilke vurderinger er gjort for å anslå at tilbud om fastpris vil ligge på mellom 70 og 100 øre?

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for bedre fastprisavtaler på strøm til sluttbrukere, og har derfor foreslått et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten på vannkraft, knyttet til

standard fastprisavtaler for strøm til sluttbrukere. Forslaget ble fremmet i statsbudsjettet, og det ble tatt inn en presiserende omtale i Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023).

Energi Norge har uttalt at:

«Vi tror det er mulig for kraftprodusentene og strømleverandørene å tilby langsiktige avtaler fra årsskiftet».

Statkraft, Fjordkraft og andre leverandører har opplyst at de forbereder fastprisavtaler til næringslivet med levering fra nyttår. Prisene på avtalene vil være markedsmessig, og avhenge både av varighet (3, 5 eller 7 år) og prisutviklingen i kraftmarkedet, som har svingt mye. Jeg legger til grunn at flere kraftprodusenter kommer på banen med økt tilbud av fastprisavtaler, og at strømselskapene deltar i konkurransen om fastpriskundene. De ulike prisene vil settes i markedet.

SPØRSMÅL NR. 359**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 18. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren og regjeringa faktisk no snart handle og sørger for at Møre og Romsdal fylkeskommune som vegeigar av Nordøyvegen, som også har 100 % garantiansvaret for prosjektet, faktisk kan setje ned bompengetakstane som det er gjeve beskjed om å leggje til rette for frå eit samla Storting i vedtaket i representantforslag 237 S?

GRUNNGJEVING:

I Møre og Romsdal fylke er det eit stort engasjement for å kunne setje ned bompengane på Nordøyvegen prosjektet.

Dette engasjementet er tverrpolitisk, og er grundig forankra i eige behandling i dok 8 forslag i Stortinget i sak 237 S, der Stortinget ber regjeringa legge til rette for at Møre og Romsdal fylke kan setje ned bompengetakstane på Nordøyvegen.

Både Møre og Romsdal fylkeskommune, samferdselsutvalget leia av Kristin Sørheim frå SP og befolkninga på Nordøyane lurar no verkeleg på kva som skjer eller ikkje skjer frå regjeringa ang denne saka.

To spørsmål ang. saka er stilt til samferdselsministeren i etterkant av behandlinga i Stortinget. Frå leiaren i Transport og kommunikasjonskomiteen Erling Sande, og frå 1. nestleiaren i samme utvalg Frank Sve, som etterlyser handling og avklaring ikring nedsetting av bompengetakstane.

Det ser ut til å vere ei eller anna forvirring i regjering, vegdirektorat eller departement ikring denne saka.

Nordøyvegen er eit 100 % fylkeskommunalt prosjekt som ikkje er finansiert med ei einaste statlig krone, men fullfinansiert og med alle garantiar frå fylkeskommunen sjølv.

Samferdselsministeren har sjølv uttalt at denne saka har ikkje staten noko som helst med, utan om å vedta

bompengeproposisjonen som vart omsøkt frå Møre og Romsdal fylke, med endring av Dok 8 forslag 237 S.

Dette burde ikkje være særleg vanskeleg.

Møre og Romsdal fylkeskommune er 100 % ansvarleg for finansieringa av Nordøyvegen, og dersom fylkeskommunen vil tilføre ekstra midlar eller setje ned bompengetaksten og ta ansvaret ikring dette overfor Vegamot, er dette 100 % opp til vegeigar som er Møre og Romsdal Fylkeskommune.

Trafikktalla på sambandet viser at ein redusert bompengetakst likevel vil kunne tilføre prosjektet meir enn nok pengar pr. år til finansiering av bompengelåna. At fylkeskommunen ikkje kan sjølvstendig gjere avtale med Vegamot ang dette utan noko meir "snikk snakk" og byråkrati via departement osv., er rett og slett uforståeleg.

No er det verkeleg på tide at regjeringa og samferdselsministeren følger opp vedtaket i dok 8 forslaget 237 S og faktisk legg til rette for at Møre og Romsdal Fylkeskommune kan setje ned bompengetakstane på Nordøyvegen.

Det vert forventa handling frå samferdselsministeren umiddelbart.

Svar:

Det er Prop. 93 S (2021-2022) som no gjeld for fv. 659 Nordøyvegen. Stortinget har vedteke bompengetakstane ved behandlinga av bompengeproposisjon. Når eit bompengeplegg er vedteke i Stortinget inngår Vegdirektoratet ein avtale med det regionale bompengeselskapet som forpliktar selskapet å stille med midlar til den aktuelle utbygginga mot at bompengeselskapet samstundes får rett til bompengeskatt innfor dei ramane Stortinget har lagt. Takstane ved oppstart av innkrevjinga blir fastsett av Vegdirektoratet og i tråd med Stortingets vedtak - etter søknad frå bompengeselskapet. I søknaden gjer bompengeselskapet greie for samla lånebelastning og renteutviklinga.

I tråd med styringssystemet som er lagt overfor bompengeselskapa, skal gjennomsnittstaksten i eit prosjekt vurderast på nytt etter eit til to års drift, når trafikken er kjend. Då kan bompengeselskapet søke om å endre gjennomsnittstaksten ut frå prosjektets økonomiske situasjon. Før bompengeselskapet kan søke om endringar i gjennomsnittstaksten, må dette bli lagt føre for fylkeskommunen som garantist for å få tilslutning. Det må òg ligg føre ei tilslutning frå fylkeskommunen som garantist før Vegdirektoratet kan handsame søknaden og evt. fatte takstvedtak om endring innanfor gjennomsnittstakstane. Det er altså bompengeselskapet som i dei enkelte tilfelle tar initiativ til å setje i gang prosessen med å endre takstane.

Så lenge takstane settast i tråd med det inntektstrømmane i bompengeskatt i tillate, finns det derfor allereie eit system for justeringar innanfor gjennomsnittstakstane i eit bompengeprosjekt.

Ut over dette systemet er det ikkje slik at takstane berre kan setjast lågare enn det Stortinget har vedteke ved behandlinga si av bompengeproposisjon, jf. her Stortinget si handsaming av Prop. 93 S (2021-2022). Dersom det skal skje ei takstreduksjon må eit inntektstap anten bli dekkja av fylkeskommunale midlar/tilskot, eller i form av ein eigen særskilt garanti frå fylkeskommunen. Ein ev. ny garanti må leggjast fram for Kommunal- og distriktsdepartementet for ny godkjenning då føresetnadene for den allereie godkjente garantien blir endra. Det er ikkje tilstrekkeleg at fylkeskommunen vedtek å ta på seg det fulle ansvaret ved ev. mindreinntekter i bompengeperioden, det vil krevjast ein eigen garanti. Dersom det er ønskeleg frå fylkeskommunens side å yte eit særskilt tilskot, eller stille ein særskilt garanti, må dette skje i samråd med bompengeselskapet Vegamot.

Dette inneber at Møre og Romsdal fylkeskommune vil kunne redusere takstane for fv. 659 Nordøyvegen, dersom inntektstapet anten blir dekt av fylkeskommunale midlar/tilskot eller ved ein særskilt garanti frå fylkeskommunen godkjent av Kommunal- og distriktsdepartementet. For øvrig viser vi til svar gitt på liknande spørsmål om fv. 659 Nordøyvegen frå representant Erling Sande.

SPØRSMÅL NR. 360**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 16. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Har landbruksministeren en god og fullstendig oversikt over marginene til alle leddene i norsk matvarekjede, slik at hun vet hvem som (eventuelt) tar ut mer enn kostnadsøkningene tilsier og vil ministeren dele denne innsikten med Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv den 17. oktober sier landbruksministeren at hun forventer at dagligvarehandelen viser ansvar og ikke øker prisene i butikk mer enn kostnadene skulle tilsi. Videre sier ministeren at det ser ut som at sluttledet i matvarekjeden, altså dagligvarebutikkene, øker prisene mer enn nødvendig på enkelte varegrupper. Eksempelet landbruksminister Borch viser til er melk.

Dagligvarehandelen på sin side har sagt at økte kostnader hos leverandørene og energipriser er de drivende årsakene til høyere priser på folks mat. Prisdannelsen på enkeltvarer i dagligvaresortimentet avhenger av veldig mange faktorer. Fortjenesten til dagligvarehandelen finnes i totaliteten i handlekurven, ikke i enkeltprodukter.

Med dette som bakgrunn virker det som landbruksministeren har en innsikt i fordelingen av marginer i norsk matvareindustri ut over det som er offentlig kjent.

Svar:

Som landbruks- og matminister har ikke jeg annen innsikt i marginene til leddene i norsk matvarekjede enn det som allerede er offentlig kjent. De siste ukene har vi sett oppslag i mediene med eksempler på en kraftig prisvekst for enkelte matvarer. Inntrykket underbygges av tall fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) som viser at prisøkningen til dagligvarekjedene er over 20 pst. på enkelte varer.

Vi opplever nå en sterkere prisvekst på matvarer enn det vi har sett på flere tiår. Det er krevende for svært mange og kommer på toppen av en allerede anstrengt privatøkonomi. Det bekymrer oss. Prisveksten har sammenheng med situasjonen vi står i internasjonalt, og ifølge FAO har vi nå historisk høye råvarepriser på mat. Jeg står derfor fast ved min oppfordring til alle aktører i verdikjeden for mat om å vise ansvar, og ikke øke prisene mer enn strengt nødvendig i den uoversiktlige situasjonen vi nå er i.

SPØRSMÅL NR. 361**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 14. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Statsråden har ved flere anledninger uttalt at felleskapets penger bevilget til barnehage må gå til barnas tilbud og ikke stor fortjeneste. Nå tjener private barnehager penger på streiken fordi de mottar tilskudd, men ikke betaler lønn til streikende ansatte i stengte barnehager.

Vil statsråden oppfordre kommunene til å avkorte eller stanse tilskudd?

BEGRUNNELSE:

Det meste av de private barnehagenes inntekter, nærmere 90 %, kommer fra kommunale tilskudd. I 2020 ble det utbetalt i alt 21,7 milliarder kroner i slike tilskudd. KS har foreløpig i streiken anbefalt kommunene å opprettholde tilskuddene inntil videre, samtidig har de bedt om at regelverket klargjøres. Nå har kunnskapsdepartementet klargjort at det er opp til hver enkelt kommune å velge om de vil eller ikke vil gi tilskudd.

Når tilskuddet enn så lenge opprettholdes betyr det at barnehagene kan gå med solide overskudd i streikeper-

ioden siden det ikke blir utbetalt lønn til de streikende. Barnehagene får altså full utbetaling selv om de slipper å betale lønn til ansatte i streik. Siden streiken startet 17 oktober og frem til 3 november har barnehagene tjent 43,6 millioner kroner.

For flere kommersielle barnehageaktører så har barnehagedrift blitt til en svært lukrativ "butikk" hvor de private eierne tjener store summer på å drifte barnehager. Nå får i tillegg de private barnehageeierne stor fortjeneste som følge av streiken. Slik situasjonen er nå så går felleskaps pengene til tjenester som ikke tilbys.

Både Oslo kommune og Stavanger kommune vurderer nå å kutte tilskudd til streikerammede barnehager.

Svar:

En barnehage som er rammet av streik kan fortsatt være åpen så lenge det er mulig å opprettholde driften i tråd med lover og forskrifter. Barnehageeieren må vurdere hvilke konsekvenser streiken konkret får for den enkelte barnehage, og om driften kan opprettholdes innenfor regelverket. Dette vil avhenge av graden av uttak av ansatte i streik i den enkelte barnehage. Konsekvensen kan være både stengte barnehager og barnehager med redusert tilbud, men omfanget vil variere i den enkelte kommune.

Barnehageloven og forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager regulerer ikke særskilt hvordan det

kommunale tilskuddet skal utmåles når en privat barnehage er midlertidig stengt eller har et redusert tilbud. Den enkelte kommune må derfor ta stilling til dette ut fra det generelle regelverket om tilskudd og de konkrete forholdene i de aktuelle barnehagene.

Det overordnede kravet i barnehageloven § 19 er at det skal være økonomisk likeverdig behandling mellom offentlige og private barnehager. Utgangspunktet er at de private barnehagene skal sikres den samme offentlige finansieringen per oppholdstime som kommunale barnehager får. Den økonomiske likeverdige behandlingen tar derfor utgangspunkt i kommunens finansiering av egne barnehager. De private barnehagene skal ikke stilles dårligere økonomisk enn de kommunale barnehagene, men heller ikke bedre.

Dersom det er tvil om hvordan forskriften om tildeling av tilskudd til private barnehager skal forstås, kan dette overordnede kravet om likeverdig behandling i barnehageloven § 19 gi føringer for hvordan man skal tolke forskriften.

Jeg vil legge til at Kunnskapsdepartementet er i gang med en gjennomgang av styrings- og finansieringssystemet på barnehageområdet som skal være klar innen utgangen av 2023. Reglene om tilskudd til private barnehager er en del av denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 362

Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram status for arbeidet ikring utvikling av flytende ferjekaier og om dette er realistisk og kva som skal til for å kunne få noko slikt godkjent til bruk?

GRUNNGJEVING:

Det er tidligere vore arbeid med muligheita for flytende ferjekaikonstruksjoner.

Det har den siste tiden vore stille ikring dette temaet, og flytende ferjekaier kunne vore eit meget godt alternativ mange stader i landet.

Svar:

Utviklingsarbeidet for flytande ferjekaier blir leia av respektive byggherrar og/eller private aktørar. Statens vegvesen deltek ikkje i utviklinga av flytande ferjekaier per i dag, men har handsama to konsept frå andre byggherrar, i samsvar med vegnormal N400 Bruprosjektering, pkt. 2.5.;

- Flytende ferjekaibru – hvor tradisjonelle hydrauliske heisetårn på ferjekaibrua erstattes med flytende heiseanordning (pongtonger)

- Flytende ferjekai – hel flytende ferjekai (hele «landarealet»; anlegg for ferjekaibru og tilleggs kai, utformet av pongtonger) med ferjekaibru styrt ved tradisjonelle hydrauliske heisetårn.

Statens vegvesen opplyser at den generelle tilbakemelding er at desse løysingane kan gjennomførast, men det vil vere føremålstenleg å gjennomføre ny kontroll av konseptane før ev. detaljprosjektering blir sett i gang. Det blir anbefalt at det på dette stadiet er føremålstenleg å vurdere pilotprosjekt da vegeigar/byggherre kan bidra til utarbeidinga av ytterlegare føresetnader og gjere avklaringsar som er nødvendige for vidare vurdering. Dette kan til dømes vere nødvendige lastføresetnader (trafikklast, sambandsstorleik mm.), bruksområde, kostnadsrammer og ev. føringar for drift og vedlikehald).

Det konseptet som har kome lengst er flytande ferjekaibru på Eidshaug ferjekai, der det er Trøndelag fylkeskommune som er byggherre. Statens vegvesen informerer om at løysinga verkar godt gjennomarbeida, og at det ikkje er avdekkja store utfordringar som kan vere til hinder for at detaljprosjektering kan starte. Ein ventar bestilling av kontroll til teknisk godkjenning, der teknisk godkjenning av arbeidsgrunnlaget vil skje på grunnlag av gjennomført prosjekteringskontroll av ferdig utarbeida prosjekteringsmateriale.

SPØRSMÅL NR. 363

Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 18. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Buudir har nylig gjort en kartlegging av etteradopsjonstilbud til adopterte og familiene deres, og tettere oppfølging anbefales. I tillegg utfordres myndigheten på om alle adopsjoner er til barnets beste.

Vil regjeringen jobbe for en uavhengig gransking av utenlandsadopsjoner, og på hvilken måte vil statsråden sørge for tilstrekkelige etteradopsjonstiltak?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at utenlandsadopterte får ivarett sine grunnleggende menneskerettigheter og at de får den beste forutsetningen for et godt oppvekstmiljø. I sin rapport «Etteradopsjonstilbud til adopterte og familiene deres. Kartlegging av behov og forslag til tiltak» anbefaler Buudir foreldrestøttende kurs, bedre helseoppfølging og mer hjelp fra myndighetene til utenlandsadopterte og adoptivforeldrene deres. Statsråden inviterte organisasjoner til innspillmøte om etteradopsjonstiltak i juni, men lite har skjedd i saken etter dette.

Organisasjoner som jobber for adoptertes rettigheter ønsker en uavhengig gransking av utenlandsadopsjoner som er gjennomført i Norge. Flere adopterte forteller om forfalskede adopsjonsdokumenter, usanne bakgrunnshistorier og uriktige fødeforeldre. Andre opplever store mangler i dokumentasjonsgrunnlaget.

Statsråden har tidligere understreket at adopsjon skal være til barns beste, men da må de grunnleggende menneskerettighetene være prioritert. Barn må beskyttes

fra menneskehandel/illegale adopsjoner og retten til en trygg oppvekst må ivaretas.

Svar:

Eg er einig med representanten i at det er særskilt viktig å sørge for trygge utanlandsadopsjonar og at utanlandsadopsjon skjer i tråd med barnekonvensjonen og Haagkonvensjonen 1993.

Fleire europeiske land har sett i gang eller gjennomført undersøkingar på feltet. Det er avdekt ulovlegheiter i adopsjonar til andre land, noko vi må ta på alvor. Regjeringa vil i 2023 starte opp arbeidet med ein gjennomgang av systemet for utanlandsadopsjonar. Gjennomgangen skal skje i regi av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Buudir) og vil ta utgangspunkt mellom anna i andre lands undersøkingar. Gjennom denne undersøkinga vil vi kunne sjå om Noreg har samarbeidd med same aktørar som det er funne ulovlegheiter ved i andre lands gjennomgangar. Viss den gjennomgangen eg no foreslår gir klare haldepunkt for at noko ulovleg har skjedd i adopsjonar til Noreg, vil eg vurdere behovet for ytterlegare undersøkingar.

Eg viser til at Buudir har kompetanse og kontaktar i opphavslanda og land som allereie har gjennomført undersøkingar. Erfaringa frå Danmark er òg, etter det eg er opplyst, at dei ikkje har fått klager på at den danske sentralstyresmakta utførte undersøkingane sjølv.

Departementet tar sikte på at gjennomgangen av utanlandsadopsjonar skal starte i 2023, med ei tidsramme på inntil halvanna år.

Representanten viser til behovet for etteradopsjonstilbud til adopterte og familiane deira og Bufdirs kartlegging av dette. Forsking viser at dei adopterte og familiane deira har samansette behov og at ikkje alle adopterte får den hjelpa dei har behov for. Fleire av dei treng særskilt oppfølging. Etteradopsjon har etter mi meining ikkje blitt tatt nok på alvor fram til no. Eg har derfor prioritert 3,5

mill. kroner til nye adopsjonstiltak i 2023. I 2023 får vi mellom anna på plass foreldrestøttande etteradopsjonskurs og bistand til søk etter biologisk opphav som var tilrådde tiltak frå Bufdir. Eg vil deretter vurdere det vidare behovet for styrka innsats i åra framover når det gjeld etteradopsjonstiltak.

SPØRSMÅL NR. 364

Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 16. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva kostnader vil Fellesprosjektet Arna-Stanghelle (FAS) uansett pådra seg dersom prosjektet ikkje blir vidareført som planlagt, utover dei kostnadane BKK Nett vil få, herunder om det er andre inngåtte avtalar som vil få termineringskostnader?

GRUNNGJEVING:

Vi er kjent med at BKK Nett nå er i full gang med utbygging av nytt strømnnett for Fellesprosjektet Arna – Stanghelle (FAS) som er eit samarbeid mellom Statens vegvesen og Bane Nor for bygging av ny E16 og ny jernbane mellom Arna og Stanghelle. Dette er første byggetrinn i K5. Til den nye veien og jernbanen må BKK Nett bygge ut nytt strømnnett både til anleggsfasen og driftsfasen. BKK Nett starta sitt prosjekt i august, og er no godt i gong med grøfter og legging av rør langs strekninga. Innan utgangen av 2023 skal det etter planen blant anna byggjes 23 nye nettstasjoner og leggst over 200 km med strømkablar i 35 km med grøft, mestedelen langs eksisterande E16 mellom Arna og Dale.

Innan den planlagde byggestarten for FAS i 2024 skal BKK Nett vera ferdige med en omfattande forsterkning av strømnettet langs den nye vei- og jernbanetraseen. Nettselskapet skal også auke transformatorkapasiteten i transformatorstasjonene i Arna og på Dale. Dette skal dekke FAS sine behov i anleggsperioden, men tiltakene vil også dekke det permanent trong for strøm i dei nye tunnelene.

Ca. 200 millioner kroner av ein total investering på ca. 250 millioner kroner skal dekkes av FAS. BKK Nett har fått beskjed fra oppdragsgiver FAS (Statens vegvesen og Bane Nor) om å halde fram arbeida med forsterking av strømnettet inntil vidare. Dersom BKK Nett må avslutte

dette arbeidet ved årsskiftet, vil BKK Nett måtte gå ut av fire inngåtte kontrakter. Estimert kostnad for ei slik terminering kan beløpe seg til 50 millioner kroner, uten at det gir noe effekt for strømnettet på strekningen.

Ber også om at reguleringsmessige føljekostnader blir inkludert i anslaget (innløsning av hus etc).

Svar:

Fellesprosjektet Arna – Stanghelle vil pådra seg noen merkostnader, utover kostnader fra BKK Nett, dersom prosjektet ikke blir videreført som planlagt:

I flg. opplysninger jeg har fått fra Statens vegvesen vil det blant annet påløpe byggherrekostnader på anslagsvis 10-20 mill. kr for avsluttende arbeider og avvikling av byggherreorganisasjonen dersom prosjektet blir utsatt på ubestemt tid.

Det vil også påløpe kostnader på 3-5 mill. kr som følger av avslutning/terminering av diverse inngåtte avtaler.

I tillegg vil en utsettelse og avvikling av prosjektet generere byggherrekostnader på 10-20 mill. kr ved ny mobilisering, når det igjen blir tildelt midler over statsbudsjettet til prosjektet.

Kostnader for grunnverv er inkludert i prosjektkostnadene og er derfor ikke merkostnader dersom prosjektet kommer til utførelse. Kostnadene for grunnverv i 2023 avhenger av hvor mange av de resterende boligeierne som vil kreve innløsning på bakgrunn av vedtatt reguleringsplan. Det er svært usikkert hvor mange boligeiere som vil ønske å benytte seg av denne muligheten, men kostanden for prosjektet vil ligge mellom 10 – 100 mill. kr for disse boligene.

Jeg vil vurdere videre fremdrift i prosjektet frem mot statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 365**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 17. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren kalle den iranske ambassadøren inn på teppet?

GRUNNGJEVING:

I åtte veker har tusanvis av iranarar protestera mot det iranske regimets kvinneundertrykking, moralpoliti og drapet på Jina (Masha) Amini. Regimet har svara med hard hand og 284 demonstrantar er drepne.

Den norske ambassadøren vart i følgje ABC Nyheter kalla inn til møte i iransk UD 4. november. Iranske styresmakter tok opp den norske Stortingspresidenten sine fråsegner samt eit norsk innlegg i FNs Tryggingråd. Det er ikkje fyrste gongen i løpet av desse åtte vekene at den norske ambassadøren har blitt kalla inn på teppet.

Det framstår som underleg at det er den norske ambassadøren som skal svara for seg - og ikkje den iranske.

Svar:

Jeg er svært bekymret over det som nå skjer i Iran, og jeg fordømmer all grov voldsbruk. Norge er imot all bruk av

dødsstraff. Det er uakseptabelt hvis iranske domstoler idømmer dødsstraff overfor personer som har benyttet seg av sin rett til ytringsfrihet. Dommen er ikke rettskraftig. Vi er svært urolige over for menneskerettighets-situasjonen i Iran og vi tar jevnlig opp praktiseringen av dødsstraff direkte med iranske myndigheter, og i FNs generalforsamling og FNs menneskerettighetsråd. Dødsstraff ble også tatt opp i et møte som UD hadde med den iranske ambassaden denne uken.

Jeg tok selv tok opp Mahsa Aminis tragiske dødsfall direkte da jeg møtte Irans utenriksminister i New York 22. september. Det har vært flere samtaler med ambassaden her i Oslo, senest denne uken, om menneskerettighetssituasjonen i Iran. Iran er også gjort kjent med Norges syn på utviklingen i landet gjennom flere offentlige uttalelser og i møter som Norges ambassadør i Iran har hatt med iransk UD i Teheran.

Norge vil fortsette å engasjere seg for menneskerettighetssituasjonen i Iran. Dette gjør vi ved å møte myndighetene, forhandle i FN og bruke så mange anledninger som mulig til å uttrykke norske synspunkter til støtte for de som blir rammet av menneskerettighetsbrudd i Iran.

SPØRSMÅL NR. 366**Innlevert 9. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 17. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å gjøre Kulturrådet mindre byråkratisk, både hva gjelder organisering og språk?

BEGRUNNELSE:

Ved årsskiftet 2021/2022 ble den nye språkloven gjeldende. Med språkloven fikk offentlige organer en plikt til å bruke klart og korrekt språk, for språkloven inneholder en egen klarspråkparagraf. Den lyder:

«§ 9 Klart språk Offentlege organ skal kommunisere på eit språk som er klart, korrekt og tilpassa målgruppa».

I følge nettstedet Subjekt fikk Kulturrådet kjeft på sin egen årskonferanse – for språket sitt.

– Kulturrådet antar at alle vet hva Kulturrådet er. Det gjør det vanskelig å komme inn, sa Iris Furu. Furu er forfatter og sakprosa-redaktør i Aschehoug. Hun har sett nærmere på Kulturrådets språkbruk og kommunikasjon. Hun sier videre at det er 24 dokumenter pluss statsbudsjettet som bestemmer over Kulturrådet og at dette gjør språkføringen tungvint. Hun viser til Kulturrådets side for «ofte stilte spørsmål» og sier at dette jo ikke spørsmål noen lurer på.

Furu mener det folk ønsker av Kulturrådet og hva de selv kommuniserer, er to helt adskilte ting. Man må møtes mer på samme nivå, oppfordrer hun. Det er en jobb hun mener rådet, ikke søkerne, må ta. Hun mener Kulturrådet må være tydelige både i skriftlig og muntlig kommunikasjon.

Svar:

Språkloven trådte i kraft 1. januar 2022 og gjelder selvsagt også Norsk kulturråd. Derfor er jeg veldig glad for at rådet valgte å løfte nettopp språk som tema for sin årskonferanse «Språk er makt» i Larvik nylig. Formålet med konferansen var nettopp å få konkrete innspill fra ulike målgrupper på hvordan Kulturrådets språk kan bli enda bedre.

På konferansen fikk jeg selv oppleve hvilken barriere man kan møte uten et felles språk – ved det flotte grepet Kulturrådet hadde gjort ved at konferansier Ipek Mehlum ledet oss gjennom dagen på tegnspråk.

Kulturrådet forvalter offentlige midler. De skal selvsagt bruke et språk som kan sikre likebehandling av alle søkere, gir utfyllende informasjon om regelverk og rettigheter og sørger for at søkere får den informasjonen de trenger for å kunne søke Kulturrådets tilskuddsordninger.

Jeg vet at arbeidet med et enkelt, klart og tilgjengelig språk allerede står høyt på Kulturrådets agenda. Blant annet tester de ut enklere søknadsskjemaer og nye måter å levere søknader på.

Vi har også selv tatt grep for tydeliggjøring. Norsk kulturråd er i dag navnet både på direktoratet og på rådet som forvalter Norsk kulturfond. Fra 1. januar 2023 skal den statlige virksomheten skifte navn til Kulturdirektoratet. Rådet som forvalter Norsk kulturfond vil beholde navnet Kulturrådet. Med endringen tydeliggjør vi hvilke beslutninger som tas på vegne av regjeringen, og hvilke beslutninger som tas på armlengdes avstand.

Jeg vil også nevne regjeringens arbeid for forenkling i tilskuddsordningene til frivillig sektor.

Vi ønsker å legge til rette for at frivillige kan bruke mer tid på aktivitet og mindre tid på administrasjon. Gjennom den digitale løsningen tilskudd.no skal det bli enklere for frivillige organisasjoner å finne statlige tilskudd de kan søke på. Tilskudd.no lanseres i desember i Frivillighetens år 2022.

Regjeringen legger til grunn at offentlige organer følger språkloven. Regjeringen vil derfor aktivt jobbe videre med at alle etatene, herunder Norsk kulturråd, kommuniserer klart, korrekt og brukertilpasset.

SPØRSMÅL NR. 367

Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 18. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp Forbrukerrådets rapport om gebyrfabrikker, som avslørte både overprising og overproduksjon av fakturagebyrer?

BEGRUNNELSE:

Familie- og kulturkomiteen ble i et møte med Forbrukerrådet orientert om deres rapport om gebyrfabrikker. Rapporten dokumenterer hvordan overprisede fakturagebyrer i primærhelsetjenesten har blitt en stor inntektsskilde for tredjepartsselskaper som leverer betalingsløsninger til fastlegekontorene. Praksisen er utbredt, selv om det har vært en politisk målsetting at betaling på fastlegekontor ikke skal ilegges gebyrer.

Gebyrer i primærhelsetjenesten er Helse- og omsorgsdepartementets ansvar. Ingvild Kjerkol har opplyst

om at hun har gitt Helsedirektoratet i oppdrag om å se på forholdet og presisert at det ikke skal være høy egenbetaling i helsetjenesten. Komiteen er også gjort kjent med at Helse- og omsorgsdepartementet har sendt brev til blant annet Barne- og familiedepartementet om saken og Forbrukerrådets rapport.

Høye fakturagebyrer er utbredt i mange bransjer og påfører forbrukere unødvendige kostnader. Å sende fakturaer digitalt har nær ingen kostnad for utsteder, men det er ikke uvanlig med fakturagebyrer opp mot 70 kroner. Dette fremstår som urimelig overfor forbrukere som enten blir manipulert til å velge faktura eller som av andre grunner ønsker eller har behov for å betale via faktura.

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av at det finst gode forbrukarrettar og at forbrukarane er verna mot urimeleg høge fakturagebyr. Eg har sett Forbrukarrådets rapport om gebyrfabrikkar av 10. juni, og den viser at det i nokre bransjar er eit problem med høge fakturagebyr.

Helseregelverket har i dag reglar mot høge fakturagebyr, men rapporten frå Forbrukerrådet indikerer at gjeldande reglar ikkje i tilstrekkeleg grad beskyttar mot ein praksis med høge fakturagebyr. Justis- og beredskapsdepartementet opplyser om at det i den nye finansavtalelova, som vil tre i kraft frå nyttår, er reglar i § 2-4 som er venta å løyse problemet med høge fakturagebyr på formuerettens område, til dømes avtalar om telekom, straum

og parkering. Det heiter her at gebyr ikkje kan overstige betalingsmottakarens faktiske kostnadar ved bruk av eit betalingsmiddel eller dei faktiske kostnadene ved å sende ei rekning.

Forbrukarrådets kritikk av gebyrproduksjon byggjer i stor grad på at gebyra synest å vere vesentleg høgare enn kostnadane. Eg meiner difor at den lovendinga som trår i kraft ved årsskiftet vil vere eit viktig verktøy for å få bukt med høge fakturagebyr som særleg rammar sårbare grupper.

Vi bør sjå korleis regelen verkar og gje tilsynsorgana høve til å følgje den opp før det vurderast ytterlegare endringar av regelverk.

SPØRSMÅL NR. 368

Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 17. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke tiltak mener statsråden at regjeringen Solberg innførte som «har gjort det lett å bli rik på å drive private barnehager»?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:295 (2022-2023) besvart 10.11.22. Statsråden besvarer ikke mitt spørsmål, og jeg ber derfor om svar på spørsmålet som stilles.

Svar:

Jeg viser til mitt svar i dokument 15:295 (2022-2023). Jeg vil forsøke å klargjøre mitt svar til representanten.

I regjeringen Solbergs periode var det ikke nødvendig med egne tiltak for å gjøre det lett å tjene penger på barnehage. Jeg mener tvert om at det var mangelen på tiltak fra regjeringen Solberg sin side som gjorde det lett å tjene penger i barnehagesektoren. Regjeringen Solberg hadde forslag om endringer i regelverket for private barnehager på høring, men svært få av disse forslagene ble fremmet som lovforslag for Stortinget. Heller ikke et solid kunnskapsgrunnlag om at det var for lønnsomt å drive private barnehager i Norge, med et stort omfang av utred-

ninger og rapporter, så ut til å ha betydning for regjeringen Solberg.

Regelverket for private barnehager er tilpasset en annen tid. Det er derfor regjeringen jobber med å utvikle et nytt styrings- og finansieringssystem som skal sikre gode og likeverdige barnehagetilbud over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 369**Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 21. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Har statsråden tenkt å godta forslaget fra UDI om å behandle sakene til de gjenværende 284 personer som fremdeles venter på å få sin identitet verifisert?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets anmodningsvedtak nr. 505 at irakere som har oppholdstillatelse i Norge til tross for kjent identitetstvil, og som ønsker å bli norske statsborgere, skulle kunne søke om å delta i et identitetsavklaringsprogram. Programmet ble iverksatt i 2019. De som ønsket dette kunne søke om å delta frem til 01.09.2020.

Det har nå gått seks år siden Stortinget vedtok dette. I henhold til tall fra UDI så omfattes 645 av programmet, av disse venter fremdeles 284 personer på å få verifisert sin identitet. Dette er mennesker som i seks år har fått livene sine satt på vent. De har innlevert sine identifikasjonsdokumenter for å være med i identitetsavklaringsprogrammet og lever nå uten gyldige identitetspapirer. Det får store konsekvenser for deres liv i Norge og går også utover familiene og deres nære. Mange av de som nå har fått satt livene på pause har bodd i Norge i over 20 år. Nå har de ventet nesten like mange år på å få identitetene sine kartlagt som vilkåret for botiden for å få norsk statsborgerskap. Men fortsatt lever de i uvisshet om når sakene deres blir ferdigbehandlet.

Nå har UDI kommet med et forslag som løser saken, som de også har presentert for Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

«... at i saker som vi ikke har klart å verifisere per 31.12.2022, vil vi behandle søknaden om statsborgerskap. I praksis ser vi for oss at dette vil vi kunne gjøre i januar 2023. Dersom en senere verifisering skulle vise at opplysningene om identitet gitt i programmet er feil, vil imidlertid det innvilgende statsborgerskapet trekkes tilbake...».

UDI har ikke fått svar fra arbeids- og inkluderingsdepartementet på dette forslaget. Det bes derfor om svar fra statsråden på hvordan hun vurderer forslaget og når departementet vil gi svar til UDI på deres forslag.

Svar:

Deltakerne i identitetsavklaringsprogrammet for irakere har ventet lenge på å få norsk statsborgerskap, og jeg har stor forståelse for belastningen de opplever. Programmet ble iverksatt våren 2019. UDI publiserer nå oppdaterte tall den 1. i hver måned, og per 1. november i år oppgir UDI at

det er 351 personer som hadde fått avklart sin identitet og 294 saker som det gjenstår å få verifisert.

For å finne en løsning på den langsomme fremdriften i programmet, foreslo UDI i brev av 9. juni i år at deltakere i programmet som ikke har fått verifisert identiteten sin per 1. januar 2023, innvilges identitetsendring basert på identiteten de har oppgitt i søknaden om deltakelse i programmet. UDI har opplyst at de over sommerferien ble klar over en usikkerhet rundt sin foreslåtte løsning som lå som en forutsetning for forslaget og en videre vurdering av forslaget må derfor utsettes inntil videre.

Samtidig har regjeringen jobbet parallelt med å finne mulige måter å få til en raskere avvikling av programmet. Jeg vil nå gjøre det jeg kan for å få til en raskest mulig gjennomføring av programmet. Myndighetene har jevnlig løftet saken med kurdiske selvstyremyndigheter, og det fortsetter vi med. Målet er å få verifisert de som nå gjenstår innen sommeren 2023.

SPØRSMÅL NR. 370**Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Deler statsråden dette synet at nå er det viktigere å ha togforbindelser og vei til Sverige fremfor å knytte sammen eget land?

BEGRUNNELSE:

På konferansen «Det Nye Vestlandet» med tema vei og samferdsel i regi av næringsforeningene til Bergen, Stord, Haugalandet og Stavanger 10. november hadde regjeringsspartiene sin utsendte Kirsti Leirtrø (Ap) et merkelig utspill. Hun sa at siden Sverige og Finland nå var blitt NATO medlemmer måtte fokus i samferdselspolitikken endre seg fra å knytte Bergen og Stavanger sammen til et bu- og arbeidsmarked og utbedre øst / vest forbindelser til at Oslo må få forbindelser til Sverige / Finland for å forflytte Nato-soldater.

Svar:

Utviklingen av Norges transportforbindelser tar utgangspunkt i ulike transportbehov som vurderes opp

mot transportpolitiske mål, samfunnsøkonomiske vurderinger mv. Det er også andre forhold som må vektlegges i transportpolitikken, blant annet knyttet til den sikkerhetspolitiske utviklingen, m.m. Dette gjelder uavhengig av om forbindelsene går over en landegrense eller innad i Norge.

Transportforbindelser til utlandet er viktig for Norge fordi et godt utbygd grensekryssende transportnett gir oss tilgang til våre viktigste handelspartnere og bidrar til bærekraftig og effektiv transport. Det siste året har det også blitt tydelig at det sikkerhetspolitiske aspektet stadig blir viktigere. I utredningsoppdraget til Nasjonal transportplan 2025–2036 har regjeringen bedt transportvirksomhetene om å beskrive hvordan det endrede sikkerhetspolitiske bildet i Europa og den forventede utvidelsen av NATO, vil kunne påvirke transportsektoren og ev. prioriteringer av ulike tiltak i neste NTP. UD og FD har gitt forsvars- og sikkerhetspolitiske vurderinger til støtte for dette arbeidet.

Samferdselsdepartementet deltok for øvrig på møtet det vises til, og deler ikke oppfatningen Njåstad legger som premiss for sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 371**Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 21. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Når vil forslaga om å utvide støtteordningane gjennom ENOVA til å gjelde fleire ENØK-tiltak bli ferdigbehandla og implementert?

GRUNNGJEVING:

Den 18. oktober vedtok eit fleirtal på Stortinget at regjeringa må vurdere om støtteordningane gjennom ENOVA bør utvidast til fleire ENØK-tiltak enn kva som gjeld i dag. Mellom anna var etterisolering nemd som tiltak å støtte.

Svar:

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når vi har foretatt vurderingene Stortinget har anmodet om.

Jeg vil samtidig peke på noen av de andre grepene vi allerede har tatt knyttet til energieffektivisering. Regjeringen har blant annet i budsjettet for 2023 foreslått å gi Husbanken en klar rolle knyttet til støtte til modne energiløsninger rettet mot husholdninger med lave inntekter. Til sammen foreslår vi å bevilge 480 mill. kroner i 2023 (inkl. 200 mill. kroner fra Enova) rettet mot kommunalt eide utleieboliger, sykehjem og omsorgsboliger, og studentboliger. Sammen med støtten gjennom Enova, til de

som går foran og tester ut nye løsninger, stilles det med regjeringens forslag 680 mill. kroner til rådighet til energitiltak hos husholdninger i 2023. Over fireårsperioden 2021-2024 er det snakk om totalt 1,78 mrd. kroner til energitiltak i Enova og Husbanken.

Tilgang på god informasjon er også viktig for at bedrifter og husholdninger tar fornuftige energivalg. Reg-

jeringen har derfor bedt NVE å koordinere et arbeid med Enova, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) og Miljødirektoratet, for å bedre informasjonen til folk og bedrifter om effektiv strømsparing.

Regjeringen oppretter en ny midlertidig Energitilskuddsordning som innebærer målrettede energitiltak for bedrifter. Denne administreres av Enova.

SPØRSMÅL NR. 372

Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 19. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hos NRK 25. okt. sa næringsministeren at hele kraftbransjen hadde et resultat på nærmere 60 mrd. kr i fjor. EnergiNorge mener imidlertid at vannkraftselskapenes resultatet var ca. 20 mrd. kr i 2021. Vestre benytter «SSBs regnskapsstatistikk for ikke-finansielle aksjeselskaper innenfor elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning» som inkluderer flere næringer enn de som er berørt av forslag om økt grunnrenteskatt og høyprisbidrag for vannkraften.

Hvor stort var overskuddet for vannkraftprodusentene i 2020, 2021 og 1. halvår 2022?

Svar:

SSB publiserer tall for vannkraftprodusentenes driftsresultat i den årlige statistikken Elektrisitetsnæringens økonomiske utvikling. I 2020 var driftsresultatet for vannkraftprodusentene på 17,7 mrd. kroner (foretak registrert med næringskode 35.111). Tall for 2021 vil bli publisert 29. november 2022, altså innen kort tid, og tallene for 2022 ventes å foreligge høsten 2023. SSB publiserer ikke kvartalsvise eller halvårlege tall i denne statistikken.

Det finnes imidlertid andre statistikker og datakilder som publiseres tidligere enn ovennevnte serie, og som kan gi oss en pekepinn på hvordan driftsresultatet i elektrisitetsnæringene har utviklet seg i 2021 og hittil i 2022. Et eksempel på dette er SSBs regnskapsstatistikk for ikke-finansielle aksjeselskaper, som blant annet viser driftsresultatet for samlekategorien «elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning». Denne statistikken er mindre presis/finmasket enn den som gjelder kun for elektrisitetsnæringen, men til gjengjeld ble 2021-tallene publisert allerede 29. september i år. Der fremgår det at

driftsresultatet i denne næringskategorien økte fra 23,3 mrd. kroner i 2020 til 64,6 mrd. kroner i 2021, dvs. nær en tredobling av overskuddet.

Jeg er klar over at dette tallet ikke nødvendigvis gir en en-til-en gjenspeiling av utviklingen innenfor vannkraftproduksjon. I lys av strømprisutviklingen og enkelt-selskapers resultater i samme periode, er det likevel grunn til å anta at overskuddene også innenfor vannkraft økte betydelig fra 2020 til 2021. De rekordhøye strømprisene i første halvår i år kan også tyde på at overskuddene i vannkraftbransjen har økt ytterligere i denne perioden all den tid produksjonskostnadene har holdt seg noenlunde stabile.

Regjeringen vurderer det derfor slik at det er grunnlag for at vannkraftprodusentene kan bidra med mer til fellesskapet enn de gjør i dag. Poenget er ikke nøyaktig hvor store disse overskuddene er, men at de er skapt med felles ressurser i en helt ekstraordinær markedsituasjon. Jeg tilrår Stortinget å stille seg bak regjeringens forslag om økt beskatning av denne bransjen. Vi foreslår langsiktige grep som sikrer omfordeling og nødvendige inntekter både neste år og i årene som kommer. Samtidig foreslår vi et høyprisbidrag, et skattegrep tilpasset en situasjon med høye strømpriser, for vannkraftprodusenter som har store ekstraintekter fra sin aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 373**Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Aram Karim****Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mange tog i timen jobber statsråden for at det skal gå mellom Tønsberg og Skien innen 2035?

BEGRUNNELSE:

Det er mange i Vestfold og Telemark som pendler til og fra hovedstaden, og mellom områdene innad i fylket. Rushtiden preges av fulle tog, køer og forsinkelser som følge av for få togavganger. Utbyggingen av intercity-prosjektet nasjonalt ser ut til å bli progressivt mer nedskalert, og henge i en stadig tynnere tråd. Tog er et essensielt virkemiddel for at Norge skal nå sine klimamål, og flere avganger på en tett befolket strekning bør være en av regjeringens prioriterte saker.

Svar:

Et godt togtilbud er viktig mange steder i landet, både av hensyn til mobilitet, reduserte utslipp, samt mindre arealbeslag, støy og svevestøv i byene. På Vestfoldbanen pågår det utbygging av effektpakken «Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Tønsberg)» som omfatter utbygging av infrastrukturiltak mellom Drammen og Kobbervikdalen og mellom Nykirke og Barkåker på Vestfoldbanen. Effektpakken skal ved ruteterminskiftet i desember 2025 kunne gi tilbudsforbedringer med økt frekvens mellom Oslo og Tønsberg og redusert reisetid på strekningen. Ut-

byggingen legger også til rette for senere tilbudsutvikling i korridoren.

Når det gjelder strekningen mellom Tønsberg og Skien, er det blant annet nødvendig å bygge ut infrastruktur mellom Stokke og Sandefjord for å kunne få på plass flere tog i grunnrute på strekningen. I Nasjonal transportplan (2022-2033) ble det foreslått å starte opp effektpakken «Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Skien)» i første seksårsperiode, med sikte på å gjøre det mulig å innføre to tog i timen i grunnrute i hver retning mellom Tønsberg og Skien.

Det økonomiske handlingsrommet har blitt trangere siden Nasjonal transportplan (2022-2033) ble lagt fram. Det har også konsekvenser for jernbaneanrådet. I Prop. 1 S (2022–2023) for Samferdselsdepartementet går det frem at det ikke er satt av midler til planlegging av effektpakken Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Skien).

Regjeringen vil i neste Nasjonale transportplan vurdere videre utvikling av togtilbudet på InterCity-strekningene. Jernbanedirektoratet har derfor fått i oppdrag å utarbeide et faglig grunnlag, som bl.a. omfatter vurdering av videre utvikling av togtilbudet på Vestfoldbanen med utgangspunkt i et mål om to tog i timen i grunnrute mellom Oslo og Skien på Vestfoldbanen. Beslutningsgrunnlaget skal oversendes til Samferdselsdepartementet innen 31.mars 2023. Regjeringen vil deretter behandle beslutningsgrunnlaget i forbindelse med Nasjonal transportplan 2025 – 2036. Stortingsmeldingen vil som kjent bli lagt frem for Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 374**Innlevert 10. november 2022 av stortingsrepresentant Aram Karim****Besvart 18. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Barn og unge med utfordringer risikerer å falle mellom ulike stoler og ikke få den hjelpen de har rett på.

På hvilken måte vil statsråden rydde opp i ansvarsforholdet mellom statlig og kommunalt barnevern, kommunal helsetjeneste og BUP?

BEGRUNNELSE:

Antall unge med alvorlige psykiske problemer har økt under korona nedstengningen. Flere sliter alvorlig med skoleangst, spiseforstyrrelser og atferdsproblem. Dette krever økt innsats fra hjelpeapparatet. Spesialisthelsetjenesten, barnevern og kommune har ikke tilstrekkelige

tiltak til å møte utfordringene. Tilbudet til barn og unge med alvorlige lidelser er ikke godt nok. Det er dessverre en stor gruppe som ikke får tilstrekkelig hjelp av BUP og kommunen. Overføringen av barnevernet til å bli et kommunalt ansvar har ikke fungert etter hensikten for disse barna. Utsatte barn blir kasteballer i systemet. Ventetiden i BUP øker, og døgnbehandling bygges ned. Fagfeltet etterlyser klar ansvarsfordeling fra statlige myndigheter.

Svar:

Barnekonvensjonens artikkel 24 nr. 1 fastslår at alle barn har rett til best mogleg oppnåelig helse. Barn i barnevernet har rett på naudsynte helse- og omsorgstenester ut frå behova dei har. Både nasjonale og internasjonale studiar viser at barn og unge i barnevernet har auka risiko for å utvikle psykiske helseproblem. Dette gjeld barn som får hjelpetiltak i heimen og barn som bur i fosterheim og institusjon. I Noreg er den psykiske helsa hos barn i barnevernsinstitusjonar og fosterheimar godt dokumenterte. Undersøkingar frå Regionalt kunnskapssenter for barn og unge vest (2013) og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge i Midt-Noreg (2015) har funne at 51 prosent av barn i fosterheim og 76 prosent av barn i institusjon oppfyllte kriteria for ein eller fleire psykiske lidningar. Evalueringa av helsekartleggingsprosjektet CARE frå Universitetet i Oslo (2020) viser liknande tal for barn som barnevernet skal flytte ut av heimen.

Ansvarsdelinga mellom det statlege barnevernet (Bufetat) og kommunen følgjer av barnevernslova. Kommunen er ansvarleg for å utføre dei oppgåvene som i lova ikkje er lagt til eit statleg organ. Dette omfattar dei fleste oppgåvene i lova, mellom anna å gå gjennom meldingar og gjennomføre undersøkingar, gjere vedtak om frivillige hjelpetiltak, treffe akuttvedtak og fremme tvangssaker for fylkesnemnda. Statleg barnevern (Bufetat) har plikt til å finne fram eit eigna fosterheim eller ein eigna institusjon til einskilde barn når kommunen ber om dette. Bufetat kan ikkje avslå førespurnaden til kommunen, verken av økonomiske eller faglege grunnar.

Ansvarsforholda mellom helsesektoren og barnevernet går òg fram av lovverket. Helsesektoren har ansvar for at barn og unge får naudsynt helsehjelp. Barnevernet har ansvar for omsorgssituasjonen til og åtferdsproblem hos barn og unge. Ved handsaminga av ny barnevernslov vart det vedteke å ta inn ei føresegn i lova om barnevernstenesta sitt ansvar opp mot andre tenester.

I tilfelle der barnevernstenesta har overteke omsorga for barnet, har barnevernstenesta eit ansvar for at barnet får forsvarleg omsorg. Barnevernstenesta har i slike tilfelle kompetanse til å samtykkje til helsehjelp på barnet sitt vegne. Dersom barnevernstenesta vurderer at barnet kan ha behov for helsehjelp, skal barnevernstenesta be aktuell helseteneste om det. Ansvaret til barnevernstenesta er likevel avgrensa til å formidle kontakt med helsetenesta

og vere ein aktiv pådrivar for at barnet får den helsehjelpa barnet har rett til. Det er helsetenesta som vurderer om barnet har rett til helsehjelp og eventuelt kva hjelp som skal setjast i verk overfor barnet.

Regjeringa er oppteken av å sikre gode helse- og omsorgstenester til alle utsette barn og unge, og tek sikte på å legge fram ein opptrappingsplan for psykisk helse. I budsjettforslaget for 2023 er det føreslått ei samla styrking på 300 mill. kroner til psykisk helsevern. Fleire av midla skal gå til satsingar for barn og unge. FACT Ung, som er under oppstart, er døme på eit ambulant tilbod som kan nå ut til fleire barn og unge. Dette er tverrfagleg samansette team. Dei følgjer opp ungdom i alderen 12-25 år med alvorleg funksjonssvikt på fleire område i livet, med samansette vanskar og behov for langvarig og integrert innsats frå fleire tenester. FACT Ung kan òg gi ambulant tilbod til ungdom som har kontakt med barnevernet.

Det er også utarbeidd nasjonale forløp som rettar seg mot alle barn i barnevernet. Forløpa skal sikre barn tidleg helsehjelp og oppfølging. Tverrfagleg helsekartlegging er eit anna viktig tiltak for å sikre helsehjelp og meir stabil omsorg for barn som barnevernet skal flytte ut av heimen, jf. Prop. L 222 (2020–2021). Regjeringa har føreslått 21 mill.kr til utviding av tilbodet i 2023.

Eg arbeider saman med helse- og omsorgsministeren for å vurdere ytterlegare tiltak og prioriteringar for å sikre barn i barnevernet god helsehjelp. For barn og unge med omfattande hjelpebehov er det oppretta to pilotinstitusjonar der barnevernsfagleg personell og helsepersonell arbeider side ved side for å gi barna best mogleg oppfølging og hjelp. Bufdir og Helsedirektoratet har òg fått i oppdrag å vurdere nye tiltak for dei med størst hjelpebehov.

Endringane i velferdstenestelovgivinga som tredde i kraft 1. august 2022, vil også vere viktig for barn i barnevernet som treng hjelp frå ulike sektorar. Lovendringane styrkar og tydeleggjer alle velferdstenestene si plikt til å samarbeide med kvarandre når det er nødvendig for at barnet skal få eit heilskapleg og koordinert tilbod. Samtidig vart kommunane si plikt til å samordne tenestetilbodet til kvart einskild barn tydeleggjort. Velferdsdirektorata har og utarbeidd ei rettleiar for samarbeid og samhandling. Den vart publisert i september i år.

Fleire einskildsaker og tilsynsrapportar dei siste åra har vist at barnevernsinstitusjonane ikkje alltid klarer å gi god nok hjelp til alle som treng det. Eg har difor sett ned eit utval som skal vurdere institusjonstilbodet i barnevernet. Utvalet skal mellom anna greie ut kva tilbod barn som treng hjelp av barnevernet, skal få i barnevernsinstitusjonar, og kva hjelp som bør bli dekt gjennom andre barnevernstiltak eller i form av tilbod frå tilgrensande sektorar, slik som helsesektoren. Utvalet skal òg greie ut kva institusjonane må ha av rammer og kompetanse for å gi barna eit godt omsorgs- og oppfølgingstilbod. Bistand som krevst frå andre viktige tenester for barna og unge

skal skildrast, slik som helsetenester for dei som har psykisk sjukdom, og støtte til gjennomføring av utdanning.

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 16. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er årsaken til at en ikke kan ta skjenke- og etablererprøven på engelsk?

BEGRUNNELSE:

Serveringsbransjen er en stor bransje som sysselsetter mange, spesielt dem som står lengst fra arbeidslivet. Etter koronapandemien er dette en bransje med et fortsatt stort behov for arbeidskraft, og de ansetter en stor andel flyktninger og andre som kommer med utenlandsk bakgrunn. Flere av disse kan etter hvert ha et ønske om å etablere et eget sted, eller bli værende i bransjen. Lofthus samvirkelag i Oslo driver åtte restauranter og melder om utfordringer med at skjenke- og etablererprøven kun kan tas på norsk. For dem ville det vært bra for rekrutteringen at den også var tilgjengelig på engelsk.

Svar:

Serveringsregelverket stiller en rekke krav til den som vil være daglig leder for et serveringssted, blant annet at

vedkommende har bestått etablererprøven. Ettersom regelverket som kandidaten skal ha kjennskap til er på norsk, er både lærematerialet og prøven på norsk. Bakgrunnen for dette er at man den gang serveringsregelverket ble utformet ønsket at kandidaten skulle ha kjennskap til økonomistyring og norsk lovgivning av betydning for drift av serveringssteder. Dette skulle bidra til å oppnå lovens formål om å sikre forsvarlig drift av serveringssteder, bidra til stabile og forutsigbare rammevilkår for bransjen og hindre illojal konkurranse. Regelverkets formål er også å forebygge kriminalitet i og i tilknytning til bransjen.

Da dagens serveringslov ble til, ble det ikke problematisert hvorvidt etablererprøven burde tilbys på flere språk. Jeg ser at dagens innretning kan gjøre det vanskeligere for personer som ikke behersker norsk å bestå prøven, og dermed være daglig leder for et serveringssted. Dette er blant flere forhold som tyder på at etablererprøven ikke er godt nok tilpasset serveringsnæringen slik den ser ut i dag. Gjennomgang med sikte på endringer av etablererprøven og serveringsregelverket for øvrig er et av flere forenklingstiltak som departementet har til vurdering.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 21. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvorfor er luft/luft-varmepumper ikke blant de forhåndsdefinerte tiltakene som kan få støtte gjennom energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser, og er

det å utelate dette tiltaket vurdert i forhold til at ordningen forutsetter godkjenning fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA)?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skriver i Prop. 142 S (2021-2022) om en ny, midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser:

«Når energibruken er grundig kartlagt, vil det gi oversikt over hvilke energikrevende prosesser det er viktig å forholde seg til. Etter dette etablerer foretaket lister over mulige tiltak som kan bidra til effektivisering og omlegging.

Tiltakene i en slik liste bør rangeres etter hvor kostnadseffektive de er, det vil si at tiltak som koster minst å gjennomføre i forhold til energigevinsten, kommer øverst. For hvert tiltak på listen bør det inkluderes informasjon om energibærer, kostnad for gjennomføring og energibesparelse i tillegg til informasjon om selve tiltaket.

Gjennom en slik oppstilling vil en tiltaksliste inneholde mye nyttig informasjon om hvor det vil være mest effektivt å konsentrere innsatsen og dermed legge grunnlaget for å prioritere energieffektiviseringstiltak som vil ha størst effekt.»

For mange foretak vil installasjon av en luft/luft-varmepumpe komme opp som et av de mest kostnadseffektive tiltakene i en slik liste. Det er også mange foretak som ikke kan installere væske/vann- og luft/vann-varmepumper fordi bygget de eier eller er leietaker i ikke har vannbåren varme.

Regjeringen skrev i pressemelding 16. september at tiltak som skulle få støtte i stor grad dreier seg om tiltak som ikke støttes i dag. Væske/vann-varmepumper er de eneste som i dag får støtte gjennom Enova da disse varmepumpene faller inn under definisjonen «senfase teknologitviking og tidligfase markedsintroduksjon».

Energitilskuddsordning til næringslivet er innrettet for å utløse flest mulig kWh på en kostnadseffektiv måte. Hva er da begrunnelsen for å utelate luft/luft-varmepumper.

Svar:

eg viser til at Stortinget gjennom behandling av Prop. 142 S (2021-2022), jf. Innst. 34 S (2022-2023) har vedtatt å op-

prette en midlertidig søknadsbasert energitilskuddsordning administrert av Enova SF (Enova). Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Utkast til forskrift for energitilskuddsordningen ble sendt på forkortet offentlig høring 4. november, med høringsfrist 11. november. Høringsfristen har nå gått ut, og departementet har mottatt merknader til forskriftsutkastet fra rundt 50 høringsinstanser.

I Prop. 142 S (2021-2022), som Stortinget har sluttet seg til, ble energitiltakene som foretak kan søke om støtte til listet opp. Her ble det presisert at energitiltakene som foretak kan søke om støtte til inkluderer energistyrings- og målingssystemer, termisk isolering av rør og deler av energisentraler samt ventiler, LED-lys og lysstyring, etterisolering av yttervegger og tak, utskifting av vinduer, ventilasjon, væske/vann- og luft/vann-varmepumper, solceller, trykklufttiltak, energigjenvinning, spillvarme, utskifting av eldre elektriske motorer, pumpe, kompressorer og vifter, pelletskjel, samt varmesentral. Årsaken til at luft/luft-varmepumper ikke var med på listen over pre-definerte tiltak er at dette i stor grad er et tiltak som i større grad enn de andre er bedriftsøkonomisk lønnsomt uten støtte.

I forbindelse med høring av utkast til forskrift, har departementet fått flere innspill om at luft/luft-varmepumper bør tas inn i listen over pre-definerte tiltak i forskriften. Departementet vil vurdere innspillet i forbindelse med utarbeidelse av endelig forskrift.

Som representanten peker på, er det riktig at energitilskuddsordningen krever notifikasjon til og godkjenning av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) før den kan iverksettes. Klima- og miljødepartementet har sammen med Nærings- og fiskeridepartementet hatt dialog med ESA som en del av notifikasjonsprosessen for å sikre at ordningens utforming skal være forenelig med statsstøtteregulverket.

SPØRSMÅL NR. 377

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 17. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke mål har statsråden for barn og unges deltakelse i kulturskolen og utvikling av økt bredde-, kjerne- og

fordypningstilbud og vil statsråden ta nye initiativer for å sikre økt tilbud og deltakelse i de kommende årene?

BEGRUNNELSE:

I interpellasjonsdebatten 11.01.22 oppfattet jeg at statsråden var enig i viktigheten av at flere barn deltar i aktiviteter i regi av kulturskolen, slik målet var i St.meld. «Opplære, skape, dele – Kunst og kultur for, av og med barn og unge» presentert av Solberg-regjeringen i mars 2021. Hendelsene i samfunnet det siste året har ikke gjort inkluderende arenaer for barn og unge mindre viktige. Kulturskolen er en viktig inkluderingsarena og kan i stor grad bidra til at barn får like muligheter.

Svar:

Jeg mener at kulturskolen er en viktig del av kulturtilbudet til barn og unge, og er i likhet med representanten Jønnes opptatt av at vi legger til rette for at barn og unge får mulighet til å delta. Kulturskolen skal både favne bredt og gi kunst- og kulturoppføring av høy kvalitet. Kulturskolen bidrar til barn og unges muligheter til å utfolde seg kreativt og den bidrar til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kompetanse. Gjennom kulturskolen får barn og unge lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk.

Skaperglede, kreativitet, kunst og kultur er en av flere bærebjelker både i barnehagen, i skolen og i SFO. Jeg mener det er et utnyttet potensial i samarbeid mellom barnehage, skole, SFO og kulturskolen. Et slikt samarbeid kan bidra til innholdet og undervisningen, utnytte kompetansen hos kulturskolelærerne og gi mange flere barn mulighet til å delta i kulturelle aktiviteter. Et godt eksempel er Kulturkarusell i Bergen, som er et flerfaglig og forpliktende kvalitetssamarbeid mellom Bergen kulturskole og SFO. Fra i høst har regjeringen gjort SFO mer tilgjengelig, ved å gi alle barn på første trinn gratis SFO i 12 timer hver uke. Kommunen eier både skole, SFO, kulturskole og mange steder barnehage. Det gir gode muligheter til å se disse i en sammenheng. Noen kommuner tenker allerede sammenheng mellom kulturskole, barnehage,

skole og SFO, og utnytter potensialet som ligger i å tenke mer helhetlig. Andre kommuner kan fremdeles ha en del å vinne på å tenke mer helhetlig enn de gjør i dag.

Det er dessuten viktig at kulturskolene har et tilbud som oppleves som relevant for ulike elever. Kulturskolen har handlingsrom til å tilpasse omfang og innhold i tilbudet ut fra lokale behov og ressurser. Jeg ønsker at kulturskolen fortsatt skal ha dette handlingsrommet. Dette gjelder også for utvikling av økt bredde-, kjerne- og fordypningstilbud.

Utdanningsdirektoratet har i år fått et i oppdrag å følge opp kulturskolefeltet, og å støtte kommuners arbeid med utvikling av kulturskolen, der det er relevant. Dette er fra i år blant Utdanningsdirektoratets faste oppgaver. De samarbeider med Norsk kulturskoleråd og vil også gjøre det i fremtiden. I statsbudsjettet for 2023 har regjeringen foreslått å øke tilskuddet til Norsk kulturskoleråd med 800 000 kroner, til 27 millioner kroner.

I august signerte jeg, sammen med Norsk kulturskoleråd, den fornyede Fritidserklæringen. Fritidserklæringen forplikter oss til å bidra til at alle barn og unge kan ha en meningsfylt fritid og delta i ulike aktiviteter. Det er også viktig med tanke på sosial utjevning og regjeringens arbeid for å sikre like muligheter for alle barn og unge. For meg som har ansvar for kulturskolen, er jeg særlig glad for at kulturskolen og Kulturskolerådet nå får en tydelig rolle i oppfølgingen av Fritidserklæringen.

Selv ønsket jeg som kunnskapsminister å signere Fritidserklæringen for å understreke at kulturskolen er en del av innsatsen for å fremme varierte og inkluderende fritidsaktiviteter for alle barn og unge. En kulturskole for alle innebærer nettopp at alle, uavhengig av bakgrunn, skal føle seg velkommen. Kulturskolen skal speile mangfoldet i samfunnet igjennom et bredt sammensatt tilbud. For å få til dette, er det viktig at vi samarbeider godt med andre aktører på feltet. Jeg har tro på at samarbeid med kulturlivet og med frivillige organisasjoner bidrar til at kulturskolen når flere.

SPØRSMÅL NR. 378

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 15. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

VG avslørte 2. november at regjeringen vurderer kutt i politiets tilstedeværelse i byene. Etter kraftig kritikk fra kol-

leger i Arbeiderpartiet, Politiets Fellesforbund og ansatte i politietaten, ga statsråden uttrykk for at hun trakk utredningen. En uke senere kunne samme avis avsløre at stats-

rådens snuoperasjon var et spill for galleriet og at de likevel vurderer å flytte politifolk ut av byene.

Kan statsråden redegjøre for om hun vil, eller ikke vil flytte politiansatte (politi og sivile) ut av byene?

Svar:

Som det har gått fram av mediedekningen av denne saken, har Politidirektoratet blitt bedt om å utrede flere tiltak for å styrke lokalt politi. Det er en vanlig arbeidsform for ulike regjeringer at ulike problemstillinger utredes, før en politisk behandling.

Bestillingen til Politidirektoratet som representanten viser til, er en del av et større arbeid knyttet til regjeringens mål om å styrke politiets nærvær i hele landet, hvor også en rekke andre tiltak utredes i dialog mellom departementet og politiet. Arbeidet skjer i forlengelsen av mitt brev til alle kommuner fra februar i år, hvor jeg ba om råd om hvordan beredskapen og polititjenestene kunne styrkes i den enkelte kommune.

Jeg vil på grunnlag av dette legge fram en konkret plan for å styrke politiets nærvær i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 379

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 18. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å sikre tilstrekkelig bemanning i PPT og dermed at elevene med behov for spesialpedagoger får et tilbud innen rimelig tid?

BEGRUNNELSE:

PP-tjenesten (pedagogisk-psykologisk tjeneste) skal hjelpe skoler og barnehager med å legge til rette for barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Hensikten er at de får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud.

Bemanningen i dagens PP-tjeneste er ikke tilstrekkelig til å utført lovpålagte oppgaver, viser en ny rapport fra Nordlandsforskning om PP-tjenesten som ble publisert 8. november. I undersøkelsen som ligger til grunn for rapporten deltar PP-ledere fra hele landet. 83 % av lederne i PPT sier at de ikke har nok bemanning, og 77 % sier de ikke har nok ansatte til å veilede skolene.

Konsekvensen av dette er at mange elever med lærevansker må vente opptil ett år før de får hjelp av spesialpedagoger. PP-tjenesten er en av lærernes viktigste støttespillere, og er en sentral del av profesjonsfelleskapet som utgjør laget rundt barn, unge og voksne i utdanning.

Svar:

Jeg tar sikte på å fremme forslag om ny opplæringslov for Stortinget våren 2023. Forslaget til ny opplæringslov har vært på høring, og der ble det blant annet foreslått å pre-

sisere PP-tjenestens oppgaver. Jeg vurderer nå forslagene som var på høring og hvordan bestemmelsen om PP-tjenesten bør være i den nye opplæringsloven.

Jeg mener at kommunene skal ha handlingsrom og fleksibilitet til å innrette sine tjenester utfra lokale behov og variasjoner så lenge PP-tjenesten etterlever sitt mandat i henhold til regelverket.

Det er et mål at barn og elever som trenger det skal få raskest mulig oppfølging og tilrettelegging, enten gjennom det ordinære tilbudet eller etter en sakkyndig vurdering i PP-tjenesten. Vi bør kontinuerlig vurdere om vi gjør nok eller om det er behov for nye tiltak for å gjøre tilbudet bedre.

Ansatte i PP-tjenesten inngår i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, som er under oppbygging, og som skal bidra til at alle kommuner og fylkeskommuner har tilstrekkelig kompetanse til å forebygge, fange opp og følge opp alle barn og elever slik at de får et godt tilrettelagt pedagogisk tilbud. Utdanningsdirektoratet har også utviklet støtteressurser og kompetansepakker som skal støtte PP-tjenestene i sitt arbeid.

Statped skal fremdeles bistå PP-tjenesten på særlig spesialiserte områder og i særlig komplekse saker, når det gjelder barn og elever som trenger varig og omfattende tilrettelegging.

I tillegg til å styrke kompetansen i PP-tjenesten, fortsetter vi gjennom ulike ordninger for etter- og videreutdanning å utvikle kompetansen til de ansatte i barnehagene og skolene når det gjelder allmennpedagogikk, spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Gjennom det

vil vi bedre kvaliteten i det pedagogiske tilbudet for alle,

noe som også vil komme barn med behov for særskilt tilrettelegging til gode.

SPØRSMÅL NR. 380

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Når statsforvalteren krever nye kostbare feltundersøkelser i kommuneplanprosessen er det de selv eller kommunen som må dekke utgiften?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har i et skriv fremmet innsigelse på Bamble kommunes naturtypekartlegging. Innsigelsen går ut på manglende kartlegging av natur i alle byggeområdene med nytt eller endret arealformål, og manglende innarbeiding av denne kunnskapen i planen. Miljødirektøren påpeker at innsigelsen kan løses ved at det gjennomføres en ny utredning av forslag til ny eller endret arealbruk, med innhenting av ny kunnskap om naturmangfold fra Artskart, samt at det gjennomføres en ny feltundersøkelse av naturtyper etter anerkjent metodikk. Dette gjelder alle byggeområdene der det foreslås ny arealbruk og det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturtyper gjennom tidligere kartlegging.

Svar:

I spørsmålet frå stortingsrepresentant Njåstad er det vist til ei sak i Bamble kommune som omhandlar ei motsegn frå statsforvaltaren til kommuneplanens arealdel. Dette er ei sak som er til handsaming kommunen, og eg kan derfor berre uttale meg på generelt grunnlag og ikkje til den konkrete saka.

For alle planar som omfattast av forskrift om konsekvensutgreiingar, skal utgreiinga ta utgangspunkt i relevant og tilgjengeleg kunnskap. Dersom det manglar kunnskap om viktige forhold, skal dette innhentast. Dette kravet gjeld både for kommuneplanens arealdel og for reguleringsplanar. Konsekvensutgreiinga sitt innhald og omfang skal likevel vere tilpassa den aktuelle planen, og vere relevant for dei avgjerder som vert teke. Dette følgjer av § 17 i forskrifta om konsekvensutgreiingar.

I forskrifta § 18 er det gitt særskilde føresegner som gjeld konsekvensutgreiing for overordna planar, til dømes

kommuneplanens arealdel. Føresegna presiserer at for kommuneplanar kan konsekvensutgreiinga avgrensast til å gjere greie for verknadane av planen på eit overordna nivå. Det føreset at ein veit nok om kva for verdier som vil kunne bli berørt av føreslått arealbruk. Konsekvensutgreiinga av kommuneplanens arealdel skal skildre verknader som utbygging av nye område eller vesentleg endra arealbruk kan få for miljø og samfunn. Normalt vil det finnast mykje miljøinformasjon i offentlege kartgrunnlag og databasar. I dei tilfella det ikkje finnast slik informasjon, og det er fagleg grunnlag for å tru at verdifull natur vil kunne bli negativt påverka, kan det vere naudsynt å oppdatere kunnskapsgrunnlaget før det blir fatta endeleg planvedtak.

Kommuneplanens arealdel er kommunen sin eigen plan, og kommunen er forslagsstillar etter forskrift om konsekvensutgreiingar. Etter forskrifta er det forslagsstillar som skal bære kostnadane med å utarbeide konsekvensutgreiing.

SPØRSMÅL NR. 381**Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 18. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva gjøres for å løse situasjonen for langtidsboende ureturnerbare asylsøkere på norske mottak?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for langtidsboende på asylmottak er dystert, enten de er såkalt papirløse eller ureturnerbare av ulike grunner. De bor i Norge, og mange har bodd her lenge, men har få eller ingen rettigheter eller muligheter til å ta del i landet de bor i. De får ikke ta utdanning, komme i jobb og mangler tilgang til helsetjenester utover det som er akutt eller livsnødvendig. Noen har bodd så mye som 20 år på asylmottak uten å få opphold eller løsning på situasjonen sin.

Denne gruppen mennesker lever et liv i limbo og lever i håpløshet. De har flyktet fra sine hjemland, men står bom fast i Norge. Mange av dem opplever stor psykisk uheld som resultat av situasjonen de står i. Dette er mennesker som kunne blitt en ressurs for samfunnet og lokalmiljøene sine, men som aldri får muligheten til dette.

I 2021 kom en engangsløsning for eldre asylsøkere med avslag og lang oppholdstid i Norge på plass. Personer som passet til kriteriene som ble satt for denne engangsløsningen skulle gis oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter utlendingsloven § 38.

Det bes om at statsråden redegjør for hva som gjøres for langtidsboende på asylmottak.

Svar:

Asylsøkere som har oppholdt seg lenge på asylmottak, har fått endelig avslag på sine asylsøknader etter behandling av sakene i Utlendingsdirektoratet (UDI) og i klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE). Det kan også ha vært fremsatt en eller flere omgjøringsanmodninger som ikke har ført frem, og sakene kan i tillegg ha blitt behandlet av norske domstoler.

De som har fått endelige avslag på sine asylsøknader, har plikt til å reise tilbake til hjemlandet innen en gitt utreisefrist. Gjør de ikke det, er de ulovlig i Norge. Jeg bemerker at de fleste av de som mange omtaler som «ureturnerbare», i realiteten ikke er det. Selv om norske myndigheter ikke får returnert dem mot deres vilje (såkalt «tvangsretur»), kan de reise hjem av eget tiltak. Det er svært få land (om noen) som ikke tar imot sine egne borgere dersom de reiser tilbake på egenhånd.

Den forrige regjeringen etablerte en midlertidig ordning (engangsløsning) som skulle lette situasjonen for en gruppe asylsøkere uten oppholdstillatelse i Norge, men som likevel har oppholdt seg her i 16 år eller mer. Personer i denne gruppen fikk en ny mulighet til å få oppholdstillatelse. Jeg ønsker ikke å innføre en ny form for løsning for de som ikke fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter denne ordningen eller etter andre bestemmelser i utlendingsregelverket. Det er ikke aktuelt å innføre regler som gir rett til å få oppholdstillatelse, eventuelt etter et visst antall år, dersom man ikke følger den nevnte plikten til å reise hjem. Det vil kunne undergrave legitimiteten til asylinstituttet og oppmuntre til ulovlig opphold. Det er signaler denne regjeringen ikke ønsker å sende.

Alle asylmottak skal ellers gjennomføre informasjonsprogram for sine beboere. En del av programmet er å realitetsorientere om konsekvenser av UDI og UNEs avslag, for eksempel bortfall av rettigheter, som skolegang og arbeid, informasjon om endringer i økonomi og begrensninger når det gjelder rett til helsehjelp og familieliv, for eksempel når det gjelder giftemål.

En annen og viktig del av programmet er å motivere til retur og øke beboerens bevissthet om returmogigheter og reetablering i hjemlandet. Utlendinger kan søke om assistert retur hvis de har fått avslag på søknaden sin om beskyttelse (asyl) eller på en annen søknad om opphold i Norge. Støtten kan omfatte flybillett til hjemlandet, helsesjekk og nødvendige vaksiner, hjelp til å skaffe pass og reisedokumenter, rådgivning fra International Organization for Migration (IOM) i Norge, hjelp til å planlegge reisen og økonomisk tilskudd.

SPØRSMÅL NR. 382**Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva synes statsråden om at det enormt underfinansierte vegvedlikeholdet, spesielt hos fylkeskommunene, får påføre privatbilister, næringstransport og kollektivselskaper ekstrakostnader uten at det gis erstatning, og har bileiere fått erstatning for skader de mener er påført kjøretøyet på grunn av vegskader andre steder i landet, og hvordan mener statsråden at dette skal praktiseres for fylkesvegene i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Venstre har både i fylkesutvalget og hovedutvalg for veg i Trøndelag stilt spørsmål med utgangspunkt i at både privatbilister og busser får skader med bakgrunn i den dårlige standarden på Kongens gate i Trondheim. Gata er fylkesveg, og fylkeskommunen er vegeier.

I svarene fra fylkesadministrasjonen kommer det fram at ingen bilister har fått erstatning for kjøretøyskader i Kongens gate i Trondheim, selv om cirka 30 personer har søkt bare etter 1.1.2020. Det kommer faktisk også fram at ingen har fått erstatning noe sted i Trøndelag når bileiere har søkt erstatning for skader de mener har sin årsak i at fylkesvegen er dårlig eller skadet.

Alle klagen er avslått med bakgrunn i Vegtrafikklovens §3 –

«Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.»

I tillegg forteller Tide Buss, som trafikkerer de fleste linjene i Kongens gate har varslet økt slitasje og økte vedlikeholdskostnader uten at kostnadene er konkretisert. Forholdet er tatt opp i gjentatte statusmøter mellom AtB og Tide Buss.

I avslagene til bileiere som søker erstatning for skader, skriver Trøndelag fylkeskommune:

«En forutsetning for at Trøndelag fylkeskommune («TRFK») skal være erstatningsansvarlig er at vilkårene for å kreve erstatning er til stede. Det innebærer at den som krever erstatning må dokumentere at TRFK, som vegeier, har opptrådt uaktsomt, at det foreligger et økonomisk tap og at det foreligger årsakssammenheng mellom denne uaktsomhet og et slik tap. Utgangspunktet er at vegen stilles til disposisjon for trafikantene i den tilstand den til enhver tid er og at trafikantene ferdes på eget ansvar. Dette betyr at man, som trafikant, bærer en stor del av risikoen ved ferdsel på veg. Dette gjelder også ved skader som skyldes veiens tilstand eller rådende kjøreforhold. Den enkelte trafikant er selv ansvarlig for å tilpasse kjøringen og farten etter forholdene på stedet. Det er altså ikke slik at vegeier har et

generelt erstatningsansvar for skader som oppstår i forbindelse med ferdsel på vegen.»

Det kommer også fram i svarene at det faktisk ikke er klageadgang når man får avslag på erstatningskrav.

Svar:

Det offentlige veinettet stilles som utgangspunkt til trafikantenes disposisjon slik det til enhver tid foreligger og blir vedlikeholdt innenfor de budsjettammer som blir gitt. Dette gjelder uavhengig av om det er riksvei, fylkesvei eller kommunal vei.

Det påhviler den enkelte trafikant et selvstendig ansvar for å innrette sin adferd ut fra veiens tilstand slik at det ikke oppstår fare eller skade. Dette går frem av vegtrafikkloven § 3, første ledd:

«Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.»

Drift og vedlikehold av de fleste av landets riksveier er et ansvar som ligger hos Statens vegvesen som veieier. Ansvaret for fylkesveiene ligger hos den enkelte fylkeskommune, og hos kommunene for kommunal vei. For riksveiene som Statens vegvesen har ansvaret for, utføres ansvaret av private entreprenører i henhold til kontrakt med Statens vegvesen. I tilfeller hvor en trafikant påføres skade som følge av mangelfullt vedlikehold rettes eventuelle erstatningskrav for slik skade mot entreprenøren som har ansvar for vedlikeholdet på den veistrekningen hvor skaden har skjedd.

Etter gjeldende rett har veimyndigheten som oppdragsgiver ikke erstatningsansvar for skader som oppdragstaker/driftsentreprenør direkte eller indirekte påfører tredjeperson under utførelsen eller eventuell mangelfull utførelse av sitt kontraktsansvar. Oppdragsgiver identifiseres i slike tilfeller ikke med entreprenør på samme måte som en arbeidsgiver identifiseres med sine arbeidstakere, hvor skadeerstatningslovens bestemmelse om arbeidsgivers erstatningsansvar kan komme til anvendelse.

Staten som eier av landets riksveier, og private driftsentreprenører av veiene, har etter erstatningsretten ikke noe objektivt ansvar (ansvar uavhengig av skyld) for eventuelle skader som oppstår som følge av bruken av veiene. Veiene stilles til trafikantenes disposisjon slik de til enhver tid fremstår og ferdsel skjer på eget ansvar, jfr. vegtrafikkloven § 3, første ledd.

Hensynene som ligger bak de erstatningsrettslige reglene på dette området, er bl.a. at et objektivt ansvar for veieier og/eller driftsentrepreneur vil kunne ha konsekvenser for trafikksikkerheten, ved at det stilles lavere krav til trafikantenes aktsomhet. Det vil ikke la seg gjøre å ha fullstendig oversikt over alle forhold på og langs våre veger til enhver tid. Videre er det påregnelig at et utvidet ansvar for veieier eller driftsentrepreneur ville gått på bekostning av de offentlige midlene som brukes til drift og vedlikehold av veiene, eller eventuelt andre tiltak som finansieres med offentlige midler.

Erstatningskravene blir vurdert og avgjort etter gjeldende erstatningsregler hvor det er krav om at det er skadelidte skal sannsynliggjøre at vilkårene for erstatning er oppfylt. Vilkaene som må være oppfylt for å statuere et erstatningsansvar er at det må foreligge et ansvar grunnlag, et økonomisk tap og at det er årsakssammenheng

mellom tapet og ansvar grunnlaget. Dette er rettsregler som gjelder generelt og er ikke spesielt for veisektoren. Endringer i erstatningsreglene som gjelder på dette området ville krevd en egen lovregulering.

Alt i alt mener jeg at kravene til aktsomhet etter vegtrafikkloven er riktige og at det ikke vil være en god løsning å utvide vegmyndighetens erstatningsansvar for materielle skader som inntreffer ved ferdseil på de offentlige veiene.

Avgjørelser i erstatningssaker er ikke forvaltningsvedtak etter forvaltningsloven. Det foreligger derfor ikke klageadgang etter forvaltningslovens bestemmelser. Dette betyr ikke at det ikke foretas nye vurderinger av krav dersom det er grunnlag for det. For forvaltningens behandling av erstatningssakene gjelder for øvrig det generelle kravet om behandling i samsvar med god forvaltningsskikk.

SPØRSMÅL NR. 383

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 22. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Mener finansministeren at Skatteetaten har tilstrekkelige ressurser til å utføre sine kjerneoppgaver på en tilfredsstillende måte, eller deler han NTL Skatt og Riksrevisjonens bekymring for at Norge kan ha gått glipp av skatteinntekter?

BEGRUNNELSE:

Åtte år med ABE-kutt i Skatteetatens bevilgning på til sammen om lag 300 millioner kroner, ble møtt med en tilleggsbevilgning på rundt 120 millioner kroner i regjeringas tilleggsbudsjett for 2022. Der skrev man at dette var nødvendig for å sikre at etaten skulle kunne «løse sine kjerneoppgaver på en tilfredsstillende måte». Dette ble derimot fulgt opp av 10 millioner kroner i kutt i budsjettforliket med SV, 30 millioner i kutt i Revidert Nasjonalbudsjett 2022 og ytterligere 80 millioner kroner i «effektiviseringskutt» i regjeringas forslag til Statsbudsjett for 2023.

Riksrevisjonens la nylig fram en undersøkelse som konkluderte med at Skatteetaten ikke i tilstrekkelig grad har sikret at utenlandske aksjonærer blir trukket korrekt kildeskatt. Riksrevisjonen påpeker at dette innebærer at utenlandske aksjonærer kan ha fått redusert kildeskatt

uten at de har krav på dette, og Norge kan ha gått glipp av skatteinntekter. I sitt svar til Riksrevisjonen påpeker finansministeren at:

«Skatteetaten har begrensede ressurser og at det ikke er realistisk å kontrollere alle tilfeller på alle områder. Skatteetaten må gjøre helhetlige prioriteringer av hva som er den beste ressursbruken for etaten samlet sett, blant annet ut fra tilgjengelige ressurser og risiko på andre områder.»

I Klassekampen 14. september 2022 påpeker NTL Skatt at det er behov for «flere hundre nye årsverk for å gjøre Skatteetaten i stand til å gjøre oppgavene sine skikkelig.» De påpeker også at staten potensielt går glipp av enorme milliardbeløp hvert år på grunn av denne ressursmangelen. Sett i lys av dette, og av Riksrevisjonens kritikk, er det derfor vanskelig å forstå at finansministeren ikke sørger for mer ressurser til Skatteetaten enn det som bevilges i regjeringas forslag til statsbudsjett for 2023.

Svar:

Skatteetaten har et spesielt viktig samfunnsoppdrag, og det er avgjørende at vi verner om etatens evne til å løse dette på en god måte. Etaten har hatt stramme budsjettammer over flere år. Da Solberg-regjeringen la frem sitt siste statsbudsjettet ble det beskrevet i Prop. 1 S 2021-

2022 for Finansdepartementet at Skatteetaten samlet sett må gjøre svært krevende prioriteringer i 2022.

I tilleggsnummeret for 2022-budsjettet redegjorde regjeringen for at den foreslåtte rammen ikke er tilstrekkelig for å løse etatens kjerneoppgaver på en tilfredstillende måte. For å redusere konsekvensene for etatens kjerneproduksjon, med tilhørende potensielt negative konsekvenser for skatte- og avgiftsinntektene, foreslo regjeringen å øke Skatteetatens driftsbevilgning med 125 mill. kroner. Beløpet ble nedjustert med 10 mill. kroner i budsjettforliket med SV. På spørsmål fra representant Sneve Martinussen (spørsmål nr. 595 (2021-2022)) svarte jeg 14. desember 2021 at budsjettavtalen med SV innebærer at Skatteetatens driftsbevilgning over kap. 1618 post 01 styrkes med 115 mill. kroner og at styrkingen skal bidra til at Skatteetaten kan løse sine kjerneoppgaver.

For ordens skyld vil jeg kommentere beløpene representanten trekker frem for Revidert Nasjonalbudsjett 2022 og forslaget til statsbudsjett for 2023. Reduksjonen i Revidert Nasjonalbudsjett 2022 gjelder ikke Skatteetatens ordinære driftsbudsjett, men post 21 Spesielle driftsutgifter grunnet lavere bevilgningsbehov som følge av lavere innkrevingsaktivitet enn planlagt og overførte midler på posten fra 2021. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 er det innarbeidet skjerpede krav til effektivisering, innsparinger grunnet lavere reiseaktivitet og gevinstrealiseringer på etatens driftsbudsjett på til sammen 83 mill. kroner. Av disse er 58,7 mill. kroner konkrete og planlagte gevinstrealiseringer fra gjennomførte omorganiseringsprosesser.

Regjeringen har i arbeidet med statsbudsjettet for 2023 måttet gjøre en rekke svært krevende prioriteringer. I Prop. 1 S (2022–2023) for Finansdepartementet har regjeringen vurdert at Skatteetaten vil måtte gjøre krevende prioriteringer framover. Situasjonen er bedre enn den var før tilleggsbevilgningen i 2022-budsjettet, men foreslått budsjett for Skatteetaten for 2023 vil i likhet med 2022 være stramt. Generelt vil god økonomistyring, bemanningsplanlegging og riktige prioriteringer være viktig i Skatteetaten fremover.

Etter min vurdering vil Skatteetaten i 2023 være i stand til å gjennomføre kjerneoppgavene på en tilfredstillende måte, men det er ikke realistisk å kontrollere alle tilfeller på alle områder. Skatteetaten må derfor gjøre helhetlige prioriteringer av hva som er den beste ressursbruken samlet sett, blant annet ut fra tilgjengelige ressurser og risiko på ulike områder. Skatteinntektene kan derfor økes ved økte bevilgninger.

Som nevnte over, svarte jeg 14. desember 2021 på spørsmål nr. 595 (2021–2022) fra representant Martinussen av 7. desember 2021 om ressursituasjonen i Skatteetaten og etatens evne til å kontrollere store selskaper. I mitt svar skrev jeg blant annet at: «Skatteetaten har tall for antallet kontroller av selskap og konsern som er gjennomført innen storbedriftssegmentet, men disse kon-

trolldataene skiller ikke på hvorvidt det er gjennomført bokettersyn eller andre typer kontroller.»

Skatteetaten har tall for antall kontroller av selskap og konsern utført av avdeling Storbedrift. Manntallet til avdeling storbedrift består av selskaper/konsern med omsetning over 1 mrd. kroner. I tillegg inneholder manntallet internprising, kraft-, rederi-, petroleums- og samvirkebeskatning, uavhengig av omsetning. Utvidede kontroller er de tyngste og mest omfattende kontrollene Skatteetaten utfører. Disse kontrollene utføres med hjemmel i skatteforvaltningsloven (sktfvl.) § 10-1 eller § 10-4. Ved utvidede kontroller mot store selskaper som utføres av Skatteetatens avdeling Storbedrift er det, ifølge etaten, innholdet i kontrollen – konkret hva som kontrolleres – som er av størst betydning for hvor omfattende kontrollen er. Ifølge etaten kan det dermed variere hvor omfattende en utvidet kontroll med hjemmel i sktfvl. § 10-1 og § 10-4, er.

Skatteetaten kan skille på kontrollene med hjemmel i sktfvl. § 10-1 eller § 10-4 utført av avdeling storbedrift. Totalt antall utvidede kontroller utført av avdeling Storbedrift for 2019–2021 fordelt på hjemmel i sktfvl. § 10-1 og § 10-4 er som følger;

Tabell. Antall utvidede kontroller i avdeling Storbedrift for perioden 2019-2021

År	Totalt*	sktfvl. § 10-1	sktfvl. § 10-4
2019	254	227	27
2020	229	205	24
2021	217	209	8

*Tallene inkluderer ikke kontroller knyttet til petroleumsbeskatning.

Jeg gjør oppmerksom på at også andre deler av Skatteetaten kan utføre kontroller mot store selskaper/konsern. Disse tallene er ikke inkludert i tallene over.

Tallene gir isolert sett et lite dekkende bilde av den innsatsen Skatteetaten gjør for å sikre store selskaper/konserns etterlevelse, da disse kontrollene bare er ett av flere virkemidler. Etaten har tverrfaglig sammensatte team som kontinuerlig følger opp de enkelte store selskaper/konsern over tid. Det er denne oppfølgingen, inkludert veiledning, risikoanalyser og målrettede kontroller, som er den samlede innsatsen Skatteetaten gjør for å sikre stor selskaper/konserns etterlevelse.

SPØRSMÅL NR. 384**Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan ministeren si noe om hvor lang frist vi har på oss til å rette opp manglene vi har for å nå kravene i tunnelsikkerhetsforskriften og hva er i verste fall konsekvensene av å ikke holde oss innenfor fristen, og risikerer vi å måtte betale bøter?

BEGRUNNELSE:

På regjeringens nettside fra 14.04.2021 under "Samferdselsdepartementet har svart ESA om tunnelsikkerhetsdirektivet" fant jeg følgende informasjon:

"EFTAs overvåkingsorgan (ESA) fører tilsyn med at EØS-avtalen blir gjennomført i og etterlevd av EØS/EFTA-statene.

Tunnelsikkerhetsdirektivet pålegger EØS-statene å sørge for at alle tunnelene, som omfattes av direktivet, oppfyller minimumskrav til sikkerhet innen gitte frister. For Norges del var fristen for å oppgradere tunnelene 30. april 2019. Oppgraderingsplikten gjelder 131 tunneler på TEN-T-veinettet. Norge har oppgradert flertallet av tunnelene. Ved utgangen av 2021 vil det imidlertid gjenstå 49 tunneler som ikke er oppgradert."

Videre:

"I april 2020 besluttet ESA å åpne traktatbruddsak."

Norge har her i sitt svar til ESA vist til at i NTP for 2022-2033 (NTP) er det lagt opp til å utbedre de siste tunnelene som gjenstår. Etter at statsbudsjettet for 2023 ble lagt frem kan det se ut som om flere av disse tunnelene som trenger oppgradering for å følge tunnelforskriftene er utsatt. Flere av disse tunnelene inngår i prosjektet Mørsvikbotn-Megården (Sørfoldtunnelene) på E-6 i Nordland.

Svar:

Tunnelsikkerhetsdirektivet trådte i kraft i april 2004, og gjelder for tunneler lengre enn 500 meter på TEN-T-veinettet. Norge har det nest største omfanget av vegtunneler i Europa. 182 av dem omfattes av direktivet, som ble gjennomført i norsk rett ved fastsettelse av tunnelsikkerhetsforskriften.

Direktivets krav til utbedring av tunneler avgrenses til de tunneler på TEN-T som allerede var åpne for trafikk per 30. november 2006. Frist for utbedring er satt til 30. april 2014, men på grunn av stor tunnelmasse fikk Norge innvilget en fem års forlengelse av fristen til 30. april 2019. Denne fristen er absolutt, og direktivet åpner ikke for ytterligere utsettelse.

Statens vegvesen har satt inn store ressurser for å øke framdriften i arbeidet med tunnelutbedringene. Omfanget av tunneler, betydelig økte kostnader og hensynet til framkommelighet førte likevel til at det ikke var mulig å nå fristen. Framdriftsplanene styres også i stor grad av de utfordringer som følger av topografi og manglende omkjøringsveier. En ubegrenset ressurstilgang på personell og bevilgninger vil kunne bidra til raskere oppgradering av flere tunneler, men belastningen for samfunnet totalt sett ville i tilfelle bli svært høy eller uakseptabel.

Norge har over flere år vært i dialog med EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om overnevnte utfordringer knyttet til tunnelutbedringene. I april 2020 innledet ESA en traktatbruddsprosedyre mot Norge angående manglende overholdelse av tunnelsikkerhetsdirektivets krav til utbedring av TEN-T-tunneler. Den 3. desember samme år vedtok ESA en grunnlagt uttalelse der de fastholder at Norge ikke oppfyller tunnelsikkerhetsdirektivets krav til tunnelutbedringer. Per oktober 2022 er det 45 tunneler som gjenstår å utbedre. 20 av disse skal erstattes av nye vegprosjekter, deriblant E6 Megården – Mørsvikbotn.

ESA ønsker jevnlig rapporteringer vedrørende videre fremdrift for de gjenstående tunnelutbedringene. Eventuelt nye forsinkelser vil kunne medføre at ESA vil vurdere en stevning til EFTA-domstolen med påstand om traktatbrudd. Etter avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol (ODA) art. 33 er vi forpliktet til å treffe de tiltak som er nødvendig for å oppfylle EFTA-domstolens avgjørelse. Andre formelle reaksjoner kan ikke EFTA-domstolen ilegge, hverken for det opprinnelige traktatbruddet eller mot senere unnlatelse av å følge opp dommen. ESA kan imidlertid anlegge nytt søksmål, dersom traktatbruddet fortsetter med påstand om manglende etterlevelse av den tidligere dommen i saken.

Det har hittil vært ytterst få av de mange granskningene ESA iverksetter som ender med et traktatbruddssøksmål for EFTA-domstolen, og det vil være svært uheldig dersom ESA ser seg nødt til å gå så langt i denne saken. EØS-avtalen skal sikre at norske bedrifter og borgere har samme tilgang som bedrifter og borgere i medlemsstatene til EUs indre marked. Det indre markedet baserer seg på et felles regelverk som praktiseres likt av alle medlemsstatene i EU. En forutsetning for EØS-/EFTA-landenes rettigheter i det indre marked er at regelverk fortløpende tas inn i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett etter hvert som dette utvikles.

SPØRSMÅL NR. 385**Innlevert 12. november 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 21. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

27. februar fremmet Ukraina en klage til Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ). Klagen gjaldt et av Russlands mange påskudd for det brutale angrepet på Ukraina 24. februar, nemlig beskyldningen om «folkemord begått av Kyiv-regiment». Til nå har minst 18 land sagt at de vil intervenere til støtte fra Ukraina, inkludert USA, Storbritannia, Tyskland, Frankrike og de nordiske landene.

Hvorfor har Norge fortsatt ikke tatt stilling til intervensjon til støtte for Ukraina mot Russlands falske påskudd for invasjonen?

Svar:

Norge har for lengst tatt stilling til dette spørsmålet og også formidlet til Den internasjonale domstol (ICJ) at Norge vil intervenere i saken Ukraina har anlagt mot Russland for brudd på folkemordskonvensjonen. Regjeringen besluttet 29. september at Norge skulle intervenere i saken som tredjepart. Tredjepartsintervensjon innebærer at en stat som ikke er part i tvisten, får anledning til å sende inn sine synspunkter om saken. Dette må godkjennes av ICJ på bakgrunn av skriftlige intervensjonserklæringer.

Formell frist for å erklære intervensjon er så raskt som mulig innen datoen satt for åpningen av den muntlige høringen i saken. Denne datoen er foreløpig ikke satt. Domstolen har imidlertid bedt om at de stater som ønsker å intervenere, erklærer dette innen 15. desember 2022 av hensyn til sakens gang. Norges intervensjonserklæringen er ferdigstilt og oversendes nå domstolen. Vi ligger derfor godt innenfor fristen.

Norge har aldri før intervenert i en tvistesak mellom to stater for ICJ. Dette er omfattende saker som det ofte ikke er naturlig at vi intervensjonerer i. Denne saken skiller seg imidlertid ut. Saken gjelder folkemordskonvensjonen og handlinger i forbindelse med Russlands aggresjonskrig. Russland begrunnet delvis invasjonen med at Ukraina begikk folkemord mot den russiske og russisktalende befolkningen i Luhansk og Donetsk. Ukraina har bedt Domstolen slå fast at de har en rett til å ikke bli gjenstand for en uriktig anklage om folkemord som igjen brukes som påskudd for en invasjon. Norge har en rettslig interesse i å bidra til avklaring av dette spørsmålet. Vi har også en interesse i å signalisere til Russland og omverdenen at det internasjonale samfunn ikke aksepterer aggresjonen mot Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 386**Innlevert 12. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 21. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Finanspolitisk talsmann for Sp, Geir Pollestad, er i Stavanger Aftenblad ute 9. november og kritiserer kraftselskapene og eierne, som ifølge ham: “velger å bli sinte når de etter å ha hatt mulighet til frivillig deltakelse i lang tid nå tvinges med på spleiselaget for å gjøre det mer attraktivt å tilby gode fastprisavtaler”.

Siden staten eier Norges største kraftselskap 100 %, kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak Statkraft har gjort det siste året for å redusere priser og gjøre det mulig med rimelige fastprisavtaler?

BEGRUNNELSE:

I artikkelen skriver Pollestad også:” Hvorfor ikke ta samfunnsansvar, og ikke rope ut.”

Dersom Pollestad mener de fylkeskommunale- og kommunale selskapene har sviktet, så bør regjeringen kunne vise til statens eget kraftselskap som et lysende eksempel.

Det er derfor meget interessant å høre mer om alt samfunnsansvar det statlige kraftselskapet har tatt det siste året for å sikre forutsigbare, rimelige, stabile spotpriser og fastpriser.

Svar:

Regjeringen tar situasjonen i kraftmarkedet på stort alvor og har hele tiden vært tydelig på at vi ønsker å få på plass mer langsiktige tiltak som gir trygghet for norske strømkunder. En viktig del av dette arbeidet er å legge til rette for fastprisavtaler som er bedre enn i dag. Derfor ble et forslag om endringer i grunnrenteskatten på vannkraft sendt på høring i juni. Etter nyttige innspill i høringsrunden og tett og god dialog med næringen og andre aktører i etterkant av høringen, ligger det nå et forslag til behandling i Stortinget.

Eierskapet i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av selskapslovgivningen og eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023). I meldingen fremgår det at statens mål som eier i Statkraft er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer, og det er selskapets styre og ledelse som har ansvaret for driften av selskapet og for kommersielle vurderinger og disposisjoner. Statkraft opererer i konkurranse med andre kraftprodusenter. Selskapet har i løpet av de siste fem årene betalt utbytter på totalt 35 mrd. kroner til staten. Disse utbyttene bidrar til å finansiere viktige fellesskapssteder over statsbudsjettet, jf. blant annet de tiltakene vi nå gjennomfører knyttet til situasjonen i kraftmarkedet.

Situasjonen i kraftmarkedet det siste året har vært ekstraordinær, med både en spesiell hydrologisk situasjon og stor usikkerhet skapt av Russlands bruk av gass som pressmiddel mot europeiske land. Statkraft gir uttrykk for at selskapet kontinuerlig har justert sine produksjonsplaner for å sikre at selskapet så langt som mulig tar hensyn til både endringer i den hydrologiske situasjonen og den usikre markedssituasjonen i våre naboland. Statkraft opplyser at i de siste ukene har det vært godt tilslag til vannmagasinene, og sannsynligheten for at vi vil oppleve en knapphetssituasjon til våren er nå i praksis borte. Norske vannkraftprodusenter har nå kunnet øke produksjonen. Samtidig har mildt vær og god tilgang på flytende naturgass gitt en langt mindre anstrengt gassforsyning i Europa

og dermed lavere gasspriser. Dette har ført til lavere pris i det nordiske kraftmarkedet og dermed lavere kostnader for strømkundene. Statkraft opplyser også at prisnivået i det finansielle markedet, som viser markedets forventninger til framtidige strømpriser, også har falt.

Statkraft er en viktig leverandør av kraft til norsk kraftkrevende industri, og selskapet har inngått langsiktige avtaler også de siste månedene. Selskapet viser til at de legger vekt på å være konkurransedyktig i dette markedet, som gir både kraftprodusenter og store kraftbrukere forutsigbarhet og risikoreduksjon. Tradisjonelt har langsiktige kraftavtaler for husholdninger og virksomheter med mindre kraftforbruk eller kortere tidshorison vært basert på det finansielle kraftmarkedet. Statkraft har ingen sluttbrukervirksomhet, men selger deler av sin framtidige produksjon i det finansielle kraftmarkedet, der strømleverandører kan kjøpe kraft for framtidig levering til fast pris for videresalg til sine kunder. Selskapet viser til at de på denne måten legger til rette for at strømleverandører kan tilby fastprisavtaler til bedrifter og husholdninger. Statkraft annonserte 10. november at selskapet via Fjordkraft vil tilby standardiserte fastprisavtaler med tre, fem eller syv års løpetid med levering fra 1. januar 2023. Selskapet opplyser at de tar sikte på salg av slike fastprisavtaler også gjennom andre strømleverandører. Det er en forutsetning at slike avtaler skal inngås på markedsmessige vilkår, og Statkraft tar sikte på å være konkurransedyktig også i dette markedet. Fjordkraft har på sin side annonsert at de, basert på en kontrakt med Statkraft, er innstilt på å starte salg av fastprisavtaler til sluttbrukere i bedriftsmarkedet fra begynnelsen av desember, med levering fra 1. januar 2023.

Jeg forventer derfor at fastprismarkedet vil være godt i gang før jul og at en reell konkurranse om kundene vil gi attraktive tilbud. Bedriftene må imidlertid selv ta stilling til om de ønsker løpende priser eller lengre avtaler, men nå får de en reell mulighet til å velge.

SPØRSMÅL NR. 387

Innlevert 12. november 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 21. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kjemivåpenkonvensjonen innebærer forbud mot utvikling, produksjon, lagring og bruk av kjemiske våpen

samt ødeleggelse av slike våpen. 193 land har skrevet under konvensjonen, inkludert Tyrkia som anklages for bruk av kjemiske våpen. Internasjonale legeforeningen mot

atomvåpen (IPPNW) Sveits og Tyskland skriver i en rapport at en uavhengig etterforskning av mulige brudd på kjemivåpenkonvensjonen er nødvendig. The World Medical Association ber også om en uavhengig undersøkelse.

Kommer Norge til å bidra til en uavhengig undersøkelse?

BEGRUNNELSE:

Bruk av kjemiske våpen er en alvorlig krigsforbrytelse. Norge er alliert med Tyrkia gjennom NATO, og et av landene som har skrevet under kjemivåpenkonvensjonen. Regjeringa kan derfor ikke overse informasjon om mulig bruk av kjemiske våpen.

I følge Kurdistans Arbeiderparti (PKK) som har publisert informasjon, bilder og videoer bruker tyrkiske militærstyrker kjemiske våpen.

International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) Sveits og Tyskland gjennomførte et oppdrag 20–27 september for å samle informasjon om påstått bruk av kjemiske midler under militære operasjoner i Nord-Irak. I rapporten publisert oktober 2022, skriver de at

“In the course of this mission, some indirect evidence for possible violations of the Chemical Weapons Convention was found.”

De skriver videre at de ikke fikk gjennomført en fullstendig undersøkelse fordi de ble nektet nødvendig tilgang. De påpeker at et oppdrag for å finne fakta ikke handler om å “bevise” bruken av kjemiske våpen, men det handler om å avdekke sannheten. Det er sentralt for å opprettholde den sterke internasjonale normen mot kjemiske våpen. De ber om en uavhengig etterforskning av mulige brudd på kjemiske våpenkonvensjonen som de beskriver som akutt nødvendig.

The World Medical Association (WMA) skrev på sine nettsider at de slutter seg til dem som ber om en uavhengig gransking av om kjemiske våpen ble brukt av tyrkiske myndigheter mot PKK (26.10.22).

Leder i legeföreningen i Tyrkia, Şebnem Korur Fincancı, ble pågrepet etter uttalelser om at tyrkiske styrkers bruk av kjemiske våpen bør undersøkes. Hun har senere utdypet:

I stated that these involuntary movements could occur with the effect of a chemical getting hold of the nervous system and that an effective investigation should be carried out in relation to this if there were allegations that a chemical had been used. I stated that if there was death, it was necessary to make a medical investigation according to the Minnesota Protocol and that it is compulsory that the investigation should be carried out by independent institutions since this is considered as a war crime in the scope of the Geneva Convention... Opening an investigation to the one who is saying ‘an investigation should be made’ gives the impression of concealing a crime...”.

Svar:

Jeg ser med bekymring på økt militær aktivitet i Nord-Irak. Norge er opptatt av at stridende parter i alle sammenhenger etterlever internasjonal humanitærrett, herunder reglene om beskyttelse av sivile i væpnet konflikt. Vi forventer at alle parter respekterer folkeretten.

Tyrkia, som Norge, er part i konvensjonen om forbud mot utvikling, produksjon, lagring og bruk av kjemiske våpen samt ødeleggelse av slike våpen (CWC). Medlemslandene forplikter seg til å ødelegge eventuelle eksisterende våpenlagre. Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen (OPCW) overvåker at alle medlemslandene følger konvensjonens bestemmelser og foretar regelmessige inspeksjoner. Kjemiske våpen er masseødeleggelsesvåpen, og konvensjonens totalforbud er et viktig bidrag til det globale fredsbevarende arbeidet. Tyrkia er part i alle grunnleggende internasjonale nedrustnings- og ikke spredningsregimer.

Påstander om brudd på kjemivåpenkonvensjonen er noe Norge tar på største alvor. Norge, som OPCW, følger med på all informasjon om mulige brudd på konvensjonen. Jeg er kjent med rapporten representanten viser til. Dette er så langt ubekreftede påstander og som ikke har vært på dagsorden i OPCWs beslutningsorganer. Norge vil fortsette å ha dialog med nærstående land om saken.

SPØRSMÅL NR. 388**Innlevert 12. november 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 21. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det aktuelt for samferdselsministeren å opna opp for forlenging av tidsbestemte porteføljestyrte bompengepakkar, då til forskjell frå den førre regjeringas bompengepolitikk?

GRUNNGJEVING:

Nokre representantar frå den politiske styringsgruppa i Haugalandspakken har ytra ønske om å forlenga Haugalandspakken når han går ut i juni 2023. Den porteføljestyrte bompengepakken har då eksistert i dei 15 åra som den aktuelle stortingsproposisjonen legg opp til.

Haugalandspakken har vore sterkt kritisert for dårleg økonomistyring. Mellom anna har det blitt brukt minst 100 millionar kroner på å planlegga fleire prosjekt som det ikkje er pengar til å bygga, og dette tilsvarer minst eit halvt år med bompengeskatt på Haugalandet. Styringa av Haugalandspakken har fått sterk kritikk i ein forvaltningsrevisjon bestilt av Rogaland fylkeskommune. Dårlig økonomistyring talar ikkje for ei forlenging av bompengepakken.

På spørsmål frå Solfrid Lerbrekk (SV) gjorde dåverande samferdselsminister Knut Arild Hareide det i 2020 klart at den dåverande regjeringas politikk ikkje gjorde det aktuelt verken med ei dobling av bompengetakstane eller ei forlenging av Haugalandspakken. Han viste då til eit brev frå Samferdselsdepartementet (datert 2. januar 2020) som ba Statens Vegvesen om å følgja opp nye føringar for bompengepakkar, som mellom anna innebar at «kostnadsøkningar og/eller inntektssvikt i slike bom-

pengepakker skal håndteres ved kutt i prosjektporteføljen og ikke ved økte takster og/eller forlenget innkreving».

Det er elles eit poeng at det nå blir planlagt fleire nye bompengepakkar på Haugalandet. Folk på Haugalandet vil dermed etter alt å dømma måtta betala bompengar igjen ikkje mange år etter at Haugalandspakken er planlagt avslutta i juni neste år.

Svar:

Dei fastsette retningslinene for porteføljestyrte bompengepakker gjeld framleis, slik at kostnadsauke og inntektssvikt i dei porteføljestyrte pakkene skal handterast innanfor vedteke økonomisk ramme. Det er ein viktig føresetnad i bompengepakker at dei blir styrt etter inntekt, og at det er samsvar mellom prosjekt i portefølja og forventa inntekt. I nye porteføljestyrte bompengepakker er det derfor ikkje opna opp for en moglegheit for 20 pst. takstauke og forlenga innkreving i inntil 5 år.

Når det gjeld innkrevjinga i dagens Haugalandspakke, er eg kjend med at denne er forventa avvikla i juni 2023. Eg er vidare kjend med at Rogaland fylkeskommune har sett i gong førebuing av arbeid med ei ny bypakke for Haugesund, og at saka er venta lagt fram for lokalpolitisk handsaming medio 2023. Dette ser ut til å bety opphald i innkrevjinga dersom ny pakke vert vedteke. Eg ønskjer på noverande tidspunkt ikkje å ta stilling til ei eventuell moglegheit for forlenga innkrevjing i ein periode mellom to faser av ei bompengepakke for Haugesund. Dette er òg noko lokale styresmakter først må ta stilling til.

SPØRSMÅL NR. 389**Innlevert 13. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 22. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Klimatoppmøtet i Sharm El Sheikh har tiltrukket seg utalige statsledere og maktpersoner, både i rutenfly, privatfly og helikopter, for å redde klimaet. Støre-regjeringen virk-

er å være sterkt representert, hvor statsministeren selv har vært der flere dager.

Kan statsråden avklare hvor stor den norske delegasjonen kommer til å være i år, kontra forrige regjeringens del-

egasjonsstørrelser, samt hvilke framkomstmiddel de fra den norske delegasjonen benytter for reisen, og hvor store klimautslipp dette representerer?

BEGRUNNELSE:

Klimatoppmøter, som toppmøtet i Davos og andre tilsvarende møter hvor verdenslederne møtes for å redde verden, utløser store mengder utslipp for å samle eliten, slik at de har en arena for å lage regelsett for vanlige folk. Disse møteplassene virker å vokse år for år. Det er av interesse å vite hvor mange Norge er representert med fra Regjering, regjeringsapparatet og Storting i år, kontra tidligere år.

Svar:

FNs klimakonferanse (COP 27) er et viktig møte for å støtte opp om sterkere global innsats mot klimaendringene, gjennom utslippsreduksjoner, klimatilpasning og annen støtte til utviklingsland. I lys av de utfordrende internasjonale rammebetingelsene er det spesielt viktig at det internasjonale klimasamarbeidet fortsetter, og at COP 27 blir vellykket. Verden er ikke i rute til å begrense den globale temperaturøkningen til 1,5 grader. Norsk hovedlinje for møtet har derfor vært å arbeide for at 1,5 graders-målet fortsatt holdes innen rekkevidde og at beslutningene som tas på COP 27 støtter opp om dette.

I forkant av de årlige klimaforhandlingene oppnevnes den norske forhandlingsdelegasjonen av utenriksministeren. Personene som oppnevnes har myndighet til å

representere Norge i klimaforhandlingene. Delegasjonen som ble oppnevnt 28. oktober for Sharm El Sheikh er på 31 personer. I tillegg deltar det personer som ikke forhandler, men som deltar pga. klima- og skoginitiativet, arbeidsstøtte, sikkerhet, kommunikasjon og fra den norske ambassaden i Egypt. Energi- og miljøkomiteen fra Stortinget deltar med 9 personer.

Antall oppnevnte personer i delegasjonene har vært stabil de siste årene. For Glasgow i 2021 og Madrid for 2019 var antall oppnevnte personer i delegasjonen henholdsvis 27 og 30.

Delegasjonen bruker rutefly for å komme til Sharm El Sheikh. Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO) har utviklet en metode for å beregne CO₂ utslipp fra flyreiser. Metoden bruker data for flytyper, rutespesifikk informasjon, hvor fulle flyene er og mengde last som fraktes. Den norske delegasjonen har brukt ulike reiseruter. Et gjennomsnitt av to av rutene som har blitt brukt (mellomlanding i Istanbul eller København og Kairo) tilsier at en tur/retur reise medfører et utslipp på i underkant av 700 kg CO₂. ICAOs kalkulator beregner de direkte utslippene av CO₂ og har ikke med de indirekte effektene som følge av utslipp av partikler eller effekten av utslipp i høyere luftlag.

Jeg er enig i at det er viktig å begrense klimagassutslippene knyttet til internasjonale møter. Samtidig er klimatoppmøtene avgjørende møter for at verden skal samarbeide for å møte klimautfordringene. I det arbeidet skal Norge delta.

SPØRSMÅL NR. 390

Innlevert 13. november 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 17. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at lønnsinndrivelse for arbeidstakere som ikke får utbetalt lønn eller feriepenger fra arbeidsgiver bør være en del av ordningen med fri rettshjelp, og vil statsråden sørge for at det tas med i ny lov om rettshjelp når den legges frem våren 2023?

Svar:

Rettsjelputvalget har i NOU 2020: 5 Likhhet for loven - lov om støtte til rettshjelp foreslått en reform av rettsh-

jelpordningen og en ny lov om rettshjelp. Rettsjelputvalgets forslag er omfattende. Ett av forslagene er å gjøre saker om lønnsinndrivelse til et prioritert saksområde i rettshjelploven.

Departementet jobber med å styrke rettshjelpordningen for befolkningen, herunder ved å følge opp høringen av forslag i Rettsjelputvalgets utredning. Det arbeides med en lovproposisjon frem mot våren 2023.

SPØRSMÅL NR. 391**Innlevert 13. november 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 23. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Regjeringen foreslår å innføre en grunnrenteskatt i form av en kontantstrømskatt hvor staten overtar 40 prosent av alle fremtidige kontantstrømmer i norsk oppdrett av laks og ørret.

Kan det gis en oversikt over hvilke andre land som har innført en slik skatt på noen del av sin matproduksjon, og hvilket nivå denne skatten ligger på i disse landene?

Svar:

Forslag om grunnrenteskatt på havbruk er sendt på høring med høringsfrist 4. januar 2023. I utformingen av grunnrenteskatten har regjeringen lagt vekt på å skjerme små aktører. Dette gjennomføres ved at det gis et bunnfradrag på mellom 54 mill. kroner og 67,5 mill. kroner som anslagsvis dekker en produksjon på mellom 4 000 og 5 000 tonn. Grunnrenteskatten anslås på usikkert grunnlag å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget.

Norge er rikt på naturressurser som olje og gass, vannkraft, fisk og fjorder. De norske fjordene gir svært gode forhold for å dyrke og høste marine ressurser. Grunnrenteskatter som innføres i tilknytning til slike næringer nyter stor legitimitet, fordi den høye avkastningen skriver seg fra ressurser som tilhører det norske samfunnet. Dette gjelder uavhengig om grunnrenten oppstår i tilknytning til olje, gass eller vannkraft, eller i tilknytning til produksjon av laks i merder. Prinsippet om at fellesskapet skal ha en andel av avkastningen ved utnyttelsen av fellesskapets naturressurser, har tjent Norge godt. Uten dette ville vi i dag ikke hatt Statens pensjonsfond. Riktig utformede grunnrenteskatter på stedbundne ressurser vil videre virke nøytralt. Dette innebærer at grunnrenten kan ilegges høy skatt uten at det svekker selskapenes investeringsintensiver. Dermed kan andre og mer vridende skatter reduseres.

Finansdepartementet kan ikke gi en fullstendig oversikt over skattlegging av matproduksjon i andre land. INOU 2019: 18 Skattlegging av havbruksvirksomhet redegjorde Havbruksskatteutvalget for internasjonale konkurranseforhold, herunder i Chile, Canada, Storbritannia og på Færøyene.

Innehavere av oppdrettstillatelser i Chile må betale en årlig konsesjonsavgift. Avgiften utgjør enten 2 eller 20 UTM per hektar. UTM er en administrativt fastsatt størrelse som tilsvarer et beløp i chilenske pesos. 1 UTM utgjør i 2022 omtrent 670 kroner. Et oppdrettsanlegg utgjør

omtrent 10 hektar. Dette betyr at et oppdrettsanlegg med en konsesjonsavgift på 20 UTM betaler om lag 134 000 kroner per år.

I Storbritannia er oppdrettselskapene er gjenstand for såkalt «seabed lease» til Crown Estate Scotland, en slags leiekostnad som beregnes på grunnlag av vekt for sløyd fisk. Gjeldende beløp er 27,5 pund per tonn. Anlegg knyttet til de ytre øyene (ytre Hebridene, Orknøyene og Shetland) får en reduksjon i leiekostnadene på 10 prosent for å kompensere for høyere produksjonskostnader. Inntektene fra leieavgiften utgjør om lag 5 millioner pund per år, noe som tilsvarer omtrent 60 millioner kroner (18.11.2022).

Ifølge Miljø- og Erhvervsministeriet på Færøyene er havbruksnæringen på Færøyene pålagt en særskilt statlig avgift på oppdrett. Avgiftsgrunnlaget er månedlig slaktevekt (sløyd) multiplisert med gjennomsnittlig spotmarkedspris hos Fish Pool. Avgiftssatsen varierer avhengig av prisen. I tabell 1 under fremgår avgiftssatsene som er foreslått for 2023.

Tabell 1 Avgift på oppdrettslaks på Færøyene. Per kilo sløyd fisk i prosent. Forslag til satser for 2023.

Gjennomsnittlig månedlig spotpris på Fish Pool i danske kroner (DKK)	Avgiftssats
Under 39,15 DKK	0,5 pst.
39,15–44,15 DKK	2,5 pst.
44,15–54,15 DKK	5 pst.
54,15–69,15 DKK	7,5 pst.
Over 69,15 DKK	10 pst.

Avgiften gjelder for oppdrett av laks. Forslaget antas å gi et proveny på 330 millioner danske kroner i 2023. Omregnet til norske kroner utgjør dette om lag 465 millioner (18.11.2022).

SPØRSMÅL NR. 392**Innlevert 13. november 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 17. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor mye har skattebetalerne tjent eller tapt på de aksjene i Aker Solutions som nylig ble solgt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål om skattebetalerne har tjent eller tapt på statens engasjement i Aker Solutions (Dokument nr. 15:302 (2022-2023)). Statsråden har ikke besvart spørsmålet som ble stilt, derfor prøver jeg igjen.

Det bes om en beregning på det antallet aksjer som staten nettopp har solgt. Det er forståelig at det ikke vil være mulig å beregne gevinst eller tap på aksjer som ennå ikke er solgt - men det er altså ikke det det bes om her.

Svar:

Statens ved Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) eierskap i holdingselskapet Aker Kværner Holding AS (op-

prinnelig Aker Holding AS) ble avviklet den 22. desember 2020. NFD ble da direkteeier i fire børsnoterte selskaper: Aker Carbon Capture AS, Aker Offshore Wind AS, Akastor ASA og Aker Solutions ASA. Inngangsverdiene for disse aksjene i statens kapitalregnskap ble satt til børskurs (sluttkurs) den dagen.

Inngangsverdi for Aker Solutions ASA den 22. desember 2020 var 16,65 kroner pr. aksje. Staten solgte om lag 30,1 million aksjer den 3. november 2022 for 39,30 kroner pr. aksje. Dette utgjør en samlet verdistigning på ca. 680 millioner kroner for de solgte aksjene, dvs. en verdiøkning på 136 prosent i perioden staten har vært eier av disse aksjene.

Jeg viser for øvrig til mitt forrige svarbrev datert 10. november 2022 og omtalen av kjøp av aksjer i Aker Holding AS og de etter hvert etterfølgende endringer i den opprinnelige selskapsstrukturen.

SPØRSMÅL NR. 393**Innlevert 13. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 22. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er gjennomsnittlige livsløpskostnader ved mottak av flyktninger?

BEGRUNNELSE:

Tidligere har beregninger vist at livsløpskostnadene per flyktning har vært på hele 19,3 millioner kroner. Det har medført at mottak av f.eks. 3 000 kvoteflyktninger påfører nåværende og fremtidige generasjoner skattebetalere nesten 58 milliarder kroner i livsløpskostnader.

Tallet vil variere veldig da flyktninger som kommer er forskjellige og enkelte integreres langt bedre enn andre. Det er derfor ønskelig å få oppdaterte tall og gjerne brutt ned på landbakgrunn og fordelt på om de kom som

asylsøker, kvoteflyktning eller ved familiegjenforening. En kan ikke bare se på kostnadene de første årene en bor i Norge, for mottak av flyktninger vil ha konsekvenser for samfunnet på lang sikt og det er da viktig at en også vet de økonomiske konsekvensene før en forplikter samfunnet til potensielt enorme kostnader. Slike økonomiske konsekvenser av langtidsvirkningene blir grundig beregnet på andre politikkområder som f.eks. fremtidige kostnader endringer i pensjonssystemet vil medføre.

Dette er viktig slik at en kan foreta opplyste politiske prioriteringer mellom antallet en ønsker å ta imot, opp mot heller å hjelpe flere i nærområdene, men også opp mot andre viktige politiske oppgaver som samferdsel, helse, eldreomsorg, forsvar, politi etc.

Svar:

I beregningen av livsløpskostnader per flyktning er det tatt utgangspunkt i gjennomsnittsanslag for netto overføringer fra det offentlige til personer med ulik landbakgrunn, slik de ble beregnet i Perspektivmeldingen 2022, jf. for eksempel tabell 7.3 i meldingen.

I gjennomsnitt skjer det en overføring fra den enkelte til offentlige budsjetter i yrkesaktiv alder, mens overføringen går motsatt vei for unge og gamle. I gjennomsnitt for befolkningen er overføringene noe høyere enn innbetalningene fra skatter og avgifter. Det er mulig når under-skuddet kan dekkes av inntekter fra Statens pensjonsfond utland.

De fleste innvandrerne kommer til Norge i en alder der yrkesdeltakelsen normalt er høy og der skolegang og utdanning langt på vei er tilbakelagt. Innvandrere som kommer raskt i jobb, vil derfor kunne bidra gunstig til statsfinansene. Etter hvert som innvandrerne blir eldre, vil nettobidraget til offentlige budsjetter avta, slik vi også ser for resten av befolkningen. For innvandrere med svak tilknytning til arbeidsmarkedet, vil nettobidraget til offentlige finanser kunne være negativt. Dette skyldes også lavere lønn for disse gruppene.

Basisalternativet i Perspektivmeldingen 2021, hvor inndekningsbehovet i offentlige finanser frem mot 2060

anslås til 5,6 pst. av fastlands-BNP, bygger på hovedalternativet i Statistisk sentralbyrås befolkningsfremskrivninger fra 2020 med en årlig netto innvandring på om lag 10 000 personer. Dersom en legger til grunn et alternativt forløp med høyere innvandring, hvor nettoinnvandringen øker til 26 000 personer i 2060, vil betydningen for inndekningsbehovet være relativt beskjeden. Det reflekterer betydningen av mer gunstig alderssammensetning av befolkningen, selv om livsløpskostnadene - avhengig av landbakgrunn - for den enkelte innvandrer kan ha et visst omfang.

De beregnede livsløpskostnadene for norskfødte og innvandrere er basert på gjennomsnittsbetraktninger. For flyktninger vil det som regel i tillegg påløpe særskilte utgifter knyttet til mottak, bosetting og integrering inntil de første seks årene av oppholdet i Norge. Med utgangspunkt i beregninger referert i tabell 3.6 i Perspektivmeldingen 2017, kan de særskilte tilleggsutgiftene de 6 første årene av oppholdet i Norge anslås til 1,3 millioner 2022-kroner for asylsøkere som er 18 år eldre ved ankomst til Norge. For enslige yngre asylsøkere eller flyktninger vil kostnader til bosetting og opplæring trekke opp kostnadene. Dette vil i mindre grad være tilfellet for yngre flyktninger som kommer sammen med foreldre.

SPØRSMÅL NR. 394

Innlevert 11. november 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 17. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Viser til maktmiddelutvalgets rapport, og utvalgsleders egne gjennomføringer av spørreundersøkelser.

I hvilken grad vil regjeringen bruke disse spørreundersøkelsene i sin vurdering av om det skal innføres generell bevæpning av politiet?

BEGRUNNELSE:

Mandag 7. november la maktmiddelutvalget frem en utredning. Der har flertallet gått inn for en anbefaling om at norsk politi skal bevæpnes permanent. Flertallet besto av fire politiansatte i tillegg til utvalgsleder, professor og tidligere politihøyskolelærer Pål Arild Lagestad. I etterkant av fremleggelse har det kommet frem at to spørreundersøkelser laget av utvalgsleder selv, og delt på hans

sosiale medier og e-post, er en del av grunnlaget for anbefalingen om bevæpning.

Den ene undersøkelsen sendte han til kolleger og tilfeldig utvalgte politifolk. Det var svært få respondenter på begge spørreundersøkelsene som ble sendt ut, spørreskjema nummer 2. mottok kun svar fra 22 % av deltakerne, men dette hindret allikevel ikke utvalget i å bruke svarene som faglig vitenskapelig grunnlag i sin utredning. Utvalgsleder forklarer at undersøkelse nummer 1. ble lagt ut i sosiale medier fordi de «ikke hadde tid» til å sende den ut til ett mer tilfeldig utvalg.

Mindretallet i utvalget har pekt på at de er sterkt kritiske til spørreskjemaene og de påpeker at utredningen har metodiske svakheter.

Om norsk politi skal bevæpnes eller ikke er en stor beslutning. Da trengs det forskningsbaserte og represent-

ativ data for å ta en slik beslutning. Det er derfor svært oppsiktsvekkende at undersøkelser som ikke kan karakteriseres som representative og som er gjennomført i hastverk brukes som faglig grunnlag for en slik beslutning.

Mindretallet mente at man ikke kunne bruke undersøkelsene i det hele tatt, fordi de ikke kunne svare på det man lurte på. Mindretallet påpeker at:

«enten så tilfredsstillende undersøkelsen de vitenskapelige kriterier som gjelder, og da kan man bruke den, eller så gjør den det ikke, og da bruker man den ikke. Da kan man ikke trekke slutninger fra den. Det er ingen mellomting når det er tale om så mange metodiske og substansielle mangler som her.»

I forskningsbaserte undersøkelser så skal utvalg trekkes tilfeldig for å sikre et representativt grunnlag, dette har ikke skjedd i dette tilfellet. At utvalg baserer seg på slikt faktagrunnlag kan i stor grad bidra til å svekke tilliten til slike utvalg når kunnskapsgrunnlaget blir henta inn på en useriøs måte.

Svar:

Maktmiddelutvalgets rapport skal sendes på alminnelig høring. Etter høringsrunden vil regjeringen komme tilbake til hvordan rapporten skal følges opp. Regjeringen vil gjøre en helhetlig vurdering av utvalgets anbefalinger, sett i lys av høringsinstansenes innspill.

SPØRSMÅL NR. 395

Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 21. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Tilskuddsordningen for 2023 til organisasjoner innen rus, psykisk helse og voldsfeltet er ennå ikke utlyst, men i utkastet til regelverk kreves det blant annet at organisasjonen er «medlems basert» noe som utelukker Pårørendesenteret.

Vil helseministeren sørge for en tilskuddsordning som er fleksibel nok til at viktige tilbud kan få midler til videre drift, og hvordan vil statsråden sikre forutsigbarhet slik at organisasjonene vet om forutsetningen for drift gjennom tilskuddsmidler er til stedet i planleggingen av 2023?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett fjernet øremerkede midler fra en rekke institusjoner innen rus og psykisk helse. Disse henvises til å søke om midler fra en felles tilskuddsordning, som dessuten er kuttet i budsjettet. Dette har ført til stor uro i mange organisasjoner som opplever det vanskelig å planlegge framover, når de ikke vet om de vil få midler neste år. De opplever også at kritisk personale velger å slutte på grunn av den manglende forutsigbarheten.

Det er også flere som har reagert på at omleggingen gjøres uten tilstrekkelig dialog med organisasjonene selv.

Da statsbudsjettet ble lagt fram, ble det gitt informasjon om at tilskuddsordningene skulle komme raskt, og at

tilsagn skulle kunne gis tidlig i 2023. Så langt, i midten av november, er tilskuddsordningen enda ikke lyst ut, og det foreløpige utkastet til regelverket som er til behandling i HOD rapporteres å inneholde kriterier som vil utelukke viktige tilbud, som for eksempel Pårørendesenteret, som gir støtte til pårørende.

Svar:

Regjeringen tok et viktig grep for å gjøre statlige tilskuddsordninger både mer rettferdige og forutsigbare i forslag til statsbudsjettet. Forslaget skal også sikre at vi bruker samfunnets ressurser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte.

På bakgrunn av budsjettforslaget foretar Helsedirektoratet nå nødvendige revideringer og utarbeider nye regelverk for ordninger over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

For spørsmål om prosesser og veiledning om hvilke tilskuddsordninger som ulike aktører kan søke på, henviser jeg til Helsedirektoratet som tilskuddsforvalter.

SPØRSMÅL NR. 396**Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 22. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor mye penger har Skatteetaten brukt på metaverset “Decentraland”, herunder til konsulentkjøp fra EY og andre, og hvor mange innbyggere har tatt kontakt med Skatteetaten gjennom Decentraland så langt?

BEGRUNNELSE:

I en nettartikkel i NRK (13.11.22) fremgår det at Skatteetaten har kjøpt en digital tomt i metaverset Decentraland sammen med konsulentbyrået EY. Her kan avatarer i Decentraland få informasjon fra Skatteetaten, ifølge NRK.

Svar:

Skatteetaten har behov for å holde seg oppdatert om mulighetene og truslene som ligger i ny teknologi. De siste skattemeldingstallene viser at mange nordmenn eier digitale verdier, herunder i virtuelle plattformer kalt metaverse. Etaten har behov for å forstå hvordan det skapes verdier i slike miljøer ettersom de digitale verdiene kan være skattepliktige.

Metaverse er en betegnelse på en virtuell plattform som er utviklet for å ha sosial interaksjon på internett. Metaverse er fortsatt ganske nytt, men benyttes i dag blant annet til virtuelle spill, være sosial og arbeide. Mange av de største spillene i dag er en del av et metaverse. Det tilbys ulike tjenester i metaverse som for eksempel kundeser-

vice, merkevarebygging, opplæring, eventer, møter, salg og detaljhandel/handel. Flere av metaversene har en kobling til virtuell valuta og i noen metaverse brukes NFTer (Non-Fungible Tokens) for omsetning inne i metaverset. Flere selskaper har også begynt å bruke metaverse som en rekrutteringsplattform for å komme i dialog med yngre teknologer.

Sammen med Brønnøysundregistrene tester nå Skatteetaten ut informasjonstjenester i metaverset Decentraland ved å dele informasjon om digitale eiendeler og hvordan disse skal innrapporteres. Veilederne om kryptovaluta som etaten har publisert i Decentraland er gjenbruk av informasjon som allerede ligger på www.skatteetaten.no. Brønnøysundregistrene deler informasjon om selskapsetablering. Skatteetaten har ikke tilgang til brukertall på denne tjenesten.

Skatteetaten opplyser at etatens samlede ressursbruk på dette samarbeidet har vært tre dagsverk og at den ikke har noen direkte kostnader. Kostnadene til utvikling og leie av tomt i metaverset dekkes av Brønnøysundregistrene, som inviterte Skatteetaten til å delta i prosjektet. I artikkelen stortingsrepresentant Farahmand viser til, har Brønnøysundregistrene opplyst at deres kostnader til samarbeidet er i underkant av 100.000 kroner.

Jeg er forkjemper av en offensiv og lærevillig offentlig sektor, og mener det er positivt at også offentlige etater gjør eksperimenter som dette så lenge kostnadene holdes moderate.

SPØRSMÅL NR. 397**Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 23. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Alle som er i behov av hjelpemidler skal sikres lik tilgang til dette.

Hvordan vil statsråden sikre at alle i Telemark ivaretas når hjelpemiddelsentralen ikke lengre er i fylket?

BEGRUNNELSE:

NAV Hjelpemiddelsentral i Telemark flyttes til Vestfold, og selv om fylket nå oppløses så vil ikke sentral i Skien prioriteres. Lokale politikere, ordførere, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, eldrerådet og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne med flere protesterer.

Tilgang til hjelpemiddelsentral er avgjørende for de som er i behov av dets tjenester. Ved sentralen finner man spesialkompetanse som har ansvar for å tilrettelegge, ha opplæring for kommunene og utfører reparasjoner i tillegg til å være et ressurs og kompetansesenter.

NAV Hjelpemidlers leder uttaler at man har hatt en lang og grundig prosess med brukerorganisasjonene og kommunene, noe tilbakemeldinger typer på ikke stemmer. Det vil derfor være behov for en gjennomgang av mulige konsekvenser ved en slik avgjørelse.

Mange uttrykker bekymring for at deres tilbud reduserer, og at det vil gå ut over brukere og deres pårørende i Telemark som har lange avstander.

Svar:

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging bistår brukere med tilrettelegging og tilpasning av fysiske hjelpemidler. Hjelpemiddelsentralene bistår også kommuner, arbeidsgivere og andre samarbeidspartnere med rådgivning, veiledning, opplæring og tilrettelegging. I tillegg har hjelpemiddelsentralene et forvaltningsansvar. Det innebærer både å sikre at hjelpemidler som lånes ut tildeles etter folketrygdens regler og å ha god økonomistyring i formidlingen av hjelpemidler.

Som jeg svarte representanten Hoksrud og representanten Drevland Lund på spørsmål om den vedtatte samlokaliseringen av hjelpemiddelsentralene i Vestfold og Telemark, er det kommunen som er førstelinjen for brukere med et hjelpemiddelbehov. Det er kommunen som i de aller fleste saker kartlegger brukerens behov, og det er et fåtall brukere som trenger å møte til konsultasjon og fysisk utprøving ved en hjelpemiddelsentral. Dersom

brukerne har mer komplekse behov, håndteres dette av hjelpemiddelsentralens ansatte, i samarbeid med kommunens ansatte. Hjelpemiddelsentralen har tett dialog med kommunene og vil ofte i slike saker yte ambulerende tjenester ute i de kommunene der det er nødvendig.

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging, som nå er lokalisert i Sandefjord og i Skien, har de siste to-tre årene arbeidet for en samlokalisering av enhetene i nye og felles lokaler. Eksisterende lokaler er ikke i tilstrekkelig grad egnet til å ivareta behovene i en fremtidsrettet enhet. Sentralene har i tillegg til ordinært kontorareal behov for vesentlige mengder verksted-, lager- og oppstillingsareal som de nå vil få i det planlagte kombinasjonsbygget. Leiekontraktene for begge nåværende lokaler går ut i 2023. Etter en omfattende anskaffelsesprosess er det inngått leiekontrakt om et nytt bygg i Larvik med innflytting høsten 2023.

I stor grad distribuerer sentralene hjelpemidler til mottakssteder i den enkelte kommune. I utredningen som ligger til grunn for samlokaliseringen, transporterer NAV Hjelpemidler og tilrettelegging i Vestfold og Telemark ca. 90.000 hjelpemidler til kommunale mottakssteder i regionen. Brukerne får i det alt vesentligste utlevert hjelpemidlene fra kommunen eller ved direkte utkjøring fra sentralene.

Fullmakt til å beslutte organisering og lokalisering av Arbeids- og velferdsetaten er lagt til Arbeids- og velferdsdirektoratet etter NAV-loven § 3 annet ledd. NAV Hjelpemidler og tilrettelegging har gjennomført en omfattende utredning og vurdering av hvordan hjelpemiddelsentralen fremover kan gi et best mulig tilbud til både brukere, kommuner og samarbeidspartnere.

SPØRSMÅL NR. 398

Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 18. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva mener statsråden om å eventuelt utvide fleksibiliteten i arbeidsmiljøloven med tanke på sesongarbeidere i landbruket så lenge krav til pauser og arbeidsforholdene for øvrig er ivaretatt, og har statsråden forståelse for at det for sesongarbeidere som arbeider i korte perioder kan være positivt å få jobbe flere timer i uken dersom de selv ønsker det?

BEGRUNNELSE:

Gjennom sommeren har debatten om arbeidstid for sesongarbeidere i landbruket fått mye oppmerksomhet. Flere enkeltbønder, Gartnerhallen og NHO Mat viste til at arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser kan oppleves begrensende for bønder som leier inn sesongarbeidere fra utlandet. Produsenter har både et stort behov for arbeidskraft i en kort og intens sesong, og har også ar-

beidere som ønsker å jobbe mest mulig. Bonde Gjermund Kristoffersen ved Elstøen Gartneri AS er en av Norges største salatprodusenter ved Tyrifjorden og viser i avisen Nationen til at arbeidsmiljøloven ikke er tilpasset et sesongbasert norsk landbruk, og etterlyser en debatt om muligheten til å kunne jobbe utover de timene regelverket tillater i dag. Landbruket er i en særstilling når det kommer til sesongarbeid. Mye arbeid må gjøres på kort tid i oppholdsvær. Man er presset på tid og har et stort behov for intensivt arbeid i korte perioder. Arbeidskraft reiser langt, med ett formål for øyet; å arbeide mest mulig på kortest mulig tid. Da er det ikke nødvendigvis mye fritid og ufrivillig lediggang som er behovet for den enkelte arbeidstaker akkurat i disse tilfellene.

Svar:

Jeg har forståelse for at sesongarbeidere har et ønske om å jobbe mye i de periodene sesongen varer, for å oppnå en høy inntekt på en kort sesong. Samtidig er det viktig at hensynet til helse, sikkerhet og velferd ivaretas.

Arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven skal sikre at arbeidstakerne ikke utsettes for unødige helsemessige eller sosiale belastninger og at det er mulig å ivareta sikkerhetshensyn. Loven har derfor regler om arbeidstidens daglige og ukentlige lengde og når på døgnet arbeidstiden kan plasseres. Det er dessuten et grunnleggende krav at arbeidstidsordningene skal være forsvarlige.

Arbeidsmiljøloven åpner for gjennomsnittsberegning av arbeidstid, som innebærer at man jobber lengre noen dager og perioder for å ha kortere arbeidstid på andre dager eller flere dager fri etterpå. Slike innarbeidingsordninger er ofte ønsket av utenlandske arbeidstakere, som da kan få lengre friperioder hjemme. Avtale om gjennomsnittsberegning kan inngås individuelt med den enkelte arbeidstaker, lokalt med tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale, eller avtales sentralt mellom arbeidsgiver og fagforening med innstillingsrett. Arbeid-

stilsynet kan også gi tillatelse til tilsvarende ordninger i virksomheter hvor det ikke er avtale.

Hvor langt disse ordningene kan fravike de vanlige reglene om arbeidstid, avhenger av hvilket nivå avtalen inngås på. Ved avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver kan ikke den alminnelige arbeidstiden overstige ti timer i løpet av 24 timer og 48 timer i løpet av sju dager.

Ved lokal avtale mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale, er grensene 12,5 timer arbeid per dag og 48 timer i uken. Slik lokal avtale krever ikke at de lokale tillitsvalgte er medlem av et fagforbund, det er tilstrekkelig med en såkalt husforening/ lokal klubb. Grensen på 48 timer i uken kan gjennomsnittsberegnes over en periode på åtte uker, men kan ikke overstige henholdsvis 50 eller 54 timer i noen enkelt uke. De aller mest omfattende ordningene må avtales med fagforening med innstillingsrett. Dette bygger særlig på styrkeforholdet mellom partene, og ansvaret for å gjøre en helhetsvurdering av om arbeidstidsordningen er forsvarlig.

Arbeidsgiver kan også pålegge overtid dersom vilkårene for dette er oppfylt.

Jeg mener dagens regler gir stor fleksibilitet totalt sett, og ser ikke et behov for å utvide denne for sesongarbeid i landbruket. Ordningen med gjennomsnittsberegning gjør det mulig å ivareta både hensynet til arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd og virksomhetenes behov for en rasjonell drift.

I tillegg kan det være på sin plass å minne om at det har vært flere eksempler på at bransjen dessverre er utsatt for sosial dumping, og vi har sett store utfordringer med at aktører innenfor landbruket bryter regelverket rundt utenlandske sesongarbeidere relatert til arbeidskontrakter, lønn og innkvartering, men også ulovlige arbeidstidsordninger. Dette tilsier forsiktighet med å åpne for arbeidstidsordninger med meget lange arbeidsdager og arbeidsuker uten at tillitsvalgte eller Arbeidstilsynet er involvert.

SPØRSMÅL NR. 399

Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 22. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden revurdere adgangen strømsalgsselskaper har til å tilby variable strømavtaler på forbrukermarkedet?

BEGRUNNELSE:

Det har vært gjentatte saker med useriøse strømavtaler på forbrukermarkedet. Kombinert med aggressiv markeds-

føring har dette skapt et svært uoversiktlig marked for den enkelte forbruker. Særlig har de variable avtalene vist seg å være krevende for den enkelte å forstå rekkevidden og konsekvensene av. Denne representanten mener derfor det er på høy tid at forbrukerministeren varsler at hun vil se på regelverket på nytt med formål om å begrense adgangen til å tilby variable avtaler.

Svar:

Som forbrukarminister arbeider eg for å sikre ein ryddig straummarknad med effektiv priskonkurranse som kjem forbrukarane til gode. Eg er einig med representanten i at variable straumavtalar kan vere krevjande for forbrukarane å forstå rekkevidda og konsekvensane av

Olje- og energiministeren og eg har fastsett naudsynte endringar i prisopplysingsforskrifta og forskrift om kraftomsetjing og nettenester for å sikre ein meir velfungerande sluttbrukarmarknad for straum. Regjeringa har med dette stramma til krav knytt til kva opplysingar om pris, varigheit og avtaletype som straumselskapa skal gi ved marknadsføring. I tillegg har vi dobla varslingsfrista som bransjen må halde før dei endrar pris eller andre avtalevilkår. Dette skal gi forbrukarane betre tid til å områ seg når straumselskapa endrar avtalen. Det er no også plikt til å vise til straumprisportalen til Forbrukarrådet, www.strømpris.no. Samstundes har Olje- og energiministeren fastsett nye krav til opplysingar som forbrukarane skal få på fakturaen. Fakturaen skal vere oversiktleg og enkel for forbrukaren å forstå. Regelverksendringane vart sett i verk 1. november.

Dei nye reglane vi har fastsett gjeld for alle avtaletypar, også såkalla standard variabel-avtalene som representanten nemner. Reglane sikrar større gjennomsiktigheit slik at forbrukaren får betre informasjon om avtaletype og pris. Dei skal òg sørge for at forbrukaren får betre høve til å avgjere om ein slik avtale er den som passar han eller ho best. Varslingsfrista før endringar i pris og avtale kan gjerast blir dobla, frå 14 til 30 dagar. Dette vil bidra til at avtalene blir meir føreseielege. Varslingane skal òg bli meir synlege ved at forbrukarane skal bli varsla på SMS og at varslinga ikkje skal blandast saman med annan informasjon.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vil handheve reglane om straumfakturaen medan Forbrukartilsynet fører tilsyn med reglane etter marknadsføringslova og prisopplysingsforskrifta. Desse har stor merksemd på marknaden og følgjer nøye med på korleis straumselskapa følgjer opp regelendringane. For å få til ein velfungerande og effektiv straummarknad er det difor viktig at Forbrukartilsynet og RME held fram med eit godt samarbeid om tilsyn med marknaden slik at selskapa følgjer reglane.

Det er berre om lag tre veker sidan dei nye regelendringane vart sett i verk. Eg meiner at vi først må sjå korleis dei nye reglane verkar før vi tar ytterlegare grep. Tidlegare

faglege utgreiingar har ikkje tilrådd eit forbod mot ein-skilde avtaletypar. Å forby variable straumavtaler er eit inngrep i marknaden som kan bli aktuelt, men det må eventuelt utgreiast først.

Eg er oppteken av at forbrukarane skal ha best mogleg oversikt over pris og vilkår i si eiga avtale, slik at dei kan samanlikna med dei andre avtalane som straumselskapa tilbyr og finne den beste. I statsbudsjettet for 2023 har regjeringa sett av to mill. kroner for å styrkje arbeidet med den offentlege straumprisportalen, strømpris.no, som Forbrukarrådet forvaltar på oppdrag frå Barne- og familiedepartementet. Tenesta gir oversikt over alle avtalane i marknaden, og gir forbrukarane høve til å finne den beste straumavtalen. Forbrukarrådet har også nytta portalen til å finne ulike utfordringar med straummarknaden og ein del straumavtalar.

Straumbransjen har ein jobb å gjere med å sørge for at dei har forbrukarane sin tillit ved å lage forbrukarvenlege avtaler. Eg forventar at bransjen opptrer ryddig og etterretteleg i møte med forbrukarane, særleg i ei tid der mange er uroa for aukande prisar.

SPØRSMÅL NR. 400**Innlevert 14. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 21. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når og hvordan vil regjeringen følge opp strømnnettutvalgets rapport, NOU 2022: Nett i tide, og den avsluttede høringsrunden?

BEGRUNNELSE:

Høringsfristen for strømnnettutvalgets rapport var 30. september 2022. Allerede har regjeringen varslet at de vil gi mer penger til energistyringsmaktene for å bygge ut mer kraft og å få en mer effektiv konsesjonsbehandling av strømnettet, ifølge regjeringen selv. Særlig det siste kan ses i sammenheng med den nevnte NOU-en, men rapporten inneholder langt flere analyser og konklusjoner som burde føre til en bredere politisk behandling og debatt.

Svar:

Vi trenger mer strømnnett, og vi trenger det raskt. Jeg kan forsikre om at departementet er i gang med oppfølging av NOUen, og vi har allerede iverksatt tiltak som vil bidra til å redusere tiden det tar å konsesjonsbehandle nettanlegg.

Jeg har blant annet bedt NVE om kontinuerlig å vurdere om det er mulig å forenkle myndighetsbehandlingen, herunder å videreutvikle et hurtigspor for små og/eller enkle saker. NVE er i gang med å oppdatere flere av

sine veiledere, og departementet har bedt NVE om å etablere en sektorveileder for samfunnsøkonomiske analyser av nettanlegg. Gode veiledere er viktige for at aktørene skal kunne utarbeide gode konsesjonssøknader, som er en forutsetning for rask behandling.

Det mest effektive tiltaket for en raskere konsesjonsbehandling er økte ressurser. Regjeringen har derfor foreslått en historisk styrking av energimyndighetene i Prop. 1 S (2022-2023). Dette kommer på toppen av styrkingen av saksbehandlingskapasiteten og digitaliseringssarbeidet i NVE i inneværende års budsjett. Saksbehandlingskapasiteten i NVE er foreslått styrket med 30 mill. kroner for å redusere køen av konsesjonssaker og legge til rette for en effektiv behandling av nye konsesjonssøknader. I tillegg er NVEs arbeid med digitalisering av konsesjonsprosessene og kraftsystemutredninger som brukes til planlegging av strømnettet foreslått styrket med 30 mill. kroner. Også kapasiteten i Olje- og energidepartementet er foreslått styrket for å møte de økte oppgavene med konsesjonsbehandling.

Samtidig er flere av anbefalingene fra utvalget og høringsinstansene av en slik art at de må vurderes nærmere før regjeringen beslutter et videre løp. Departementet er godt i gang med disse vurderingene og prioriterer dette arbeidet høyt.

SPØRSMÅL NR. 401**Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 22. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Lovendringene i barnehageloven § 7 a om selvstendig rettssubjekt, er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset skattefrie ideelle stiftelser.

Kan statsråden gjøre rede for hvordan implementering av ny lov forløper for stiftelsene, om det er aktuelt med justeringer for disse, og i hvilken grad stiftelsene får veiledning fra KD?

Svar:

Kravet om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt vil gjelde for alle private barnehager som ikke er omfattet av den vedtatte unntaksregelen, jf. Prop. 82 L (2021-2022) Endringer i barnehageloven (selvstendig rettssubjekt, forbud mot annen virksomhet, meldeplikt m.m.) og Innst. 403 L (2021-2022).

Tilskudd og foreldrebetaling utbetales til den enkelte barnehage og kravene til bruk av disse midlene gjelder

også for den enkelte barnehage. For at det skal være mulig å få innsyn i bruken, må det være fullt tilgjengelig regnskapsinformasjon for den enkelte barnehage. Den nye reguleringen skal sikre innsyn i hvordan barnehagene bruker tilskudd og foreldrebetaling og bidra til at disse midlene blir brukt i tråd med regelverket. Reguleringen omfatter derfor alle eierformer.

Jeg har forståelse for at overgangen til egne rettssubjekter kan være krevende for de private barnehagene. I omorganiseringen må barnehagene også ta hensyn til flere andre rettsområder, som for eksempel selskapsretten og skatte- og avgiftsreguleringer. Det er Utdanningsdirektoratet som har oppgaven med å veilede barnehagene om de nye kravene i barnehageloven. Direktoratet har brukt mye ressurser på å veilede barnehagene og har også dialog og samarbeid med Stiftelsestilsynet. Kunnskapsdepartementet har tett dialog med direktoratet om denne

oppgaven og bistår også med nødvendige regelverk-savklaringer knyttet til barnehageloven.

Jeg viser også til at regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av regelverket for styring og finansiering av barnehagesektoren i løpet av 2023. I dette arbeidet utredes det blant annet på hvordan ideelle barnehager kan få bedre rammevilkår. Videre vil følgende merknad fra Innst. 403 L (2021-2022) bli fulgt opp i dette arbeidet:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, mener at ideelle organisasjoner og studentsamskipnader er i en særstilling, og at det i det videre arbeidet bør vurderes om hvordan regelverket kan tilpasses disse organisasjonenes særegenhet. Et eksempel på dette er at regelverket om eksisterende reguleringer av studentsamskipnader ivaretar intensjonen om åpenhet og mulighet for kontroll.»

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til regelverksendringer basert på denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 402

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 21. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Høringsrunden på NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt» ble avsluttet i sommer/ høst.

Kan helseministeren redegjøre for hvordan regjeringen nå arbeider med NOU-en og innspillene som er kommet inn i høringen, og også antyde når Stortinget kan forvente å få til behandling en helhetlig sak om BPA?

BEGRUNNELSE:

NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt» har skapt stort engasjement. Det er kommet mange høringsvar på høringen som departementet hadde, noe statsråden selv poengterer i et svar til Olaus Bollestad tidligere i høst. Det er flott at et slikt viktig tema skaper debatt.

Stadig vekk kommer det oppslag i media om ordninger som ikke fungerer godt nok. Eksempelvis skriver NRK og Aust-Agder blad om Tea som ikke får tilstrekkelig med BPA til å kunne leve en hverdag på lik linje med sine venner. Vi får også innspill med bekymringer for at NOUen ikke vil føre til behandling i stortinget.

På denne bakgrunn ønsker jeg at ministeren redegjør for hvordan regjeringen nå behandler NOU 2021:11 og når stortinget kan forvente en helhetlig sak om BPA.

Svar:

NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt ble sendt på høring i mars 2022, med ordinær høringsfrist 1. juli i år.

Departementet har mottatt 187 høringsvar, hvor majoriteten av høringsvarene kommer fra kommuner, organisasjoner og ideelle aktører. Det er 92 kommuner som har avgitt uttalelse. Videre har departementet mottatt uttalelse fra 45 ulike organisasjoner og ideelle aktører.

Høringsvarene blir nå vurdert i departementet og vil være med på å danne grunnlag for videre oppfølging av utredningen.

«Selvstyrt er velstyrt» inneholder flere forslag av ulikt omfang. Som representanten kanskje er kjent med klarte ikke utvalget å komme frem til en flertallsinnstilling. Utredningen bekrefter på denne måten at BPA er en ordning som byr på sammensatte utfordringer. Dette gjenspeiles også tydelig i høringsvarene som trekker i ulike retninger.

Flere høringsinstanser påpeker at utvalgets helhetlige forslag er komplisert og krevende å forholde seg til. Videre stiller flere seg kritiske til kostnadsberegningene som er gjort, og mener forslaget som foreligger har større økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene enn det utvalget forespeiler. Det understrekes at det må

legges til grunn et realistisk kostnadsbilde for eventuelle endringer i ordningen. Andre instanser er av den oppfatning at mandatet inneholdt begrensninger som ikke åpnet for gode løsningsmodeller.

I forlengelse av dette ønsker derfor flere at det skal gjøres en tilleggsutredning for å vurdere konsekvensene av å flytte BPA ut av helselovgivningen og over til en statlig ordning.

BPA-organisering er en brukervennlig måte å yte tjenester på. Når den fungerer godt, bidrar den til økt

livskvalitet og selvstendighet hos brukeren. Samtidig må vi erkjenne at rettighetsfestingen av BPA utfordrer kommunenes rett til å organisere sine tjenester mtp. hva som er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Enkelte forslag i utredningen er svært omfattende og berører flere departementers ansvarsområder. Dette er følgelig et komplekst arbeid som også må tilpasses det øvrige arbeidet som skjer i de berørte departementene. Jeg kan derfor ikke nå fastslå når vi kan komme med et konkret forslag knyttet til BPA.

SPØRSMÅL NR. 403

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 25. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har samferdselsministeren eller andre i regjeringa godkjent at Aukra kommune får eidegdomsskatt i 20 år fram i tid med årleg beløp på 100 mill. kr, og er det overhode mulig å garantere noko som helst som går inn og overstyrer lokaldemokratiet i 5 nye valgperiodar i både Aukra kommune og fylkestinget 20 år fram i tid?

GRUNNGJEVING:

Møre og Romsdal fylkekommune har i sitt budsjett for 2023 og i økonomiplan 2023-2026 lagt inn det fylkekommunale ferjeavløysingsprosjektet Kjerringsundet. Dett er eit prosjekt som ikkje er prioritert men ligg inne i ei samleportefølje med mange andre mulige framtidige prosjekt i fylkeskommunen.

Dette er fastlandsamband for Aukra i samband med Møreaksen, som er eit prosjekt som verken er prioritert eller på nokon måte er realisme i kan realiserast i dei næraste tiåra.

I finansieringmodellen som også er grunnlag for mulig bompengeproposisjon for Kjerringsundet har fylkesrådmannen lagt til grunn eidegdomsskatt frå Aukra kommune på 100 mill. kr pr. år, i ein periode fram i tid på 20 år.

Tidligare fylkesrådmann har vore klokkeklar på at slik framskriving av eidegdomsskatt ikkje er mulig å praktisere. Det måtte derfor vere eit krav frå fylket at det vart gjeve ein eigen statleg garanti på at Aukra Kommune får tatt inn eidegdomsskatten i denne størrelsesorden med 100 mill. kr pr. år, garantert i 20 år framover i tid.

Dette ville bety at så mange som 5 kommunestyreperiodar framover i tid i Aukra kommune, ville bli bunde opp i eit slikt vedtak, og næringslivet som betalar eidegdomsskatten likeså.

Svar:

Eg viser til at spørsmålet er oversend frå samferdselsministeren til finansministeren som ansvarleg for eidegdomsskatt.

Eg forstår det slik at spørsmålet gjeld om eit kommunestyre kan binde framtidige kommunestyre med omsyn til utskrivning av eidegdomsskatt. Dette spørsmålet er ikkje direkte regulert i eidegdomsskattelova. Ein må difor søkje å finne svar på spørsmålet gjennom meir generelle vurderingar.

Eidegdomsskatten er ein kommunal skatt. Det er kommunestyret i den einskilde kommunen som avgjer om det skal skrivast ut eidegdomsskatt i kommunen. Kommunane rår fritt over inntektene som skriv seg frå eidegdomsskatten. Desse inntektene er ikkje øyremerkte bestemte føremål, og kommunane avgjer sjølv kva dei skal nyttas til.

Vedtak om slik utskrivning må gjerast av kommunestyret kvart einskilt år, og har berre verknad for eit år om gongen. Eit høve til å binde framtidige kommunestyre harmonerer i utgangspunktet ikkje med dette.

Det verker ikkje som den aktuelle problemstillinga er komen opp ofte. Dei rettskjeldene som finnst, verkar meir å gjelde spørsmålet om i kor stor grad eit kommunestyre kan binde framtidige kommunestyre med omsyn til fritak for fleire år framover i tid. Skatteloven har til dømes ein regel med forbod mot å gje «særinnrømmelser». Ein

må anta at det same prinsippet gjeld også innanfor eigedomsskatten.

I juridisk teori har Einar Harboe i «Eiendomsskatt – Kommentarutgave» (2. utgave 2004, side 15), uttalt;

«Etter mitt skjønn må utgangspunktet være at kommunestyre bare har adgang til å treffe vedtak om utskriving av eiendomsskatt, eventuelt vedtak om at eiendomsskatt ikke skal utskrives, i dets funksjonstid, altså frem til og med neste valgår. I tillegg kommer at vedtak treffes i forbindelse med budsjettbehandlingen, som gjelder det påfølgende kalenderår. Før kommunestyret kommer frem til denne budsjettbehandlingen, er det tvilsomt om det kan treffe vedtak der det binder opp egen handlegfrihet, med unntak for de tilfelle der loven gir klar hjemmel for det.»

Kommunelova sett krav om årsbudsjett og fireårig økonomiplan. Kommunane må sjølv vurdere finansieringa av ulike prosjekter, med omsyn til det er rom for dei i kommuneøkonomien. Ein kommune kan forplikte seg gjennom avtaler utover ein valperiode.

På bakgrunn av det som er omtalt ovanfor antek eg likevel at det ikkje vil vere høve for eit kommunestyre til å forplikte framtidige kommunestyre til å skrive ut eigedomsskatt for finansiering av bestemte føremål på ein slik måte som skissert i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 404

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 18. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke tiltak har UNE iverksatt for å sikre en enhetlig vurdering av hva som anses å ikke by på vesentlige tvilsspørsmål?

BEGRUNNELSE:

Høyre mener at norsk innvandringspolitikk skal være forutsigbar, rettferdig og rettssikker. Dette innebærer også at det er viktig at enhver som søker beskyttelse får sin rettssikkerhet ivaretatt i utlendingsforvaltningen. Dette innebærer også at det må sikres likebehandling i behandling av saker både i UDI og UNE. Utlendingsloven legger opp til at saker som «ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål» kan avgjøres av en nemndleder. Det vil i slike tilfeller ikke legges opp til behandling i nemnd med leder og to nemndmedlemmer, eller stornemnd. I slike saker uten vesentlige tvilsspørsmål vil heller ikke utledningen møte personlig og uttale seg i saken, jf. Utlendingsloven § 78. Den enkelte nemndleders egne vurdering av eventuelle tvilsspørsmål vil dermed kunne få stor betydning.

Svar:

Utlendingsnemnda (UNE) er et uavhengig klageorgan med nemndledere som er selvstendige beslutningstakere. Etter utlendingsloven § 78 kan saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål bli avgjort av en nemndleder. Saker med vesentlige tvilsspørsmål skal avgjøres av en nemnd

med en nemndleder og to nemndmedlemmer, eventuelt en stornemnd.

I utlendingsforskriften § 16-9 er det nærmere definert når en skal anses å by på vesentlige tvilsspørsmål. Det sentrale er om «det er tvil om spørsmål som kan ha avgjørende betydning for utfallet av saken». Bestemmelsen gir også nærmere føringer for denne vurderingen.

UNEs direktør har gitt interne retningslinjer om avgjørelsesformer i UNE. Disse retningslinjene er tilgjengelige på UNEs nettside: IR-02: Avgjerdsformer i UNE - Utlendingsnemnda (UNE). Retningslinjene skal bidra til likebehandling.

Videre blir hver enkelt sak forberedt av UNEs sekretariat, som er inndelt etter sakstyper og landområder og med god oversikt over egen portefølje. Denne organiseringen gir et godt grunnlag for likebehandling. Etter sin gjennomgang av saken, gir sekretariatet en anbefaling til nemndleder om avgjørelsesformen.

UNE har også andre tiltak for likebehandling, blant annet interne faglige møter.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 21. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kva gjer justisministeren for å trygga norskiranarar og sikra ytringsfridommen deira?

GRUNNGJEVING:

Gjentekne gonger rapporterer norskiranarar om kjensla av å bli overvaka av representantar for iranske styresmakter i Noreg. Frykta for represaliar mot seg sjølv eller familiemedlemmer som bur i Iran gjer at mange kvir seg for å delta i møte og demonstrasjonar eller ytra seg på sosiale og redaksjonelle medium. Slik vert iransk etterretning ein trussel mot ytringsfridomen til norske statsborgarar med iransk opphav.

Svar:

Alle som bur i Noreg skal vere trygge. Det er ei hovudprioritering for regjeringa at folk i Noreg skal kunne kjenne seg trygge i kvardagen sin, uavhengig av kven dei er eller

kvar dei bur. Trugsmål mot norske innbyggjarar frå representantar for framande statar er noko eg ser svært alvorleg på. Fleire departement jobbar saman for å førebyggje og motverke ulike former for ulovleg press og forsøk på kontroll frå framande statar mot norske innbyggjarar. Både Politiets tryggingsteneste og politiet elles søkjer å førebyggje og etterforske lovbrøt som folk i Noreg vert utsette for.

Ytringsfridom er ein heilt grunnleggjande rett og verdi i Noreg. Det er svært viktig at det er mogleg for dei som ynskjer det, å delta i det offentlege rommet og det offentlege ordskiftet utan frykt for vald eller trugsmål. Dette gjeld sjølv sagt alle som bur i Noreg. Ved samankomstar og demonstrasjonar syt politiet for å sikre ro, orden og tryggleik.

For at Politiets tryggingsteneste og politiet elles skal kunne gjere jobben sin er det viktig at dei som opplever at dei vert overvaka eller pressa av framande statar i Noreg, melder frå til politiet. Eg oppmodar difor dei som kjenner seg utsett for slik aktivitet, til å melde frå.

SPØRSMÅL NR. 406**Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 22. november 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan sikrer Norge at mudring av nye havner skjer med best tilgjengelig teknologi (BAT) og lavest mulig miljøpåvirkning?

BEGRUNNELSE:

Flere steder i Norge skal de mudres for å gjøre plass til større og tyngre skip i innfartsårer til havner. Både i Fredrikstad og Mo i Rana foreligger slike planer. I Fredrikstad er sågar prøvemudringen i gang. En av betingelsene for tillatelsen miljødirektoratet ga til mudringen i Fredrikstad er at det skal gjøres så skånsomt som mulig, med best tilgjengelig teknologi (BAT) slik at forurensning minimeres. Neptune Network som følger prøvemudringen

nøye, har dokumentert at dette ikke er tilfellet. Mudringen skjer med gravemaskiner, og ikke gjennom mer skånsomme metoder.

En annen stor utfordring med mudring av havner er deponering av massene. Ved mudring virvles det opp gamle masser, fra en tid da industri og husholdninger dumpet sitt avfall direkte i sjøen. Her ligger det miljøgifter og annet farlig avfall. Rødt er bekymret for at det både i Fredrikstad og Mo i Rana er planlagt for å deponere massene i sjøen. Massene fra mudringen i Mo i Rana skal dumpes i et deponi i Ranfjorden. Like ved der massene skal dumpes, ligger et gytefelt for torsk av nasjonal verdi. Det er det største i Nordland. Kysttorskbestanden har hatt en negativ utvikling de siste tiårene og derfor bør gytefeltene, da særlig de av nasjonal verdi, prioriteres og ivaretas.

Fiskeridirektoratet skrev dette i sitt høringssvar om deponeringen i Ranfjorden:

“Utslipp av fine partikler kan være skadelig for fisk. De tidlige livsstadiene hos for eksempel torsk er mest utsatt for negativ påvirkning av fine partikler, fordi unge torskelarver spiser partikler av samme størrelse.”

Likevel ble tillatelse gitt. Når det gjelder deponiet for massene i Fredrikstad så har Hvaler kommunestyre nylig dratt i nødbremsen og sagt nei til sjødeponiet som var planlagt der. Det er et godt vedtak, men det er behov for en overordnet nasjonal politikk for å stoppe bruken av sjødeponi.

Norge leder FN's havpanel. Fra den posisjonen jobber vi for renere og mer levende hav over hele verden. Like viktig er det å sikre at vi gjør det vi kan her hjemme.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at vi skal ha rene og rike kyst- og havområder med god miljøtilstand. Tiltak som mudring og utdyping i sjø er nødvendige for å redusere risikoen for ulykker og bedre fremkommeligheten for sjøtransporten i krevende farleder. Slike tiltak reduserer også risiko for akutt forurensning, som kan ha store negative konsekvenser for marint liv.

Når vi gjennomfører tiltak i sjø, er det viktig at dette gjøres på en slik måte at miljøpåvirkningen blir så lav som mulig. Dette ansvaret følger vi opp, og prosjektet i innseilingen til Borg havn er et eksempel på det.

Innseilingen til Borg havn skal utdypes for å ivareta sjøtransportens behov for fremkommelighet og sikkerhet. I tillatelsen fra Miljødirektoratet er det stilt svært strenge vilkår for mudring, sprengning og deponering masser. I dette inngår at det skal tas i bruk de beste tilgjengelige teknikkene/metodene (BAT) for mudring, slik at spredning av forurensning fra tiltaket minimeres.

Kystverket har nettopp gjennomført et forberedende prosjekt med prøvemudring i innseilingen til Borg havn. Et av hovedformålene med prøveprosjektet har nettopp vært å finne frem de best egnede metodene for å få minst mulig sedimentsspredning som følger av hovedprosjektet.

Jeg har merket meg interessen knyttet til prøveprosjektet, og er opptatt av å svare på spørsmål som kommer frem i den forbindelse. Som stortingsrepresentant Geir Jørgensen viser til, har Neptune Network fulgt prøvemudringen. Organisasjonen hevder at Kystverket ikke har brukt beste tilgjengelige teknologi, da prøvemudringen har skjedd med gravemaskiner og ikke mer skånsomme metoder.

I prøveprosjektet er det utprøvd mudring med grabb og skuffer (med og uten lokk) for å få avklart hva som er de beste metodene med hensyn til kontroll, partikkelspredning, vanninnhold og robusthet. Det har ikke vært identi-

fisert et behov for testing av sugemudring i prøveprosjektfasen.

Hva som er beste tilgjengelige metode vil avhenge av en rekke forhold, herunder type sedimenter, beliggenhet og andre forhold. Alternativet med eksempelvis sugemudring gir ikke tilstrekkelig kontroll i alle tilfeller, og kan ikke brukes i områder med utfordrende geotekniske forhold. Sugemudring kan imidlertid anvendes med godt resultat på masser som ikke forventes å inneholde større mengder skrot og avfall samt ikke ligger i geoteknisk utfordrende områder. Under de riktige forutsetningene kan sugemudring altså være aktuell metode for deler av hovedprosjektet. Dette må vurderes konkret.

Prøveprosjektet som nå er gjennomført, er en viktig del av arbeidet med å gjennomføre hovedprosjektet med beste tilgjengelige teknikker/metoder, i tråd med vilkårene som er satt av Miljødirektoratet. Kystverket vil i det videre prosjekteringsarbeidet vurdere hva som vil være beste tilgjengelige metode for de ulike delene av prosjektet, herunder ulike former for mekanisk mudring og sugemudring.

En annen side av mudringsprosjekter er deponering av overskuddsmasser, og stortingsrepresentant Geir Jørgensen har reist spørsmål til planene om sjødeponi for farvannsprosjektene i henholdsvis innseilingen til Borg havn og innseilingen til Mo i Rana.

Det stilles like strenge krav til deponering av masser som til mudring. Tiltaket i innseilingen til Borg havn omfatter både sjø- og landdeponi, hvor de mest forurensede massene skal på land. Massene som er planlagt for sjødeponi har samlet svært lav forurensningsgrad. I prøveprosjektet har Kystverket testet planlagt deponeringsmetode, hvor massene blir ført ned til sjøbunn gjennom et tett rør med påmontert diffusor. Nedføring av masser overvåkes nøye for å kontrollere at metoden har ønsket effekt. Denne metoden er i tråd med vilkårene i tillatelse fra Statsforvalteren og Miljødirektoratet, og skal sikre at tiltaket ikke vil påvirke naturmangfoldet negativt.

Tilsvarende planlegges det for tiltak i innseilingen til Mo i Rana med strandkantdeponi og sjødeponi, hvor de mest forurensede massene skal plasseres i strandkantdeponi med en metode som ikke medfører utslipp av forurensede masser til sjøen. For å hensynta tidlige livsfaser hos torsk planlegges det for at sjødeponiarbeid kun kan gjennomføres utenfor gyteperioden for kysttorsk (februar – april). Tiltaket er gitt tillatelse etter forurensingsloven av Statsforvalteren i Nordland, på bakgrunn av et grundig utredet kunnskapsgrunnlag.

Prosjektene i innseilingen til Borg Havn og innseilingen til Mo i Rana er eksempler på hvordan viktige sjørettede tiltak vil bli gjennomført med beste tilgjengelige metoder slik at miljøpåvirkningene vil bli så lave som mulig. De oppfyller også begge strenge krav fastsatt av miljømyndighetene.

Jeg legger til at tilsvarende selvfølgelig også vil gjelde for alle andre farvannsprosjekter. Regjeringen vil gjennomføre sjørettede tiltak så skånsomt som mulig, sam-

tidig som vi vil legge til rette for at godstransport kan overføres fra vei til miljøvennlig sjøtransport.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 22. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvilket faktagrunnlag har statsråden for å hevde at enerettsmodellen er den modellen som i størst grad er egnet til å ivareta sårbare spillere?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til Stortinget den 7. november, skrev statsråden "Enerettsmodellen er den modellen som i størst grad er egnet til å ivareta sårbare spillere." (Dokument nr. 15:269 (2022-2023)).

Påstanden står i sterk kontrast med det empiriske grunnlaget som svenske og danske myndigheter viser til i sine offisielle rapporter. I begge landene har enerettsmodellen blitt erstattet med lisensordning for pengespill. Begge endringene skjedde under ledelse av sosialdemokratiske regjeringer i de respektive landene.

De offisielle evalueringene av lisensordningen i Sverige og Danmark viser at kanalisierungsgraden (andelen av markedet som er under nasjonal regulering) har økt markant i årene etter innføring.

Statskontoret (den svenske regjeringens utredningsmyndighet) konkluderte i mars 2022, med at spillmarkedet fungerer bedre nå under en lisensmodell, enn under det tidligere monopolet. I Statskontorets rapport "Utvärdering av omregleringen av spelmarknaden. Sluttrapport (2022:5)", konkluderes det: "Statskontoret bedömer att spelmarknaden fungerar bättre 2021 än 2018. Omregleringen har förbättrat förutsättningarna att nå riksdagens mål för spelområdet om att spelmarknaden ska vara under offentlig kontroll, ha ett starkt konsumentskydd och värna intäkterna från spel till föreningslivet och staten."

Statskontoret viser til at den viktigste effekten av omreguleringen er at den svenske statens kontroll over spillmarkedet har økt, og de konkluderer med at omfanget av spilleproblemer i Sverige ikke økt etter innføringen av en lisensordning.

Spillmyndigheden er den danske regjeringens organ for å regulere spillmarkedet. I en ny rapport (september 2022) konkluderte Spillmyndigheden med at «en stadig større andel af spil på nettet i Danmark foregår på hjemmesider, der har tilladelse. Faktisk er andelen blandt de højeste i Europa.». Ifølge rapporten, foregår nå 90 prosent av danskenes pengespill på nett hos aktører med lisens i Danmark.

Omfanget av spilleproblemer i Danmark har heller ikke økt etter liberaliseringen, pengespill har snarere tvert imot blitt mindre utbredt i den danske befolkningen. Tall fra Spillmyndigheden (november 2020), viser at danskene i gjennomsnitt bruker mindre penger på pengespill, enn det som er tilfellet i Norge og de andre nordiske landene.

Svar:

Sammenlignet med mange andre europeiske land, har Norge valgt et spesielt høyt beskyttelsesnivå på pengespillfeltet. Norsk Tipping og Norsk Rikstoto opererer for eksempel med obligatoriske tapsgrenser som forhindrer at folk kan tape ubegrenset med penger på spillene deres. Dette skiller seg fra lisenssystemene i Sverige og Danmark, hvor man ikke har slike tapsgrenser, heller ikke før overgangen til lisenssystem.

I motsetning til Norsk Tipping, som er et statseid selskap med et klart samfunnsoppdrag om å tilby ansvarlige spill, vil de børsnoterte utenlandske pengespillselskapene alltid ha et press på seg for å maksimere fortjenesten. Strenge ansvarlighetstiltak virker normalt omsetningsdempende og reduserer derfor fortjenesten. Strenge ansvarlighetstiltak vil derfor alltid være lettere å gjennomføre innenfor et monopol, der tilbyderne primært skal bidra til ansvarlig spill og ikke til å maksimere fortjenesten for eierne. Rambøll konkluderte også i en rapport fra 2015 med at det ikke vil være mulig å opprettholde et tilsvarende ansvarlighetsregime innenfor en lisensmodell, fordi

potensielle lisenssøkere ikke vil finne dette markedet interessant.¹

Representanten synes å mene at dersom vi bare inviterer de uregulerte aktørene inn i det lovlige markedet, vil vi sikre at de pengespillaktørene som retter sine tilbud ulovlig mot Norge i dag, etterlever norske ansvarlighetskrav. Gitt at de i dag bryter loven er det forunderlig at representanten har så stor tillit til at de med en lisensmodell plutselig nøye vil følge reglene. Spillselskapene som søker lisens vil, ut ifra en forretningsanalyse, veie kostnaden ved pålagte ansvarlighetstiltak opp mot den eventuelle gevinsten ved å få uhindret tilgang til det norske markedet. Går ansvarlighetstiltakene mer utover omsetningen enn hva de tjener på å få uhindret tilgang til markedet, vil de finne det mer attraktivt å operere uregulert utenfor lisenssystemet. Det vil med andre ord alltid eksistere en andel uregulerte aktører som retter sine tilbud mot det norske markedet uten tillatelse, også innenfor et lisenssystem. Dette har man også sett i Sverige, hvor om lag en fjerdedel av markedet for online kasinospill tilfaller uregulerte selskaper uten svensk lisens.²

Representanten har bl.a. vist til Sverige som eksempel på at en omlegging fra et monopol til et lisenssystem vil være gunstig. Det er imidlertid flere momenter som gjør at det blir feil å sammenligne Norge med Sverige når det gjelder den potensielle gevinsten ved å innføre en lisensordning.

For det første hadde Sverige i perioden med monopol svakere statlig kontroll på pengespillmarkedet enn hva norske myndigheter har i dag. Dette skyldtes bl.a. at enerettsaktøren Svenska Spel ikke tilbød online kasinospill, slik at dette markedssegmentet var helt overlatt til ikke-svenske aktører som opererte uten tillatelse på det

svenske markedet. Det fantes derfor også et større potensial for Sverige for å oppnå økt kontroll med dette markedet.

For det andre ga det svenske spillmonopolet også et lavere beskyttelsesnivå enn hva som er tilfellet under den norske enerettsmodellen. Fordi svenske myndigheter hadde lite kontroll med det uregulerte markedet og ikke tilbød noe alternativ til flere av de uregulerte høyriskospillene, benyttet også svenske spillere seg i høyere grad av det uregulerte spilltilbudet uten nødvendige ansvarlighetstiltak. I tillegg var også de lovlige spilloperatørens spilltilbud underlagt færre ansvarlighetstiltak enn hva Norsk Tipping er i dag. De opererte f.eks. ikke med obligatoriske taps- eller innsatsgrenser.

Det kan altså legges til grunn at det svenske spillmonopolet hadde en lavere kontroll med det uregulerte markedet og et lavere beskyttelsesnivået enn hva vi har under den norske enerettsmodellen. På grunn av det lave kontroll- og beskyttelsesnivået skulle det også mindre til før en overgang til et lisenssystem ville være gunstig for Sverige. Sverige hadde med andre ord mer å vinne og mindre å tape på å gå over til en lisensmodell, da sjansen for å oppnå økt kontroll og forbrukerbeskyttelse var langt større enn hva den vil være for Norge i dag.

Jeg håper representanten tar inn over seg faktaene, samt lytter til de ekstremt tydelige oppfordringene fra norsk idrett og frivilligheten om å bevare enerettsmodellen, og bidrar til at hun og Frp justerer sin målsetting om å innføre en lisensmodell. Det vil få store konsekvenser for de som har spillevansker og deres familier, samt vil også gå dramatisk ut over finansieringen av norsk idrett og resten av frivilligheten.

SPØRSMÅL NR. 408

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 22. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statens og norsk tilstedeværelse på Svalbard ved Store Norske Spitsbergen Kulkompani reduseres sannsynligvis betraktelig når Gruve 7 stenges i 2025.

I lys av det siste årets geopolitiske hendelser, etter spørsmål etter høyverdig kull for stålproduksjon til det

grønne skiftet og høye priser, vil statsråden ta en ny runde på Svalbardpolitikken; revurdere opprettholdelsen av bergverksdrift på øyen, da spesielt med tanke på gruve 8, eller andre gode områder med kull- eller gullforekomster?

¹ Rambøll (2015): «Utredning av økonomiske konsekvenser av en mulig lisensordning for pengespill»

² Statskontorets rapport «utvärdering av omregleringen av spelmarknaden. Sluttrapport (2022:5).

BEGRUNNELSE:

Nordområdene, og Svalbard for Norges vedkommende, er områder som har fått stadig større betydning, strategisk viktighet og fokus de siste årene. Senest eksemplifisert ved Tyrkias planlagte ratifisering av Svalbardtraktaten, og utenlandsk tilstedeværelse som nærmer seg 40 % på Svalbard.

Dette sammen med den geopolitiske situasjonen gjør at tilstedeværelse og suverenitetshevdelse i nordområdene og Svalbard framstår viktigere enn på veldig lenge.

Det er stor etterspørsel etter høyverdig kull som karbonkilde til stålproduksjon i Europa, hvor stål er en forutsetning for det grønne skiftet. Det er kortsiktig tankegang å gjøre seg avhengig av mindre vennligstilte land for kull leveranser til stålproduksjon, slik man har gjort med gass fra Russland for energitilførsel.

Det er ønskelig å avklare om det siste årets hendelser har fått regjeringen til å vurdere Svalbardpolitikken og bergverksdrift på nytt.

Svar:

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (SNSK) har gjennom hundre år vært en viktig bidragsyter til energiløsningene på Svalbard gjennom leveranser av kull til kraftverket i Longyearbyen og europeisk industri. Kullvirksomheten til SNSK består i dag av Gruve 7, hvor hovedformålet med driften er å levere kull til kraftverket i Longyearbyen. Når Longyearbyen nå skal over til mer klimavennlige løsninger, reduseres behovet for kull til energi- og varmeproduksjon. I forbindelse med energiomstillingen i Longyearbyen har Longyearbyen lokalstyre fått i oppgave å utarbeide en energiplan. Jeg følger spent med i arbeidet med planen.

Kullet i Gruve 7 har høy kvalitet og er etterspurt til industriproduksjon i Europa. I industriproduksjonen benyttes kullet som reduksjonsmiddel i produksjon av stål,

papir og sement. Tilgang på kritiske råvarer er viktig, så da styret anbefalte å forlenge driften av Gruve 7 i to år for å eksportere kull til industriproduksjon i Europa, mener jeg det er riktig at vi tar vår del av ansvaret for forsyningssikkerheten.

Svalbardpolitikken ligger fast og har gjort det over lang tid, også for denne regjeringen. Kulldriften som tradisjonelt har vært en viktig bærebjelke i Longyearbyen, har gjennom de senere år fått redusert betydning. Forlengelse av driften i Gruve 7 for en begrenset periode endrer ikke regjeringens syn på kulldrift generelt eller at kulldriften på Svalbard skal avvikles.

Verden skal gjennom en betydelig energiomstilling. Det vil kreve investeringer i fornybar energi og elektrifisering, samtidig som behovet for kull vil reduseres betraktelig. Denne omstillingen fra fossile energisystemer til fornybare løsninger har Norge vært og vil fortsette å være en pådriver for.

SNSK har de siste årene forberedt seg på en omstilling bort fra kull, og satser blant annet på næringseiendom og arbeider med å etablere ny virksomhet tilknyttet fornybare energiløsninger i Arktis. Longyearbyen lokalstyre, Universitetssenteret på Svalbard og SNSK har nylig inngått en intensjonsavtale om et samarbeid, som skal bidra til raskere utviklingen av fornybare løsninger for energiforsyningen i Longyearbyen. Avtalen legger til rette for at SNSK får bidra med sin kompetanse i energiomstillingen i Longyearbyen, og at partene sammen kan bygge ny kompetanse- og næringsvirksomhet som legger grunnlaget for nye fremtidsrettede arbeidsplasser i Longyearbyen.

Jeg har hatt flere møter med aktørene som er omfattet av omstillingen i Longyearbyen. Jeg har også tatt initiativ til at aktørene i Longyearbyen ifm. energiomstillingen vurderer ulike partnerskapskonstellasjoner. Jeg synes derfor det er fint å se at en samarbeidsavtale nå er kommet på plass.

SPØRSMÅL NR. 409

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil statsråden sørge for at leverandører av oksygenbehandling kan inngå avtaler om direkte oppgjør, som hun lovet i sitt svar 04.04.22, og hvorfor tar det så lagt tid å

sørge for en praksis som gjør at lungesyke med dårlig råd, med rett på refusjon, kan reise til utlandet?

BEGRUNNELSE:

I mars 2022 stilte undertegnede spørsmål til statsråden om at praksisen for refusjoner for oksygenbehandling ved utenlandsreise er endret. Tidligere praksis i HELFO har vært at de selskapene som leverer oksygenbehandlingen kan søke refusjon på vegne av pasienten, sånn at pasientene ikke selv må legge ut for denne kostnaden. Denne praksisen ble i vinter endret sånn at pasientene selv må legge ut for behandlingen.

I sitt svar 04.04.2022 skriver statsråden at:

«Det understrekes at omleggingen av praksis ikke innebærer noen innskrenkning av retten til stønad til oksygenbehandling i utlandet, men det legges til grunn at tjenestene må være betalt av den enkelte før refusjon kan gis etter § 5-24 eller at leverandøren av oksygen i Norge har inngått avtale om direkteoppgjør på samme måte som for andre tjenester enn oksygen.»

Undertegnende er kjent med at det fortsatt ikke er sørget for at leverandører kan inngå avtale med direkteoppgjør, og pasientorganisasjonen LHL har rettet flere henvendelser til Helsedirektoratet om saken, men at de viser til at de venter på en «avklaring» fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Inntil denne saken er løst er det mange pasienter med lungesykdom som ikke kan reise til utlandet, selv om de har krav på refusjon, rett og slett fordi de ikke har råd til å forskuttere oksygenbehandling.

Svar:

Som nevnt i mitt svar av 4. april i år, så har Helfos tidligere praksis med å dekke utgifter til medisinsk oksygen ved reise og opphold i utlandet kun basert på faktura fra leverandører, ikke vært i samsvar med folketrygdlovens regler om fremsettelse av krav og utbetaling av stønad. At medlemmer i folketrygden nå må betale for oksygen og deretter søke om å få utgiftene refundert, er en konsekvens av at Helfo endret sin praksis. Jeg ser at det kan være en økonomisk belastning for den enkelte å legge ut i forkant. Prinsippet om forskuttering av utgifter gjelder imidlertid også for andre helsetjenester i utlandet som omfattes av stønadsordningen i folketrygdloven § 5-24 og hvor utgiftene kan bli betydelige, som for eksempel ved behandling i sykehus.

Behandlere og tjenesteytere kan etter avtale få rett til direkte oppgjør med Helfo. Slike avtaler reduserer medlemmets betalingsplikt tilsvarende. I mitt forrige svar til representanten Hoksrud, viste jeg til at utgangspunktet er at ordningen med direkte oppgjør ikke utelukker leverandører av medisinsk oksygen. I etterkant av dette svaret har Helsedirektoratet henvendt seg til departementet, hvor det reises enkelte spørsmål knyttet til adgangen til å inngå avtaler om direkte oppgjør med oksygenleverandører. Problemstillingene som direktoratet tar opp berører imidlertid ikke kun leverandører av medisinsk oksygen, men behandlere og tjenesteytere generelt. Disse problemstillingene må derfor vurderes i en bredere sammenheng. Departementet arbeider nå med å besvare de spørsmålene som Helsedirektoratet har reist og vil gi en snarlig avklaring.

SPØRSMÅL NR. 410

Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak vil samferdselsministeren iverksette for å unngå ytterligere utsettelse av ERTMS på Nordlandsbanen, og videre øvrige konkrete tiltak og tidsløp som løser dagens kapasitetsutfordringer og næringslivets transportbehov på Nordlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

ERTMS, det nye signalsystemet, skulle etter opprinnelig plan tas i bruk på Nordlandsbanen høsten 2022. ERTMS vil bidra til å øke kapasiteten for tog, sikkerheten og punktligheten. Samtidig vil et langt, ubrukt kryssingsspor på Røklund i Saltdal omsider kunne tas i bruk.

I pressemelding 6. oktober til statsbudsjett for 2023 opplyste statsråden at ERTMS vil bli satt i drift på Gjøvikbanen og Nordlandsbanen i 2023. Kort tid etter har Bane Nor varslet ytterligere utsettelse hvor ERTMS vil først tas i

bruk i fjerde kvartal i 2024! Bane Nor begrunner ny utsettelse med global forsyningssituasjon for leveranser.

Utsettelsene på til sammen 2 år er svært uheldig og skaper lite forutsigbarhet for næringsliv og distributører. Derfor forventes det tiltak for om mulig å framskynde ERTMS og samtidig iverksette andre tiltak som kan øke kapasiteten. Alternativet vil være stagnasjon for Nordlandsbanen som har den kraftigste godsveksten av alle norske banestrekninger. De siste to årene er tilbudet doblet fra to til fire daglige tog hver vei. Både laks, metaller og forbruksvarer strømmer fra bil til bane. Potensialene er mye større enn dagens volum. Nordland er blant landets største eksportfylker. Næringslivet i Nordland har levert stabile rekordresultater og – vekst over en lengre periode godt over landsgjennomsnitt. Bedriftene er nå klare for videre vekst, og nå er vi også inne i tidenes taktskifte gjennom vekst i sjømatnæring og en rekke investeringer i nye grønne industrier, slik som batterifabrikker (under bygging), hydrogen, grønt stål m.m.

Det er så vidt vites ingen nye tiltak under planlegging på Nordlandsbanen. For å fortsette veksten er ERTMS viktig, men også å løse flere flaskehals langs godskorridoren mellom nord og sør. I utredningsoppdraget til neste Nasjonal transportplan er transportetatene/Avinor bedt om å prioritere eksportnæringenes transportbehov med henvisning til regjeringens mål om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 pst innen 2030. Både sjømat, grønn industri og andre næringer i nord forventer økt kapasitet på bane og flere daglige godstog fremover. Kostnadene til slike tiltak vil være betydelig lavere enn nytten dette gir for verdiskaping og velferdsutvikling.

Svar:

Nytt digitalt signalsystem (ERTMS) på jernbanen er en helt nødvendig fornyelse av dagens mange og gamle signalanlegg. Satsingen skal først og fremst gi færre feil og en mer punktlig jernbane, men også økt kapasitet ved at ERTMS innebærer en bedre utnyttelse av blant annet nye og forlengede kryssingsspor. Kun tog som er bygd om kan kjøre på strekninger med nytt signalsystem. For å sikre et godt togtilbud for reisende og gods må derfor et tilstrekkelig antall tog bygges om før ERTMS settes i drift. Pandemien og krigen i Ukraina har skapt en krevende og uforutsigbar forsyningssituasjon som forsinker denne ombyggingen. Forsyningskrisen har begrenset tilgangen til elektroniske komponenter, kabler og braketter som skal installeres i togene, og som er en forutsetning for å kunne kjøre på det nye signalsystemet.

Basert på Bane NORs oppfølging og tilbakemelding fra leverandører, samt dialog med togoperatørene, ble derfor sannsynlig tidspunkt for åpning av Nordlandsbanen for kort tid siden utsatt fra høsten 2022 til fjerde kvartal i 2024. Arbeidene med ERTMS på Nordlandsbanen fortsetter for fullt slik at det nye signalsystemet kan

settes i drift når nok tog er ferdig bygd om. Bane NOR har gitt forsikringer om at foretaket følger både den uforutsigbare globale forsyningssituasjon og leverandørene tett for å sikre at Nordlandsbanen kan åpne med ERTMS i 2024. En rekke tiltak er og vil bli iverksatt for å redusere risiko for ytterligere forsinkelser, ikke minst for å påse at leverandørene også har dette øverst på sin prioriteringsliste. Jernbanedirektoratet har tett oppfølging av Bane NOR for å begrense ulempene for gods- og persontransport av forsinkelsene i ERTMS-utrulling.

Storingsrepresentanten spør også om øvrige tiltak som skal bedre kapasiteten på Nordlandsbanen. I den forbindelse er det verdt å nevne at det de senere årene er gjennomført flere kapasitetsøkende tiltak på nettopp Nordlandsbanen. Disse har primært vært rettet mot godstransport på nordre del av strekningen, der kapasiteten for godstog har vært begrenset. Vi snakker her om forlengelse av kryssingsspor og økt kapasitet ved godsterminale i Bodø og Fauske. Når ERTMS tas i bruk i 2024 vil også gjennomførte kapasitetsøkende tiltak ved terminalen i Mo i Rana få full effekt. I sum innebærer dette at kapasiteten for godstog på Nordlandsbanen øker fra fire til fem togpar i døgnet fra ruteterminskiftet i desember 2024, etter at det nye digitale signalsystemet tas i bruk.

Selv om stortingsrepresentanten primært er opptatt av Nordlandsbanen, er det også relevant i denne sammenheng å peke på økt kapasitet på Ofotbanen. Pågående utvidelse av Narvikterminalen vil gi økt godskapasitet fra desember 2022, mens pågående forlengelse av kryssingsspor på Narvik stasjon vil gi økt kapasitet fra desember 2025. Dette vil også bidra til å øke kapasiteten for godstrafikken på jernbanen til og fra Nord-Norge.

Det er også verdt å nevne at det nå pågår arbeid med en konseptvalgutredning (KVU) for transportløsninger i Nord-Norge og en KVU for Nord-Norgebanen. Verdiskaping, utnyttelse av ressursgrunnlaget i landsdelen og utvikling av bo- og arbeidsmarkedet vil være sentrale temaer i KVU-arbeidene. KVU-ene skal være ferdig sommeren 2023. Det gir regjeringen tid til å vurdere funnene i KVU-ene innen NTP legges frem.

Avslutningsvis vil jeg nevne at vi er i gang med arbeidet med ny NTP for 2025-2036. Vurderinger og anbefalinger knyttet til effektpakker for godstransport på jernbanen vil inngå i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 411**Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 23. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare kvifor Statens vegvesen i årtier etter årtier ikkje har planlagt, prosjektert ferdig heile E-136 Ålesund til Bjorli, og korleis det då er mogeleg at Statens vegvesen så langt i år har nytta heile 78 million kr til planlegging av Møreaksen som verken er prioritert eller har noko som helst realisme for realisering?

GRUNNGJEVING:

Stat i staten blir Statens vegvesen enkelte ganger omtalt som, dette med bakgrunn i at bruken av ressursane ikkje står i stil med vedtekne prioriteringar.

i Møre og Romsdal har E-136 Romsdalen vore prioritert på topp i NTP dei siste 20 år. Gong etter gong har fylkestinget samla med absolutt alle politiske parti stilt seg bak E-136 Romsdalen, og bedyra viktigheita av eksportvegen for Møre og Romsdal.

Status før Nye Veier as tok over ansvaret for E-136, var at det omtrent ikkje var planlagt den som burde vore planlagt og prosjektert for kanskje 10 år eller meir sidan.

Kun krabbefelt opp Brustugelia var planlagt. Planlagt mot lokale næringslivet og brukarane si vilje som fortsatt eit ubrukeleg krabbefelt i dagen.

Utan om dette er kun ei mindre rassikring gjennomført, og dei store utbetringane ved Skiri bru, Flatmark-Monge-Martstein, Veblungsnes, Innfjorden, Måndalen, Hjelvikunellen og strekninga Vestnes til Ålesund er ikkje gjennomført.

Ja, sjølvsagt veit vi at Vågetunellen og Tresfjordbrua er bygd for lenge sidan, men sjølve prosjekta i Romsdalen og E-136 i sin heileheit har glimra med sitt fråvær.

Så kan ein sikkert skulde på både den eine og den andre regjering, men fakta er at inga regjering løyver midlar til prosjekt som ikkje er ferdig planlagde og prosjektert, klare til anbudsutlysning.

Svar:

Stortinget har lagt til grunn at ansvaret for utbygging av E136 Dombås-Vestnes skal liggje til Nye Veier AS, jf. Innst. 653 S (2020-2021) og Meld. St. 20 (2020-2021). Selskapet kan velje å leggje vedtekne planar til grunn for sitt arbeid eller utarbeide eigne planar saman med kommunane. Selskapet gjer sjølv vurdering av utbyggingsrekkefølge på dei strekningane dei er tildelte, mellom anna ut frå samfunnsøkonomiske analysar.

Før Nye Veier AS tok over ansvaret for strekninga, har Statens vegvesen hatt ansvar for planlegging og utbygging. Vegvesenet har fått vedteke reguleringsplan for E136 Stuguflåten-Raudstøl (Brustulia) i 2018. Utkast til reguleringsplan for E136 Flatmark-Marstein vart oversendt til kommunen i juni 2021. Kommunen har valt å utsette handsaming til Nye Veier AS har gjort eigne vurderingar. Statens vegvesen har også starta arbeid med reguleringsplan for E136 Veblungsnes. Materiale frå planlegginga er overført frå Statens vegvesen til Nye Veier AS.

Statens vegvesen sitt planleggingsarbeid vart avslutta i 2021 og planlegginga er frå 2022 gjort og finansiert av Nye Veier AS. Statens vegvesen har i 2022 brukt ressursar til planlegging av E39 Ålesund-Molde med utgangspunkt i at dette prosjektet ligg inne i dagens nasjonale transportplan med oppstart i fyrste seksårsperiode.

SPØRSMÅL NR. 412**Innlevert 15. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 7. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hva er utenriksministerens vurdering av risiko ved Yango virksomhet i Norge er det en reell fare for at norske

Yango-kunders persondata deles med russiske etterretnings- og sikkerhetstjenester, og er det videre en fare for

at Yangos virksomhet i Norge bidrar til å finansiere Russlands brutale og folkerettsstridige krigføring i Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2021 lanserte selskapet Yango en såkalt «ride-hailing-tjeneste» i Norge, med andre ord en tjeneste der drosjekunder kan bestille turer og drosjesjåfører kan hente oppdrag via en applikasjon på telefonen. Yango har i dag en betydelig andel av drosjemarkedet i Oslo-regionen.

Yango eies av det russiske selskapet Yandex. Tidligere i år fremmet det russiske transportministeriet et lovforslag om å pålegge taxioperatører å gi russiske sikkerhetstjenester adgang til data om selskapenes passasjerer. Det må legges til grunn at dette også gjelder i Norge, og at det også gjelder selskapet Yango/Yandex. Russiske etterrettings- og sikkerhetstjenester vil dermed kunne innhente norske passasjerers persondata, inkludert adresse, arbeidsplasser, konti og bevegelser, gjennom Yangos virksomhet i Norge. Dette vil kunne utgjøre en betydelig personlig risiko for enkeltpersoner i Norge av særlig interesse for russiske myndigheter, for eksempel personell tilknyttet Forsvaret, ansatte i bedrifter av særlig interesse for Russland, norske folkevalgte, eller russiske statsborgere i eksil.

Selskapet Yandex, som eier Yango, eies igjen av den russiske oligarken Arkady Volozh. Volozh står på EUs sanksjonsliste. Det gjør også forrige daglige leder/eier av Yandex, Tigran Khudaverdyan.

Gitt Yandex/Yangos eierstruktur er det en høyst reell fare for at inntjening fra Yangos virksomhet i Norge kan gi økonomisk utbytte for russiske oligarker.

Det er også kjent at russiske oligarker, slik den russiske samfunnseliten opererer, har gitt direkte bidrag til å finansiere den brutale og folkerettsstridige russiske krigføringen i Ukraina. Dette betyr at norske Yango-kunder i verste fall, uforvarende og mot sin egen vilje, bidrar til å

finansiere Putins krigføring ved å kjøpe drosjetjenester av Yango.

Yangos virksomhet har den seneste tiden blitt forbudt i Estland, og tilsvarende for Yandex Go i Latvia.

Svar:

Yango Norway AS driver, så vidt jeg er kjent med, formidling av drosjetjenester i Oslo og Bergen. Selskapet har ikke drosjeløyver. Jeg forutsetter derfor at selskapet ikke driver løyvepliktig virksomhet som faller inn under yrkestransportregelverket.

Jeg har forstått det slik at Yango er eid av et nederlandsk registrert selskap, hvor Yandex NV har 70 prosent av eierskapet, og at personer med aksjer i Yandex står på EUs sanksjonsliste, som Norge har sluttet opp om. Det nederlandske selskapet er underlagt nederlandsk jurisdiksjon, og må følge EU/EØS-lovgivning, herunder håndtere personopplysninger i tråd med GDPR og etterleve EUs sanksjoner.

Jeg legger til grunn at selskapet følger gjeldende rett, herunder på personvernområdet, og ikke deler persondata i strid med regelverket. Departementet kan ikke gå inn i konkrete vurderinger av om selskap overholder personvernregelverket.

Som Stortinget er kjent med, har regjeringen som reaksjon mot Russlands grove folkerettsbrudd i Ukraina innført de strengeste sanksjonene noensinne i norsk rett. Sanksjoner virker best når mange står sammen. Norge slutter derfor opp om de omfattende sanksjonene som EU har vedtatt mot Russland. Sanksjonene er uten historisk sidestykke i Europa. Målet med de omfattende sanksjonene er nettopp å redusere Russlands evne til å finansiere krigen i Ukraina. Vi legger til grunn at Yango i likhet med andre norske aktører etterlever sanksjonene.

SPØRSMÅL NR. 413

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 22. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvilket juridisk grunnlag legger departementet til grunn for kjøp av institusjonsplasser i barnevernet etter den prioriteringsrekkefølgen Bufdir har fått i oppgave å utføre, og

hvordan vil statsråden sikre at institusjonstilbudet er like godt når eksisterende tilbud fra konsern er ekskludert?

BEGRUNNELSE:

Det pågår for tiden anskaffelser av institusjonsplasser i barnevernet der Bufdir er instruert om å tildele virksomheter organisert som konsern til sist (1; ideelle virksomheter, 2; kommersielle virksomheter som ikke er organisert som konsern og 3; kommersielle virksomheter organisert som konsern).

I et brev fra BFD, 9. november, med overskriften «Foreløpig svar - Forespørsel om avklaring - Førings ved bruk av private leverandører av barneverninstitusjoner» skriver departementet:

«Problemstillingene NHO tar opp er til vurdering i departementet. Vi vil komme tilbake med et svar før årsskiftet.»

Siden det for tiden pågår anskaffelser av institusjonsplasser vil det være grunn til å tro at det vil bli tildelt plasser i den pågående konkurranse før endelig juridisk avklaring foreligger fra departementet. Det naturlige ville vel være at departementet instruerer Bufdir om å ikke foreta kontraktstildelinger i pågående anskaffelse før departementet har redegjort for det juridiske grunnlaget for diskriminering av ulike private aksjeselskap etter hvordan de er organisert.

SPØRSMÅL NR. 414

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 23. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Fedrelandsvennen skriver 16.11.22 om ekteparet Yana og Andrii som flyktet sammen fra krigen i Ukraina. Norske myndigheter ved IMDi har nå bestemt at Yana skal bo i Lørenskog og ikke sammen med ektemannen i Kristiansand. Flytter hun til ektemannen mister hun alle rettigheter til økonomisk støtte og norsk kurs.

Hvorfor kan ikke Yana og Andrii bo sammen, og vil statsråden sikre at Norge ikke bidrar til å splitte familier på denne måten framover?

Svar:

Jeg ber om forståelse for at jeg som arbeids- og inkluderingsminister ikke kan kommentere konkrete enkeltsaker.

Ansvar for å be kommunene om å bosette flyktninger er delegert til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Jeg har derfor forelagt saken for IMDi. IMDi skal

Svar:

Det er eit mål for meg og regjeringa at staten i større grad kan ta vare på dei barna i barnevernet med dei største utfordringane. Målet er fagleg forankra. Med dagens praksis kan dei mest sårbare barna i barnevernet ha opphald i institusjonar som er eigd av store kommersielle aktørar med maksimal inntening som mål. Regjeringa ønskjer ei anna retning. Å fase ut dei store kommersielle aktørane er og i samsvar med oppmodinga i Stortinget om å auke dei ideelle aktørane. Eg er oppteken av at bruken av ideelle leverandørar aukar og at dei statlege institusjonane skal vere i stand til å ta vare på barna i barnevernet med dei største utfordringane. Direktoratet skal handle innanfor dei gjeldande faglege og økonomiske rammene. Omsynet til barnas beste er heilt sentralt og avgjerande for at vi skal kunne gi eit godt og riktig tilbod til dei barna som bur på barnevernsinstitusjon.

Som representanten viser til i grunngjevinga for spørsmålet, utgreier departementet problemstillinga NHO har tatt opp og vil kome med eit svar før årsskiftet.

sørge for at familier ikke splittes i bosettingsprosessen, og at ektefeller blir bosatt i samme kommune. Når bosettingen er avtalt med en kommune og gjennomført, avslutter IMDi saken.

Flyktninger står fritt til å takke nei til bosetting med offentlig hjelp. De står også fritt til å flytte fra tildelt bosettingskommune, dette omtales som sekundærbosetting. Integreringsloven regulerer flyktningenes rettigheter og plikter. Rett til introduksjonsprogram og introduksjonsstønad gjelder kun i kommunen hvor personen er bosatt etter avtale mellom kommunen og IMDi. Om en flyktning flytter før introduksjonsprogrammet er avsluttet og flyttingen ikke er avtalt mellom de aktuelle kommunene, mister vedkommende rett og plikt til introduksjonsprogram med tilhørende introduksjonsstønad, og kan også miste rett til sosiale tjenester i tilflyttingskommunen. For å få fulle rettigheter etter integreringsloven ved sekundærbosetting, må denne bosettingen være avtalt. Tilflytting-

skommunen kan velge å tilby introduksjonsprogram og annen støtte dersom kommunen ønsker dette.

Integreringstilskuddet følger flyktingens folkeregistrerte adresse. Ved flytting blir integreringstilskuddet ut-

betalt til fraflyttingskommunen ut inneværende og påfølgende måned. Deretter mottar tilflyttingskommunen tilskuddet. Dersom det oppstår tvist om deling av integreringstilskuddet mellom kommuner, avgjør IMDi tvisten.

SPØRSMÅL NR. 415

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 28. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil justisministeren sikre mer bruk av skjønn i behandlingen av søknader for ureturnerbare asylsøkere med lang botid i Norge?

BEGRUNNELSE:

I januar 2019 ble partiene i Solberg-regjeringen enige om en engangsløsning for eldre ureturnerbare asylsøkere som har bodd lengre enn 16 år i Norge. UNE er snart ferdig med behandlingen av søknadene, og flere av avslagene gir inntrykk av en streng og rigid tolkning av kravene for varig opphold. Dette er mennesker som har levd i limbo lenge, og som står på siden av samfunnet. Livene dere står på vent og mange opplever trakassering og utnyttelse fordi de mangler grunnleggende rettigheter utover akutt helsehjelp.

KrF mener flest mulig bør få opphold og muligheten til å bli en fullverdig del av det norske samfunnet.

Svar:

Personer som fyller vilkårene for beskyttelse (asyl), skal få opphold i Norge. Personer som har fått endelig avslag på søknaden om asyl, og som heller ikke har fått oppholds-tillatelse på humanitært grunnlag, plikter derimot å forlate landet.

Regjeringen Solberg, som også KrF var en del av, innførte i 2021 en midlertidig ordning (engangsløsning) som skulle lette situasjonen for en gruppe tidligere asylsøkere som hadde oppholdt seg i Norge i 16 år eller mer. Det ble stilt flere tydelige vilkår som måtte være oppfylt for å få oppholdstillatelse etter ordningen, bl.a. skulle den ikke gjelde for straffedømte. Dette kom til uttrykk gjennom utlendingsforskriften § 8-14 tredje ledd:

«Oppholdstillatelse skal likevel ikke gis til en utlending som kan utvises etter lovens § 66 første ledd bokstav b, c, e eller g eller § 126 annet ledd.»

Bestemmelsen ble presisert i det tilhørende rundskrivet, G-14/2021:

«Dette innebærer feks. at en utlending som kan utvises etter utlendingsloven § 66 første ledd bokstav c fordi vedkommende er straffedømt eller ilagt særreaksjon for en handling som kan gi fengselsstraff (feks. i medhold av straffeloven eller utlendingsloven § 108) ikke kan få oppholdstillatelse etter ordningen her. Det samme gjelder en utlending som er straffedømt eller ilagt særreaksjon for en handling som nevnt i utlendingsloven § 66 første ledd bokstav c, som kan straffes med bot.»

Videre følger det av rundskrivet at oppholdstillatelse ikke skal gis dersom de objektive vilkårene for utvisning er til stede, og at det er uten betydning om utvisningen er forholdsmessig.

Det stemmer altså at regelverket er strengt, og med lite rom for skjønnsmessige vurderinger. KrF var selv med på å fastsette disse reglene. Regjeringen Støre har på nåværende tidspunkt ingen planer om å innføre en ny ordning for denne gruppen. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 381 fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund.

SPØRSMÅL NR. 416**Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 25. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Stortinget vedtok i 2020 at Kirkenes sykehus skulle øke sin intensivberedskap fra nivå 1 til nivå 2.

Deler statsråden helseforetakets bekymring for at Helse Nord ikke har penger til å opprettholde intensivberedskapen ved Kirkenes sykehus?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets vedtak nr. 577, 14. mai 2020:

«Stortinget ber regjeringen definere sykehuset i Kirkenes som intensivvirksomhet nivå 2.»

Vedtaket ble truffet ved Stortingets behandling av Meld. St. 7 (2019–2020), jf. Innst. 255 S (2019–2020).

Det vises videre til Helse- og omsorgsdepartementets omtale av oppfølgingen av vedtaket i Prop. 1 S (2022–2023).

Sykehusene i Helse Nord er, som statsråden kjenner godt til, i økonomisk krise. Bare i Finnmarkssykehuset er underskuddet på 205 millioner kroner. Det fryktes nå at Kirkenes sykehus ikke klarer å beholde sin intensivberedskap.

Kirkenes' beliggenhet ved grensen til Russland og Arktis gjør at Kirkenes sykehus må ha god beredskap, også intensivberedskap. Det er langt til andre sykehus, og værutfordringer gir som kjent ofte transportutfordringer. Kirkenes sykehus må kunne håndtere akutt syke pasienter. Som stortingsflertallet pekte på i Innst. 255 S (2019–2020), må Kirkenes sykehus på grunn av avstand og klimatiske forhold kunne utføre respiratorbehandling over flere døgn i påvente av transport, eller frem til det tidspunktet hvor pasienten ikke har behov for respiratorstøttende behandling. Regjeringen har som mål at det skal bo folk langs grensen til Russland og mener det er viktig at det ikke er et folketomt område her, av sikkerhetspolitiske årsaker. Det er behov for ekstra midler til å sikre bosetting og beredskap i Finnmark, herunder for å sikre trygghet og forsvarlig helsetilbud for folk i Øst-Finnmark. Hvis intensivberedskapen ikke opprettholdes ved Kirkenes sykehus, risikerer vi at pasienter ikke får nødvendig helsetilbud, og helseforetaket kan få økte utgifter når pasienter må transporteres til andre sykehus, for eksempel Hammerfest sykehus og UNN i Tromsø.

Styret i Finnmarkssykehuset har uttalt at de frykter at det kan bli vanskelig å opprettholde intensivtilbudet ved Kirkenes sykehus uten ekstra støtte over statsbudsjettet,

og at den økte intensivberedskapen er med på å gjøre den økonomiske situasjonen svært vanskelig.

Svar:

Anmodningsvedtaket om å definere intensivvirksomhet ved sykehuset i Kirkenes som nivå 2 er fulgt opp. I foretaksmøtet 10. juni 2020 ble Helse Nord RHF bedt om å vurdere nivådeling av intensivavdelingene i regionen på bakgrunn av daværende erfaringer og på bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak. Disse vurderingene måtte gjøres innenfor de økonomiske rammene som Stortinget hadde lagt til grunn. I juni i år informerte Helse Nord om at intensivvirksomheten i Kirkenes da var på nivå 2 (1 sengeplass i kategori 3 etter nye definisjoner).

Jeg vil for øvrig vise til at det i forbindelse med et oppdrag om intensivkapasitet til de regionale helseforetakene, har vært gjennomført et interregionalt arbeid for å beskrive hvordan kapasiteten innen intensivmedisin skal beregnes gjennom felles definisjoner av sengekategorier. Rapporten fra arbeidet, som ble levert medio juni i år, inneholdt for første gang nasjonal konsensus og felles enighet om slike definisjoner. Behovet til pasienten og behov for bemanning/kompetanse og tilgang til utstyr avgjør de ulike kategoriene:

- Sengekategori 3 (intensivsenge): Sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning til fullverdig intensivmedisinsk behandling inkludert sedasjon, invasiv mekanisk ventilasjon og annen nødvendig organstøttende behandling. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).
- Sengekategori 2 (overvåkingsenge): Sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning for organstøttende behandling av to organer. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).
- Sengekategori 1 (forsterket observasjonssenge): Sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning for organstøttende behandling av ett organ.

Intensivkapasitet beregnes gjennom avdelingenes evne til å drifte sengekategoriene 3 og 2 i en normal driftssituasjon og med mulighet til å kunne øke kapasiteten i en beredskapssituasjon.

Den siste kartleggingen gjort i oktober 2022 viser at intensivenehetene i sykehusene i Helse Nord RHF ved normal drift har en samlet kapasitet på 22 og 27 senger innen henholdsvis kategori 3 og 2. Videre fremgår det av årsrapporten fra Norsk intensiv- og pandemiregister for 2021 at intensivkapasitet basert på utstyr og bemanning per 100 000 innbyggere er høyere i Helse Nord RHF enn i landet for øvrig.

Helse Nord RHF viser til at intensivavdelingen ved sykehuset i Kirkenes for tiden har følgende kapasitet ved normal drift: én sengeplass i kategori 3 (intensivsenge) og én sengeplass i kategori 2 (overvåkningsenge). Styret i Helse Nord RHF har nå til behandling en sak om strategi for intensivmedisin 2022-2026. Denne behandles på styremøtet 23. november. I denne saken fremgår det at Finnmarkssykehuset HF vurderer om de har økonomi til å opprettholde den økte bemanningen, og administrerende direktør foreslår et vedtak som innebærer at det er styret i Finnmarkssykehuset HF som må vurdere nødvendig

intensivkapasitet og prioritere denne. Det er styret i Finnmarkssykehuset HF som må vurdere hvilken kapasitet som er nødvendig for å ivareta en forsvarlig beredskap i tråd med helseforetakets ansvar, samt vurdere risiko og sårbarhet.

Helse Nord RHF er i en krevende økonomisk situasjon, og jeg ba i foretaksrådet 9. november i år om at Helse Nord RHF vurderer tiltak for å sikre en bærekraftig utvikling av helsetjenesten i regionen. Riktig organisering og en hensiktsmessig innretning av sykehusdriften vil være nødvendig for å kunne gi befolkningen gode og likeverdige helsetjenester. I et slikt arbeid er det naturlig å vurdere endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt ansvar for-ansvar på lang sikt og på en måte som også styrker fagligheten og kvaliteten i pasienttilbudet. Det er styret i Helse Nord RHF som må se på helheten i behandlingstilbudet og helseberedskapen i regionen i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 417

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 22. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Stortinget vedtok i desember 2020 å tillate e-sigaretter med nikotin og tobakksfri snus.

Når kan man forvente at statsråden vil følge opp Stortingets flertall?

BEGRUNNELSE:

FHI sier tydelig at snus uten tobakk er mindre helseskadelig enn snus med tobakk, men på grunn av lovgivningen blir man tvunget til å putte inn den helseskadelige tobakken. Om man kan gjøre snusen og sigarettene mindre helseskadelig, er det noe politikerne bør heie frem – ikke forby.

Fremskrittspartiet mener tobakksfri snus og e-sigaretter med nikotin er gode alternativer til mange som ønsker å slutte med tobakk. Avhengighet er selvfølgelig aldri bra, men om vi kan gjøre avhengigheten mindre helseskadelig, samtidig som vi sikrer folk mer frihet, er det et godt valg. Stortingets vedtak om å tillate de mindre helseskadelige nikotinproduktene må følges opp av regjeringen.

Svar:

Stortinget fattet 3. desember 2020 vedtak nr. 164:

«Stortinget ber regjeringen snarest, i tråd med Stortingets vedtak om godkjenningsordning basert på EUs tobakksdirektiv, tillate salg av e-sigaretter med nikotin og tobakksfri nikotinsnus.»

I Prop. 1 S (2020–2021) ble det redegjort for oppfølgingen av vedtaket på følgende måte:

«Vedtaket er dels fulgt opp ved at forskrift 13. oktober 1989 nr. 1044 om forbud mot nye tobakks- og nikotinprodukter er opphevet fra 1. juli 2021 og erstattet med forskrift 17. juni 2021 nr. 2131 om godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter. Videre er en registreringsordning for salg av e-sigaretter med nikotin allerede vedtatt, jf. lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakkskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger) § 34 a. Ikrafttredelse av bestemmelsen avventer innlemmelse av EUs tobakksdirektiv i EØS-avtalen, som forventes høsten 2021. Anmodningsvedtaket anses med dette som fulgt opp.»

Stortinget hadde ikke innsigelser til dette.

Stortinget har vedtatt en godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter, unntatt e-sigaretter, som trådte i kraft 1. juli 2021. Der overlates det til Helsedi-

rektoratet å vurdere søknader om nye produkter opp mot visse kriterier fastsatt i forskrift.

Helsedirektoratet har mottatt fire søknader om godkjenning for tobakksfri nikotinsnus. Alle har fått avslag. Helse- og omsorgsdepartementet har for tiden tre klagesaker til behandling som gjelder tobakksfri nikotinsnus.

Når det gjelder e-sigaretter med nikotin, vil det norske forbudet erstattes av en registrerings-ordning når EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU gjennomføres i Norge. Tidspunkt for ikrafttredelse er ikke klart ennå, da det gjenstår enkelte EØS-rettslige avklaringer mellom EU og EFTA-landene. Departementet forventer imidlertid at det vil skje i løpet av våren 2023.

SPØRSMÅL NR. 418

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 22. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

For snart to år siden vedtok Stortinget at barn og pasienter under 49 år ikke bosettes på sykehjem i strid med eget ønske.

Hva er status for gjennomføringen av dette vedtaket, og hvorfor har det tatt så lang tid å få det iverksatt?

BEGRUNNELSE:

I Arbeiderparti-styrte Oslo kommune, er ME-syke Aurora på 25 år tvangssendt på sykehjem mot sin vilje. Hun vil inn på landets eneste behandlingssted for ME-syke, men bydelen sier nei, til tross for at Oslo kommune kjøper plasser fra behandlingsstedet til andre. Konsekvensen er at Aurora mot sin vilje er plassert på sykehjem. Statsforvalteren har gitt henne medhold i at dette ikke er helsemessig forsvarlig for henne.

Det sier seg selv at unge mennesker på 25 år ikke hører hjemme på sykehjem, og at det er en stor psykisk påkjenning. Når Stortinget i tillegg har gitt regjeringen henstilling om at dette ikke skal skje, for nesten to år siden, er det oppsiktsvekkende å se at det fortsatt skjer. Det bør være en relativt enkel sak å innføre samtykkekrav for å plassere personer på under 50 år på sykehjem – spesielt når det finnes et annet behandlingstilbud tilgjengelig.

Svar:

Den 16. februar 2021 vedtok Stortinget følgende anmodning på bakgrunn av et representantforslag (dok. 8 16 S (2020-2021) og Innst. 242 S (2020-2021)), vedtak 702:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav a, slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud, barn ikke bosettes i sykehjem

i strid med familiens ønske og barnets beste, samt pasienter mellom 18-49 år ikke bosettes i sykehjem i strid med eget eller vergens ønske».

Jeg svarte stortingsrepresentant Marian Hussein på et skriftlig spørsmål datert 25. oktober 2021 at et høringsnotat som følger opp vedtaket ville bli sendt på alminnelig høring innen kort tid. Arbeidet med å følge opp vedtaket har reist flere prinsipielle spørsmål, og har derfor vært mer tidkrevende enn antatt. Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på å sende et lovforslag på høring i høst, noe jeg også meddelte i svar til stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg 22. september i år.

SPØRSMÅL NR. 419**Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 24. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes statsråden det er riktig at pasienter må opprette spleiser for å kunne reise til utlandet for å få livsviktig behandling når denne ikke tilbys i Norge?

BEGRUNNELSE:

I 2020 fikk en person bosatt i Nord-Norge påvist kreft i prostata med spredning til bekken og skjelett. Vedkommende har mottatt god behandling, men nå har ikke Norge mer behandling å tilby.

Det finnes en behandling som viser seg å være svært effektiv for pasientens krefttype som tilbys i Helsinki. Pasientens kreftlege har søkt om at han skal kunne få denne behandlingen, og også fått godkjennelse fra Statens Legemiddelverk, men har fått avslag fra Universitetssykehuset i Nord-Norge.

Pasienten har de siste månedene samlet inn penger via en spleis for å kunne finansiere behandlingen i Finland som vil kunne forlenge livet hans med flere år. Han har fått beskjed om at han vil dø av denne sykdommen, og at det ikke er mer Norge kan gjøre for å hjelpe ham. Likevel finnes det en behandling, som ikke tilbys gjennom det norske helsevesenet.

Samtidig som pasienten ikke får tilbud om behandling i Norge fordi det er for dyrt, får lederen i Helse Nord en sluttpakke på 1 million kroner. Dette sender et uheldig signal til pasienter som får beskjed om at medisinen de trenger for å overleve er for dyr.

Dessverre er det nå slik at det i enkelte tilfeller bare er dem som klarer å samle inn nok penger som kan få håp om å motta livsviktig behandling. Sånn skal det ikke være i verdens rikeste land.

Svar:

Som helse- og omsorgsminister kan jeg ikke gå inn i enkeltsaker. I mitt svar informerer jeg derfor på generelt grunnlag om rammene for tilgang til behandlingsmetoder i spesialisthelsetjenesten, inkludert noen overordnede kommentarer om behandling som mottas i utlandet.

Behandlingsmetoder, herunder legemidler, som anvendes i spesialisthelsetjenesten, finansieres som hovedregel av de regionale helseforetakene. Det er spesialisthelsetjenesten som avgjør innholdet i deres tjenestetilbud, og det er helsepersonellet som gjør individuelle vurderinger av hva som er best behandling for den enkelte pasienten innenfor det tilbudet som er tilgjengelig i

spesialisthelsetjenesten. Legemidler med markedsføringstillatelse, dvs. legemidler der effekt og bivirkninger er tilstrekkelig dokumentert, kan tilbys i spesialisthelsetjenesten etter behandling i system for Nye metoder. Systemet er etablert blant annet for å sikre likeverdig tilgang til metoder som er dokumentert trygge og effektive. Systemet skal videre understøtte likeverdig og rask tilgang til nye metoder. Et annet viktig aspekt er at systemet skal vurdere nye metoder sammenliknet med eksisterende behandling, og vurdere om etablerte metoder skal utfases. Nye metoder som vurderes innført i spesialisthelsetjenesten skal vurderes ut fra tre prioriteringskriterier – nyttekriteriet, ressurskriteriet og alvorlighetskriteriet. Utprøvende behandling, herunder legemidler uten markedsførings-tillatelse, skal som hovedregel gis gjennom kliniske studier, men kan unntaksvis gis til pasienter på individuell basis. En forutsetning er at det er vurdert at behandlingen er faglig forsvarlig. Pasienter skal ikke betale for utprøvende behandling tilbudt av den offentlige spesialisthelsetjenesten. Når pasienten ikke inngår i en klinisk studie, må finansiering derfor være avklart før utprøvende behandling startes.

Når det gjelder dekning av utgifter til behandling i utlandet har pasienter på nærmere angitte vilkår rett til dette. For eksempel har pasienter rett til å få utgifter til helsehjelp som mottas i utlandet helt eller delvis dekket dersom pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten og det ikke finnes et tilbud i Norge, eller helsehjelpen i utlandet er dokumentert mer virkningsfull enn den helsehjelpen som tilbys av det offentlige i Norge. Det er en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteyter i utlandet etter akseptert metode. I tillegg må pasientens tilstand og den aktuelle helsehjelpen tilfredsstillende kravene knyttet til nytte og ressursbruk. Det er uansett ikke åpnet for utenlandsbehandling for metoder som er besluttet ikke innført i Norge. Dette innebærer som den klare hovedregel at pasienter ikke får dekket utgifter til utprøvende behandling i utlandet. I spesielle tilfeller kan imidlertid enkeltpersoner innen sykdomsgrupper som er så sjeldne, og/eller så vanskelige og ressurskrevende at det ikke er bygget opp nasjonal kompetanse, unntaksvis få utprøvende behandling i utlandet.

Tre av fire som får kreft i Norge overlever i dag sin kreftsykdom. Det er dobbelt så mange som for 50 år siden. Takket være forskning på kreft, har kreftsykdom gått fra å være ensbetydende med død til å være kurerbar i tre av fire tilfeller. Selv om flere og flere får kreft, er det stadig

flere som blir helt friske, og de som har kreft lever lenger og har høyere livskvalitet enn tidligere. Dette skyldes en kombinasjon av forebygging, tidlig diagnose og flere, bedre og mer tilpassede behandlingsmåter for de ulike kreftformene.

I Nasjonal kreftstrategi "Leve med kreft" er det et mål at Norge skal være blant de landene med lavest kreftdødelighet, og som har høyest 5-års overlevelse etter

kreft. Dette er ambisiøse mål som vi fortsatt skal strekke oss etter. Vårt mål er at kreftpasienter i Norge skal tilbys diagnostikk, utredning, behandling, oppfølging og rehabilitering på høyt internasjonalt nivå. Og ikke minst - at de som overlever sykdommen får et godt liv. Dette er mål som også vil være sentrale i den nye kreftstrategien som regjeringen vil legge fram i 2024.

SPØRSMÅL NR. 420

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 24. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Finnes en sentral oversikt over alle typer digital tilgang til norske olje- og gassanlegg offshore og på land med oppdatert informasjon om alle som har slike former for tilgang, inkludert personenes statsborgerskap, ansettelsesforhold, fysisk plassering for pålogging og grunnkompetanse?

BEGRUNNELSE:

Gjennom booking-systemet for helikoptertransport finnes en full og kontinuerlig oppdatert oversikt over alle som til enhver tid har fysisk tilgang til olje- og gassanlegg på norsk sokkel, inkludert personenes statsborgerskap, ansettelsesforhold, grunnkompetanse med mer. Det fremstår ikke klart at en tilsvarende sentral oversikt finnes over hvem som har ulike former for digital tilgang til norske olje- og gassanlegg, med informasjon om blant annet type tilgang, statsborgerskap, ansettelsesforhold og grunnkompetanse.

Fagforeninger i olje- og gassnæringene har lenge vært bekymret over at det mangler en slik oversikt og kontroll over hvem som har digital tilgang til disse anleggene, ikke minst på grunn av utstrakt bruk av outsourcing.

En undersøkelse gjort av NRK viser at det er gjort en rekke uautoriserte påkoblinger på Equinors (daværende Statoil) datasystem fra India, ved ett tilfelle med drastiske følger, da produksjonen ved et anlegg i Mongstad i 2016 ble stanset ved et tastetrykk fra en indisk IT-ansatt som skulle utføre vedlikehold på en server i Norge. Hendelsen i 2016 skyldtes en utilsiktet feil. I dag regner flere sikkerhetsekspertene norske olje- og gassanlegg blant Europas viktigste sabotasjemål.

Siden hendelsen i 2016 Equinor gått bort fra å bruke det indiske IT-selskapet som var involvert i skandalen i 2016. Fagforeninger i olje- og gassnæringene er likevel fortsatt bekymret over manglende oversikt og kontroll over hvem som har digital tilgang til disse anleggene, ikke minst på grunn av fortsatt utstrakt bruk av outsourcing og en kraftig forverret sikkerhetssituasjon.

Svar:

Jeg er ikke kjent med at det finnes en slik sentral oversikt over alle typer digital tilgang til norske olje- og gassanlegg offshore og på land med oppdatert informasjon om alle som har slike former for tilgang, inkludert personenes statsborgerskap, ansettelsesforhold, fysisk plassering for pålogging og grunnkompetanse.

I petroleumsindustrien er det aktørene som er ansvarlig for at virksomheten til enhver tid er forsvarlig. Dette gjelder også for ivaretagelsen av selskapenes digitale sikkerhet.

I HMS-regelverket stilles det generelt strenge krav til sikkerhet og forsvarlig drift. Petroleumstilsynet fører tilsyn med at aktørene har systemer for å følge opp styring av risiko, blant annet knyttet til sikkerhet i industrielle IKT-systemer.

Petroleumstilsynet har gjennom flere år også lagt vekt på å utvikle og formidle kunnskap om IKT-sikkerhet i petroleumsvirksomheten, til veiledning og læring på tvers av næringen. Dette gjelder blant annet kunnskap om robust vern mot IKT-sikkerhetshendelser, hva IKT-sikkerhet i industrielle systemer innebærer, hvor i systemene sikkerhet vil være et vesentlig element og hvordan en kan øke IKT-sikkerheten i industrielle systemer.

Det er selskapene selv som skal sikre at det personellet som gis tilgang til å arbeide på IT- så vel som industri-

elle IKT-systemer har tilstrekkelige kvalifikasjoner og at arbeidet skjer innenfor sikre rammer.

SPØRSMÅL NR. 421

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 22. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Regelverket for refusjon av MVA for utenlandske turister som handler varer i Norge fremstår som utdatert. Det er viktig at regelverket bidrar til å styrke Norge som turistnasjon, samtidig som aktørene i markedet får et regelverk som gjør at konkurransevilkårene for aktørene både er tydelig, moderne og likeverdig.

Vil statsråden sørge for et oppdatert regelverk, slik at turister som ferierer i Norge opplever et digitalt og moderne system for refusjon av MVA der dette er berettiget?

Svar:

Regler om refusjon av merverdiavgift ved salg av varer til kjøpere som tar disse med som reisegods ved utreise fra merverdiavgiftsområdet, er gitt i merverdiavgiftsforskriften § 6-25-2.

Ordningen med refusjon av merverdiavgift ved salg til turister har eksistert siden 1985, og er papirbasert. Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det kan være grunn til å se nærmere på ordningen, og Skattedirektoratet fikk 30. juni i år i oppdrag å utarbeide forslag til regelverksendringer med sikte på å legge til rette for digitale løsninger. Skattedirektoratet har i brev 30. september 2022 til departementet levert forslag til nye regler på området.

Skattedirektoratets forslag til endringer i regelverket er nå til vurdering i Finansdepartementet. Et viktig hensyn ved utforming av regelverket på området vil være å foreta en avveining mellom forenklingshensyn og kontrollhensyn.

Jeg legger opp til at et forslag til endringer i regelverket som legger til rette for digitale løsninger sendes på høring i løpet av første halvår 2023.

SPØRSMÅL NR. 422

Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 24. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Siden landbruks- og matministeren mener at FrP holdt på å rasere landbruket da vårt parti hadde statsråden i Landbruks- og matdepartementet, kan det bes om en oversikt over utviklingen i landbruket fra 2013 til 2019, sammenlignet med seksårsperioden forut, på følgende sentrale områder for landbruket, selvforsyningsgrad, vekst i matproduksjon og total matproduksjon, nye investeringer,

omdisponering av jordbruksareal og nedleggelse av hel-tidsbruk?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets muntlige spørretime onsdag 9. november, svarte landbruks- og matministeren i et svar på spørsmål fra undertegnede at:

“Det er ganske spesielt å stå i stortingsalen og høre et parti snakke om matpriser og norsk matproduksjon når vi vet at deres parti var i ferd med å rasere norsk landbruk.”

Dette er sterk kost og kraftige ord fra statsråden. Jeg vil derfor gi landbruks- og matministeren mulighet til å oppklare hva hun mente i spørretimen denne dagen, ved å opplyse om tall og fakta knyttet til helt sentrale indikatorer for landbruket.

Svar:

Tabellen under viser utviklingen i indikatorene som representanten Bjørnstad etterspør, for perioden 2007 til 2019, i tillegg til gjennomsnitt eller endring i indikatorene i periodene 2007 til 2013 og 2013 til 2019.

Som mål på spørsmålet om vekst i matproduksjon, er det benyttet Budsjettnemnda for jordbruket sin beregnede volumindeks på utviklingen i plante- og husdyrproduksjonen. Som mål på nye investeringer er det benyttet sum bruttoinvesteringer inkl. leasing fra Budsjettnemnda for jordbruket.

Representanten Bjørnstad etterspør også utviklingen i nedleggelse av heltidsbruk. I statistikk materialet skilles det ikke på bruk som drives på hel- eller deltid. I tabellen gjengis derfor utviklingen i antall jordbruksbedrifter totalt. Ifølge tall fra Statistisk Sentralbyrå har imidlertid andelen bønder som henter 50 prosent eller mer av inntekten sin fra bruket sitt falt fra 34 til 28 prosent i perioden 2007 til 2019.

	Selvforsynings-grad (inkl. fisk)	Utvikling i mat- produksjon*, 2007=100	Brutto-invest- eringer i jordb- ruket, inkl. leasing. Faste 2020-priser.	Omdisponering av dyrka jord, dekar	Antall jordb- ruks-bedrifter
2007	50,4	100,0	10 864	8 510	49 900
2008	50,7	105,1	11 390	7 900	48 800
2009	46,5	100,5	10 065	8 308	47 700
2010	44,2	102,7	11 411	6 687	46 600
2011	46,2	99,4	11 211	6 648	45 600
2012	41,4	101,6	9 810	6 567	44 800
2013	45,5	101,5	10 081	5 620	43 700
2014	44,8	105,2	8 945	5 710	43 000
2015	47,5	106,9	9 514	6 313	42 000
2016	46,3	109,0	10 109	6 337	41 100
2017	47,8	108,7	10 608	3 894	40 300
2018	42,7	103,2	9 920	3 591	39 700
2019	42,9	109,0	10 198	3 803	39 100
2007-2013	46,4	1,5 %	10 690	-34,0 %	-12,4 %
2013-2019	45,4	7,4 %	9 911	-32,3 %	-10,5 %

*Kilde: Volumindeks for utviklingen i plante- og husdyrproduksjonen, BFJ.

Selvforsyningsgraden (inkl. fisk) var i gjennomsnitt 46,4 pst. i perioden 2007–2013, og 45,4 pst. i perioden 2013–2019. Utviklingen i plante- og husdyrproduksjonen økte med 1,5 pst. i perioden 2007–2013 og 7,4 pst. i perioden 2013–2019. Bruttoinvesteringer inkl. leasing i faste 2020-priser, var i gjennomsnitt 10 690 mill. kroner i perioden 2007–2013 og 9 911 mill. kroner i perioden 2013–2019. Omdisponering av dyrka jord ble redusert med 34 pst. i perioden 2007–2013 og 32,3 pst. i perioden 2013–2019. Antall jordbruksbedrifter ble redusert med 12,4 pst. i perioden 2007–2013 og med 10,5 pst. i perioden 2013–2019.

SPØRSMÅL NR. 423**Innlevert 16. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 28. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Til VG 26.okt blir regjeringen beskyldt for å komme med et skattesjokk, hvorpå næringsministeren svarer: "Hvilket sjokk? Ser en bort fra to næringer med grunnrente, samt midlertidige endringer for å dempe oljepenget, reduserer faktisk regjeringen det samlede skatte- og avgiftsnivået for næringslivet, sier Vestre til VG."

Kan statsråden fremskaffe en samlet oversikt over foreslåtte endringer i skatte- og avgiftsnivået for eiere og næringsliv?

Svar:

I Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter og avgifter og toll 2023 foreslo regjeringen netto skatte- og avgiftsskjerpelser på 44,8 mrd. kroner i helårsvirkning. Den bokførte effekten i 2023 var oppgitt til 46,1 mrd. kroner. I Prop. 1 S Tillegg 2 (2022–2023) har regjeringen foreslått justeringer i det opprinnelige forslaget, som, sammen med en oppdatering av beregningsmetoden, innebærer at de bokførte inntektene fra høyprisbidraget på vind- og vannkraft blir 900 mill. kroner lavere enn anslått i Prop. 1 LS. Anslått helårsvirkning av høyprisbidraget reduseres fra 16 mrd. kroner til 15,2 mrd. kroner.

Næringsvirksomhet påvirkes ulikt av de foreslåtte tiltakene i skatte- og avgiftsopplegget, herunder forslagene om situasjonstilpassede tiltak og grunnrenteskatt. Høye kraftpriser tilsier etter regjeringens vurdering at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon. Det er bakgrunnen for det foreslåtte høyprisbidraget på vind- og vannkraft. Det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Det andre situasjonstilpassede tiltaket er økt arbeidsgiveravgift (7,7 mrd. kroner i helårsvirkning).

I tillegg til de situasjonstilpassede tiltakene bidrar grunnrenteskatt på havbruk (3,65/3,8 mrd. kroner i helårsvirkning avhengig av bunnfradrag), landbasert vindkraft (2,5 mrd. kroner i helårsvirkning) og økt grunnrenteskatt på vannkraft (11,2 mrd. kroner i helårsvirkning av økt sats, og 1 mrd. kroner av å inkludere opprinnelsesgarantier i grunnrenteskattgrunnlaget) vesentlig til de samlede skatte- og avgiftsskjerpelsene. Forslaget om å innføre unntak for fastpriskontrakter i grunnrenteskatten (-1,2 mrd. kroner i helårsvirkning) trekker i motsatt retning. Grunnrentebeskatning er utformet med sikte på at prosjekter som er lønnsomme før grunnrenteskatt, også skal være lønnsomme etter grunnrenteskatt.

Forslaget om innstramming i de midlertidige petroleumsskattereglene anslås å øke provenyet med 2 mrd. kroner påløpt og 1 mrd. kroner bokført i 2023. Over tid, summert over årene de midlertidige reglene vil gjelde, anslås provenyet å øke med 11 mrd. kroner, målt som nåverdi i 2023-kroner. Det økte provenyet overføres Statens pensjonsfond utland og inngår ikke direkte i statsbudsjettet for 2023.

Næringsvirksomhet påvirkes også direkte av økte avgifter på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser, endringer i avgiften på avfallsforbrenning, avviklingen av redusert sats for datasentre og i noen grad økte bilavgifter. Redusert veibruksavgift på diesel, redusert grunnavgift på mineralolje, reduserte sektoravgifter og utsatt tidfesting av merverdiavgift for omtvistede krav trekker i motsatt retning. Samlet virkning for næringsvirksomhet av avgiftsforslagene mv. er om lag -0,3 mrd. kroner.

I sum viser anslagene at skatte- og avgiftsnivået for næringslivet generelt trolig reduseres noe, dersom en holder situasjonstilpassede tiltak og næringer som høster grunnrente, utenfor.

Utbytteskatt og formuesskatt er skatt på eiere, ikke på næringsvirksomheten. Den foreslåtte økningen i skatt på utbytte og formue i Prop. 1 LS (2022–2023) utgjør henholdsvis om lag 2,5 og 2,4 mrd. kroner. Lønnsomme investeringer vil med velfungerende kapitalmarkeder, som i Norge, normalt finansieres også med disse skattene.

SPØRSMÅL NR. 424**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Høgestøl****Besvart 24. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en samlet oppstilling av utslippskuttene regjeringen legger frem i statsbudsjettet, tilsvarende 500 000 tonn CO₂-ekvivalenter i ikke-kvotepiktig sektor i 2023, slik det refereres i Grønn bok?

BEGRUNNELSE:

I 2023 er utslippsbudsjettet under avtalen Norge har med EU på 23,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i ikke-kvotepiktig sektor. Med en videreføring av dagens politikk er utslippene ventet å være 23,9 mill. tonn i 2023. Regjeringen refererer i Grønn bok at deres grep reduserer utslippene med opp mot 0,5 tonn CO₂-ekvivalenter i 2023.

Svar:

I kapittel 5 av Regjeringens klimastatus og -plan fremgår det at de effektberegnete klimavirkemidlene i forslaget fra regjeringen til statsbudsjett for 2023 er beregnet til å redusere de ikke-kvotepiktige utslippene med opp mot 0,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023. Videre fremgår det at regjeringen i tillegg til forslagene i budsjettet arbeider med ytterligere virkemiddel og politikk som kan bidra til å redusere utslipp i 2023 med 0,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter utover det.

Det er stor usikkerhet knyttet til utslippsutviklingen og effekten av klimavirkemidler i årene frem mot 2030. På kort sikt påvirkes utslipp betydelig av aktiviteten i

økonomien og konjunktursvingninger. På lengre sikt er endringer i rammebetingelser og teknologiutvikling også svært viktig. Totalen på 0,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter er basert på estimater for ulike klimavirkemidler med tilhørende antagelser og er derfor usikre. Pga. usikkerheter i estimatene ble effekten ikke brutt ned i Regjeringens klimastatus og -plan, men under gis mer detaljer.

Regjeringen har foreslått å øke omsetningskrav til biodrivstoff i veitrafikk til 17 pst. fra 1. januar 2023, med delkrav på 12,5 pst. for avansert biodrivstoff. Regjeringen har også foreslått fra 1. januar 2023 å innføre et omsetningskrav til avansert biodrivstoff for ikke-veigående maskiner med 7 pst. i 2023, og dette skal trappes opp til 10 pst. i 2024. Disse to forslagene gir en estimert utslippseffekt på 0,4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023.

Regjeringen har foreslått å øke avgiftene på ikke-kvotepiktige utslipp til 952 kr/tonn fra 1. januar 2023. Dette gir en anslått effekt på 0,1 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023, korrigert for endringene i grunnavgiften og veibruksavgiften.

I tillegg foreslår Regjeringen en samlet bevilgning til Bionova på 87,5 mill. kroner for 2023. I Regjeringens klimastatus og -plan legges det til grunn at Bionova gradvis kan bidra til å redusere utslippene i jordbrukssektoren med opptil 0,6 mill. tonn fram mot 2030. Den økte bevilgningen til Bionova anslås også å kunne gi noe reduserte utslipp i 2023, men pga. stor usikkerhet inngår ikke dette i den anslåtte utslippsreduksjonen for 2023.

SPØRSMÅL NR. 425**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Høgestøl****Besvart 24. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Både flyindustrien og bioindustrien er avhengig av forutsigbarhet med hensyn til opptrappingsplanen for innblanding av biodrivstoff til luftfarten.

Når kommer regjeringen til å sende forslaget om økt omsetningskrav til luftfarten på høring?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen viser i sitt forslag til statsbudsjett for 2023 til at Miljødirektoratet har utredet muligheten for å øke innblandingskravet for bærekraftig biodrivstoff til luftfarten. Det står å lese at Miljødirektoratet har utredet et

krav på to prosent innblanding av avansert drivstoff, med foreslått ikrafttredelse 1. juli 2023.

Norge var det første landet i verden til å innføre et krav om innblanding av avansert biodrivstoff i luftfarten, med et krav om 0,5 prosent avansert biodrivstoff i luftfart fra 1. januar 2020. Det er imidlertid ikke foreslått en videre økning. Miljødirektoratet har evaluert omsetningskravet til luftfart, og konkluderer med at omsetningskravet i stor grad har vært vellykket. Miljødirektoratet har også utredet en videre opptrapping av innblandingskravet til to prosent fra 1. juli 2023. Saken ligger nå hos departementet.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil

«stimulere til økt bruk av biodrivstoff og skjerpe kravene til andregenerasjons biodrivstoff for alle relevante transportformer»

og

«etablere storstilt satsing på norsk bioenergi og avansert biodrivstoff i transportsektoren og legge frem en plan for en helhetlig og industriell verdikjede for bruk av norske bioressurser».

Tydelige mål og en ambisiøs opptrappingsplan for innblanding av avansert biodrivstoff i luftfarten er forutsetninger både for å få ned utslippene fra luftfarten og for å legge grunnlaget for en norsk biodrivstoffnæring.

Svar:

I 2020 ble det innført et krav om at 0,5 prosent av omsatt drivstoff til luftfart i Norge skal være avansert biodrivstoff. Omsetningskravet omfatter alt drivstoff solgt til innenriks og utenriks luftfart, unntatt drivstoff solgt til militære flygninger. Som du viser til i ditt spørsmål har Miljødirektoratet utredet et krav på to prosent innblanding av avansert drivstoff, med foreslått ikrafttredelse 1. juli 2023. Saken er nå til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 426

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 23. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

I Sverige og Finland har etterlatte foreldrepermisjonsordninger som gir rett til full lønn for en periode etter tapet. Nylig innførte Danmark en lov som sikrer tid til foreldre som mister barn.

Vil regjeringen i likhet med Sverige, Finland og Danmark innføre en lov som sikrer rett til sorgpermisjon for foreldre som mister barn under myndighetsalder?

BEGRUNNELSE:

I Danmark har man nå vedtatt en ny lov som sikrer tid til foreldre som mister barn. Bakgrunnen for forslaget var et borgerforslag fremmet av Pernille Møller Jensen i desember 2019. Bakgrunnen var at hun hadde mistet sin tenåringsønn til leukemi. Forslaget handlet om retten til fri i 6 måneder for foreldre som mister et barn under myndighetsalder. Uten krav om gjentatte besøk hos fastlegen for å forlenge sykemeldingen.

En rett sorgpermisjon for foreldre som mister barn under myndighetsalder vil bety mye for dem som opplever noe så grusomt som å miste et barn.

Bare på en måned samlet forslaget 28.000 underskrifter, og nådde de nødvendige 50.000 kort tid etter. I juni 2020 ble forslaget behandlet og vedtatt i Folketinget. Et viktig argument som særlig har vært med på å skape bred oppslutning om forslaget, var at det er en relativt liten kostnad knyttet til denne rettigheten, særlig med tanke på hvor enorm betydning det kan ha for foreldre som har mistet det kjæreste de har.

Også i Sverige og i Finland har etterlatte foreldrepermisjonsordninger som gir rett til full lønn for en periode etter tapet.

I 2016 døde 102 barn mellom 1–17 år, mens i 2018 var tallet 84 ifølge en artikkel fra Norsk Helseinformatikk. Antall barn som var under ett år når de døde i 2020, var ifølge Statistisk sentralbyrå var 104 barn.

Sorgstøttealliansen er en allianse av 15 organisasjoner og nettverk som representerer med alle grupper etterlatte etter dødsfall i Norge. Denne alliansen tok kontakt med daværende helseminister Bent Høie, for å be høyreregjeringen om å vurdere dagens ordninger.

Svar:

Et dødsfall er alltid en belastning for de nærstående, enten det skjer uventet eller kommer etter lang tids sykdom og enten den som dør er ung eller gammel. Mennesker rammes ulikt av sorg, og også andre hendelser enn dødsfall, slik som samlivsbrudd, tap av hjem etter brann o.l. kan utløse sterke sorgreaksjoner. Personer reagerer forskjellig og trenger ikke samme hjelp og oppfølging etter slike hendelser. Noen får reaksjoner som gjør dem arbeidsuføre i svært lang tid, som smerter, angst, søvnforstyrrelser, konsentrasjonsvansker og lignende. Andre opplever at det er godt å komme helt eller delvis tilbake i jobb for å få tankene over på noe annet. Noen opplever god støtte fra arbeidsgiver og kolleger, mens andre opplever arbeidssituasjonen som en ekstra belastning.

Jeg mener det er viktig at det tas hensyn til denne mangesidigheten i den sørgendes forhold til arbeidslivet, og at arbeidssituasjonen derfor kan tilpasses individuelt.

I spørsmålet vises til ordninger i Danmark, Sverige og Finland. Disse kan fremstå som rausere enn de ordningene som finnes i Norge. Det er imidlertid vanskelig å sammenligne direkte, da ordningene er ulikt innrettet med hensyn til vilkår og dekningsgrad og ikke minst hvilke andre ordninger landene har. En egen ordning med full kompensasjon for tapt lønn er f.eks. viktigere i land som ikke gir full kompensasjon ved sykmelding.

Personer som har omsorg for barn som trenger særskilt tilsyn og pleie som følge av sykdom, skade eller lyte, har rett til pleiepenger. Ordningen gir også rett til fortsatt ytelse i seks uker etter at barnet dør. Dersom man har mottatt fulle pleiepenger sammenhengende i minst tre

år, får man fortsatt ytelse i tre måneder. Dette fordi det antas at personer som har vært så lenge ute av arbeidslivet trenger mer tid til å omstille seg enn personer som har en tettere tilknytning til arbeidslivet når barnet dør. Dersom et barn dør mens foreldrene mottar foreldrepenger, beholdes også ytelsen i seks uker. Denne ordningen hører under Barne- og familiedepartementets ansvarsområde.

For de som mister et barn vil tilværelsen kanskje aldri oppleves som «normal» igjen. Dersom konsekvensene av dødsfallet er slik at de ikke kan jobbe, vil de kunne få sykmelding med en diagnose som stemmer med den situasjonen de er i, og med gradert sykmelding, dersom dette oppleves som det beste for den enkelte. Sykepengeordningen, med de krav til kontakt med lege, arbeidsgiver og Arbeids- og velferdsetaten som følger med den, sikrer at den det gjelder får tilpasset oppfølging, og at endringer i situasjonen – også til det verre – fanges opp. Med sykmelding følger også rettigheter knyttet til oppfølging og tilrettelegging. Etter min vurdering er dette en god og hensiktsmessig ordning for foreldre som har mistet et barn.

En standardisert ordning for langvarig lønnet permisjon for etterlatte vil være vanskelig å tilpasse til alle ulike behov. En slik ordning kan i verste fall føre til at foreldre som trenger helsehjelp ikke får dette i tide fordi de tolker helseproblemer som sorgreaksjoner, eller at foreldre som ønsker å komme raskt tilbake i jobb, kan føle at de ikke «sørger nok» over tapet.

Regjeringen har ikke planer om å innføre særskilte inntektserstatningsordninger for etterlatte som ikke er i stand til å arbeide som følge av sorgreaksjoner.

SPØRSMÅL NR. 427

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at landsdekkende særtilbud i fritt behandlingsvalg, fortsatt vil være landsdekkende, eller vil hun legge ansvaret på de regionale helseforetakene og derfor sørge for at postnummeret ditt, og hvilket helseforetak man sogner til, blir avgjørende for om man får tilgang til hjelpetilbudet dersom helseforetaket i det heletatt ønsker å inngå avtale?

BEGRUNNELSE:

Barnas Fysioterapisenter har et særegent tilbud til barn, og mange familier fra hele landet benytter seg derfor av tilbudet deres. Barnas Fysioterapi er ikke det eneste eksempelet på særtilbud som lokker til seg brukere fra hele landet. Med avviklingen av fritt behandlingsvalg (FBV) vil tilbud som i dag er tilgjengelige over hele landet, i stedet måtte inngå avtaler med sitt regionale helseforetak og blir derfor et tilbud innad i det gitte foretaksområdet – dersom man i det heletatt er så heldig å få en avtale.

Tre av de fire regionale helseforetakene sier selv i høringen av avviklingen av fritt behandlingsvalg at de ikke har behov for å kjøpe ekstra kapasitet gjennom anbud. Om man legger det til grunn, samtidig som det fra regjeringspartienes hold påstås at helsetilbudet vil styrkes gjennom avviklingen av fritt behandlingsvalg, kan man tolke det som at man vil ha et tilsvarende tilbud som Barnas Fysioterapisenter i hvert enkelt helseforetak. For undertegnede virker det både urealistisk og mindre økonomisk gunstig, enn å ha gode landsdekkende særtilbud, med gode fagmiljøer gjennom FBV.

Spørsmålsstiller mener avviklingen av fritt behandlingsvalg enkelt og greit vil føre til et svakere tilbud til landets brukere og pasienter, på grunn av regjeringens ideologiske skylapper, som peker på at mest mulig statlig styring og kontroll gir det beste tilbudet. Det er selvfølgelig helt feil. Gode tilbud avhenger av sterke fagmiljøer, innovasjon, nytenkning, konkurranse og valgfrihet. Fritt behandlingsvalg går ikke bare ut på å kunne velge det tilbudet man liker best, men også å velge vekk tilbud som ikke fungerer for deg selv.

Svar:

Jeg viser til at jeg har bedt de regionale helseforetakene om å vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige.

Jeg understreker at det ligger til de regionale helseforetakene å sørge for tilstrekkelig kapasitet for å ivareta behovene for nødvendig spesialisthelsetjenester for

hele befolkningen i helseregionen, samt å beslutte hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten.

Jeg viser til at både Helse Midt-Norge RHF og Helse Vest RHF i 2022 har gjennomført anskaffelser innenfor områder som er sentrale i godkjenningsordningen, herunder psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Helse Vest RHF har en pågående anskaffelse innen spesialisert rehabilitering, hvor Barnas fysioterapisenter er en relevant aktør. Helse Sør-Øst RHF har gjennomført en anskaffelse innen de fleste av de somatiske fagområdene som inngår i ordningen, med en kostnadsramme som er fire ganger så stor som de gamle avtalene. Videre har de anskaffet tjenester innenfor intensiv trening og habilitering til barn, ungdom og voksne med nevrologiske sykdommer og skader der bevegelse er en av hovedutfordringene. Helse Sør-Øst RHF vurderer også å gjennomføre en hurtig tilleggsanskaffelse innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling dersom godkjenningsordningen avvikles.

Pasientens rett til å velge behandlingssted, herunder hos private avtaleparter, gjelder hele landet – også behandlingssteder utenfor egen helseregion. Det vil fremdeles gjelde dersom godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg avvikles.

Hensynet til samling av kompetanse og god ressursbruk tilsier at enkelte tilbud i spesialisthelsetjenesten må sentraliseres regionalt eller nasjonalt. Det er en sentral del av de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar å planlegge og styre funksjonsfordeling, lokalisering og dimensjonering av tilbudene de har ansvar for.

SPØRSMÅL NR. 428

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 24. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Finnes det eksempler fra forvaltningspraksis på at Mattilsynet har akseptert resultater av gentester som bevis ved vurderingen av om storfe kan identifiseres i henhold til sporbarhetsregelverket, og hva gjør Landbruks- og matdepartementet for å sikre at Mattilsynets tolkning av sporbarhetsregelverket for storfe er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen?

BEGRUNNELSE:

I svar til mitt tidligere innsendt spørsmål av 21.10.2022 svarer landbruks- og matministeren at det ikke stemmer, at Mattilsynet avviser resultater av gentester som bevis ved vurderinger av om storfe kan identifiseres i henhold til sporbarhetsregelverket. «Spørsmålet i disse sakene er om gentester er egnet til å bevise identifikasjon og sporbarhet på det nivået som regelverket krever», heter det videre i svaret.

I en serie artikler i Norsk Landbruk høsten 2022 er det rettet skarp kritikk mot Mattilsynets tolkning av sporbarhetsregelverket for storfe. En tidligere ansatt i Mattilsynet har uttalt til bladet at Mattilsynet feiltolker regelverket, og at Mattilsynet ikke tar hensyn til formålet med regelverket, som er mattrygghet og dyrehelse. En annen tidligere inspektør i Mattilsynet mener Mattilsynet frykter reaksjoner fra ESA dersom regelverket blir praktisert mer pragmatisk, og at

«i håndhevelsen av EØS-regelverk er vi mer katolske enn paven».

Slik jeg oppfatter det har ikke Landbruksministeren besvart spørsmålet om Mattilsynets praksis på dette området er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen. Ettersom det stadig fremkommer påstander i media om at Mattilsynet feiltolker sporbarhetsregelverket for storfe, tillater jeg meg igjen å spørre om hva Landbruks- og matdepartementet gjør for å sikre at Mattilsynets tolkning av sporbarhetsregelverket for storfe er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen. Som tidligere påpekt aksepterer Storbritannia, som har hatt det samme EU-regelverket som Norge, DNA-test for identifikasjon av storfe.

I en annen artikkel i Norsk Landbruk 15.11.22 hevder en veterinær at Mattilsynet har feiltolket EØS-regelverket og lagt til grunn at det ikke finnes et grensenivå for kloramfenikol i EØS-regelverket. Det viser seg nå at det finnes regler om grensenivå for kloramfenikol i EØS-regelverket, og at Mattilsynet kan ha fattet vedtak om destruksjon av flere sauebesetninger på sviktende grunnlag. En nærliggende tanke er da at Mattilsynets tolkning av sporbarhetsregelverket for storfe kan være feil.

Svar:

Utgangspunktet er at EØS-regelverket om sporbarhet ikke åpner for gentesting som alternativ til identifikas-

jonsmerking av storfe. For å kunne spore individuelle dyr krever regelverket øremerker med identifikasjonsnummer, registrering i databasen Husdyrregisteret og registrering i register på den enkelte driftsenhet, såkalt dyreholdjournal. Mattilsynet aksepterer derfor ikke gentest som et alternativ til kravene til identifikasjonsmerking av storfe i henhold til sporbarhetsregelverket.

Mattilsynet har informert departementet om at de ikke har funnet eksempler der gentest har blitt akseptert og benyttet i arbeidet med å identifisere storfe. De kan ikke utelukke at de har akseptert resultatet av gentest som dokumentasjon på slektskap mellom dyr i enkelte tilfeller, for eksempel for å sannsynliggjøre at en kalv er avkom av ei bestemt ku, dette for å supplere annen foreliggende informasjon. En gentest alene vil imidlertid ikke kunne dokumentere sporbarheten etter de reglene som gjelder. Den vil for eksempel ikke kunne avdekke hvor dyret har vært i sin levetid, dyrets alder eller om det har fått medisiner som ikke skal inn i matkjeden. Gentester vil heller ikke kunne erstatte manglende dyreholdsjournal.

Mattilsynet har opplyst at de heller ikke er kjent med eksempler fra EU-land der dyr som mangler sporbarhet i form av dyreholdsjournal, merking og registrering, kan sendes til slakt etter å ha tatt en DNA-test.

Som nevnt i mitt svar på representantens spørsmål om sporbarhet tidligere i høst (spørsmål nr. 132) har Eidsivating lagmannsrett og Borgarting lagmannsrett nylig kommet frem til at Mattilsynets praksis er i samsvar med sporbarhetsregelverket etter EØS-avtalen. Begge domsavgjørelsene er nå rettskraftige.

Mattilsynet vil i tråd med dette fortsette praksisen med å ta hensyn til DNA-analyser i den grad dette, sammen med annen foreliggende informasjon, kan bidra til å dokumentere sikker identitet til et dyr, men en gentest vil ikke alene kunne dokumentere sporbarheten etter gjeldende regler.

SPØRSMÅL NR. 429

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 23. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil Finansministeren sørge for at reiselivsbedrifter som har fulgd tariff-festa rutiner i bransjer for lønsutbetaling

gjennom at januarløn blir utbetalt på arbeidstakaren sin konto i desember, får utbetalt lønnsstøtte også for januar 2022 i tråd med intensjonen i ordninga for lønnsstøtte under siste fase av pandemien som Stortinget vedtok i de-

sementer 2021, og kan ministeren gjøre greie for om det er rom for å gjøre dette innfor den økonomiske ramma for ordninga som Stortinget har løyvd?

Svar:

Den aktuelle lønnsstøtteordningen ble utformet slik at faktisk lønnsutbetaling i en måned var grunnlaget for lønnsstøtte den samme måneden. Ingen lønnsutbetaling i januar 2022 betød derfor ingen lønnsstøtte for den måneden. Denne ordningen var arbeidslivets parter med på å utforme. At ordningen ville bli slik, fremgikk av skissen som lå til grunn for ordningen mot slutten av desember 2021, da bedriftene måtte ta en avgjørelse om å permittere eller ikke.

En utførlig redegjørelse for problemsstillingen finnes i svar på skriftlig spørsmål nr. 2497 fra stortingsrepre-

sentant Kaski 7. juli 2022, og jeg viser til dette. Der forklares det hvordan særlig kontrollhensyn begrunner at faktisk lønnsutbetaling i måneden utgjør grunnlaget for lønnsstøtte, og hvorfor det ikke er mulig å endre ordningen.

I svaret det er referert til foran, er det vist til at Skatteetaten på det daværende tidspunkt var kjent med 25 søknader som var berørt av problemstillingen. Oppdaterte tall fra Skatteetaten viser nå at totalt 41 bedrifter er berørt. Dette tallet må ses i lys av at rundt 1 milliard kroner er utbetalt under ordningen, og at 4 000 søknader har blitt godkjent. Gjeldende bevilgning til denne ordningen er 1 milliard kroner. I en så omfattende støtteordning er det nødvendig å ha gode kontrollrutiner som kan hindre misbruk.

SPØRSMÅL NR. 430

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 23. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er det totale skatteprovenyet i form av formueskatt som samlet går tapt for den Norske stat ved utflytting av de utflyttede milliardærer, fordelt på staten sitt proveny og den enkelte skattekommunen som den enkelte har skattet til?

BEGRUNNELSE:

I media kan vi lese at en rekke rikinger og milliardærer har flyttet utenlands i inneværende år. Det skal nærme seg 25 stk. totalt. Kjell Inge Røkke er for eksempel en av de, og i media kan vi lese at han i 2020 bidrog med 120 mill. til Asker kommune i skatt.

Svar:

Det vises til svar fra finansministeren av 23. november på det ovennevnte spørsmålet. Nedenfor følger et korrigert svar hvor tvetydige formuleringer er presisert. Finansdepartementet sendte dette 13. desember 2022.

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over antall utflyttinger og innflyttinger mellom 2011 og 2022 blant personer som har hatt nettoformue over 100 mill. kroner i ett eller flere år i perioden

2011-2021, eller har vært på Kapitals liste over 400 rikeste (2019-2022), totalt 2 864 personer. Det presiseres at tallene ikke er innhentet for statistikkformål, og at uttrekket ikke er kvalitetssikret. Tallene må derfor tolkes med varsomhet.

Av de 2 864 personene har 130 personer flyttet ut i løpet av perioden, og 115 har flyttet til Norge. Fra 2011 til og med 15. november 2022 flyttet i gjennomsnitt 11 personer (avrundet) ut årlig. Tallgrunnlaget viser at 15 personer flyttet ut i 2021, og at 23 personer har flyttet ut så langt (per 15. november) i 2022.

De som flyttet ut i perioden 2011–2021, hadde samlet om lag 18 mrd. kroner, dvs. i gjennomsnitt om lag 1,6 mrd. kroner per år i nettoformue i utflyttingsåret. Samtidig hadde innflyttede personer en samlet formue på om lag 33,3 mrd. kroner, dvs. om lag 3 mrd. kroner i gjennomsnitt per år i innflyttingsåret. Den samlede formuen som ble flyttet inn, var altså vesentlig høyere enn formuen som ble flyttet ut. Disse tallene indikerer dermed at Norge i denne perioden ikke har tapt formuesskatteproveny ved at personer i gruppen med nettoformue over 100 mill. kroner har flyttet ut.

Departementet har ikke tall som fordeler utflytting på skattekommuner.

SPØRSMÅL NR. 431**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen****Besvart 23. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringen har satt i gang nye utredninger av vindkraftverkene på Fosen sin virkning på reindrifta, til tross for at dette er grundig utredet tidligere gjennom rettslige saksganger i over 15 år. Riving av vindkraftverkene og tilbakeføring av området til naturen er ikke et utredningstema. Selv om dette ville fått slutt på menneskerettighetsbruddet. Og fordi reindriften selv har uttalt dette ønsket.

Hvorfor vil ikke regjeringen utrede riving, restaurering og revegetering?

Svar:

Som oppfølging av Høyesteretts dom av 11. oktober 2021 varslet Olje- og energidepartementet at det ville igangsette en prosess for å sikre at statens folkerettslige forpliktelser overfor samene som urfolk ivaretas på Fosen. Målet for prosessen er at driften av vindkraftverkene kan vi-

dereføres samtidig som reindriften sikres. På bakgrunn av dialog med reindriften, konsesjonærene, samt en grundig gjennomgang av sakens dokumenter, har departementet utarbeidet et forslag til utredningsprogram. Forslaget er oversendt til reindriften.

Departementets forslag til utredningsprogram inneholder blant annet et punkt om at utredningene bør omfatte «Andre endringer i drift, utforming og eller omfang av vindkraftverkene med tilhørende infrastruktur og anlegg, herunder utbedring av veier/skjæringer, ferdsselsbegrensninger og flytting fjerning av turbiner».

Det gjennomføres for tiden konsultasjoner med reindriften om innholdet i utredningsprogrammet. Det konkrete innholdet i utredningsprogrammet er ikke avgjort, men konsultasjonene har som formål å oppnå enighet om hva som skal utredes for å fatte nye vedtak som står seg for ettertiden.

SPØRSMÅL NR. 432**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen****Besvart 28. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

OED er satt til å følge opp Fosen dommen og menneskerettighetsbruddet som pågår ovenfor samene på Fosen. OED var også departementet som fattet det ugyldige vedtaket. Det er vanskelig å ha tiltro til at det samme departementet som fattet et vedtak i strid med menneskerettighetene, som ble dømt i høyesterett kommer til å foreta en uavhengig oppfølging av høyesterettsdommen.

Har statsministeren vurdert å la et annet departement overta ansvaret, hvis ikke, hvorfor ikke?

Svar:

Regjeringen følger nå opp Høyesteretts dom i Fosen-saken. Vi skal sikre at staten oppfyller sine folkerettslige for-

pliktelser overfor samene som urfolk. Og vi må finne løsninger som står seg for ettertiden.

Det er Olje- og energidepartementet som er ansvarlig myndighet på energiområdet og som har ansvaret for oppfølging av Fosen-dommen. Departementet har igangsatt en prosess som skal sikre ivaretagelse av Norges menneskerettslige forpliktelser overfor reindriftsutøverne. Olje- og energidepartementet har vært involvert i sakskomplekset siden Norges vassdrags- og energidirektorat oversendte klagene på NVEs samlede behandling av vindkraft og kraftledninger på Fosen i mars 2011.

Det er ikke uvanlig at et departement eller annet forvaltningsorgan som behandler en sak, kan ha behandlet den samme saken i en tidligere sammenheng. Den klare hovedregelen i norsk forvaltningsrett er at et organs tidligere befatning med et sakskompleks ikke vil være til hin-

der for at samme organ behandler saken på nytt, eksempelvis i en omgjøringssprosess.

Olje- og energidepartementet vil i tråd med vanlig praksis fremdeles ha ansvaret for oppfølgingen av Fosendommen og den prosessen som nå er igangsatt. Dette betyr imidlertid ikke at Olje- og energidepartementet ar-

beider alene. Som i andre større og politisk viktige saker som berører ulike statsråders ansvarsområder, trekkes berørte statsråder inn i saksbehandlingen. Olje- og energidepartementet har derfor hatt, og vil fortsette å ha, et godt samarbeid med andre relevante departementer i den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 433

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 28. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke av justis- og beredskapsministerens konstitusjonelle plikter nødvendiggjør bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok, og mener statsråden at ByteDance er en tiltrodd kilde?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nummer 65 og nummer 152 som var stilt til Statsministeren, og justis- og beredskapsministerens svar på disse spørsmålene. Spørsmålene ble videresendt til justis- og beredskapsministeren for besvarelse, og dette ble begrunnet med at justis- og beredskapsministeren har det konstitusjonelle ansvaret for IKT-sikkerhet, og da også er ansvarlig for IKT-sikkerhet internt i regjeringen. Det blir videre påpekt at så også var tilfelle da spørsmålsstiller var justis- og beredskapsminister, til dette bemerkes kort at på det tidspunktet hadde SMK retningslinjer for regjeringsmedlemmenes bruk av digitale kommunikasjonsenheter. Spørsmålsstiller registrerer at dette ikke er tilfelle for regjeringen Støre.

Statsråden har gjennomgående besvart spørsmål om hennes mobilbruk med at den er i henhold til gjeldende råd og retningslinjer, uten at dette har blitt konkretisert noe nærmere. Det er først i besvarelsen av spørsmål nummer 152 det gis en konkret henvisning, og den er til NSM sine 13 råd for mobilbruk. Spørsmålsstiller vil på den bakgrunn vise til råd nr. 12 i NSM sine råd for mobilbruk, hvor overskriften lyder:

«Bare installer nødvendige apper og foretrekk kjente og tiltrodd kilder».

Videre vises det til siste avsnitt i råd nr. 12, som lyder:

«Du bør derfor bare installere apper som du virkelig trenger, og da foretrekke apper fra kjente og tiltrodd kilder. Du

bør være spesielt kritiske til apper som ber om personlig informasjon og tilgang til data i offentlige skyer.».

Det er slik spørsmålsstiller ser det naturlig å forstå NSMs råd nr. 12 for mobilbruk i lys av NSMs generelle uttalelser om kinesisk teknologi, hvor det heter at man «ved bruk av kinesisk produsert teknologi bør legge til grunn at informasjon kan samles inn og videreformidles til kinesiske myndigheter og kinesisk etterretning». Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn en redegjørelse for hvilke av statsrådets konstitusjonelle plikter som nødvendiggjør bruk av TikTok, samt om statsråden mener ByteDance er en tiltrodd kilde.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mine svar på spørsmålene nr. 7, nr. 65 og nr. 152, hvor jeg har orientert om min begrunnelse for bruk av sosiale medier, og ikke minst viktigheten av høy sikkerhetsbevissthet og god kunnskap om de sårbarhetene disse mediene representerer.

Som tidligere vist til, gir ulike sosiale medier og plattformen mulighet til å kommunisere til grupper det ikke er like lett å nå via tradisjonelle media.

SPØRSMÅL NR. 434**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 25. november 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Vil kulturministeren se på forskriften for tildeling av momskompensasjon til frivillige organisasjoner for å sikre at det er organisasjonens praksis og ikke deres lovverk (som ofte må følge den internasjonale mor-organisasjonen) som legges til grunn ved behandling av søknader?

BEGRUNNELSE:

Lions Norge har mottatt momskompensasjon hvert år siden oppstarten av ordningen. Det har ved to anledninger vært vurdert om de er berettiget denne støtten. Grunnlaget for vurderingen har vært om Lions Norge er en lukket organisasjon eller ikke.

Ved de foregående vurderingene har man konkludert med at praksisen er en annen enn det lovverket tilsier. Lovverket til Lions Clubs International (som legger føring for Lions Norge, distriktene og klubbene) sier at medlemskap oppnås ved invitasjon. Dette har imidlertid ikke vært praktisert i Norge de siste 15 årene. Det er mulig å gå inn på deres hjemmeside og trykke «bli medlem». De som har gjort dette blitt kontaktet av en klubb og tatt opp som medlemmer.

Lions Clubs International Distrikt 104 søkte 30. august 2021 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2020. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 7 365 996 kroner etter forenklet modell. Lotteritilsynet avslo søknaden 16. desember 2021, med den begrunnelse at organisasjonen er lukket. Tilsynet vurderte at kravet i underleddenes vedtekter om at medlemskap oppnås gjennom invitasjon fra eksisterende medlemmer, ikke hadde saklig sammenheng med deres visjon, mål eller virksomhet. Klager påklaget vedtaket 5. januar 2022. I Lotterinemndas møte 26. september 2022 avviste de klagen.

Ved å kun se på loven og ikke hvordan den praktiseres vil enkelte organisasjoner bli skadelidende. Det er flere organisasjoner i Norge som har åpen innmelding, men som har en godkjenningsordning i bakkant om man ønsker å bidra fysisk i organisasjonens arbeid.

En av Lions sine styrker er at alle som er medlemmer er aktive og bidrar med arbeidskapasitet i tillegg til å betale en medlemskontingent. Alle penger som samles inn blir bevilget til prosjekter lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Totalt bidrar Lions Norge med ca. 80 millioner i året til gode formål.

Forskriften for tildeling av momskompensasjon bør ses på. Man bør se hva organisasjonene bidrar

med i samfunnet og hvordan man praktisk praktiserer medlemsverving. Enkelte organisasjoner i Norge som er del av en internasjonale organisasjon er bundet av de internasjonale bestemmelser, men kan ha mulighet til å praktisere dette på en annen måte her hjemme.

Svar:

LIONS CLUBS INTERNATIONAL DISTRIKT 104 (Lions Norge) søkte den 30. august 2021 om kompensasjon for merverdiavgiftskostnader for regnskapsåret 2020 på bakgrunn av forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, som trådte i kraft 1. januar 2019. Lotteri- og stiftelsestilsynet fattet vedtak om avslag på søknad om momskompensasjon 16. desember 2021. Avslaget ble begrunnet med at søker, etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav c, ble vurdert som en lukket organisasjon som ikke var åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. I avslaget vises det til opplysninger i søknaden, nettside og stikkprøver av underledd. Avslaget ble påklaget 5. januar 2022. Lotterinemnda opprettholdt vedtaket 26. september 2022.

Lotterinemnda påpeker i sitt vedtak at det følger av forskriften § 5 andre ledd at organisasjonene som søker om merverdiavgiftskompensasjon må oppfylle kravene i forskriften både på søknadstidspunktet og utbetalingstidspunktet, og at det ved Lotterinemndas vurdering av om organisasjonen er lukket tas utgangspunkt i organisasjonenes vedtekter på søknadstidspunktet. Planlagte eller etterfølgende endringer i vedtektene og drift får ikke betydning for vurderingen.

Det har vært intensjonen med regelverket for momskompensasjon at lukkede organisasjoner ikke skal inngå i ordningen. Solberg-regjeringen presiserte dette i forskriften gjeldende fra 2019.

Stortinget har også nylig vedtatt en ny pengespillov som oppdaterer og samler de tre tidligere lovene på pengespillfeltet. Ny lov trer i kraft 1. januar 2023. I Prop. 220 L (2020 – 2021) Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak) Lov om pengespill (pengespilloven) heter det følgende om lukkede organisasjoner: «Lukkede organisasjoner vil være organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Dette inkluderer organisasjoner som har et selektivt medlemskap uten naturlig avgrensning, for eksempel ved at eksisterende medlemmer skal forhåndsgodkjenne nye medlemmer, at nye medlemmer må kunne vise til et godt omdømme, eller at enkelte utestenges på grunn av etnisitet, kjønn, ut-

danning, osv. hvor dette ikke er en naturlig avgrensning i lys av organisasjonens virksomhet.»

I momskompensasjonsordningen er det mer enn 21 000 mottakere. Forvaltningen av ordningen baseres på organisasjonenes dokumentasjon og vedtekter og ikke på praksis i den enkelte organisasjon. Det ville for øvrig være spesielt å premiere organisasjoner som ikke følger egne lover og vedtekter.

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er dynamisk. Dvs. at dersom en organisasjon ikke fyller vilkårene i dag vil den allikevel kunne komme inn i ordningen i framtiden dersom vilkårene er oppfylt. Dermed kan en organisasjon som vurderes som lukket i dag komme inn i ordningen dersom denne i framtiden skulle ønske å åpne opp for medlemskap for allmenheten der hvor det er naturlig.

SPØRSMÅL NR. 435

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 28. november 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Dagsavisen omtaler i utgaven 17.11.2022 det standardiserte programmet "Back2School", som i dag er et pilotforsøk på enkelte norske skoler. Programmet høster sterk kritikk fra enkelte eksperter, men skal etter planen rulles ut som større forsøk og program.

Vil statsråden godta at det slikt program skal bli rullet ut i skolen, uten nærmere vurdering fra departementet eller direktoratet, eller vil departementet trekke i nødbremsen?

BEGRUNNELSE:

Programmet Back2Schhol er utviklet i Danmark og tar sikte på seg å behandle barn som sliter med ufrivillig skolefravær. Programmet utsettes for hard kritikk, blant annet fordi det gir inntrykk av det er barna og familiene deres som må forandres i stedet for skolen.

Svar:

Skolen har et stort ansvar for å ivareta elevene og for å legge til rette slik at alle kan trives og få et godt utbytte av opplæringen. Det gjør inntrykk på meg at enkelte elever opplever at de ikke klarer å gå på skolen. Tilstedeværelse på skolen er viktig både for å gi elevene rammer i hverdagen, for at de skal få opplæringen de har krav på og for at skolen skal kunne støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling.

Alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø, og opplæringen skal tilpasses elevene. Det skal ikke være slik at ansvaret skyves over på elevene eller hjemmet dersom elevene ikke trives på skolen. Derfor tar jeg på stort alvor at det rapporteres om en økning i elever som har proble-

mer med å gå på skolen. Jeg har hatt egne møter med både forskere og foreldre om tematikken.

Det er viktig å påpeke at alvorlige fraværssaker ofte er komplekse og sammensatte. Elever med høyt skolefravær er en heterogen gruppe, og det er mange og varierte årsaker til skolefravær. I noen tilfeller ligger årsaken i skolesituasjonen, mens i andre tilfeller kan fraværet skyldes helt andre forhold. Skolene må jobbe aktivt for å avdekke årsakene til fraværet og for å følge opp den enkelte elev på best mulig måte, også dersom fraværet viser seg å skyldes forhold utenfor skolen. Skolen har mulighet både til å fange opp elever som er mye fraværende og et ansvar for å følge dem opp, både i egen regi og ved å koble på andre deler av det kommunale eller statlige hjelpeapparatet.

Skolen skal jobbe kontinuerlig med å styrke trivsel og skolemiljø, men det er også viktig at det finnes gode hjelpetjenester og et lag rundt eleven som kan bistå og hjelpe dem som av ulike årsaker ikke finner seg til rette på skolen. Jeg mener vi må styrke laget rundt eleven og læreren. Her har vi en vei å gå både når det gjelder bruk av ulike yrkesgrupper i skolen og samarbeid og samhandling mellom ulike tjenester.

Jeg er opptatt av å arbeide kunnskapsbasert og få faglige råd, slik at vi ikke setter i verk tiltak som ikke gir ønskede resultater. Etter å ha hatt forskermøter om skolefravær, ga jeg før sommeren Utdanningsdirektoratet et oppdrag omskolefravær, der jeg blant annet ber dem vurdere hvilke tiltak som kan settes inn for å bremse utviklingen og utbredelsen av høyt skolefravær både på kort sikt og på lengre sikt. Frist for denne delen av oppdraget er 30. juni 2023. Direktoratets faglige vurderinger og anbefalinger vil være viktige for hvordan vi følger opp denne problemstillingen videre.

Pilotstudien det vises til i spørsmålet har, så vidt jeg har fått opplyst, til hensikt å hjelpe elever med alvorlig skolefravær tilbake på skolen, og skal undersøke om det såkalte «Back2school»-programmet kan fungere som et hjelpetiltak. Piloten er ifølge en presentasjon på internett, et samarbeid mellom forskere ved UiT Norges Arktiske Universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Stavanger, NTNU, alle regionsentrene for barn og unges

psykiske helse (RBUP) og flere norske kommuner. Dette er et frivillig tilbud med begrenset omfang, og prosjektet finansieres av de involverte samarbeidspartene selv. Verken Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet er involvert. Eventuelle spørsmål om de konkrete helsefaglige behandlingsmetodene i programmet bør rettes til helse- og omsorgsministeren, siden dette først og fremst er et tiltak i regi av BUP.

SPØRSMÅL NR. 436

Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 25. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvorfor er det ikke etablert en ordning som sikrer gjenbruksverdien av disse anleggene slik Stortinget vedtok og hvordan forklarer statsråden denne urimelige forskjellsbehandlingen?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett foreslås det en tilskuddsordning til opprydding og sanering av pelserier og førkjøkken. Denne er begrenset til kr 500 000 for pelserier og 2 millioner per førkjøkken. Førkjøkkene er store industribedrifter, som i stor grad er bygget rundt produksjonsmaskinene. Å fjerne maskinene krever store og kostnadskreven ombygginger, som ikke de aktuelle virksomhetene har økonomi til å bære. Resultatet kan da bli at hele anlegget taper sin verdi og mulighet for omstilling.

For pelseri og førkjøkken instruerte Stortinget regjeringen til å fremme en tilskuddsordning for riving og opprydding, og en erstatningsordning for maskiner og utstyr. I tillegg var det en flertallsmerknad om:

«at det bør stilles midler til rådighet som kan bidra til å restrukturere byggene og maksimere gjenbruksverdier ved disse anleggene.»

Pelserier og førkjøkken eies enten av enkeltoppdrettere, eventuelt ved at to eller flere oppdrettere har gått sammen om å investere i dette kostbare utstyret. Dersom en oppdretter eier utstyret alene, blir det erstattet etter takst- eller bruksverdi. Dersom to oppdrettere eier utstyret sammen, legger regjeringen opp til å erstatte etter bokført verdi – som kun er en brøkdel av takstverdien.

Svar:

Spørsmålet dreier seg om regjeringens opplegg for å følge opp to anmodningsvedtak fra Stortinget. Det ene dreier seg om tilskudd til opprydding og sanering av pelserier og anlegg for produksjon av pelsdyrfør (førkjøkken). Det andre gjelder en erstatningsordning for maskiner og utstyr som er spesialisert til driften av førkjøkken og pelserier, og som er uten restverdi som følge av forbudet mot hold av pelsdyr.

Jeg har redegjort for oppfølgingen av disse anmodningsvedtakene i Prop. 1 S (2022-2023). Som anført i proposisjonen, legger departementet til grunn at de kompensasjonsordningene som er etablert, innebærer at anmodningsvedtakene er fulgt opp. Proposisjonen er for tiden til behandling i Stortinget.

Til spørsmålet om forskjellsbehandling vil jeg vise til at Stortingets lovvedtak innebærer at pelsdyroppdretterne skal få erstatning etter reglene i ekspropriasjonserstatningslova så langt de passer eller alternativt etter nedskrevet gjenanskaffelsesverdi fastsatt i tråd med et rundskriv fra departementet. Pelsdyroppdretterne vil etter dette minimum ha rett på full erstatning for sine økonomiske tap i forbindelse med avvikling av pelsdyrholdet. Stortinget har ikke forutsatt eller vedtatt tilsvarende ordning for erstatning til pelserier og førkjøkken.

Det kan for øvrig tillegges at dersom to (eller flere) oppdrettere eier et pelsingsanlegg sammen, vil disse – i tillegg til den særskilte kompensasjonen til pelserier – få delvis kompensasjon for kapitalverdiene i pelsingsanlegget gjennom et eget tillegg når bruksverdien for deres pelsdyrvirksomheter skal erstattes.

SPØRSMÅL NR. 437**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 24. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for å legge inn en presisering i forskriften om at strømvastende termiske energiløsninger, som fjernvarme og benyttelse av overskuddsenergi, ikke erstattes med mindre strømbesparende tiltak i energitilskuddsordningen til bedrifter?

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet har nå gjennomført en skriftlig høring til forskriften om energitilskuddsordningen for næringslivet. I noen av innspillene blir det ytret bekymring for at ENØK-tiltakene, som er en del av støtteordningen, vil føre til at bedrifter bytter ut strømbesparende tiltak med mindre energieffektive tiltak enn det som allerede benyttes. Slik Venstre ser det må dette være det motsatte av regjeringens intensjon i forbindelse med strømstøtteordningen. Derfor bør det være helt tydelig av forskriften at de mest strømsparende tiltakene ikke skal byttes ut, men at bedriftene skal kunne supplere med flere strømsparende tiltak i virksomheten. Det vil være svært uheldig for kapasiteten i strømmettet om bedrifter bruker ENØK-tiltakene til å bytte ut fjernvarme, som gir en stor besparelse i kraftnettet. Å flytte forbruk fra lokale fjernvarmenett til strømmettet vil også være med å presse strømprisene opp. Det er viktig at "hullene" i ENØK-tiltakene tettes slik at tiltakene ikke virker mot sin hensikt. Derfor vil det være nødvendig med en tekst som presiserer at benyttelse av overskuddsenergi som fornybar energibærer ikke skal byttes ut med mindre strømsparende tiltak. Potensialet i å avlaste kraftnettet med benyttelse av fjernvarme er betydelig i byer og tettsteder der hvor det ikke produseres kraft. Følgelig må ENØK-tiltakene være både kostnadseffektive og også ivareta at termisk energiproduksjon i form av fjernvarme fortsatt blir benyttet. Det vil også være viktig at ENØK-tiltakene i denne energitilskuddsordningen ikke kommer i konflikt med ENOVAs praksis i eksisterende støtteprogram for energieffektive tiltak.

Svar:

Jeg viser til at Stortinget gjennom behandling av Prop. 142 S (2021-2022), jf. Innst. 34 S (2022-2023) har vedtatt å opprette en midlertidig søknadsbasert energitilskuddsordning administrert av Enova. Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Utkast

til forskrift for energitilskuddsordningen ble sendt på forkortet offentlig høring 4. november, med høringsfrist 11. november. Departementet mottok om lag 50 høringsvar. Forskrift for ordningen ble fastsatt 21. november 2022.

I Prop. 142 S (2021-2022), som Stortinget har sluttet seg til, ble energitiltakene som foretak kan søke om støtte til listet opp. I forbindelse med høring av utkast til forskrift, har departementet fått innspill om at strømvastende termiske energiløsninger ikke bør erstattes med mindre strømbesparende tiltak. I likhet med stortingsrepresentanten, peker flere av høringsinstansene på at dette bør presiseres i forskrift.

Jeg vil understreke at hensikten med energitilskuddsordningen er å hjelpe energiintensive bedrifter i en overgangsperiode, herunder å bidra til energieffektivisering som gjør at foretakene benytter mindre energi og blir mer robuste overfor økninger i energipriser. Termiske energiløsninger som fjernvarme og spillvarme er, som representanten påpeker, en viktig del av energisystemet vårt, men også disse bør brukes effektivt.

Av Forskrift om midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømutgifter, § 3-2, fremgår det at det kan søkes om tilskudd for følgende forhåndsdefinerte tiltak:

- a. Energistyrings- og målingssystemer
- b. Etterisolering av yttervegger og tak
- c. Utskifting/oppgradering til energieffektive vinduer
- d. Behovsstyrt ventilasjon
- e. Varmegjenvinning ventilasjon
- f. Utskifting av eldre elektriske motorer, pumper, kompressorer og vifter
- g. Trykkluftoptimalisering
- h. Energigjenvinning fra elektriske motorer og kompressorer (for eksempel trykkluft, kjøøl og frys)
- i. Termisk isolering av rør, ventiler og deler i varme- og/eller kjøleanlegg samt industrielle prosesser
- j. Solfanger (på eller i tilknytning til næringsbygg)
- k. Solceller (på eller i tilknytning til næringsbygg)
- l. Væske/vann-, luft/luft- og luft/vann-varmepumper
- m. Biokjel for fast brensel (pellets, briketter, flis, ved/treavfall)
- n. Akkumulator- eller buffertank i eksisterende varme/energicentraler
- o. LED-lys og lysstyring

De forhåndsdefinerte tiltakene bidrar til å redusere energibruken hos bedrifter og er dermed i tråd med intensjonen med ordningen.

SPØRSMÅL NR. 438**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 28. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Har kulturministeren gjort seg kjent med hvordan endringene i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak påvirker arrangører, og hvordan vil regjeringen sikre at disse konsekvensene av forslaget til endringer i regelverket unngås?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget har nå en sak til behandling som vil kunne ramme kultur- og idrettsarrangement svært hardt; regjeringens forslag til endringer i regelverket for inn- og utleie fra bemanningsforetak, Prop. 131 L (2021-2022).

Dersom forslaget går igjennom slik det står vil det for fremtiden bli ekstremt krevende å gjennomføre større arrangementer. Større arrangementer er avhengig av tilgang til mye arbeidskraft i korte perioder til riggarbeid for å kunne gjennomføre. Dette er arbeid som er underlagt betydelig grad av styring og kontroll og derfor tjenester som må leveres som innleie, ikke som entreprise. Uten tilgangen til innleie av bærehjelp og riggere blir ikke scener bygget, høytalere og lyskastere hengt opp, eller tatt ned, og gjennomføring blir ekstremt krevende å få til. Konsekvensene for arrangementsvirksomhet vil kunne bli svært alvorlige, en rekke festivaler kan måtte legge ned og svært mange konserter, idrettsarrangementer mv. vil ikke kunne gjennomføres. For de som i dag jobber med å rigge opp, gjennomføre, og rigge ned arrangementer, vil forslaget slik det står ha en effekt som går tvert imot intensjonen med forslaget. Det vil føre til færre faste arbeidsforhold og uforutsigbar tilgang til spredte oppdrag som i sin natur er for korte til å opparbeide sosiale rettigheter, eller erstattes av utenlandsk arbeidskraft og frilansere. Mer løsarbeideri, og mer sosial dumping.

Svar:

Regjeringen har fremmet en lovproposisjon til Stortinget med forslag til innstramminger i regelverket for innleie fra bemanningsforetak. Det foreslås blant annet at adgangen til innleie «når arbeidet er av midlertidig karakter» oppheves.

Jeg har forståelse for at blant annet arrangementssektoren kan ha et varierende aktivitetsnivå som innebærer at arbeidskraftbehovet svinger. Jeg ser også at det noen ganger kan være mer hensiktsmessig å kjøpe spesialiserte funksjoner fra andre, enn å ha kompetansen fast

hos seg selv. Et sentralt formål med regjeringens forslag er samtidig å bygge opp under topartsforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og begrense bruken av innleie som tilknytningsform i norsk arbeidsliv. Dette betyr at regjeringen i størst mulig grad ønsker faste og direkte ansettelser.

Forslaget om å oppheve adgangen til innleie «når arbeidet er av midlertidig karakter», innebærer at innleie fra bemanningsforetak i hovedsak begrenses til å gjelde reelle vikariater. Det vil dessuten fortsatt være mulig å knytte til seg arbeidskraft for eksempel gjennom direkte midlertidig ansettelse, leie fra produksjonsbedrifter, samt organisering av oppdrag gjennom entrepriser. Bedrifter som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett, kan i tillegg avtale innleie med de tillitsvalgte hvis vilkårene for dette er oppfylt. Regelverket vil derfor fortsatt ha mekanismer som sikrer fleksibilitet.

SPØRSMÅL NR. 439**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 24. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden at fylkeskommunene har bedre forutsetninger enn kommunene til å vurdere hvor mange kommunene kan bosette?

BEGRUNNELSE:

Endringene i integreringsloven ga fylkeskommunene i oppgave å anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune. Tilbakemeldingene undertegnede har mottatt er at fylkeskommunen har lite å tilføre til bosettingsprosessen da den enkelte kommunen som står for bosettingen best kjenner egen kommunes bosettingskapasitet. Selv om den enkelte kommune selv fatter vedtak om antall de vil bosette, så skapes det fort feilaktige forventninger når fylkeskommunen skal komme med slike anbefalinger.

Svar:

I henhold til Samarbeidsavtale om mottak og bosetting av flyktninger mellom KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet (2022-2025) fastsetter Nasjonalt utvalg for

mottak og bosetting behovet for bosettingsplasser i kommunene kommende år.

På regionalt nivå har fylkeskommunen fra og med 1. januar 2020 fått i oppgave å anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket. Anbefalingen skal ta utgangspunkt i anmodningstall fra Nasjonalt utvalg og være basert på nasjonale føringer, herunder et sett av kriterier. Fylkeskommunen skal i sin anbefaling legge vekt på regionale planer for kvalifisering av innvandrere, samt fylkeskommunens kjennskap til regionen og den enkelte kommune. Det skal legges størst vekt på kommunens kapasitet og tjenestetilbudet i regionen.

Fylkeskommunene og KS gir anbefalingen til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), som har det statlige ansvaret for å bosette flyktninger i samarbeid med kommunene.

IMDi anmoder deretter kommunene om å bosette et gitt antall flyktninger. Anmodningen behandles i kommunestyrene. Kommunen beslutter om den vil bosette, og antall flyktninger som kommunen ønsker å bosette i løpet av et år. Det er med andre ord hver enkelt kommune som selv vurderer hvor mange flyktninger kommunen kan bosette.

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 17. november 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 28. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Foreningen Tryggere Rusmiddelpolitikk roper i dag varsko om at det er farlig syntetisk opioid i omløp i Oslo og Bergen. Dette er beregnet til å være tre ganger så sterkt som fentanyl, og samtidig ikke mulig å påvise med fentanylstrimler. Det er allerede påvist flere overdoser som følge av dette stoffet.

Hvilke strakstiltak vil statsråden innføre for å redusere faren for flere overdoser, og vil statsråden vurdere å innføre et lavterskel substitusjonstilbud?

Svar:

Jeg er kjent med varselet fra FHI, som også gikk til Helse- og omsorgsdepartementet, om hendelser og dødsfall knyttet til det syntetiske opioidet protonitazen. Jeg deler representanten Hussein's bekymringen. Vi vet fra tidligere hendelser der partier med særlig potent heroin har vært i omløp, hvor viktig det er å få denne informasjonen raskt ut til brukere av illegale rusmidler.

Det operative ansvaret ved slike hendelser ligger hos tjenestene. Jeg er informert om at Helsedirektoratet re-

sponderte på varselet fra FHI ved å sende ut informasjon til det kommunale overdosenettverket, overdosekoordinatorene i Bergen og Oslo, samt til de syv regionale kompetansesentrene innen rusområdet (Korus). Disse formidlet varselet videre til kommunale lavterskeltilbud og andre relevante aktører som er i kontakt med brukerne og kan gi råd og anbefalinger om hvordan overdoserisiko kan reduseres. Sammen med innsatsen til organisasjoner som FTR, FHN med flere, kan vi nå mange brukere med viktig informasjon.

Vi vil ikke kunne fjerne all risiko for overdose og overdosedødsfall som følge av at særlige farlige stoffer er i omløp. Vi har i dag trolig heller ikke et tilstrekkelig godt system for å sikre at informasjon når helt frem til brukere. Derfor vil jeg i arbeidet med forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet, som legges frem i 2023, også vurdere om det bør etableres et bedre varslingsystem ved økt overdosefare, for eksempel som følge av nye stoffer på det illegale markedet.

Lavterskel-LAR inngår i den nye retningslinjen for LAR. Dette skal bidra til at flest mulig personer i målgrup-

pen som har behov for og som ønsker medikamentell behandling, blir vurdert for det. Det legges i retningslinjen vekt på økt brukerinnflytelse, bedre individuell tilpassing, samt bruk av flere legemidler. Lavterskel-LAR er allerede opprettet i de fleste større byene og vi legger gjennom forslaget til budsjett for 2023 til rette for utprøving av medikamentell behandling også for personer med avhengighet til benzodiazepiner og sentralstimulerende midler.

Når det gjelder lavterskel-LAR som overdosereduserende tiltak, så er det også av betydning at vi innhenter mer kunnskap om hvem som tar overdose og som dør av nye syntetiske stoffer som protonitazen. Det er også viktig at vi får vite hvor og hvordan de erverver slike stoffer. Dersom dette også omfatter, eller i hovedsak ikke er, personer som nås av lavterskeltilbudene, men såkalte rekreasjons- eller eksperimentbrukere – så må vi også se på andre virkemidler enn lavterskel-LAR.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 451 fra representanten Rasmus Hansson.

SPØRSMÅL NR. 441

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 23. november 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tivinnereim

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en rangert oversikt over hvor mye hvert land har gitt til FN per innbygger, og en tilsvarende oversikt over hvilke land som har gitt mest i samlet bistand per innbygger for hvert år fra og med 2014 til og med 2021?

Svar:

Utenriksdepartementet viser til vedlagte oversikter utarbeidet av Norad:

- Oversikt over hvor mye hvert land har gitt til FN per innbygger.

- Oversikt med rangering av land over samlet bistand per innbygger hvert år fra 2014 til 2021.

Tallene er basert på den offisielle bistandsstatistikken (ODA) utarbeidet av Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) sin utviklingskomité (DAC). Sammenligningen er avgrenset til medlemsland i OECD. I tillegg kan det være bistand fra andre land som ikke rap-

porterer til OECD/DAC. Dette kan ikke verifiseres og vil dermed ikke fremkomme i oversiktene som er vedlagt her.

[Vedlegg til svar](#)

SPØRSMÅL NR. 442**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen****Besvart 25. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor stor andel av befolkningen vil betale mindre i skatt i 2023 enn de gjør i 2022?

Svar:

Om lag 79 prosent får lavere eller om lag uendret personskatt i 2023 enn med fremførte 2022-regler hvis regjeringens forslag blir vedtatt.

Regjeringen la 6. oktober 2023 frem forslag til skatte- og avgiftsregler for 2023 i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter,

avgifter og toll 2023, herunder forslag til skatteregler for personer.

Jeg legger til grunn at virkningene av regjeringens personskatteforslag skal sammenlignes med fremførte 2022-regler (oppjustert med departementets anslag for lønns- og prisvekst mv.) på vanlig måte, det vil si at forslaget sammenlignes med referansesystemet for 2023.

Det anslås at om lag 57 pst. av alle personer 17 år og eldre får en skattelettelse på minst 200 kroner sammenlignet med referansesystemet, og at 22 pst. får om lag uendret skatt. Se tabell 1 for flere detaljer.

Tabell 1 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre. Sammenlignet med referansesystemet for 2023

Endring i skatt	Antall skattytere	Andel av alle skattytere
Skattelettelse på minst 200 kr	2 586 000	57 pst.
Om lag uendret skatt	1 003 700	22 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	967 200	21 pst.
I alt	4 556 900	100 pst.

Regjeringens forslag er til behandling i Stortinget. Andelene anslått ovenfor vil kunne bli annerledes i en beregning basert på Stortingets vedtak om skatteregler for 2023.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2020. Denne statistikken gir informas-

jon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2023. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 443**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 28. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kva gjer regjeringa for å forhindre at menneskeliv går tapt i ei tid då talet på båtflyktningar aukar og vinterværet slår inn over Middelhavet?

GRUNNGJEVING:

NRK radio rapporterte den 15. november at meir enn 88 000 menneske har forsøkt å flykte til Europa over Middelhavet i 2022. Ferda over havet er livsfarleg og så langt i år har 1287 båtflyktningar mist livet. Årsakene til risikoen er samansett. Gummibåtane er overlasta og den libyske kyst-

vakta tvingar båtane tilbake til dei hamnene dei har flykta frå. Men noko av ansvaret ligg også på europeisk side. Dei siste tre åra har 38.000 menneske blitt utsett for ulovlege “pushbacks” altså flytta over i livflåter og etterlatne ute på havet utan motor. Redningsskip, som norske Geo Barents som driftast av Leger utan grenser, blir ofte nekta tilgang til trygge hamner. Hellas, Italia og andre land langs Middelhavet må haldast ansvarleg, men urovekkande nok slo ein granskingsrapport frå OLAF fast at det europeiske grensesamarbeidet Frontex snarare har dekkja over ulovlege pushbacks.

No er vinterstormane rundt hjørnet og dødstalet kjem til å stige om det ikkje fattast tiltak. Norske NGOar har livreddande skip i Middelhavet. Tyskland og Frankrike lovar italienske styresmakter å ta imot nokon av dei mange flyktningane dersom båtane får legge til hamn i Italia. FNs høgkommisær for flyktningar påpeikar at europeiske land må auke innsatsen. For å bedre situasjonen for mennesker på flukt så er det viktig at land som Norge bidrar.

Svar:

I dag er om lag 100 millioner mennesker i verden på flukt, og det er bekymringsfullt at finansieringsgapet for å bistå flyktninger og migranter i verden øker. Bevegelsene av migranter over Middelhavet er ett av flere eksempler på hvordan klimakatastrofer, økt matmangel, konflikter og fattigdom driver mennesker ut på farlig flukt. Den internasjonale organisasjonen for migrasjons Missing Migrants Project anslår at minst 1 337 mennesker er savnet etter overfart bare på den sentrale middelhavsrueten i år, og FNs Høykommisær for flyktninger (UNHCR) mener at så mange som 25 000 mennesker kan ha mistet livet i Middelhavet siden 2014.

Norge er en stor bidragsyter til utvikling i sårbare land og til humanitær innsats. Støtten til FNs Høykommisær for flyktninger (UNHCR) og til Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) er sentral i det internasjonale arbeidet knyttet til flukt og migrasjon også i middelhavsområdet. Norsk bistand fokuserer på de svakeste og mest sårbare gruppene mennesker, som også rammes hardest av konflikter og kriser og som først drives på flukt. I tillegg til støtte til freds- og forsoningsarbeid, stabilisering av sårbare stater og humanitær innsats, rettes utviklingsamarbeidet inn mot å bærekraftige løsninger som kan bidra til å påvirke årsakene til flukt og irregulær migrasjon.

UNHCR og IOM uttalte nylig at enkeltvis og midlertidige løsninger på utfordringene knyttet til redning, ankomst og relokalisering av migranter som reddes i Middelhavet ikke er bærekraftig og appellerte til internasjonal arbeids- og ansvarsdeling. Norge er blant landene i Europa som samarbeider om å finne slike varige løsninger. Vi er i dialog med EU om hvordan Norge kan bidra både

på kort og lang sikt gjennom samarbeid om bistand og humanitær innsats, og på justisfeltet.

Norge er konsekvent i vår henvisning til havretten som grunnlag for arbeidet med migranter som reddes til havs. Fartøyer som har reddet skipbrudne eller andre i havsnød må gis adgang til nærmeste trygge, hensiktsmessige havn. Hovedansvaret for å koordinere dette arbeidet tilligger kyststaten som har ansvaret for søk og redning i området hvor redningsoperasjonen foretas. Nabokyststater har også et ansvar i slike saker. Norge som flaggstat har ikke et ansvar etter havretten for personer som tas om bord i private norskflaggede skip i Middelhavet. Reddede personer på private norskregistrerte skip i Middelhavet vil heller ikke kunne anses å være innenfor norsk jurisdiksjon i menneskerettslig forstand. Norge vil derfor heller ikke ha en plikt til å behandle eventuelle asylsøknader fra disse etter menneskerettskonvensjonene.

Det er viktig at det ikke gjøres en kobling mellom redning til sjøs og faktisk relokalisering. I forbindelse med den ekstraordinære situasjonen nylig, har Norge likevel sagt seg villig til å ta imot 20 migranter fra et norsk-flagget NGO-skip som fikk legge til havn i Frankrike. Vi har satt som kriterium at dette skal være personer med stor sannsynlighet for et reelt behov for beskyttelse, som flykter fra krig og forfølgelse.

Europeiske land er blitt enige om en frivillig, midlertidig solidaritetsmekanisme for å støtte middelhavsland som mottar mange migranter. Norge har sluttet seg til denne ved å tilby relokalisering av 200 asylsøkere, som regnes på kvoten for overføringsflyktninger. De 20 migrantene nevnt over er ikke en del av denne mekanismen. Fra norsk ståsted er den årlige kvoten for overføringsflyktninger den mest ordnede, regulerte og trygge måten å ta imot personer som har behov for beskyttelse. Norge har også i år en kvote for overføringsflyktninger på 3000 plasser. I denne inngår blant annet 150 plasser til flyktninger som evakueres fra Libya, i år primært via Rwanda.

Mange av migrantene som ankommer Europa langs sjøveien har vært utsatt for organisert kriminalitet og misbruk. Norge er en aktiv bidragsyter i internasjonalt samarbeid for å hindre menneskesmugling, enten det skjer til lands, til vanns eller i luften.

Samtidig er det viktig å styrke samarbeidet med opprinnelsesland for migrasjon og å arbeide for en effektiv returpolitikk på europeisk nivå. Regjeringen etablerte i årets statsbudsjett en egen satsning for flyktninger, fordrevne og vertssamfunn. Det geografiske fokuset er Europas nærrområder fra Mauretania i vest til Pakistan i øst, inkludert Afrikas Horn og Sahel, som er de viktigste opprinnelsesområdene for migrasjon mot Europa. Dette arbeidet styrkes i regjeringens forslag til budsjett for 2023 og økes til 2,8 mrd. kroner. Regjeringens satsning skal bidra til bedre forholdene for mennesker på flukt og gi samfunn som huser mange fordrevne muligheter til å ivareta dem bedre. Det er behov for en helhetlig tilnærming med sty-

rket samspill mellom stabilisering, humanitær innsats og langsiktig utvikling. En slik innretning på arbeidet vil

kunne bidra til å motvirke årsakene til fordrivelse og redusere migrasjonsstrømmene også i middelhavsområdet.

SPØRSMÅL NR. 444

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur

Besvart 23. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte om både Ap og Sp i regjering står ved vedtaket av 22.06.22 i sak om grensejustering mellom kommunene Strand og Sandnes - og hvorvidt statsråden selv har fattet dette vedtaket mot egen vilje?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stavanger Aftenblad, torsdag 17.11.22 og uttalelser fra Senterpartiets parlamentariske nestleder Geir Pollestad i forbindelse med saken om grensejustering mellom kommunene Sandnes og Strand. Det vises spesielt til følgende to spørsmål fra journalisten og Pollestads svar.

Kommunalminister Sigbjørn Gjelsvik (Sp) har besluttet at det ikke blir grensejustering. Kunne ikke han tatt til fornuft?

- Nei, for selv om en statsråd alltid skal forsvare regjeringen sitt standpunkt, så er jeg ikke i tvil om jeg og Gjelsvik er enig i sak.
Han er bare så uheldig at han må forsvare en Ap-menning, mener du?
- Han må stå for regjeringens politikk, og stortingsgruppene må følge opp det.

Kilde: <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/Q7J5PQ/geir-pollestad-ber-hadia-tajik-ta-kjerag-og-lysebotn-ut-av-sandnes>

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet vedtok 22. juni 2022 å ikke gjennomføre ei grensejustering frå Sandnes kommune til Strand kommune av den delen av gamle Forsand kommune som frå 1. januar 2020 har høyrte til Sandnes kommune.

Kvar grensejusteringssak har sin eigenart, som gjer at ein må vurdere den einskilde sak konkret. I vedtaket 22. juni 2022 viser departementet til at det over kort tid har vore fleire grenseendringar i dette området. Ei grensejustering av Forsand-området ville ikkje innebere å føre grensene tilbake til ein tidlegare situasjon, men ville nok

ein gong innebere nye grenser som ikkje tidlegare har eksistert.

Etter ei heilskapleg vurdering konkluderte departementet med ikkje å gjennomføre ei grensejustering. Eit vedtak om grenseendring er ikkje eit enkeltvedtak etter forvaltningsloven (fvL) § 2 første ledd bokstav c, jf. Ot.prp. nr. 41 (2000–2001) punkt 5.1. Det same gjeld vedtak om ikkje å gjennomføre ei grenseendring. Departementets vedtak er derfor endeleg og kan ikkje påklagast, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

SPØRSMÅL NR. 445**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 28. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert hvordan forslaget om å redusere bevilgningen til nemndmøter i Utlendingsnemnda vil påvirke utlendingers rettsikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har foreslått å redusere bevilgningen til nemndmøter med 5,9 millioner kroner. Ifølge utlendingsloven skal det gjennomføres nemndmøte i saker der det foreligger «vesentlige tvilsspørsmål», altså tvil om spørsmål som kan ha betydning for resultatet i saken. Ifølge UNEs årsrapport fra 2021 fikk kun fem prosent av alle saker hos Utlendingsnemnda møte i nemnda.

I mange av sakene UNE behandler står søkerens troverdighet helt sentralt. Å ikke kunne forklare seg muntlig foran en nemnd vil svekke rettsikkerheten til søkeren. Å redusere bevilgningen til nemndmøter i UNE med 5,9 millioner kroner vil innebære at enda færre søkere får ivaretatt sin rettsikkerhet og sine interesser. Den allerede lave andelen som får muligheten til å delta personlig i nemndmøte, vil bli enda mindre. Dette strider klart med hele hensikten til UNE; å være et domstolliknende organ.

Svar:

Det er den enkelte nemndlederen som, ut fra regelverket, avgjør om det skal settes nemnd i den enkelte saken. Den

foreslåtte bevilgningen på kap. 491, post 21, som dekker utgifter i forbindelse med avvikling av nemndmøter, er ikke førende for antall saker som behandles i nemnd i løpet av et år. Bevilgningsforslaget innebærer ikke noen svekkelse av rettsikkerheten eller svekket muligheten til å kunne forklare seg muntlig foran en nemnd fra tidligere år, men knytter seg til UNEs saksprognoser og sammensettning av saksportefølje.

Jf. omtale i Prop. 1 S for 2023 foreslår regjeringen at det omdisponeres 5 mill. kroner fra kap. 491, post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling til kap. 491 Utlendingsnemnda, post 01 Driftsutgifter. Denne omdisponeringen knytter seg til saksprognoser der det anslås et merbehov til saksbehandling i UNE, men at færre saker blir behandlet i nemnd. Øvrig reduksjon på kap. 491, post 21 knytter seg til prognose om at det vil være færre saker om tilbakekall av statsborgerskap til behandling i UNE enn tidligere anslått.

Videre foreslår regjeringen at stikkordet «kan nyttes under kap. 491, post 01» på post 21 videreføres. Dette gir hjemmel til å overskride budsjettposten for nemndbehandling, mot tilsvarende innsparing på UNEs driftspost, jf. bevilgningsreglement § 5 annet ledd nr. 2, dersom det viser seg at utgiftene til nemndbehandling blir høyere enn tidligere anslått.

SPØRSMÅL NR. 446**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 23. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Når kan Stortinget forvente å få forslaget til behandling?

BEGRUNNELSE:

Sameloven sier at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de er likestilte i forvaltningsområdet for samisk

språk. Enkelte bestemmelser retter seg særlig mot kommunene, mens andre gjelder også statlige og regionale myndigheter.

Samisk språkutvalg leverte sin utredning NOU 2016: 18 Hjertespråket i oktober 2016. Språkutvalget foreslo lovendringer og tiltak på ulike departementers ansvarsområder. Som en del av oppfølgingen av rapporten,

sendte Kommunal- og moderniseringsdepartementet et forslag til endringer i samelovens språkregler på alminnelig høring med høringsfrist 15.11.2021.

Høringsforslaget følger blant annet opp språkutvalgets forslag om å innføre tre ulike kommunekategorier og differensierte rettigheter. Forslaget legger til rette for et mer fleksibelt system og for at flere kommuner blir med i språkområdet. På bakgrunn av høringsinnspillene vurderer departementet den videre oppfølgingen gjennom konsultasjoner og i dialog med Sametinget, og med sikte på å legge frem et forslag for Stortinget.

Svar:

Departementet tek sikte på å leggje fram eit lovforslag i mars 2023, slik at Stortinget skal kunne handsame saka i vårsesjonen. Departementet har fått mange høyringsfråsegner. I ei sak som denne, som handlar om forvaltingsområdet for samiske språk og samiske språkrettar, har det har vore naudsynt å konsultere Sametinget om heilskapen i framlegget og å komme fram til semje om så mange spørsmål som mogleg.

SPØRSMÅL NR. 447

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 25. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva er årsaka til at handlingsrommet i EØS avtalen om å kunne avgrense utlysingar av anbod til EØS området ikkje er utnytta for dei nye ferjene over Sognefjorden, noko som juridisk sett ikkje er i konflikt med EØS avtalen, og korleis samhandler NFD med SD med kompetanse for utforming av anbod slik at det vert mogleg for verft med norske krav om arbeidstakerrettar og miljøkrav å konkurrere om offentlege oppdrag?

GRUNNGJEVING:

Det er stor politisk semje om at det er viktig å utvikle Norsk Maritim industri og verftsindustrien. I Hurdalsplattforma under punktet Maritim står det mellom anna at regjeringa vil:

- Lage en strategi for å sikre at offentlige byggeoppdrag innenfor maritim sektor i størst mulig grad havner hos norske verft.
- Utnytte handlingsrommet i EØS-avtalen med sikte på at en større del av verdiskapingen fra offentlige kontrakter skal komme den norske maritime næringen til gode.

Verftsbransjen har fått vurdert det juridiske handlingsrommet for anbudsutlysninger og gitt råd til regjeringa om at eit mogleg grep er å avgrense offentlege anbod innafor EØS området og at dette kan bidra til at fleire kontraktar kan vinnast av norske verft. Ei slik anbodsavgrensing er ikkje i juridisk konflikt med reglane i EØS avtalen.

Samtidig er realitetane at verftsindustrien i Norge stadig taper konkurransen med utenlandske verft, særleg Tyrkiske, på grunn av at desse ikkje har same krava til miljø, lønns og arbeidsvilkår som verfta i Norge. Når pris tel meir enn kvalitet, krav til lærlingekontrakter og krav til arbeids og miljøforhold i offentlege anbod, er det nesten umogleg for norske veft å vinne konkurransen om viktige utviklingskontrakter. Det må vere konkurranse på like vilkår, det prinsippet står fast. Difor er det viktig at offentlege anbod er innretta slik at ikkje norske verft blir ekskludert på grunn av at det er dyrare å bygge i Norge med norske krav til løns og arbeidsvilkår.

Det er ein føresetnad for å oppretthalde konkurransekraft og utvikle ein maritim industri i tråd med FNs berekraftsmål at norske anbod er utforma i tråd med Norske krav til arbeidsmiljø og sikkerheit, og at slike krav blir fylgt opp i byggeperioden.

Det er dei verfta og fagmiljøa som får kontraktane til å bygge framtida sine skip som utvikler kompetansen, og som deretter kan hevde seg i konkurransen om nye oppdrag. Utviklingsprosjekt som hydrogenferjene over Vestfjorden og dei autonome ferjene som skal gå over Sognefjorden er difor særleg viktige for norsk verftindustri og verdiskapinga i mange kystsamfunn. Samfunnsnyttan i form av kompetanseutvikling og ringverknader av innovasjonsarbeidet er mykje større enn sjølve verdien av det ferdige bygget i slike utviklingskontraktar.

Svar:

Maritim industri er eit av satsingsområda i regjeringas vegkart for eit grønt industriløft. Regjeringa vil også satse på «meir og grønar maritime eksport», innafor rammene av «Heile Noreg eksporterar». Eit grønt løft for maritim industri kan bidra til vidare vekst i næringa gjennom å eksportere maritime lav- og nullutsleppsløysningar. Det er regjeringas ambisjon at NoreG skal fortsette å være ein maritim stormakt internasjonalt, som viser veg inn i det grønne skiftet gjennom å utvikle, bygge og ta i bruk nullutsleppsløysningar og autonome fartøy.

Statens Vegvesen har innleidd ein anskaffingsprosess for drift av ferjesambandet Lavik-Oppedal (2026-2034). I konkurransegrunnlaget er det lagt til grunn strenge minimumskrav til nullutslepp på sambandet, og ein ambisiøs utviklingsdel knytt til teknologi og gjennomføring som set kursen for automatiserte løysingar både på riksvegferjesambanda og i den norske maritime næringa generelt.

Dei ambisiøse krava som ligg til grunn for anskaffinga vil gjere norske verft som ligg langt framme på bygging

av grønne og innovative skip meir konkurransedyktige når reiarlaget som vinn anbodet etter kvart skal skaffe fartøy for å sette inn på sambandet. For eksempel vart verdens første batteridrivne ferje, MF Ampere, bygd ved eit norsk verft. Ferja vart sett inn på sambandet Lavik-Oppedal i 2015 som følge av strenge miljøkrav frå Statens Vegvesen. Utviklingsferja MF Hydra, som etter kvart skal over på hydrogendrift og som no trafikkerer riksvegferjesambandet Hjelmeland-Nesvik, er også bygd ved eit norsk verft.

EØS-avtalen er generelt ikkje til hinder for at ein avgrensar anskaffingsprosessar til EØS-området. Noreg har likevel også forpliktingar knytt til offentlege anskaffingar gjennom WTO og frihandelsavtaler.

Nærings- og fiskeridepartementet har gitt i oppdrag til eit eksternt utredningsmiljø å utgreie det EØS-rettslege handlingsrommet for å stille kvalitetskrav, for eksempel knytt til HMS og arbeidsforhold, i direkte offentlege anskaffingar av fartøy. Utredninga vil vere klar i januar, og vil vere eit viktig utgangspunkt for den vidare oppfølginga av ambisjonane i Hurdalsplattforma.

SPØRSMÅL NR. 448

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 28. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden gi strømsstøtte til næringsliv med tilbakevirkende kraft slik at støtten også treffer bedrifter som nylig har investert før strømsstøtte for næringsliv kom på plass og bedrifter som gjør energisparingstiltak i bygg som de leier, og når skal bedrifter som går under denne ordningen få støtte?

BEGRUNNELSE:

I forrige uke besøkte jeg bedriften Ernex i Halden. En bedrift som jobber med produksjon av bygnings sager, og rullestående materiell som industrielle og kommersielle traller. I dag leier bedriften et bygg for å kunne drive sin virksomhet. Bedriften har den siste tiden investert i energieffektiviseringstiltak for å takle de høye strømprisene. Disse tiltakene ble gjennomført før strømsstøtte ordningen for næringslivet kom på plass. Denne bedriften har vært frempå for å løse deres utfordringer med økte strømpriser. Likevel har bedriften blitt straffet for å være frempå og vil ikke kunne dra nytte av ordningen fordi de jenn-

nomført disse tiltakene før strømsstøtte ordningen kom på plass.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten viser til den midlertidige energitilskuddsordningen for næringslivet under Enova SF, som regjeringen fremmet forslag om i Prop. 142 S (2021-2022) og som Stortinget sluttet seg til ved behandling 27. oktober 2022, jf. Innst. 34 S (2022-2023). Blant de sentrale rammene for ordningen som er gitt gjennom Stortingets vedtak er blant annet tilskuddsperioden for ordningen, som er fra 1. oktober til 31. desember 2022.

Klima- og miljødepartementet har i tråd med Stortingets vedtak fastsatt forskrift som angir de nærmere rammer for ordningen i forskrift om midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømutgifter. I denne forskriften fremgår det at foretak kun kan motta tilskudd til energitiltak for kostnader knyttet til gjennomføringen av energitiltaket som

er påløpt etter 1. oktober 2022, dvs. etter første dato i tilskuddsperioden, jf. forskriftens § 3-2.

Dette betyr at kostnader til investering i energitiltak som er påløpt før 1. oktober, ikke kan søkes om tilskudd for. Hovedgrunnen til dette er at vi innenfor den budsjettmessige rammen for ordningen vil rette tilskudd til energitiltak først og fremst mot bedrifter som på grunn av høye strømkostnader eller ikke ville ha rygg til å bære kostnadene ved slike tiltak, for å hjelpe disse til å omstille seg, og på denne måten trygge arbeidsplasser. Foretak som har gjennomført energitiltak før energitilskuddsordningen ble lagt frem må antas å ha gjort dette med bakgrunn i lønnsomhetsbetraktninger, og disse foretakene vil forhåpentligvis ha nytt godt av betydelige energibesparelser allerede. Noen vil sågar ha tjent inn igjen kostnaden ved sine gjennomførte tiltak.

Dette betyr imidlertid ikke at foretak som tidligere har gjennomført energitiltak ikke kan søke om og motta tilskudd til gjennomføring av nye energitiltak, dersom foretaket tilfredsstillere vilkårene for tilskudd. Jeg vil også vise til at støttemodellen i ordningen har to støtetrinn, hvor tilskudd etter begge støtetrinn forutsetter gjennomføring av energikartlegging, mens tilskudd etter støtetrinn 2 forutsetter gjennomføring av minst ett energitiltak, jf. § 3-1 i forskriften for ordningen. Det er altså ikke en forutsetning for tilskudd etter støtetrinn 1 at søker gjennomfører energitiltak.

Når det gjelder spørsmålet om bedrifter kan søke om og motta investeringsstøtte til gjennomføring av energitiltak i bygg som de leier, bekrefter jeg dette. Her vil jeg vise til § 3-2 i forskriften for ordningen, som gir bestemmel-

ser vedrørende gjennomføring av energitiltak. Fra § 3-2 ellefte ledd fremgår det at tilskuddsmottaker kan gjøre avtale med annen part om gjennomføring av energitiltak, forutsatt at tiltaket bidrar til å redusere tilskuddsmottakers energikostnader. En bedrift kan dermed gjøre avtale med utleier om gjennomføring av energitiltak i et lokale som bedriften leier.

Når det gjelder spørsmålet om når bedrifter som faller inn under ordningen vil motta tilskudd, vil jeg vise til ovennevnte proposisjon, hvor det fremgår at alle søknader vil behandles etter søknadsfristens utløp før tilsagn gis og tilskudd utbetales. Som det fremgår av § 1-3 i forskriften for ordningen, er søknadsfristen satt til 11. desember 2022. Det fremgår av § 5-1 at tilskudd til dekning av strømkostnader (omtalt som forbruksavhengig tilskuddskomponent i forskriften) skal utbetales uten ugrunnet opphold etter tilsagn, og regjeringen legger opp til at tilskuddsmottakere skal få denne delen av tilskuddet på konto før jul. Tilskudd til energitiltak utbetales etter at tilskuddsmottaker har sendt inn sluttrapport om gjennomført tiltak til Enova.

Avslutningsvis vil jeg vise til at energitilskuddsordningen åpnet for søknader torsdag 24. november 2022, og jeg vil oppfordre Ernex og alle andre foretak som opplever utfordringer med høye strømkostnader til å søke mer informasjon om ordningen på Enovas nettsider og å søke om tilskudd dersom de tilfredsstillere vilkårene for støtte – slik at vi får realisert et betydelig potensial for energieffektivisering. Dette vil være bra for både bedriftenes lønnsomhet og robusthet, og for samfunnet for øvrig i en tid med knapphet på energi.

SPØRSMÅL NR. 449

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 25. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

NRK skriver 17.11 at norske kommuner har satt av areal til nye hytter tilsvarende minst tre og en halv ganger arealet som i dag brukes til tettbebygde hytteområder. Hyttebyggingen truer nå både artsmangfold, friluftsliv, kulturlandskap og beitenæring. Regjeringen har tidligere sagt nei til å ta grep for å få ned tempoet i utbyggingen.

Synes regjeringen det er greit at opptil 1 479 km² natur og kulturlandskap kan bli bygget ned og er dette i tråd

med Norges internasjonale forpliktelser om å verne natur og artsmangfold?

Svar:

På oppdrag frå Kommunal- og distriktsdepartementet har Norsk institutt for naturforskning (NINA) kartlagt tomtereservane for fritidsbustader i gjeldande kommunale arealplanar. Rapporten inngår i departementet sitt arbeid med å få fram statistikkar og analyser som er relevante for planlegging etter plan- og bygningslova. Den vil

vere eit grunnlag for departementet i arbeidet med forvaltning og utvikling av arealpolitikken, og eit viktig grunnlag for vidare arbeid med å få fram metodikk for analyser av planlagt arealbruk basert på digitale planar. Rapporten gir kunnskap om kor store areal som er avsette til fritidsbustader, og kor dei avsette områda ligg i høve til viktige miljøverdiar. Kartlegginga syner at arealreserven for landet sett i heilskap, er stor.

Noreg og verda står overfor store klima- og miljøutfordringar. Nedbygging av karbonrike areal, oppdeling av naturområde og konflikt med landskap, friluftsliv, kulturmiljø med meir kan verke negativt inn på klima og miljø, slik NINA-rapporten peikar på.

Fritidsbusetnad og reiseliv gir lokale arbeidsplassar og styrker grunnlaget for fast busetnad. Dette er viktig for mange distriktskommunar. Samstundes legg fritidsbustader beslag på store areal. Departementet har nyleg gitt ut ein rettleiar om planlegging av fritidsbustader. Rettleiaren oppmodar kommunane til å bruke samfunnsdelen til å fastsette ein lokal politikk for fritidsbustader, og beskriv omsyn som er viktige for å sikre ei berekraftig utvikling av fritidsbusetnaden. Rettleiaren seier mellom anna at ny utbygging bør skje i samband med noverande byggjeområde og infrastruktur, og at fortettingspotensialet bør

kartleggjast og utnyttast før det blir lagt til rette for utbygging i nye område. Vidare seier rettleiaren at hytteområda bør avgrensast mot samanhengande natur- og friluftslivsområde, og at det bør sikrast samanhengande naturområde med få eller ingen tekniske inngrep ved planlegging av fritidsbustader.

Mange kommunar har store tomtereservar i arealdelen av kommuneplanen. Dei bør i arbeidet med kommunal planstrategi vurdere om desse skal vidareførast, og om det er behov for å revidere eller oppheve eldre reguleringsplanar for fritidsbustader, før dei sett av nye område til utbygging. Rapporten frå NINA vil vere nyttig som bakgrunn for vidare planlegging i kommunane og fylkeskommunane, blant anna fordi dataene om tomtereservar er tilgjengelege på kommunenivå.

I Hurdalsplattforma har vi slått fast at klima og natur skal vere ei ramme rundt all politikk, og at omsynet til klima og natur skal ivaretakast i plan- og bygningslova. Kommunane har eit stort ansvar for berekraftig planlegging som tek vare på miljømessige behov for innbyggjarar, natur og næringsliv. Skal Noreg bidra til å oppnå berekraftsmåla, andre internasjonale avtalar og eigne nasjonale klima- og miljømål, treng vi god regional og kommunal planlegging.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 24. november 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Meiner statsråden at det er forsvarleg å ta ut 4 ulveflokkar innanfor ulvesona når staten nyleg har tapt i to rettsrunder for uttak av ulv i ulvesona?

GRUNNGJEVING:

Rovviltneemndene for region 4 og region 5 har vedteke at ulvar i fire revir inne i ulvesona skal avlivast, og at det skal opnast for uttak av 14 ulvar utanfor ulvesona. Det vert med dette lagt opp til å skyte alle ulvane i grenserevira Ulvåa, Juvberget og Kockohonka, i tillegg til ulvane i det heilnorske Mangenreviret.

Staten har så seint som i sommer tapt for andre gong i retten i sak om uttak av ulv innanfor ulvesona. Det vil seie at staten er dømt for ugyldig lovpraksis ved å ha gitt grønt lys til å skyte kritisk trua ulv inne i ulvesona der ulven skulle ha prioritet og fått vere i fred.

Eit nytt uttak inne i ulvesona vil kunne bryte med naturmangfaldslova og Bernkonvensjonen. Stortinget vedtok å opprette ulvesona i 2004. Formålet med ulvesona er at ulven skal kunne få leve i fred inne i sona. I 2018 endra regjeringa imidlertid praksisen ved å åpne for uttak av ulv inne i ulvesona. I et skriftlig spørsmål stilt av representanten Arne Nævra i juni 2021 om ulv i ulvesonen svarer dåverende klima- og miljøminister fylgjande: "Basert på denne kunnskapen har talet på heilnorske ynglingar innanfor ulvesona ikkje stor påverknad på skadeomfang på beitedyr utanfor ulvesona. Heller ikkje erfaringane vi har mellom ulike år med ulik storleik på ulvebestanden innafor ulvesona tyder på at det er ein klar samanheng mellom talet på ynglingar i ulvesona og skadeomfanget utanfor ulvesona." Med andre ord så har ulven i ulvesonen lite å seie for beitedyra.

I dag så er den sør skandinaviske ulven kritisk trua, den står på lista over raudlista artar. Dette inneber at vi

har eit særskilt ansvar for dette rovdyret. Rovviltnemdene bruker bestandsmålet som eit argument for å ta ut ulv, medan internasjonalt forstår ein «bestandsmål» for trua artar som eit minimumsmål, altså at dyra må være minst så mange for at det skal vere mogleg for arten å kome ut av statusen som trua art. Dersom ein ynskjer ein sunn og levedyktig bestand av art, må det finnast nok genetisk variasjon og mange nok individ til at arten kan overleve. I Norge er det altså utvikla ein praksis der bestandsmålet vert brukt som ei maksimumsgrense og dermed blir det aldri fleire individ enn at arten alltid vil vere kritisk trua.

Uttak av ulv inne i ulvesona kan ikkje grunnjevast med tap av sau og beitedyr. Ei anna.

Svar:

Som representant Kjerstad viser til i sin begrunnelse, har rovviltnemndene i region 4 (tidligere Østfold, Akershus og Oslo) og 5 (tidligere Hedmark fylke) vedtatt uttak av ulvene i fire revir innenfor ulvesonen. Vedtaket er påklaget til departementet og er for tiden under klagebehandling. Jeg kan derfor ikke uttale meg nærmere om forsvarligheten av et gitt uttak før saken er ferdig forberedt og det er fattet endelige vedtak om lisensfelling innenfor ulvesonen.

Når det gjelder representant Kjerstad sin henvisning til at staten nylig har tapt i to rettsrunder om uttak av ulv i ulvesona, viser jeg til at staten har anket Borgartings dom til Høyesterett, og at Høyesteretts ankeutvalg har sluppet saken inn til behandling. Borgartings dom er dermed ikke rettskraftig.

